

Rättsstatistisk årsbok

Ref Oi-c

1984

Ex 2

EJ HEMLAN

SCB:s bibliotek

Box 24 300

S-104 51 STOCKHOLM

0000126609

Rätts- statistisk årsbok 1984

Sveriges officiella statistik

Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Rättsstatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1975-1993. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1974-1992.

1975-1980 med engelsk parallelltitel: Yearbook of Legal Statistics.

1975-1980 med separat publicerad Appendix.

Föregångare:

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1919-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Domstolarna / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1968-1975. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 1, Polisstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1968-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 2, Domstols och åklagarstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1969-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Brott som kommit till polisens kännedom / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1952-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Efterföljare:

Domstolsstatistik / BRÅ – Brottsförebyggande rådet. – Stockholm : BRÅ, 1996-2002.

Rättsstatistik framställs av flera myndigheter och tillhandahålls på deras webbplatser: Sveriges domstolar, www.domstol.se; Kriminalvården, www.kvv.se; Åklagarmyndigheten, www.aklagare.se; Polisen, www.polisen.se; Brottsförebyggande rådet, www.bra.se.

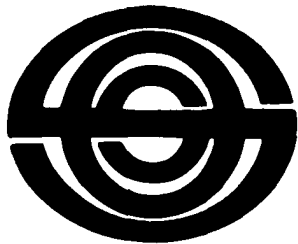
Översiktspublikationer:

Brott och straff i Sverige : historisk kriminalstatistik 1750-2010 / Hanns von Hofer. – Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2011.

Rättsstatistisk årsbok 1984. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2013.

01-c

Rättsstatistisk årsbok 1984

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1984

Yearbook of Judicial Statistics 1984

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
Stockholm 1984

Tidigare publicering

Publikationen Rättsstatistisk årsbok utges för tionde gången i serien Sveriges officiella statistik (SOS). I årsboken ingår redovisningen som tidigare publicerats i Kriminalstatistik del 1 och del 2 samt i Domstolarna. Dessa publikationer upphörde från och med årgången 1974.

Previous publication

The annual report Yearbook of Judicial Statistics is published for the tenth time within the series Official Statistics of Sweden (SOS). The Yearbook gives data which until 1973 were included in the publications Criminal Statistics Part 1 and Part 2 and Courts.

Published by
Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm

LiberFörlag/Allmänna förlaget
ISBN 91-38-08215-2
ISSN 0347-7541

Sättning: SCB/UTD, Örebro
Printed in Sweden
Civiltryck AB, Stockholm 1984

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed tionde årgången av Rättsstatistisk årsbok. Innehållet utgörs av uppgifter för år 1983 och tidigare.

Årsbokens syfte är att ge en samlad redovisning av rättsstatistiken. Utöver redovisningen i denna bok publiceras preliminär statistik, korttidsstatistik, regionala uppgifter samt mera detaljerade siffersammanställningar i Statistiska meddelanden. Vidare publiceras rättsstatistik i Statistisk årsbok samt i Allmän månadsstatistik. Dessutom finns opublicerat rättsstatistiskt material tillgängligt i olika former hos SCB.

I årsboken redovisas förutom den av SCB framställda rättsstatistiken även statistisk information avseende rättsväsendet som producerats av andra myndigheter. SCB vill härmed rikta ett varmt tack till samtliga myndigheter som bidragit med *uppgifter till boken*.

Rättsstatistisk årsbok har utarbetats inom SCBs enhet för rätts- och socialstatistik. I årsbokens redaktion har ingått Margit Björnstad, Anna-Britt Eriksson, Hanns von Hofer, Torbjörn Israelsson, Eva Larsson och Jens Sande.

Stockholm i september 1984

STEN JOHANSSON

Barbro Loogna

Översikt

Overview

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1 CONTENTS
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTS- STATISTIKEN	2 INTRODUCTION TO JUDICIAL STATISTICS
11	2.1 Allmänt	2.1 General
11	2.2 Rättsstatistikens delområden	2.2 The types of Judicial Statistics
14	2.3 Insamlingen till statistiken	2.3 Collection of statistics
14	2.4 Publiceringssystemet	2.4 Publication
16	3 KRIMINALSTATISTIK	3 CRIMINAL STATISTICS
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler	3.1 Criminal statistics over three centuries
24	3.2 Brott m m	3.2 Offences
62	3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga om- händertaganden	3.3 Arrest, detention and temporary custody
67	3.4 För brott lagförda personer	3.4 Persons found guilty of criminal offences
101	3.5 Kriminalvård	3.5 The Correctional System
124	3.6 Återfall i brott	3.6 Recidivism
132	3.7 För narkotikabrott lagförda personer	3.7 Persons found guilty of drug offences
147	3.8 Nordisk kriminalstatistik	3.8 Nordic Criminal Statistics
158	3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1978	3.9 Victims of violence and property crimes 1978
163	4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET	4 COURT STATISTICS
216	5 BILAGOR	5 APPENDICES
223	6 SAKREGISTER	6 INDEX

1 Innehållsförteckning

Contents

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTSSTATISTIKEN
11	2.1 Allmänt
11	2.2 Rättsstatistikens delområden
14	2.3 Insamlingen till statistiken
14	2.4 Publiceringssystemet
16	3 KRIMINALSTATISTIK
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler
16	3.1.1 Mord och dråp
17	3.1.2 Misshandel
18	3.1.3 Våldtäkt
18	3.1.4 Stöld m m
20	3.1.5 Upprepad stöld och rån
21	3.1.6 Samtliga lagföringar för brott
24	3.2 Brott m m
24	3.2.1 Några resultat
26	3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning
27	3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet
28	3.2.4 Definitioner och begrepp
29	3.2.5 Redovisningsenheter samt förklaringar till vissa differenser
30	3.2.6 Tidigare publicering
31	3.2.7 Ytterligare statistik inom området
	<i>Diagram</i>
32	3.2.1–3.2.3 Anmällda brott i hela riket, 1950–1983
35	3.2.4 Anmällda brott i länen, 1983
36	3.2.5 Antal brottsdeltaganden efter ålder, 1983
37	3.2.6 Antal misstänkta personer i länen, 1983
	<i>Tabeller</i>
38	3.2.1–3.2.2 Anmällda brott i hela riket, 1950–1983
48	3.2.3 Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket, 1983
50	3.2.4 Brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter beslutets innebörd, 1983

51	3.2.5	Antal brottsdeltaganden samt beslut i åtalsfrågan, 1983
52	3.2.6	Gängbrottslighet, 1983
53	3.2.7	Utländska medborgare som misstänkts för brott, 1983
54	3.2.8	Personer misstänkta för brott efter ålder, kön och medborgarskap samt antal brottsdeltaganden, 1983
58	3.2.9	Personer som misstänkts för brott efter ålder och brottstyp samt antal brottsdeltaganden, 1983

62 **3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden**

62	3.3.1	Anhållande och häktning
63	3.3.2	Tillfälliga omhändertaganden
66	3.3.3	Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Tabeller

63	3.3.1	Anhållna och häktningsframställningar, 1965–1983
64	3.3.2	Personer som omhändertagits enligt 17 § PI och 3 § LTO, 1972–1979
65	3.3.3	Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1983

67 **3.4 För brott lagförda personer**

67	3.4.1	Några resultat
68	3.4.2	Statistikens syfte och omfattning
68	3.4.3	Insamling och bearbetning
69	3.4.4	Kvalitet och jämförbarhet
71	3.4.5	Definitioner och begrepp
73	3.4.6	Tidigare publicering
74	3.4.7	Förändringar i tabellredovisningen
74	3.4.8	Ytterligare statistik inom området

Diagram

75	3.4.1	Dömda till kriminalregisterpåföljd per medelfolkmängd, 1950–1983
75	3.4.2	Dömda till kriminalregisterpåföljd, 1965–1983
76	3.4.3	Personer som fått åtalsunderlåtelse eller dömts, efter kön, lagrum och huvudpåföljd, 1983
77	3.4.4	Personer som fått åtalsunderlåtelse efter ålder och kön per medelfolkmängd, 1983
78	3.4.5	Dömda efter ålder och kön per medelfolkmängd, 1983
79	3.4.6	Dömda efter huvudpåföljd i olika brottsgrupper, 1983

Tabeller

80	3.4.1	Lagförda 1935–1983
81	3.4.2	Dömda till kriminalregisterpåföljd 1935–1983
82	3.4.3	Lagförda, utom åtalsunderlåtelser, efter huvudbrott 1950–1983
84	3.4.4	Lagförda efter huvudpåföljd resp lagrum 1950–1983
86	3.4.5	Lagförda efter kön och huvudbrott, 1983
87	3.4.6	Dömda efter påföljd, 1983

88	3.4.7 a	Lagförda efter huvudbrott och ålder, 1983
89	3.4.7 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och ålder, 1983
90	3.4.8 a	Lagförda efter huvudpåföljd och ålder, 1983
91	3.4.8 b	Lagförda kvinnor efter huvudpåföljd och ålder, 1983
92	3.4.9 a	Lagförda efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1983
94	3.4.9 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1983
96	3.4.10 a	Dömda till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1983
97	3.4.10 b	Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1983
98	3.4.11 a	Nettoredovisning av kyrkobokförda utländska medborgare, 1983
99	3.4.11 b	Nettoredovisning av ej kyrkobokförda utländska medborgare, 1983

101 **3.5 Kriminalvård**

101	3.5.1	Några resultat
104	3.5.2	Statistikens omfattning, insamling och bearbetning
104	3.5.3	Kvalitet och jämförbarhet
105	3.5.4	Definitioner och begrepp
105	3.5.5	Tidigare publicering
107		Appendix

Diagram

106	3.5.1	Intagna och kvarvarande i anstalt, 1950–1983
-----	-------	--

Tabeller

110	3.5.1	Genomsnittligt antal personer i anstalts- och frivård, 1965–1983
110	3.5.2–3.5.5	Intagning i anstalt, 1965–1983
116	3.5.6	Avgång från anstalt, 1965–1983
118	3.5.7	Kvarvarande i anstalt, 1965–1983
118	3.5.8	Rymningar, 1965–1983
120	3.5.9	Permissioner, 1965–1983
120	3.5.10	Avtjänad tid i anstalt, 1965–1983
121	3.5.11	Dygnskostnad, 1966/67–1982/83
121	3.5.12	Personer under övervakning, 1965–1984
122	3.5.13	Påbörjad övervakning, 1965–1983
123	3.5.14	Övervakning: åtgärder vid misskötsamhet, 1965–1983

124 **3.6 Återfall i brott**

124	3.6.1	Några resultat
124	3.6.2	Insamling, bearbetning, kvalitet m m
125	3.6.3	Definitioner och begrepp
126	3.6.4	Tidigare publicering

Tabeller

127	3.6.1	Återfall efter ålder, 1974–1981
128	3.6.2	Återfall efter brottskategori, 1973–1981
129	3.6.3	Återfall efter påföljdskategori, 1973–1981

132 **3.7 För narkotikabrott lagförda personer**

- 132 3.7.1 Några resultat
- 135 3.7.2 Statistikens syfte och omfattning
- 135 3.7.3 Insamling och bearbetning
- 135 3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet
- 136 3.7.5 Definitioner och begrepp
- 136 3.7.6 Tidigare publicering
- 137 3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Diagram

- 138 3.7.1 Översikt, samtliga narkotikabrott, 1969–1983
- 139 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter brottsrubricering
- 139 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1983, efter påföljd
- 140 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter typ av medel
- 140 3.7.5 För narkotikabrott lagförda personer, 1983, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden
- 141 3.7.6 Enbart narkotikastrafflagen efter typ av narkotika och huvudpåföljd, 1983

Tabeller

- 142 3.7.1–3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983

147 **3.8 Nordisk kriminalstatistik**

- 147 3.8.1 Inledning
- 147 3.8.2 Definitioner och begrepp
- 147 3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet
- 148 3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna
- 148 3.8.5 Statistik från Island
- 149 3.8.6 Diagrammen
- 149 3.8.7 Referenser och ytterligare statistik inom området

Diagram

- 151 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut, 1950–1982

158 **3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1978**

- 158 3.9.1 Bakgrund
- 159 3.9.2 Våld eller hot om våld
- 160 3.9.3 Offer för stöld och skadegörelse

163 **4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET**

- 163 4.1 Några resultat
- 163 4.2 Statistikens syfte och omfattning
- 163 4.3 Insamling och bearbetning

- 165 4.4 Förändringar i jämförelse med föregående år
- 166 4.5 Definitioner och begrepp
- 167 4.6 Tidigare publicering
- 168 4.7 Ytterligare statistik inom området

Diagram

- 170 4.1.1–4.1.6 Tingsrätter
- 173 4.2.1 Hovrätter
- 174 4.3.1 Högsta Domstolen
- 174 4.4.1 Nådeansökningar
- 175 4.5.1 Allmänna förvaltningsdomstolar

Tabeller

Allmänna underrätter

- 176 4.1.1–4.1.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1979–1983
- 177 4.1.3–4.1.6 Tvistemål 1983
- 181 4.1.7 Äktenskapsskillnader 1960, 1970–1983
- 182 4.1.8–4.1.9 Äktenskapsskillnader 1983
- 183 4.1.10–4.1.13 Brottsmål 1983
- 185 4.1.14–4.1.16 Fastighetsdomstolar 1983
- 186 4.1.17 Statens va-nämnd 1979–1983
- 186 4.1.18 Vattendomstolar 1979–1983
- 187 4.1.19 Vattendomstolar 1983
- 187 4.1.20 Allmänna domstolsärenden 1983
- 188 4.1.21 Mål om lagsökning, betalningsföreläggande, konkurser m m 1983
- 188 4.1.22 Inskrivningsmyndigheternas ärenden, ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen m m 1983
- 189 4.1.23 Företagskonkurser 1983
- 190 4.1.24 Sjöfartsregistrets ärenden 1983
- 190 4.1.25 Lagfarter, inskrivning av tomträtt länsvis 1983
- 191 4.1.26 Lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1983
- 191 4.1.27 Näringsförbud 1981–1983

Hovrätter

- 192 4.2.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1979–1983
- 192 4.2.2–4.2.7 Hovrätternas verksamhet 1983

Högsta Domstolen

- 198 4.3.1–4.3.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1979–1983
- 199 4.3.3–4.3.6 Högsta Domstolens verksamhet 1983

Nådeansökningar

- 202 4.4.1 Översiktstabell 1974–1983
- 202 4.4.2–4.4.4 Nådeansökningar 1983

Allmänna förvaltningsdomstolar

- 205 4.5.1 Länsrätter: översiktstabell 1980–1983
- 205 4.5.2–4.5.3 Länsrätternas verksamhet 1983

206	4.5.4	Mellankommunala skatterättens verksamhet 1982–1983
206	4.5.5	Kammarrätter: översiktstabell 1981–1983
207	4.5.6	Kammarrätternas verksamhet 1983
208	4.5.7	Regeringsrätten: översiktstabell 1981–1983
209	4.5.8	Regeringsrättens verksamhet 1983

Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen

210	4.6.1	Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen: översiktstabell 1974–1983
210	4.6.2–4.6.4	Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen 1983
211	4.6.5	Bostadsdomstolen 1983

Kronofogdemyndigheter

212	4.7.1	Kronofogdemyndigheter 1982–1983
-----	-------	---------------------------------

Rättshjälp

213	4.8.1–4.8.2	Rättshjälp 1983
214	4.8.3	Rättshjälpsnämnderna: översiktstabell 1978–1983

Andra myndigheter inom rättsväsendet

215	4.9.1	Översiktstabell 1970, 1977–1983
-----	-------	---------------------------------

216	5	BILAGOR
216	1	Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över brott m m
217	2	Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över för brott lagförda personer
218	3	Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över domstolarnas verksamhet

223	6	SAKREGISTER
-----	----------	--------------------

Teckenförklaring

Explanation of symbols

»	Upprepning	Repetition
–	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available or too uncertain to be stated
.	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

2 Introduktion till rättsstatistiken

Introduction to Judicial Statistics

2.1 Allmänt

Den officiella *rättsstatistiken* som räknar sitt upphov från 1830 brukar traditionellt delas upp i *kriminalstatistik* och *statistik över domstolarnas m fl verksamhet*.

Syftet med *kriminalstatistiken* är att beskriva brottsligheten i landet och de åtgärder som vidtas mot denna. *Statistiken över domstolarnas verksamhet* har i första hand till syfte att belysa omfånget av verksamheten hos olika myndigheter inom rättsväsendet, dvs beskriva frekvensen av mål och ärenden m m.

En sammanfattande redogörelse för kriminalstatistikens successiva uppbyggnad från år 1830 fram till år 1954 ingår i en artikel om rättsstatistik publicerad i Statistisk tidskrift nr 10, 1954, sid 461 ff.

I början av 1960-talet beslutades att kriminalstatistiken skulle byggas ut och att detta skulle ske i två etapper. En redogörelse för utbyggnadsetapperna finns i Statistisk tidskrift 1965, sid 58 ff. Vidare finns i Statistisk tidskrift 1968:1, sid 60 ff en översikt över den svenska kriminalstatistiken i början av 1968.

I Statistisk tidskrift 1979:5 sid 361 ff finns en artikel som beskriver hur kriminalstatistiken utvecklats från slutet av 1960-talet och framgent. I redogörelsen behandlas statistikens anslutning till rättsväsendets informationssystem särskilt utförligt.

Huvudansvarig för rättsstatistiken är statistiska centralbyrån (SCB). Till övervägande del produceras även rättsstatistiken av SCB. Kriminalvårdsstatistiken utarbetas gemensamt av kriminalvårdsverket och SCB. Även på andra områden samverkar SCB med olika myndigheter inom rättsväsendets område. Dessa lämnar även underlag för statistik som publiceras av SCB.

Vid sidan av SCB sammanställs löpande rättsstatistik inom andra myndigheter, såsom domstolsverket (DV), kriminalvårdsverket (KVV) och rikspolisstyrelsen (RPS), riksåklagaren (RÅ) samt socialstyrelsen (SoS).

Dessutom förekommer framställning och analys av rättsstatistik i samband med utredningsarbete inom statliga kommittéer, brottsförebyggande rådet (BRÅ), KVV samt vissa universitetsinstitutioner.

2.2 Rättsstatistikens delområden

Kriminalstatistiken brukar indelas i

- brottsstatistik
- statistik över för brott lagförda personer
- kriminalvårdsstatistik
- statistik över återfall i brott

Brottsstatistiken innehåller uppgifter om brott som registrerats hos polisen, fördelade efter brottstyp och månad då de anmälts. Redovisning ges även av uppklarade brott fördelade efter uppklaringsgrund. Vidare redovisas antalet personer som misstänks för brott med fördelning efter bl a ålder, kön och nationalitet.

Statistiken över för brott lagförda personer innehåller uppgifter om personer som fällts till ansvar i brottmål i första instans vid allmän domstol eller som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande (förenklade bötesformer) samt personer som meddelats åtalsunderlåtelse. Personerna fördelas efter brott, påföljd, kön, ålder, nationalitet m m.

Kriminalvårdsstatistiken innehåller uppgifter om personer som dömts till påföljd som leder till kriminalvård. Av redovisningen framgår intagning och avgång från anstaltsvård respektive frivård, rymningar och permissioner. Personerna redovisas efter bl a kön, ålder, påföljd och brott.

Statistiken över återfall i brott beskriver personer som lagförts för brott med avseende på registrerade återfall. Personerna fördelas efter bl a kön, ålder, brott, tid till återfall och antal återfall.

Den svenska kriminalstatistiken ger en mycket begränsad belysning av *straffprocessuella frihetsberövanden*, såsom häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

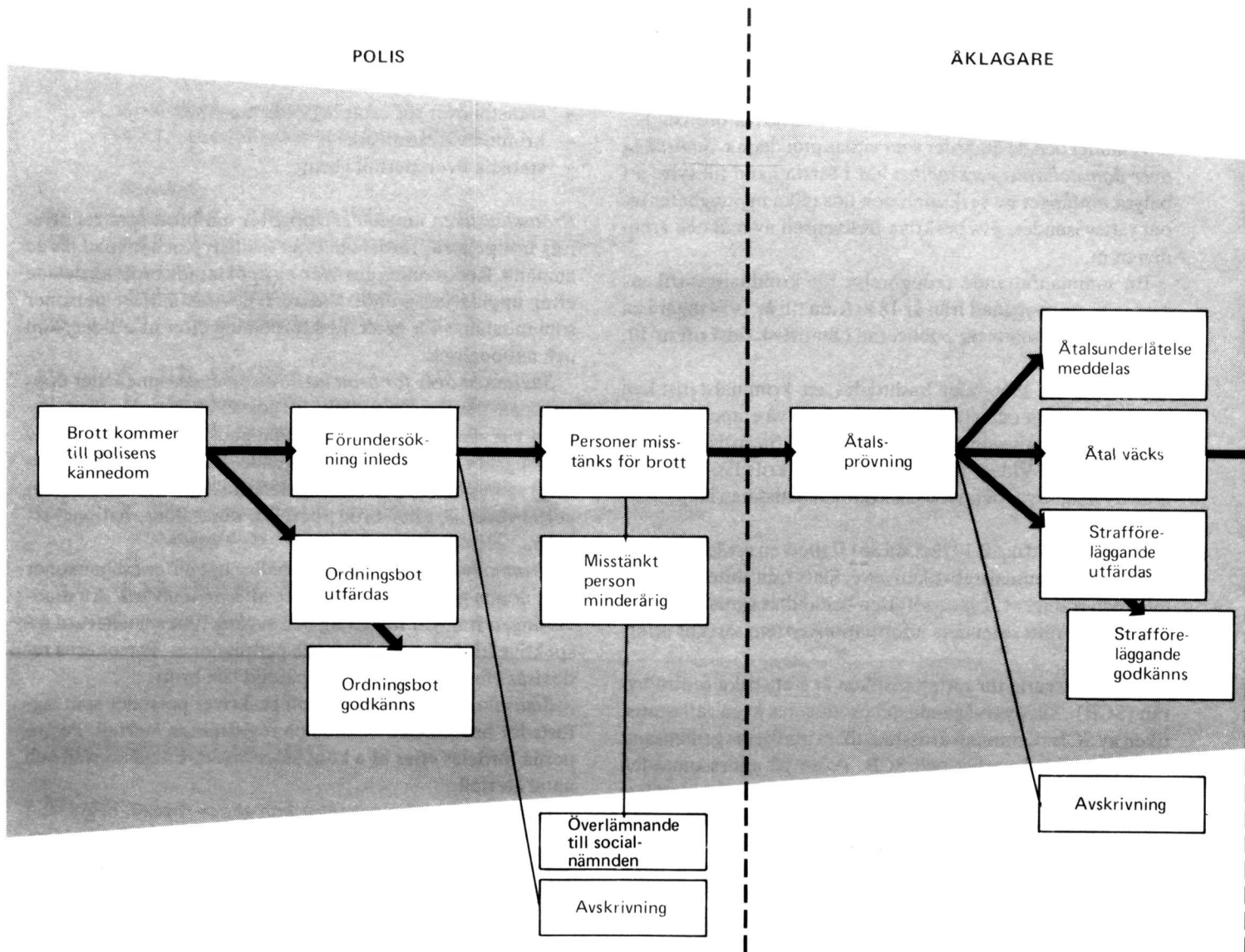
Kriminalvårdsstatistiken innehåller summariska uppgifter om antalet gripna, anhållna respektive häktade personer medan vissa uppgifter om anhållna personer och antalet häktningsframställningar framgår av Riksåklagarens arbetsstatistik. Från flera användare finns önskemål om att utvidga redovisningen avseende dessa förhållanden.

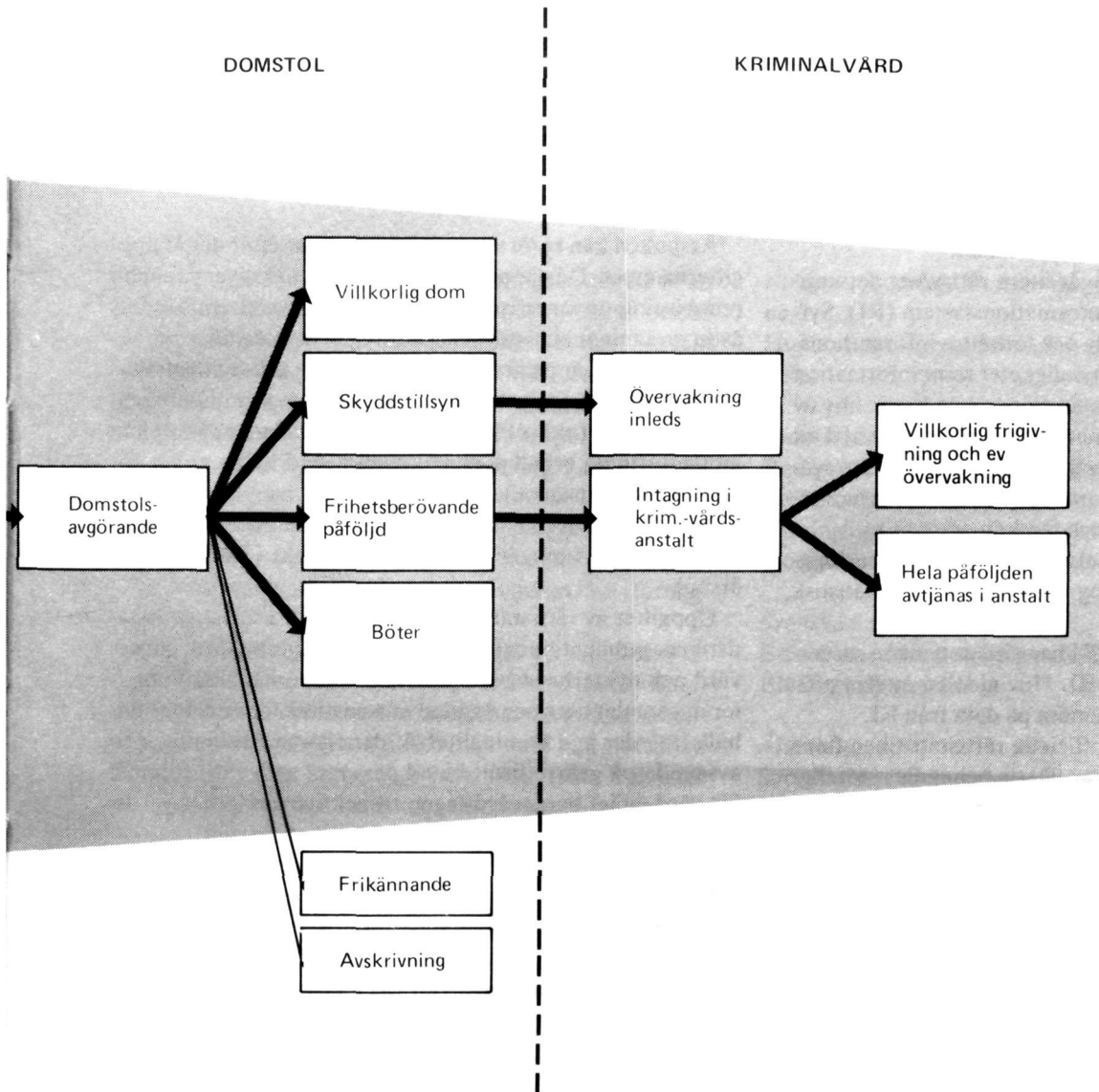
Utgångspunkt för kriminalstatistiken är den brottslighet som definieras genom överträdelser av vissa lagar. I den mån dessa kommer till polisens kännedom vidtas åtgärder vilka bl a berör polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Ett försök att åskådliggöra sambanden mellan olika led i denna

process förs i nedanstående figur.

Figuren ger endast en mycket förenklad bild av skeendet. För en mera utförlig beskrivning av brottsligheten och de åtgärder som vidtas mot denna hänvisas till avsnitten 3.2–3.9.

Figur 2.1 Från brott till kriminalvård – en översikt
From offence to its correction – an overview

Statistiken över domstolarnas verksamhet omfattar verksamheten vid allmänna underrätter, hovrätter och Högsta Domstolen, förvaltningsdomstolar, hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen, kronofogdemyndigheten samt rättshjälpsnämnder. Vidare redovisas beslut i nådeärenden.

Statistiken belyser frekvensen av mål och ärenden vid domstolarna, med fördelning på typ av mål/ärende, handläggningstider, fullföljds-, ändringsfrekvens m m. Statistiken innehåller även uppgifter om inteckningar samt omfattningen av allmän rättshjälp.

2.3 Insamlingen till statistiken

Rättsstatistiken var tidigare baserad på uppgifter som de olika myndigheterna inom rättsväsendet sände in till SCB. Övergången till ADB-teknik inom rättsväsendet har gjort det möjligt att samordna insamlingen av uppgifter till statistiken med insamlingen för administrativa ändamål.

Sedan slutet av 1960-talet pågår inom rättsväsendet uppbyggnaden av Rättsväsendets informationssystem (RI). Syftet med RI är främst att förenkla och förbättra informationsutbytet mellan rättsväsendets myndigheter samt information till andra myndigheter och organisationer som har behov av data från rättsväsendet. Ett annat syfte med RI har varit att skapa underlag för planering och uppföljning inom rättsväsendets myndigheter samt att vara ett hjälpmedel i den övergripande samhällsplaneringen och forskningen.

RI omfattar ett antal skilda delsystem på olika dataanläggningar. En närmare beskrivning av RI ges i Rättsstatistisk årsbok 1980 sid 31 ff.

I takt med uppbyggnaden av RI har rättsstatistiken successivt baserats på uppgifter från RI. Huvuddelen av den officiella rättsstatistiken baseras numera på data från RI.

Uppgiftslämnandet till den officiella rättsstatistiken finns reglerat av särskilda författningar. Detta behandlas i föreliggande publikation i respektive avsnitt över de olika statistikområdena.

2.4 Publiceringssystemet

Publicering hos SCB

Till övervägande del publiceras rättsstatistiken hos SCB. Följande former för publicering förekommer.

- Rättsstatistisk årsbok
- Statistiska Meddelanden (SM)
- Promemorior från I/RS
- Statistisk årsbok (SÅ)
- Allmän Månadsstatistik (AM)
- Pressmeddelanden

Sedan 1974 är publiceringen av rättsstatistiken samordnad genom att rättsstatistik av mera allmänt intresse ges ut samlat i rättsstatistisk årsbok. Uppläggningsen av innehållet i årsboken har fastställts efter samråd med huvudanvändare av rättsstatistiken. En del av dessa har även lämnat underlag till årsboken.

Redovisningen i rättsstatistisk årsbok kompletteras i sin tur med publicering i Statistiska meddelanden (SM). Avgörande för valet av publicering i rättsstatistisk årsbok eller i SM är bl a

- kravet på snabbhet i redovisningen
- redovisningens omfång och detaljeringsgrad
- redovisningens karaktär av preliminär resp definitiv statistik

Årsboken kan ej föreligga förrän ca ett år efter det år uppgifterna avser. Därför publiceras statistik där kravet på snabb redovisning är mera uttalat i SM. I denna serie publiceras även preliminär statistik samt viss regional statistik.

Uppgifter som produceras av SCB och endast efterfrågas av ett fåtal användare framställs i form av maskintabeller eller mikrofiche (mikrofilmade tabeller). Dylika uppgifter kan mot ersättning erhållas efter kontakt med SCBs enhet för rätts- och socialstatistik.

Vilka uppgifter som finns i SM, i form av maskintabeller eller mikrofiche framgår av respektive avsnitt i rättsstatistisk årsbok.

Uppgifter av rättsstatistisk karaktär ingår i socialvårdsstatistikens publikationer inom områdena ungdomsvård, barnavård och nykterhetsvård. Denna statistik innehåller uppgifter om antalet barn och ungdomar som blivit föremål för samhällsåtgärder pga kriminalitet. Vidare görs uppföljning med avseende på grövre brott bland personer som varit föremål för vård enligt barnavårdslagen respektive nykterhetsvårdslagen.

Det finns möjligheter för SCB att genom specialbearbetningar av uppgifter som finns tillgängliga redovisa uppgifter som ej framställs i den löpande produktionen. Till ledning härför har i bilagorna 1, 2 och 3 förtecknats de uppgifter som ligger till grund för statistiken över brott m m, statistiken över för brott lagförda personer resp statistiken över domstolarnas verksamhet.

Publicering hos andra myndigheter

Kriminalvårdsstatistik publiceras löpande av *Kriminalvårdsverket* i deras verksamhetsberättelse *Kriminalvården*. Uppgifter om personer som omhändertagits med stöd av lagen om

omhändertagande av berusade personer (LOB) publiceras i Alkoholstatistik av *Socialstyrelsen*.

Riksåklagaren sammanställer årligen en sk arbetsstatistik benämnd Statistiska uppgifter avseende åklagarväsendet. Utöver uppgifter om antalet mål och ärenden innehåller sammanställningen även uppgifter om antalet anhängna personer och antalet häktningsframställningar.

Rikspolisstyrelsen har gjort särskilda undersökningar av in-gripanden med stöd av lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO). Resultaten finns tillgängliga dels i stencilform hos RPS dels i avsnitt 3.3 i föreliggande årsbok.

Domstolsverket gör årliga sammanställningar över antalet mål och ärenden.

Specialundersökningar m m

Utöver den löpande publiceringen av rättsstatistik finns ett antal specialundersökningar som innehåller rättsstatistik. Dessa har offentliggjorts i olika publikationsserier. Särskilt kan här nämnas den publicering som sker i BRÅs rapportserie respektive promemorieserie samt Kriminalvårdsstyrelsens undersökningsrapporter, gula serien respektive orange serien. Rättsstatistik samt vidarebearbetningar av denna ingår även i justitiedepartementets promemorieserie.

Inom ramen för SCBs levnadsnivåundersökning har rapporten »Offer för vålds- och egendomsbrott 1978« publicerats. Ett sammandrag av resultaten finns i avsnitt 3.9 i föreliggande årsbok.

Inom kriminalstatistikens område pågår ett samarbete de nordiska länderna emellan. Ett av syftena med detta samarbete är att försöka sammanställa jämförbar nordisk kriminalstatistik. En sammanställning av dylika data har gjorts och publicerats i *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*, Tekniska rapporter nr 30, Nordisk statistisk sekretariat. Vissa resultat finns även publicerade i avsnitt 3.8 i denna publikation samt i *Yearbook of Nordic Statistics* 1982.

I serien *Meddelanden i samordningsfrågor* publicerar SCB årligen en sammanställning över den statistik som centrala myndigheter framställer inom olika ämnesområden. I denna ges en översikt över hela den statliga statistikproduktionen med undantag för sådant som enbart bedöms vara av intresse för den myndighet som framställer statistiken.

För de olika redovisade statistikgrenarna lämnas summariska uppgifter om periodicitet, uppgiftslämnare och publiceringsform. Under rubriken Rätts- och socialväsande redovisas viss statistik som ej omnämnts i föreliggande avsnitt.

Därutöver finns ett antal årliga *bibliografier* där man kan finna publikationer med anknytning till rättsstatistikens område. Som exempel på dylika bibliografier kan nämnas.

Nordisk kriminologi 1976/77. En bibliografi

Nordiska Samarbetsrådet för kriminologi 1978.

Rättsvetenskapliga undersökningar vid de juridiska fakulteterna.

Humanistisk–samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Stockholm

Svensk bokförteckning

Redigerad av Bibliografiska Institutet vid Kungliga biblioteket i Stockholm.

Tidningsaktiebolaget svensk bokhandel, Norstedts tryckeri, Stockholm.

Svenska tidskriftsartiklar

Ett register över innehållet i cirka 400 tidskrifter.

Bibliotekstjänst, Lund.

Årsbibliografi

Sociologiska institutionen, Lund.

Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer

Riksdagsbiblioteket.

3 Kriminalstatistik

Criminal Statistics

3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler

Criminal statistics over three centuries

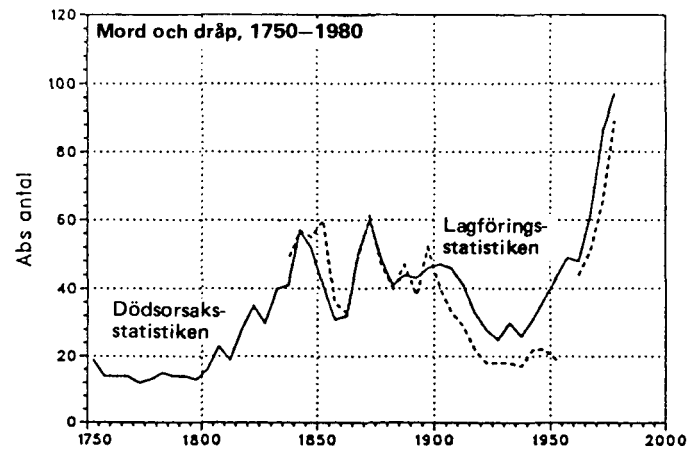
Våren 1984 publicerade Statistiska centralbyrån RS-PM 1983:12 »Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1982«. Publikationen ger för första gången en samlad bild av svensk kriminalstatistik sedan dess tillkomst på 1700- och 1800-talen fram till våra dagar.

Publikationen tar huvudsakligen upp den *traditionella* kriminaliteten – dvs vålds- och stöldbrott – utifrån statistiken över domar och åtalsunderlåtelse, s k lagföringsstatistik (jfr avsnitt 3.4). Mot bakgrund av en utförlig diskussion av kriminalstatistikens tillförlitlighet *beskrivs* utvecklingstendenserna i den lagförda brottsligheten; *diskuteras* olika samhälleliga förklaringar till utvecklingen; och *granskas* påföljdssystemets effekter. Publikationen är dels tänkt som en handbok för den som snabbt vill informera sig om grunddata för kriminalitetsutvecklingen i Sverige; dels har den en aktuell kriminalpolitisk inriktning.

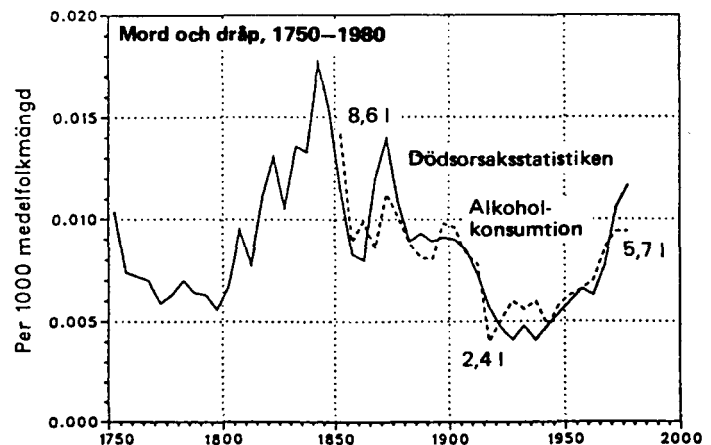
Nedan ges mycket kortfattat några utdrag främst från bokens första fem kapitel. Den som vill ha en fördjupning av resonemangen eller är intresserad av avsnitt som inte tas upp här, kan beställa publikationen. Begär RS-PM 1983:12 från *Sektionen för kriminalstatistik*, Statistiska centralbyrån, 115 81 Stockholm – tel 08/783 40 00. Priset är 50 kronor.

3.1.1 Mord och dråp

Två historiska serier över mord och dråp finns tillgängliga. Uppgifter från befolkningsstatistiken resp dödsorsaksstatistiken (fr o m 1750) och uppgifter från lagföringsstatistiken (sedan 1830-talet). Trots att de två statistikserierna bygger på olika enheter (»mördare« och »mördade«), visar de en hög grad av överensstämmelse. Lagföringsstatistiken ang mord och dråp är därför ett av de få exempel, där denna typ av statistik verkar vara en bra indikator på den *faktiska* brottslighetens utveckling över tid.

Betraktar man hela den långa perioden från 1750 till våra dagar är det mest iögonfallande, att mord och dråp – relaterat till befolkningens mängden – *inte* har ökat under de gångna 230 åren.

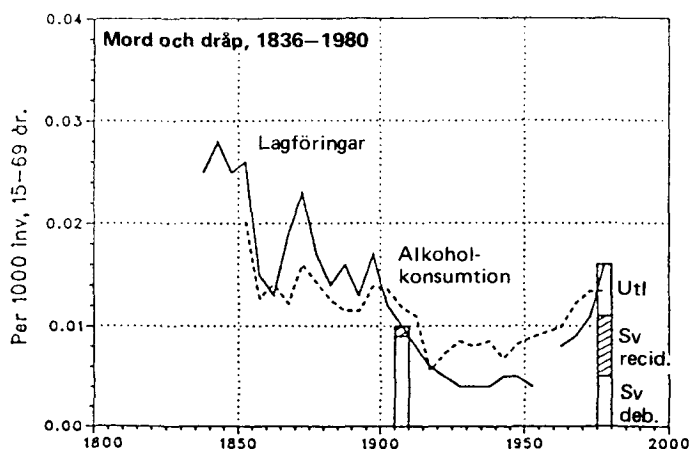
Däremot kännetecknas utvecklingen av avsevärda svängningar:

- en kraftig uppgång under första hälften av 1800-talet;
- en lag nivå under tiden mellan de båda världskrigen;
- en ökning efter andra världskriget.

Utvecklingen av alkoholkonsumtionen i samhället liknar mycket utvecklingen av dråp. Alkoholkonsumtionen är högst i mitten av 1800-talet, då också dråp uppnår kulmen. Båda serierna uppvisar den lägsta nivån under mellankrigstiden, då motboken höll alkoholkonsumtionen nere.

Uppgången av lagföringarna för mord och dråp efter andra världskriget kan tillskrivas tre faktorer:

- en ökad alkoholkonsumtion och en ändrad konsumtionsfördelning;
- utvecklingen av en grupp kriminellt belastade medborgare (»recidivister«);
- det faktum att Sverige blivit ett invandringsland.

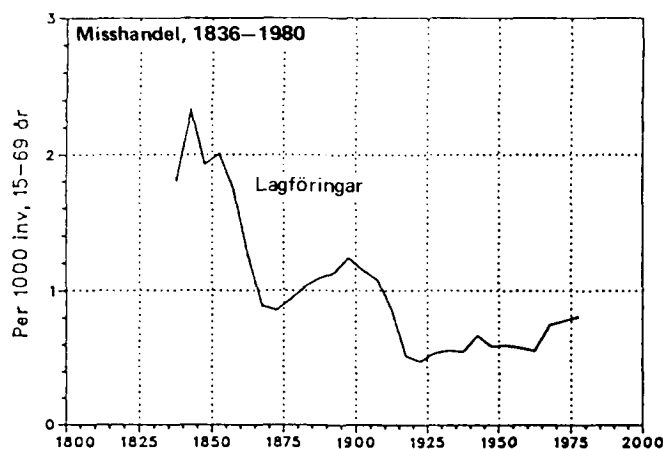

Trots att mord och dråp är extremt sällsynta händelser tycks det ändå finnas en samvariation med socialpolitiken i vid mening. Alkohol- och invandringspolitiken samt uppkomsten av en kriminellt belastad grupp medborgare har av allt att döma påverkat mord- och dråputvecklingen i Sverige på 1900-talet. Ingen av dessa tre faktorer har dock något egentligt förklaringsvärde för det enskilda brottet, eftersom alkoholpåverkan, kriminell belastning eller invandrarstatus i regel inte leder till mord eller dråp.

Samtidigt tycks de stora samhälleliga förändringarna – dvs utvecklingen av det svenska samhället från bonde- till industrisamhället – inte ge utslag i mord- och dråputvecklingen. 1970 t ex registrerades lika många mord och dråp som 1750.

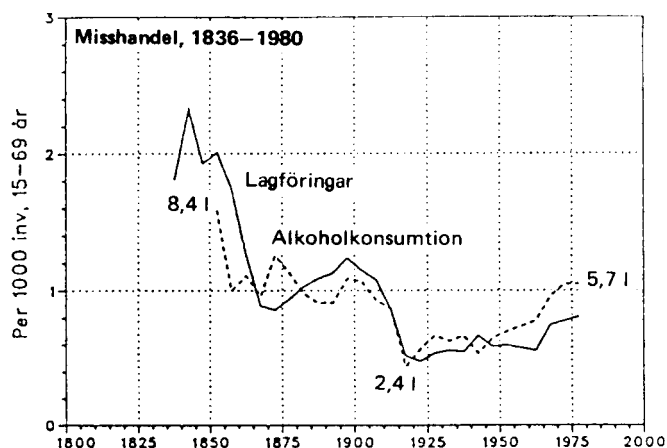
3.1.2 Misshandel

Till skillnad från mord och dråp saknas för misshandel en kontrollserie liknande dödsorsaksstatistiken. Det är därför mycket svårare att bestämma misshandelsstatistikens tillförlitlighet. Men det är inte troligt, att anmälningsbenägenheten för misshandel skulle ha avtagit i ett historiskt perspektiv. Tvärtom är det troligt, att toleransen mot det *individuella* våldet har minskat över tid och lett till en ökning av anmälningsbenägenheten. Därför är det mycket sannolikt, att misshandelsbrottsligheten faktiskt varit högre på 1800-talet än på 1900-talet.

Däremot är det troligt att den *sociala* innebörden av misshandel som juridisk kategori har gått igenom avsevärda förändringar mellan 1800-talet och idag. Den avdömda misshandeln avsåg på 1800-talet mycket sällan misshandel mot barn eller kvinnor. Enligt dåtidens värderingar betraktades detta inte som brott – annat än i mycket grova fall. Idag omfattar en inte obetydlig del av den lagförda misshandeln även barn- och kvinnomisshandel. Det finns alltså viktiga inbördes förskjutningar i misshandelsbrottsligheten, såsom den kommer till uttryck i lagföringsstatistiken. Misshandelsbrott mot män har avtagit, medan misshandelsbrott mot barn och kvinnor har tilltagit.

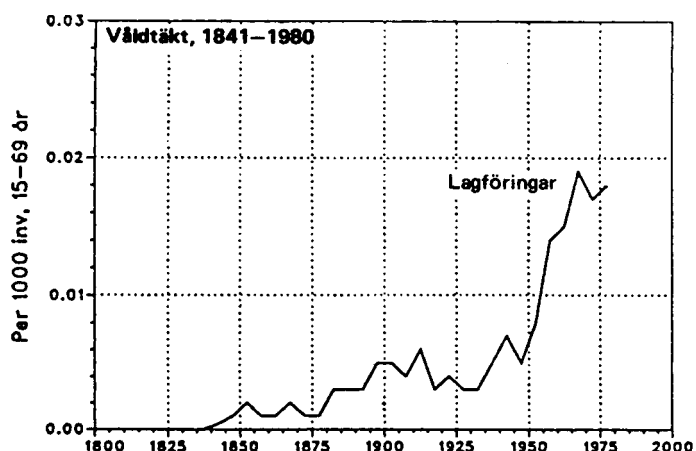
Man kan visa, att misshandelsutvecklingen i stort sett samvarierar med alkoholkonsumtionen i samhället. Detta innebär att mycket av variationen i misshandelsutvecklingen försvinner, när man tar hänsyn till alkoholkonsumtionens förändringar.

Även för misshandel tycks således gälla, att de stora förändringar som det svenska samhället genomgått under de gångna 150 åren inte har lett till någon ökning av misshandelsbrottsligheten. Snarare synes motsatsen gälla.

3.1.3 Våldtäkt

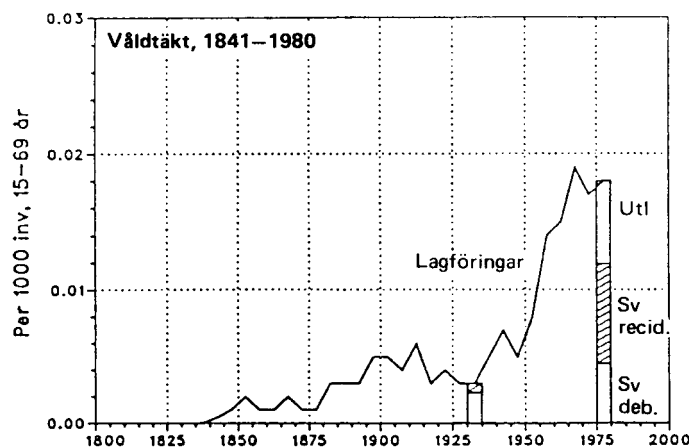
I motsats till mord/dråp och misshandel, är det inte troligt att diagrammet nedan beskriver utvecklingen för våldtäkt korrekt. Det skulle nämligen innebära, att våldtäkt varit mindre vanlig än mord och dråp – vilket är svårt att föreställa sig. Vanligen är det ju så att ju grövre ett brott är desto sällsyntare är det också.

En alternativ tolkning till utvecklingen skulle därför kunna vara, att den straffrättsliga kontrollen av våldtäkt under

1800-talet och första hälften av 1900-talet inte har något riktigt samband med den faktiska förekomsten av detta brott. I stället återspeglas kvinnornas svaga sociala ställning i samhället, som i de flesta våldtäktsfall *inte* medgav kvinnan möjligheten, att få våldtäktsmannen straffad. Lika litet som hon kunde värja sig mot vanlig misshandel med straffrättsliga medel.

Denna tolkning innebär dock inte, att man skulle kunna »bortförklara» hela ökningen efter andra världskriget med en förskjutning av mörktalet, dvs att lika många våldtäkter begås men att en större del blir känd och leder till lagföring. Våldtäktsutvecklingen efter andra världskriget liknar mycket den för mord och dråp: små ökningsbågar bland tidigare ostraffade personer, men stora förändringar bland redan tidigare straffade personer och utländska medborgare. Nästan hela ökningen faller på dessa två grupper. Men som det framhållits tidigare ger varken tidigare kriminell belastning eller medborgarskap några bra förklaringar på individnivå, eftersom de allra flesta straffade personer eller utländska medborgare *inte* lagförs för våldtäkt.

Uppgången efter andra världskriget kan inte heller förklaras med ändringar i påföljdsvalet för våldtäkt – förr som nu leder våldtäkt i de allra flesta fall till frihetsberövanden antingen på fängelse eller mentalsjukhus.

3.1.4 Stöld m m

Man kan utgå ifrån, att en mängd stöldbrott – framför allt av lindrigare slag – inte anmäls till polisen och att många anmälda stöldbrott inte leder till lagföring. Trots detta är det mycket troligt, att lagföringsstatistiken ger en ungefärlig beskrivning av stöldbrottslighetens *utveckling*. Detta styrks av

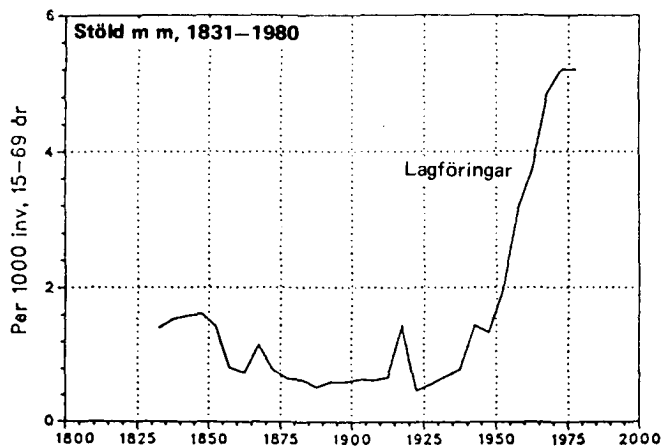
att den historiska utvecklingen av den polisanmälda stöldbrottsligheten i Stockholm och Göteborg sedan mer än 100 år tillbaka uppvisar ett liknande mönster som lagföringsstatistiken för hela riket:

att grövre stöldbrott (såsom inbrott och biltillgrepp) har en relativt hög anmälningsfrekvens, vilket kommer till uttryck i såväl offerundersökningar som försäkringsstatistik (se nedan avsnitt 3.9); samt

att lagföringsstatistikens utfall kan ges raka och okonstlade tolkningar.

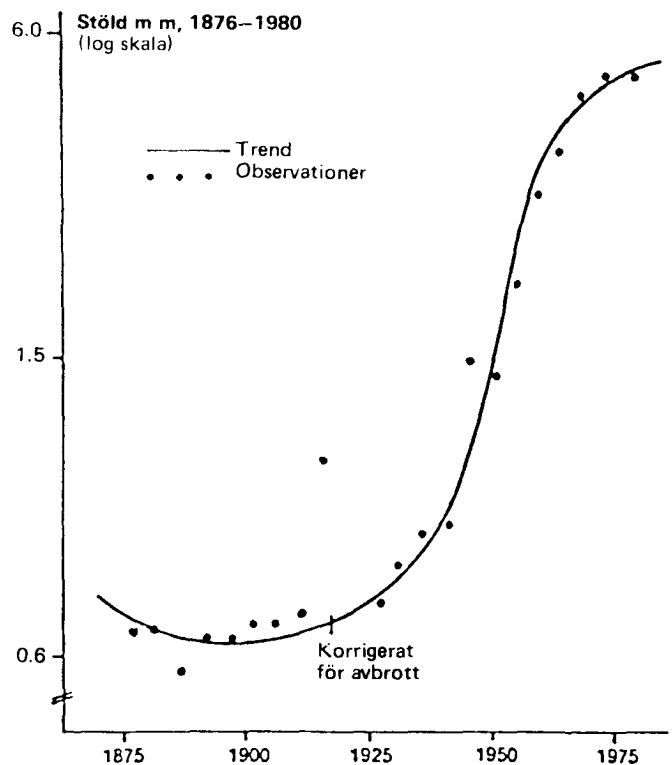
Utvecklingen

Efter att ha startat på en relativt hög nivå under första hälften av 1800-talet, sjunker lagföringarna för stöld under andra hälften av 1800-talet, när en låg nivå årtiondena kring sekelskiftet för att sedan öka kraftigt mellan 1925 och 1972.

I förhållande till huvudtrenden kan man också se ett antal väl markerade avvikelser. De har särskilda förklaringar av typ nödår (1867/68 och 1917/18), alkoholrestriktioner (den låga nivån efter motbokens introduktion på 1920-talet) och krig (1914–1918 och 1940–1945). Dessa plötsliga och i tid begränsade förändringar visar mycket tydligt, att antalet lagföringar för stöld påverkas av händelser i samhället – trots att varje enskilt brott är en mycket personlig och individuell handling.

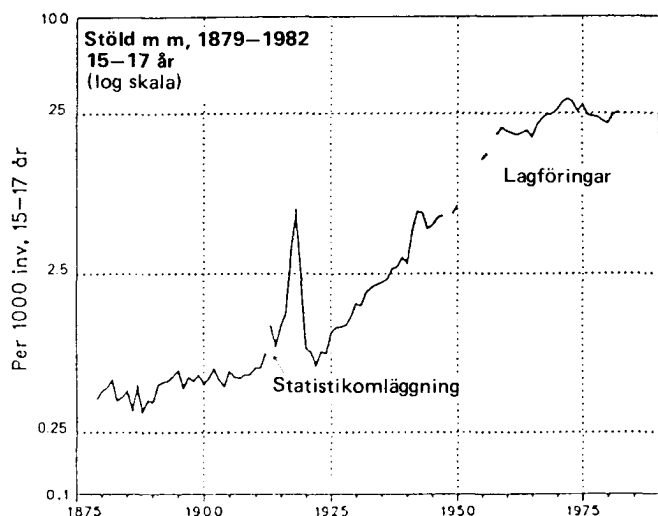
Ökningen på 1900-talet visar sig vid närmare granskning ha formen av en S-kurva vars förlopp liknar produktionen av konsumtionsvaror i det svenska samhället.

Detta kan tolkas så, att när väl en viss materiell grundtrygghet garanteras (mycket av stöldbrottsligheten i mitten av 1800-talet har förklarats med den nöd som rådde i samhället), följer lagföringarna för stöldbrott tillgången på konsumtionsvaror. Med mer att konsumera följer också möjligheten att stjäla mer samtidigt som en riklig tillgång på varor minskar deras relativa värde och den fysiska såväl som den sociala kontrollen för att förhindra stöld avtar.

År 1981 registrerades exempelvis 515 000 tillgreppsbrott av polisen. Så mycket som hälften av dessa brott utgjordes av tillgrepp av och från motorfordon, av cyklar och av tillgrepp i butik eller varuhus. I början av seklet fanns varken bilar eller cyklar i någon större omfattning och inte heller någon försäljning efter självbetjäningsprincipen. Tillfällesstrukturen, dvs de fysiska möjligheterna till att begå stöld, har förändrats avsevärt sedan dess.

Nedgången mellan åren kring 1850 och 1925 – två extrempunkter i den historiska utvecklingen – faller i huvudsak på kvinnor, äldre män och redan tidigare straffade medborgare. Ungdomskriminaliteten (bland män) ökade redan under andra hälften av 1800-talet och ökningen var speciellt kraftig mellan 1925 och 1959.

Uppgången efter 1925 faller huvudsakligen på unga män, tidigare straffade personer (sedan andra världskriget), utländska medborgare (efter andra världskriget) och kvinnor (sedan början av 1960-talet).

Avmattningen av ökningen på 1960-talet och stabiliseringen på 1970-talet gäller framför allt unga män, medan däremot kvinnor och tidigare straffade män fortfarande uppvisar ökningstendenser. Eftersom unga män svarar för en så stor del av lagföringarna för stöld, bestämmer de huvudkurvans utseende. Avmattningen är reell att döma av jämförelser med den polisrapporterade brottsligheten, försäkringsstatistiken och offerundersökningar: speciellt biltillgrepp och inbrottsstöder – brott som framför allt begås av unga män och som har ett förhållandevis litet mörktal – ligger på en mer eller mindre stabil nivå sedan 1970-talets början jämfört med de kraftiga ökningarna under tidigare decennier.

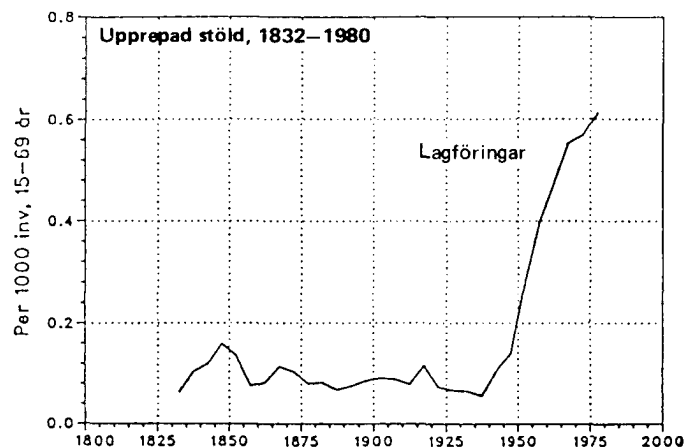
Påföljdsvalet för stöld har gått igenom dramatiska förändringar på 1900-talet: år 1905 var risken att dömas till fängelse för stöld 100 procent, medan den i dag har sjunkit till nära 0 procent, om man är tidigare ostraffad. Trots detta är det mycket svårt att uppbära starka kriminalstatistiska belägg för, att förändringen av påföljdsvalet för stöld skulle i någon väsentlig grad ha bidragit till ökningen av stöldbrottsligheten under 1900-talet. Frågan är alltför komplicerad att gå in på här. Den intresserade hänvisas till huvudrapporten.

Inte heller bör man överskatta industrialiseringens och urbaniseringens betydelse som sådana: antalet lagföringar för stöld var i början av 1950-talet lika stort som 100 år tidigare.

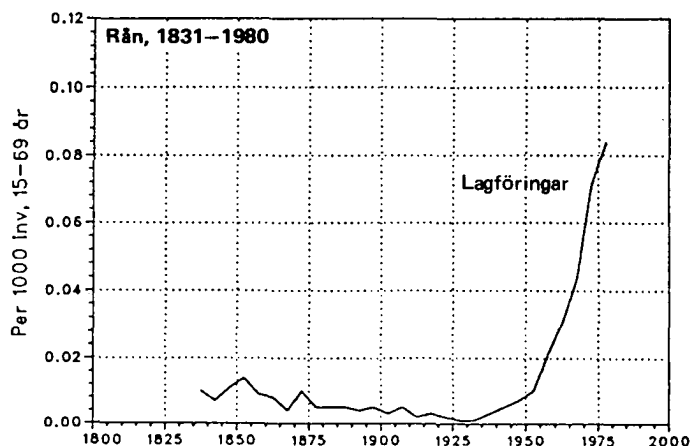
3.1.5 Upprepad stöld och rån

På grund av skiftande indelningar i den officiella statistiken har »upprepade stöld» här definierats som antalet personer som lagförts tre eller fler gånger för stöld (1832–1915) samt antalet personer som lagförts för stöld med tre eller fler tidigare domar för s k grövre brott (fr o m 1916).

Utvecklingen för upprepade stöld och rån kan beskrivas så här.

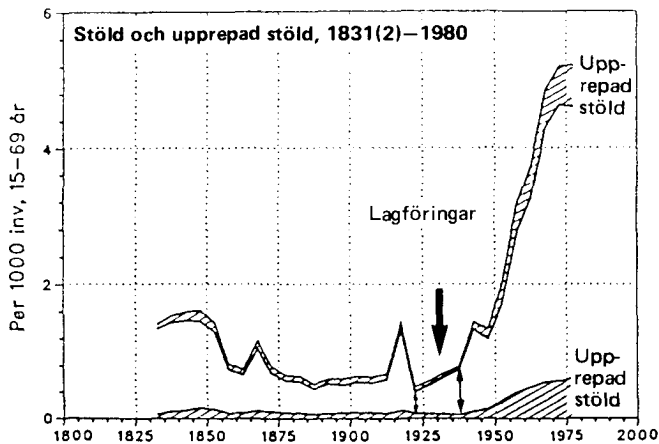

Efter 1850 sjunker lagföringarna för upprepade stöld fram till utbrottet av andra världskriget. Utvecklingen sker i vågrörelser som i stort sett sammanfaller med alkoholkonsumtionen i samhället (se nedan). Även lagföringar för rån följer ett liknande mönster.

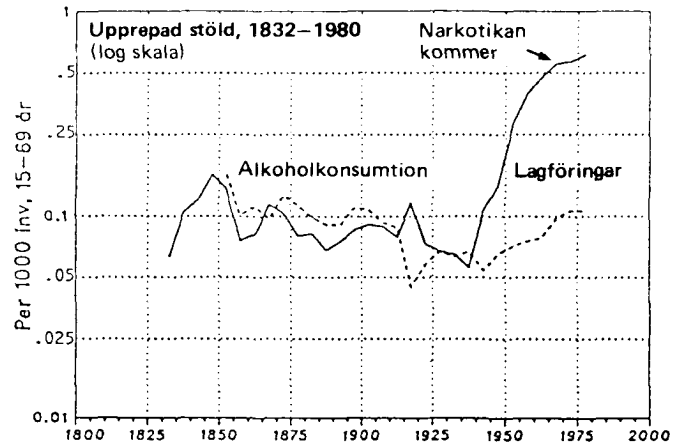

Från andra världskriget ökar antalet lagföringar för upprepad stöld och rån plötsligt mycket kraftigt och en viss avmattning tycks inträffa först på 1970-talet.

Utvecklingen för upprepad stöldbrottslighet skiljer sig på en avgörande punkt från utvecklingen av övriga stöldbrott: den kraftiga ökningen inträffar ca 20 år senare än för de övriga stölderna. Mycket talar för att denna utveckling beskrivs korrekt av statistiken – eftersom »brottslingsmörktalet» kan antas vara litet. Redan på 1800-talet liksom under första hälften av 1900-talet var återfallsfrekvenserna höga för personer som straffats fler gånger tidigare, även om själva antalet återfallsbrottslingar var litet.

Fram till andra världskriget tycks uppfattningen besannas att ökad välfärd för folkflertalet även minskar brottsligheten bland de fattigaste. Speciellt anmärkningsvärt är, att den ökning av lagföringar bland personer utan tidigare kriminell belastning (framför allt unga män, se ovan) som inträffade under tiden mellan de båda världskrigen, inte ledde till en ökning av personer med hög kriminell belastning. Alkoholmissbruket spelar en stor roll för utvecklingen; det kan dock knappast vara den enda förklaringen till den plötsliga förändringen som inträffade efter andra världskrigets utbrott. Det bör röra sig om händelser som mycket plötsligt förändrade livssituationen för denna grupp utsatta människor. De flesta förklaringar tycks här komma till korta. Vidare kan man avläsa ur diagrammet, att dagens situation med ett historiskt sett högt antal kriminellt aktiva medborgare, grundlades redan på 1940- och 1950-talen.

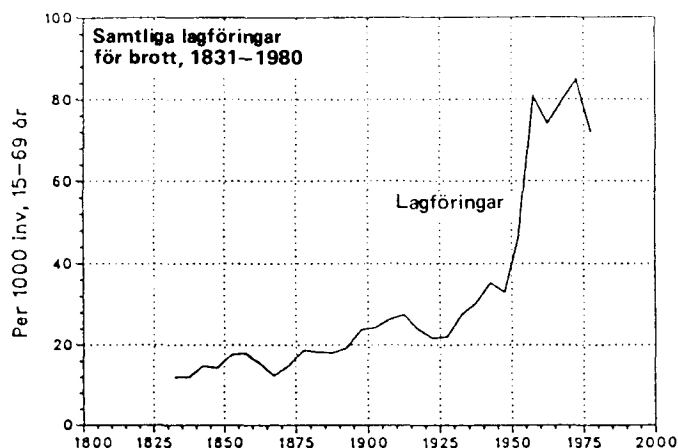

Diagrammet tillåter också en kommentar om narkotikabrukets betydelse på 1960- och 1970-talen. Den vanliga föreställningen om de senaste 20 åren är att brottsligheten och utslagningen ökade dramatiskt i och med narkotikamissbrukets genombrott i mitten av 1960-talet (se även nedan avsnitt 3.7). Diagrammet visar emellertid att ökningstakten för upprepad stöld var större på 1950-talet än på 1960- och 1970-talen. Utvecklingen borde inte ha sett ut så, om narkotikamissbruket drivit en stor grupp *nya* människor in på brottets bana, vilket ju ganska allmänt antas. Diagrammet antyder i stället, att dagens narkotikaproblem inte utgör något väsentligt *nytilskott*, utan en *pålagring* på ett redan existerande problem. Annan statistik visar också, att allvarigare narkotikamissbruk finns inom samma grupper som tidigare kännetecknats av ett kriminellt livsmönster och ett utbredd alkoholmissbruk. Vad som troligen har inträffat är, att socialt utsatta grupper gick över från att vara kriminella och alkoholmissbrukare till att vara alkohol- och narkotikamissbrukare samt ännu mer kriminella.

3.1.6 Samtliga lagföringar för brott

Det mest iögonfallande är den kraftiga ökningen på 1950-talet, det lika plötsliga avbrottet omedelbart därefter samt minskningen i slutet av 1970-talet.

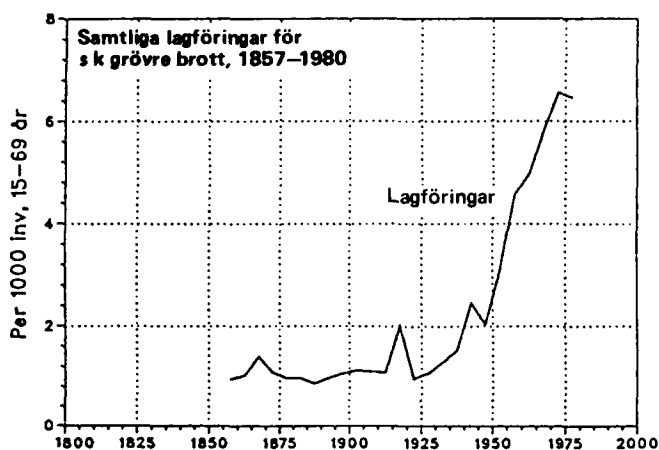
Diagrammet (se nästa sida) ger en något annan bild av utvecklingen än vad den tidigare diskussionen av olika brotts typer förmedlade. Skälet är, att alla brott – oavsett om de rör mord eller trafikförseelser – räknas lika. Ökningen på 1950-talet faller således till stor del på trafikförseelser och ett fördubblat antal fyllerier efter motbokens avskaffande 1955.

Nedgången på 1960- och senare 1970-talet förklaras därför huvudsakligen av att parkeringsbrotten och fylleriet avkriminaliserades. Diagrammet är lärorikt genom att det åskådligt visar, att brottsligheten som sådan inte är något självklart givet, utan är resultat av politiska beslut. Ett beslut i riksdagen kan plötsligt höja eller sänka brottsligheten i samhället. Även om traditionella värderingar kräver att vissa handlingar skall vara straffbelagda, finns det stort spelrum för vad som skall kontrolleras med straffrättsliga medel (straff och hot om straff) och/eller på annat sätt.

Lagföringar för grövre brott

När man studerar »brottsligheten» som en helhet, finns det alltid stor risk att analysen förvrängs av inflatorisk småbrottslighet. När man därför söker efter en bättre beskrivning av »brottsutvecklingen» i Sverige bör man i stället välja antalet personer som lagförts för så kallade grövre brott, dvs brott som lett till strängare straff än böter.

Detta diagram sammanfattar i sin tur än en gång det som påpekats redan tidigare, att industrialisering och urbanisering *inte* kan ha påverkat brottsutvecklingen i Sverige nämnvärt *negativt* fram till andra världskriget. Samma bild framträder för övrigt när man studerar den lokala utvecklingen i Stockholm eller Göteborg med utgångspunkt från den registrerade brottsligheten eller utvecklingen i Danmark och Norge.

Eftersom det alltid är vanskligt, att analysera brottsligheten som en enda stor enhet, har ett 25-tal olika brottsgrupper och deras utveckling över tid studerats. Resultatet kan sammanfattas på följande vis:

- Även när man delar upp hela den lagförda brottsligheten i olika delgrupper kvarstår mönstret, att urbanisering och industrialisering i regel inte medfört någon *nettoökning* av brottsligheten fram till andra världskriget. Nästan alla brottsgrupper ligger *lägre* under mellankrigstiden än under tiden före första världskriget.
- Tre brottsgrupper har stadigt *minskat* sedan 1870-talet: religionsbrott, ärekränkning samt brott mot familj; medan fyra andra brottsgrupper har *ökat* stadigt: grövre sedlighetsbrott, bedrägeribrott, brott av krigsmän och brott mot specialstraffrätten.
- Ökningen av brott mot *specialstraffrätten* återspeglar i första hand de ökande kriminaliseringstendenserna i det moderna svenska samhället. En genomgång av gällande strafflagar år 1980 visade exempelvis, att de allra flesta gällande författningar som stadgar något straffansvar trätt i kraft på 1960- och 1970-talen.
Värt att notera är också, att frihetsstraff inom specialstraffrätten var mycket sällsynta på 1800-talet: år 1882 redovisades exempelvis endast 20 fängelsedomar (dvs 1 procent av samtliga fängelsedomar), medan motsvarande antal år 1982 uppgick till ca 7 600 fängelsedomar (dvs 48 procent av samtliga fängelsedomar). Dessa fängelsedomar avser huvudsakligen drogrelaterade brott (rattfylleri, lagning m m av alkohol och narkotikabrott), skattebrott samt utländska medborgare som vistas olovligt i Sverige.
- Efter andra världskriget ökar alla brottsgrupper med några få undantag. Andra världskriget och tiden därefter är vattendelaren för brottsutvecklingen i Sverige. På endast två decennier utvecklades Sverige från landet med den lägsta brottsligheten i Norden till det med den högsta (se även avsnitt 3.8).

De lagförda för grövre brott

Statistiken över *grövre brott* ger också möjligheten att sammanfattande beskriva några centrala tendenser i den lagförda brottslighetens utveckling med avseende på vissa persongrupper.

Män och kvinnor

Lagföringarna avseende män och kvinnor har under den studerade perioden *i stort sett* följt samma mönster, men kvinnornas totala lagföringsfrekvens har hela tiden varit avsevärt lägre än männens. Andelen kvinnor har varierat mellan 6 procent (1956/60) och 18 procent (1866/70). – Sedan 1960-talet ökar lagföringarna bland kvinnorna snabbare än bland männen. I slutet av perioden avtar lagföringarna bland männen medan de fortsätter att öka bland kvinnorna.

Yngre och äldre

I ett historiskt perspektiv har lagföringsfrekvenserna förskjutits nedåt i åldrarna. I mitten av 1800-talet uppvisade 15–17-åringarna den lägsta lagföringsfrekvensen, i slutet av 1970-talet den högsta. Denna rang uppnåddes dock redan i början av 1930-talet. Idag gäller att drygt 1 procent av 15–17-åringarna blir lagförda för något grövre brott och ca hälften av dessa återfaller i minst ytterligare ett sådant brott inom en femårsperiod.

Svenska och utländska medborgare

Inslaget av utländska medborgare bland de för grövre brott lagförda personerna är i huvudsak ett efterkrigsfenomen. Före andra världskriget uppgick andelen utländska medborgare lagförda för s k straffregisterbrott till mindre än 2 procent, i dag ligger andelen vid omkring 15 procent, varav två tredjedelar utgörs av nordbor.

Tidigare belastning

Bortsett från statistiken över personer som dömts upprepade gånger för stöldbrott (se ovan) finns statistik över belastningsfördelningar först sedan 1915. Denna statistik visar

- att* fram till utbrottet av andra världskriget ökade antalet tidigare ostraffade personer och personer med någon tidigare belastning, medan den högsta belastningsgruppen höll sig på en konstant mycket låg nivå;
- att* efter andra världskrigets utbrott ökade samtliga belastningsgrupper, men den högst belastade gruppen ökade mest av alla;
- att* en tydlig avmattning av ökningstakten har inträffat sedan 1960-talet bland de lägre belastade grupperna, medan den högst belastade gruppen fortsätter att öka.

Sammanfattning: dagens situation

Dagens situation kännetecknas av en historiskt sett hög, men inte längre ökande ungdomskriminalitet. Kvinnokriminalitet av mindre allvarligt slag ökar. Det finns ett påtagligt inslag av utländska medborgare bland dem som lagförs för allvarligare brott, och en grupp mycket belastade medborgare visar en hög grad av kriminell aktivitet.

I rapporten presenteras mycket statistik som tillåter tolkningen, att de traditionella kriminalpolitiska medlen – fängelsestraff och övervakning – *inte* har gett önskat resultat: varken har de förhindrat uppkomsten av en kriminellt mycket belastad grupp medborgare eller har de hjälpt dessa att hitta vägen tillbaka till ett normalare liv. En av de viktiga kriminalpolitiska uppgifterna idag är därför att hitta nya – icke-straffrättsliga – vägar för att minska brottsligheten bland denna mycket belastade grupp.

3.2 Brott m m

Offences

3.2.1 Några resultat¹

De polisanmälda brotten minskade 1983

- Under 1983 blev 959 127 brott kända av polisen. Ca en tredjedel av dessa (273 778) blev även uppklarade under samma år. Polisen klarade upp ytterligare ca 110 000 brott vilka anmälts innan 1983.
- I siffrorna ovan ingår ej de drygt 200 000 brott som polisen utfärdade böter direkt för, s k ordningsbot.
- Antalet polisanmälda brott 1983 var 3 procent färre jämfört med året innan och 7 procent fler än genomsnittet för de närmast föregående 5 åren.

Våldsbrotten utgör en relativt ringa del av den totala brottsligheten

- Våldsbrotten (mord, dråp, misshandel, våldtäkt och rån) utgör 3 procent av de brott som kommer till polisens kännedom. 1983 var fördelningen mellan olika brottsgrupper följande:

Brottstyp	% av samtliga brott
Våldsbrott	4
Stöld av fortskaffningsmedel	15
Inbrottsstöld	14
Övrig stöld	27
Bedrägeri	8
Skadegörelse	7
Brott mot trafikbrottslagen (TBL)	7
Narkotikabrott	5
Övriga brott	13
Totalt	100

Den kraftiga ökningen av misshandelsbrotten har dämpats

- Under 1983 polisanmäldes 29 200 misshandelsbrott. Detta innebär en ökning med 4 procent jämfört med året innan och med 19 procent jämfört med genomsnittet för de närmast föregående 5 åren. Den kraftiga ökningen av polisanmäld kvinnomisshandel som skedde 1982 och som delvis sammanhänger med ändrade åtalsregler har dämpats.
- Av misshandelsbrotten riktades 58 procent mot män, 38 procent mot kvinnor och 4 procent mot barn under 15 år.

Inbrottsstölderna antalsmässigt oförändrade, medan stölderna utan inbrott ökar

- Inbrottsstölderna, som uppgick till 139 000 år 1983, har antalsmässigt varit relativt stabila under senare år. Däremot har stölderna utan inbrott ökat. Särskilt kraftig har ökningen varit då det gäller s k butikssnatterier.

	1979	1980	1981	1982	1983
Stöld ur butik och varuhus	31 400	35 100	37 400	43 600	45 400

1) För att underlätta läsbarheten har siffrorna i tabellerna nedan avrundats.

Bedrägerierna fortsätter att minska

- Bedrägeribrotten, som ökade mycket kraftigt i slutet av 1970-talet, har därefter minskat. Även för bedrägerier med hjälp av konto/kreditkort, vilka ökade stadigt fram till 1982 har utvecklingen vänt.

	1979	1980	1981	1982	1983
Bedrägeri	61 800	90 300	85 700	80 900	75 700
därav med konto/ kreditkort	..	14 600	18 700	21 600	16 700

Fler ekonomiska brott uppdagas

- Den ökade satsningen av myndigheterna då det gäller att beivra ekonomiska brott ger resultat. Av tablan nedan framgår att antalet skattebrott mer än fördubblats under den senaste 5-års perioden medan gäldenärsbrotten nära 4-faldigats.

	1979	1980	1981	1982	1983
Brott mot skatte- brottslagen	3 930	4 260	6 660	7 760	8 300
Gäldenärsbrott	667	1 410	1 880	2 160	2 440

Biltillgreppen antalsmässigt stabila

- Fordonstillgreppen svarar för nära en sjättedel av den polisrapporterade brottsligheten. Under den senaste 5-års perioden har utvecklingen av dessa brott varit följande

Tillgrepp av	1979	1980	1981	1982	1983
Bilar	34 200	34 300	32 700	35 700	34 900
Motorcyklar	1 800	1 800	1 980	2 450	2 680
Mopeder	11 000	10 400	9 570	9 300	7 050
Cyklar	74 600	83 300	86 000	92 000	92 400

Stölderna av bilar har varit antalsmässigt stabila under perioden, medan antalet stulna motorcyklar ökat. Antalet stulna cyklar har ökat stadigt under perioden, medan allt färre mopeder stjäls.

Färre narkotikabrott registrerade

- Antalet registrerade narkotikabrott ökade enligt statistiken mycket kraftigt under åren 1980 och 1981. Denna ökning torde främst vara ett resultat av dels ny åtalspraxis beträffande innehav av små mängder narkotika dels ökade satsningar hos polisen mot den s k gatumarknaden.

Under 1982 avmattades ökningen och 1983 minskade antalet registrerade brott.

Brottstyp ¹	1979	1980	1981	1982	1983
Smuggling	1 340	2 560	2 340	2 050	2 000
Innehav	13 100	27 900	38 100	36 800	24 500
Tillverkning	132	203	191	113	165
Överlåtelse/ saluhållande	9 320	31 300	29 200	31 600	23 300
Totalt	23 900	61 900	69 900	70 600	50 000

1) Typ narkotikabrott (Varusmuggningslagen och Narkotikastrafflagen).

Antalet personer som misstänkts för narkotikabrott uppvisar följande utveckling

1979	1980	1981	1982	1983
4 260	7 120	8 380	8 740	7 520

- Antalet personer som misstänkts för narkotikabrott har inte ökat lika kraftigt som antalet polisregistrerade brott. Siffrorna antyder att polisen numera redovisar fler brott för varje person som blir föremål för utredning.

4 av 10 brott uppklarade

- Under 1983 blev drygt 380 000 brott uppklarade. Detta skedde vanligtvis genom att en person blev knuten till brottet som skäligen misstänkt. För 3/4 av de uppklarade brotten hade uppklaringen skett inom 6 månader efter det att de blivit kända av polisen.
- Den s k uppklaringsprocenten varierar kraftigt mellan olika brottstyper. För spanings- eller ingripandebrott (trafikbrott, narkotikabrott m fl brottstyper) är uppklaringsandelen hög (ca 90 %). Detta förklaras av att dessa brott blir registrerade av polisen i och med att det finns en misstänkt gärningsman. Vid s k offerbrott (misshandel, stöld m m) är sannolikheten för att brottet skall bli uppklarat i hög grad beroende på om information om gärningsmannen finns vid anmälningstillfället eller ej. För tillgreppsbrott t ex är uppklaringsprocenten mindre än 18 procent. För stulna cyklar endast 3 procent.
- De allra flesta av de uppklarade brotten (87 procent) hade begåtts av *en* gärningsman. För tillgreppsbrott är det emellertid relativt vanligt att flera personer tillsammans begår brott. Vid nära hälften av de uppklarade inbrottsstölderna hade flera gärningsmän medverkat vid ett och samma brott.

Mer än hälften av de utredda brotten leder till åtal

Förundersökningsbeslut	% av samtliga utredda brott	
	1983	1979
Åtal	54	50
Åtalsunderlåtelse	8	11
Strafföreläggande	6	6
Gärningen ej brott	5	5
Brott ej styrkt	19	18
Den misstänkte minderårig	2	3
Övriga beslut	6	7
Totalt	100	100

- En jämförelse 5 år bakåt visar att andelen brott som lett till åtal har ökat medan andelen som lett till åtalsunderlåtelse minskat.

Siffrorna i tablåvan bygger delvis på skattningar, eftersom åklagarens beslut ej avser ett visst brott utan en viss persons delaktighet i ett visst brott.

Nära 100 000 personer misstänkta för brott 1983

- Under 1983 blev 99 819 personer misstänkta för att ha begått brott. Av dessa var drygt en fjärdedel i åldern 15–19 år. Åldersfördelningen bland de misstänkta har inte förändrats under den senaste 5-års perioden.
- Andelen kvinnor bland de misstänkta var 15 procent 1983. Denna andel har varit oförändrad under senare år. Jämför man emellertid med situationen för 10 år sedan framgår en ökning (från 11 till 15 procent).

3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning

Syftet med statistiken över brott m m är att ge en allmän beskrivning av brottsligheten i landet. Statistiken redovisar brottsligheten såsom den registrerats hos polisen, dvs som anmälda brott, uppklarade brott och vissa uppgifter om personer som misstänks för brott och belyser med dessa uppgifter brottslighetens omfattning, sammansättning och variationer i tid och rum. Statistiken används vid planering inom rättsväsendet (polis-, åklagare- och domstolsväsendet samt kriminalvården) och utgör underlag för bl a kriminologisk, sociologisk och juridisk forskning.

Brottslighet kommer till polisens kännedom genom anmälningar från allmänheten, genom polisens spaningsarbete eller på annat sätt och registreras hos polisen. Därmed kan

brottsstatistiken sägas återspegla den »synliga« brottsligheten i samhället. Alla brott kommer emellertid inte till polisens kännedom och den verkliga brottsligheten är för de flesta brottsgrupper större än den brottslighet som redovisas i statistiken. Skillnaden mellan den verkliga och den synliga brottsligheten brukar benämnas »den dolda brottsligheten«.

Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI). Statistiken redovisar uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för brott.

Statistiken omfattar följande brott:

- brott enligt brottsbalken (BrB) utom vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (BrB 3 kap 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (BrB 8 kap 8 §) och förargelseväckande beteende (BrB 16 kap 16 § samt 21 kap 16 §).
- brott enligt lag om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen, TBL) utom 1 § 1 st (vårdslöshet i trafik) och 2 § (hindrande eller störande av trafik i väsentlig mån). Sålunda ingår grov vårdslöshet i trafik, olovlig körning, rattfylleri, rattonykterhet och smitning. För trafikbrotten gäller att det skall finnas för brottet misstänkt person för att redovisning skall ske till statistiken. Brott mot annan trafiklagstiftning än TBL ingår ej i statistiken.
- brott enligt narkotikaförordningen, narkotikastrafflagen, lagen om tillverkning av drycker m m och valutaförordningen.
- brott enligt andra specialstraffrättsliga lagar och författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan.

Brott enligt specialstraffrättsliga lagar och förordningar för vilka endast stadgas böter eller disciplinstraff ingår således i allmänhet inte i redovisningen.

Försök eller förberedelse till brott redovisas på samma sätt som fullbordat brott, såvida inte annat angivits i tabellerna.

I de fall straffansvar föreligger för stämpling till brott resp medverkan till brott används samma brottskoder som vid fullbordat brott.

Statistiken innefattar även en del gärningar som under polis- och åklagarutredningen visar sig inte kunna betraktas som brott. Andelen dylika gärningar är erfarenhetsmässigt ca 5 procent av samtliga uppklarade brott.

Uppgifterna i statistiken är avgränsade i tiden enligt följande:

- a) *anmälda brott*: brott som kommit till polisens kännedom och där registrerats ett visst kalenderår.
- b) *uppklarade brott*: brott som klarats upp ett visst kalenderår oberoende av när de anmälts.
- c) *skäligen misstänkt person*: straffmyndiga personer för vilka polisen eller åklagaren under ett visst kalenderår redovisat beslut på personblad.

Till grund för statistiken ligger uppgifter från blanketterna Brottanmälan och Personblad. Dessa upprättas av polisen i samband med att brott kommer till polisens kännedom resp då en person blir skäligen misstänkt för brott. Blanketterna sänds av den lokala polisen till rikspolisstyrelsen (RPS). Hos RPS granskas de inkomna uppgifterna och registreras maskinellt.

I de fall en person blivit skäligen misstänkt för brottet redovisas så småningom åklagarens beslut i åtalsfrågan; varigenom brottet anses uppklat. Ett brott kan även klaras upp utan misstänkt person, t ex genom konstaterandet att gärningen ej är brott, brottet är preskiberat etc.

Uppgifterna om uppkläring redovisas till RPS där de kopplas ihop med uppgifterna om anmälda brott. RPS framställer därefter för SCBs räkning magnetband med uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för de uppklarade brotten.

Hos SCB bearbetas uppgifterna varvid tabeller framställs.

Av bilaga 1 framgår vilka uppgifter som ingår i underlaget för SCBs statistik över brott och för brott misstänkta personer. Rutinerna som ligger till grund för statistiken regleras av anvisningar. RPS har fastställt anvisningar för den sk anmälningrutinen. RPS och riksåklagaren (RÅ) har vidare utfärdat anvisningar för den sk personbladsrutinen. Uppgifterna om brottstyp och antal brott som polisen och åklagaren redovisar lämnas enligt anvisningar som SCB fastställt i samråd med RPS och RÅ.

3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Kvaliten i de uppgifter som utgör underlag för brottsstatistiken och statistikens jämförbarhet med andra tidsperioder på-

verkas av olika förhållanden. Beträffande kvaliteten i de redovisade uppgifterna sammanhänger denna med relationen mellan den av polisen kända och registrerade brottsligheten och den verkliga brottsligheten. Vidare sammanhänger kvaliteten med svårigheterna att räkna och klassificera brott. Statistikens jämförbarhet med tidigare perioder påverkas bl a av omläggningar av statistikrutinerna, förändringar i lagstiftningen, fördelningen av polisens resursinsatser samt ändrade försäkringsbestämmelser m m.

Den dolda brottsligheten

Brottsstatistiken redovisar den av polisen kända och registrerade, dvs den synliga brottsligheten. Relationen mellan den synliga och den verkliga brottsligheten kan förete variationer dels i tid och rum och dels olika brottsgrupper emellan, bl a till följd av förändringar i allmänhetens anmälningssbenägenhet från en tid till en annan, mellan olika orter samt mellan olika slag av brott. Vidare kan förändringar i bl a den polisära verksamhetens omfattning eller inriktning påverka statistiken.

Storleken av den verkliga brottsligheten kan endast uppskattas genom särskilda undersökningar. Inom ramen för SCBs levnadsnivåundersökningar genomfördes år 1978 en undersökning av allmänhetens upplevelse av trygghet och säkerhet. Undersökningen innehåller ny information om vålds- och tillgreppsbrottsligheten och utgör en väsentlig komplettering till den traditionella brottsstatistiken. Resultaten har publicerats i rapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978* som utgör nr 24 i serien *Levnadsförhållanden*, Sveriges officiella statistik.

Klassificering av brott

Klassificeringen av brotten görs av polis och åklagare utifrån gällande lagstiftning. Regler härför har utfärdats av SCB i samråd med RPS och RÅ.

Vid rubriceringen av brott på brottanmälan och personblad kan problem uppstå t ex på grund av att omständigheterna kring det anmälda brottet ej är tillräckligt kända. Vidare kan det vara svårt att i praktiken avgränsa olika brottstyper från varandra. Bedömningsprinciperna vid gränsdragningen mellan olika typer av brott kan variera under en tidsperiod och mellan olika polisdistrikt. Vid SCB har genomförts en undersökning med syfte att undersöka vilka fel som förekommer vid polisens kodning av brottsart och brottsantal. Av resultaten från undersökningen, som publicerats i promemorior från SCB 1978:1 framgår bl a hur andelen felkodade anmälningar varierar mellan olika brottstyper. En sammanfattning av resultaten har även redovisats i Rättsstatistisk årsbok 1979, sid 43 f f.

Brottsräkningen

På liknande sätt som vid brottsklassificeringen kan även beträffande räkningen av antalet brott förekomma skillnader mellan polisdistrikten. Speciella svårigheter har förelegat då det gäller att skapa en enhetlig praxis vid antalsräkning av narkotikabrotten. För denna brottstyp bör uppgifterna i statistiken användas med viss försiktighet.

Beträffande principer för brottsräkningen, se avsnitt 3.2.4 nedan.

Förändringar i lagstiftningen

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år kan påverkas av förändringar i lagstiftningen. Vissa tabeller i föreliggande redovisning av anmälda brott belyser utvecklingen för perioden 1950–1983. Självfallet påverkas jämförbarheten mellan olika år under en 30-årsperiod av viktigare lagändringar. I viss omfattning har dessa angivits i tabellerna med hjälp av fotnoter. I föreliggande avsnitt ges dock ingen total översikt över dylika lagändringar. Den intresserade hänvisas till tidigare SOS-publikationer. (Se avsnitt 3.2.6).

Fr o m 1 januari 1982 genomfördes en lagändring som avsågs få särskild betydelse för möjligheterna att lagföra misshandel av kvinnor. Tidigare gällde i princip att misshandel som inte var grov och som inte begåtts på allmän plats fick åtalas endast om offret angett brottet till åtal. Fr o m 1 januari 1982 har denna bestämmelse upphävts, vilket torde vara huvudanledningen till ökningen av polisanmäld kvinnomisshandel.

Samband mellan polisens spaningsverksamhet och anmälda brott

För vissa brottstyper förekommer ett direkt samband mellan polisens resursinsatser och antalet anmälda brott. Detta gäller särskilt de brott som kommer till polisens kännedom genom bl a polisens brottsförebyggande verksamhet. Exempel på sådana brott är häleri, trafikbrott och narkotikabrott. För dessa brott är det därför särskilt svårt att utifrån statistikens uppgifter dra slutsatser om den faktiska brottsutvecklingen.

Omläggningar av statistiken

Brottsstatistiken har sedan sin tillkomst omlagts vid flera tillfällen. Vid olika tillfällen har gjorts smärre förändringar som gällt brottsredovisningens omfattning (den s k brottskatalogen). Denna typ av förändringar bör beaktas vid jämförelser mellan olika år men torde dock ej inverka på jämförbarheten i samma utsträckning som omläggningarna av statistikrutinerna år 1965 och 1968 samt införandet av brottsbalken år 1965. Beträffande förändringar före år 1965 hänvisas till följande publikationer:

1953: Statistisk Tidskrift 1955:1, s 24–25

1957: Statistisk Tidskrift 1959:3, s 18, 181

1959: Brott som kommit till polisens kännedom år 1959, s 1

1961: Brott som kommit till polisens kännedom år 1961, s 2

1964: Brott som kommit till polisens kännedom år 1964, s 20.

En mera betydande omläggning av brottsstatistiken genomfördes den 1 januari 1965 i samband med polisväsendets förstatligande. Samma år trädde också ny strafflagstiftning (brottsbalken) i kraft. Detta har fått betydande konsekvenser, vilket bör observeras vid jämförelser med tidigare år. Omläggningen beskrivs utförligt i SOS, »Brott som kommit till polisens kännedom år 1965«.

Den 1 januari 1968 genomfördes en ny omläggning av brottsstatistiken i samband med införandet av ADB inom polisväsendets rapporteringssystem. Till följd av helt nya insamlings- och bearbetningsmetoder är statistiken fr o m 1968 ej helt jämförbar med tidigare år. Omläggningen beskrivs i »Kriminalstatistik 1968 och 1969, Del 1, Polisstatistik«.

Fr o m 1 januari 1975 började delvis nya rutiner för statistiken att tillämpas. Nya anvisningar för polis- och åklagar-distriktens redovisning av brott till rikspolisstyrelsen infördes. Rikspolisstyrelsen genomförde en omläggning av systemet för statistiken. SCB genomförde en omläggning av systemet för framställning av den officiella statistiken varvid bl a infördes vissa ändringar i principerna för räkning av antalet uppklarade brott. De nya rutinerna har endast marginellt påverkat statistiken. En utförlig redovisning av statistikomläggningen 1975 finns i Rättsstatistisk årsbok 1976 sid 34 f samt i Rättsstatistisk årsbok 1977 sid 48 f f.

Övriga faktorer som kan påverka jämförbarheten

Förutom av ändringar i lagstiftningen kan jämförbarheten påverkas av faktorer såsom ändrade försäkringsbestämmelser, ändrad praxis beträffande bankernas inlösningsgaranti för checker m m.

I den mån villkoren för stöldförsäkringar ändras kan de ha en inverkan på brottsligheten (t ex vid nya bestämmelser om stöldskydd) och allmänhetens benägenhet att polisanmäla brott (t ex vid ändring av bestämmelserna om självrisk). Under 1983 har dock inga större förändringar skett inom försäkringsområdet.

3.2.4 Definitioner och begrepp

Anmälda brott: Begreppet används som en sammanfattande beteckning på brott som kommit till polisens kännedom –

oavsett om detta sker genom angivelse eller på annat sätt – och som registrerats av polisen. I anmälda brott ingår även sådana fall som under utredningens gång av olika skäl inte visar sig vara brott eller lagstridig gärning som ej straffmyndig misstänkts ha begått.

Brottsdeltagande: Med brottsdeltagande avses en viss persons delaktighet i ett visst brott. Om en person ensam misstänkts för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Brottsräkningen: Huvudprincipen för brottsräkningen är att antalet brott av samma slag beräknas utifrån det antal tillfällen ett visst lagrum har överträtts. Ett brott är då vad som ryms under en enstaka tillämpning av ett lagrum. Vid bedömning av denna fråga tas hänsyn till hur det aktuella lagrummet är formulerat, hur brottet allmänt uppfattas och på vilket sätt det vanligen begås.

Endast preciserade brott skall räknas. Det innebär att en längre tids brottslighet redovisas som det antal brott, som kan preciseras med tidpunkt, brottsplats eller andra omständigheter. Således redovisas inte ett uppskattat antal brott för denna period.

Ej brott: Med detta begrepp avses anmälda förmenta brottsfall vilka vid utredningen visats sig ej vara brott. Såsom »ej brott« har räknats fall, där de objektiva förutsättningarna för brott saknas.

Ej brottsupplärande beslut: Åklagarbesluten »misstänkt oskyldig« samt »brott ej styrkt« som angivits på personblad anses såsom ej brottsupplärande.

Kyrkobokföring: För de personer som är skäligen misstänkta för brott redovisas uppgifter om kyrkobokföring i Sverige. Kyrkobokföringen regleras i folkbokföringsförordningen där det stadgas att man skall kyrkobokföras i den församling där man är bosatt. Uppgifterna om kyrkobokföring är baserade på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB) med aktualitet årsskiftet 1983/84.

Medborgarskap: För utländska medborgare redovisas uppgift om medborgarskap genom angivande av statsnamn. Uppgifterna är baserade på uppgifter från RTB med aktualitet årsskiftet 1983/84.

Nettoredovisning: I tabellerna över för brott misstänkta per-

soner ges en nettoredovisning av personerna. Detta innebär att en person endast redovisas en gång i tabell 3.2.8 eller högst en gång per rad i tabellerna 3.2.7 och 3.2.9 oavsett om personen under året misstänkts för olika slag av brott resp flera brott av samma slag. I tabell 3.2.9 redovisas personerna även netto på rader för kapitel, BrB o d. Eftersom en person kan vara redovisad på flera olika brottstyper (=rader) inom ett kapitel, kan det sammanlagda antalet personer på de olika brottstyperna överstiga vad som angivits som nettoantalet personer för hela kapitlet. Motsvarande gäller för redovisningen av brott mot person, förmögenhet etc.

Uppklarade brott: Begreppet omfattar brott för vilka någon person blivit *skäligen* misstänkt eller brott som polisen av någon anledning kunnat avskrivna.

Ålder: Åldersredovisning för de personer som misstänkts för brott ges dels beträffande åldern vid tidpunkten för det första brottet under året (tabell 3.2.8) och dels beträffande åldern vid brottet med lägsta brottskod enligt kodförteckningen som ligger till grund för polisens klassificering av brott (tabell 3.2.9).

3.2.5 Redovisningsenheter samt förklaringar till vissa differenser

För att kunna tolka uppgifterna i tabellerna och diagrammen på ett korrekt sätt är det nödvändigt att känna till vilka redovisningsenheter som förekommer och hur dessa hänger samman inbördes. Vidare förekommer vissa differenser mellan uppgifter i olika tabeller som förklaras nedan.

Redovisningsenheter

I redovisningen förekommer följande redovisningsenheter, vilka närmare definieras i avsnitt 3.2.4.

1. **Brott**, enligt reglerna för kodning och antalsräkning, med möjlighet till flera gärningsmän knutna till ett och samma brott.
2. **Brottsdeltagande**, som definierats som en viss individs delaktighet i ett visst brott. Genom att flera personer gemensamt kan begå ett och samma brott blir brottsdeltagandena fler än de upplärande brotten.

Antalet brottsdeltaganden redovisas brutto, dvs samtliga brottsdeltaganden avseende en viss brottstyp som en person misstänkts för under året har räknats.

3. **Misstänkt person**, som i redovisningen förekommer som nettobegrepp. Detta innebär att en person redovisas anting-

Tabell	Redovisningsenhet		
	Brott	Brottsdel- tagande	För brott misstänkt person netto i tabell netto på rad
3.2.1 Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983	X		
3.2.2 Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1983	X		
3.2.3 Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1983 samt jämförelser med föregående år	X		
3.2.4 Uppklarade brott totalt samt brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter brottsart samt beslutets innebörd, för vissa brottstyper, 1983	X		
3.2.5 Brottsdeltaganden efter brottsart samt beslut i åtalsfrågan, för vissa brottstyper, 1983		X	
3.2.6 Brott som klarats upp genom att misstänkt person knutits till brottet efter brottsart och antal personer som knutits till samma brott, 1983	X		
3.2.7 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt medborgarskap, kyrkobokföring i Sverige och antal brottsdeltaganden, för vissa brottstyper, 1983		X	X
3.2.8 Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1983		X	X
3.2.9 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid det första av brotten och antal brottsdeltaganden, 1983		X	X

en netto i tabell, dvs förekommer högst en gång i tabellen eller netto per rad, dvs förekommer högst en gång per rad.

Översikten ovan visar vilka redovisningsenheter som förekommer i resp tabell.

Som framgår av översikten innehåller tabellerna 3.2.1–3.2.4 samt 3.2.6 uppgifter om brott medan tabellerna 3.2.7–3.2.9 innehåller uppgifter om för brott misstänkta personer. Redovisningsenheten brottsdeltagande förekommer dels i tabell 3.2.5, vilken innehåller uppgifter om vilka beslut åklagaren meddelat i åtalsfrågan, dels i samband med personredovisningen i tabellerna 3.2.7–3.2.9.

Förklaring till vissa differenser

Antalet misstänkta personer i en viss ålderskategori överensstämmer ej mellan de olika tabellerna. Detta sammanhänger med att åldersberäkningen avser olika tidpunkter. I tabell 3.2.8 avser tidpunkten åldern vid personens först begångna brott av de brott personen misstänkts för under året, medan tidpunkten i tabell 3.2.9 avser åldern vid brottet med lägsta brottskod enligt kodförteckningen som ligger till grund för polisens klassificering av brotts handlingen.

3.2.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över brott som kommit till polisens kännedom påbörjades år 1950. För tidigare år finns sådan statistik endast för vissa städer, nämligen

Stockholm fr o m år 1866 (se Berättelse angående Stockholms kommunförvaltning år 1869 och följande (f f); fr o m år 1904 Statistisk årsbok för Stockholms stad);

Göteborg fr o m år 1871 (se Statistisk årsbok för Göteborg 1900 f f);

Malmö fr o m år 1909 (se Malmö stads årsbok 1913 f f);

Norrköping fr o m år 1935 (se Statistisk årsbok för Norrköpings stad 1935 f f);

Helsingborg fr o m år 1933 (se Helsingborgs stads årsbok 1937 f f).

Den första officiella årsredogörelsen för landet i dess helhet, avseende år 1950, presenterades i en särskild publikation: Brott som kommit till polisens kännedom år 1950 av Statistiska centralbyrån (Stockholm 1952). Rapporterna för åren 1951–1958 publicerades i följande nummer av Statistisk Tidskrift (ST):

1951:ST 1952:3
1952:ST 1954:1
1953:ST 1955:1
1954:ST 1955:12
1955:ST 1957:1
1956:ST 1958:4
1957:ST 1959:3
1958:ST 1959:10

Den årliga publiceringen i serien Sveriges Officiella Statistik (SOS) började år 1959 under titeln »Brott som kommit till polisens kännedom«. Under perioden 1967 t o m 1973 har titeln »Kriminalstatistik/aktuellt år Del 1, Polisstatistik« använts. Fr o m 1974 ges motsvarande redovisning dels i Rättsstatistisk årsbok dels i Statistiska meddelanden (SM).

Utöver den årsvisa publiceringen har även redovisats kvartalsvisa uppgifter. För tiden 1950 – t o m 4e kvartalet 1951 skedde detta i Sociala meddelanden, för tiden därefter och t o m 3e kvartalet 1962 i Statistisk tidskrift. Publiceringen i serien Statistiska meddelanden (SM) började fr o m 4e kvartalet 1962. Åren 1965–1983 skedde publiceringen i SM månadsvis. Fr o m 1983 sker publiceringen kvartalsvis.

3.2.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna som redovisas i föreliggande publikation finns ytterligare uppgifter om brott m m publicerade i Statistiska meddelanden (SM), eller i form av maskintabeller hos SCB. Av översikten som följer framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

Typ av uppgifter	Publicering
<i>Månadsvisa preliminära uppgifter över</i> Anmälda brott aktuell månad efter brottets art, veckodag då brottet begåtts, för samtliga län resp polisdistrikt	Tabeller i form av mikrofiche hos SCB
Anmälda brott aktuell månad efter brottets art, samt brottsplatsens belägenhet, i vissa regioner	»
Anmälda brott aktuell månad respektive sedan årets början t o m aktuell månad efter brottets art samt polisdistrikt brottet anmälts i, för samtliga län	»

Typ av uppgifter	Publicering
<i>Kvartalsvisa preliminära uppgifter över</i> Anmälda brott i hela riket efter veckodag då brottet begåtts	SM Kriminalstatistik. Brott som kommit till polisens kännedom – kvartal 1983
Anmälda brott i vissa regioner sedan årets början t o m aktuellt kvartal jämfört med motsvarande period närmast föregående år efter brottsart	»
<i>Definitiva uppgifter över</i> Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i vissa regioner samt för brott misstänkta personer, 1983	SM R 1984:4 Brott m m 1983
Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i samtliga län, polisdistrikt samt storstadsregioner, 1983	Maskintabeller/mikrofiche hos SCB
Anmälda brott och procentuell förändring från föregående år i län, åklagardistrikt och polisdistrikt, 1983	»
Översiktlig redovisning av anmälda brott i samtliga län, åklagardistrikt och polisdistrikt, 1983	»
Anmälda resp uppklarade brott, brottskoder och utskrivna anmälningar, 1983	»
Ändrad brottsrubricering i samband med polis- resp åklagarbeslut på personblad, 1983	»
Brott som klarats upp genom att misstänkt person knutits till brottet, efter brottsart, antal personer som knutits till samma brott samt ålder vid brottet för den äldste personen, 1983	»
Personer som skäligen misstänkts för brott efter ålder och antal brottsdeltaganden, 1983. Redovisning för samtliga polisdistrikt	»
Personer som misstänkts för brott efter kön, antal personblad med beslut under året, medborgarskap samt ålder vid det första beslutet, 1983	»
Anmälda brott mot brottsbalken totalt samt per 10 000 invånare efter brottsart i samtliga län resp kommuner, 1983	»

Diagram 3.2.1 Anmällda brott mot brottsbalken i hela riket, 1950–1983
Reported offences against the Penal Code, 1950–1983

Anm. Logaritmisk skala.

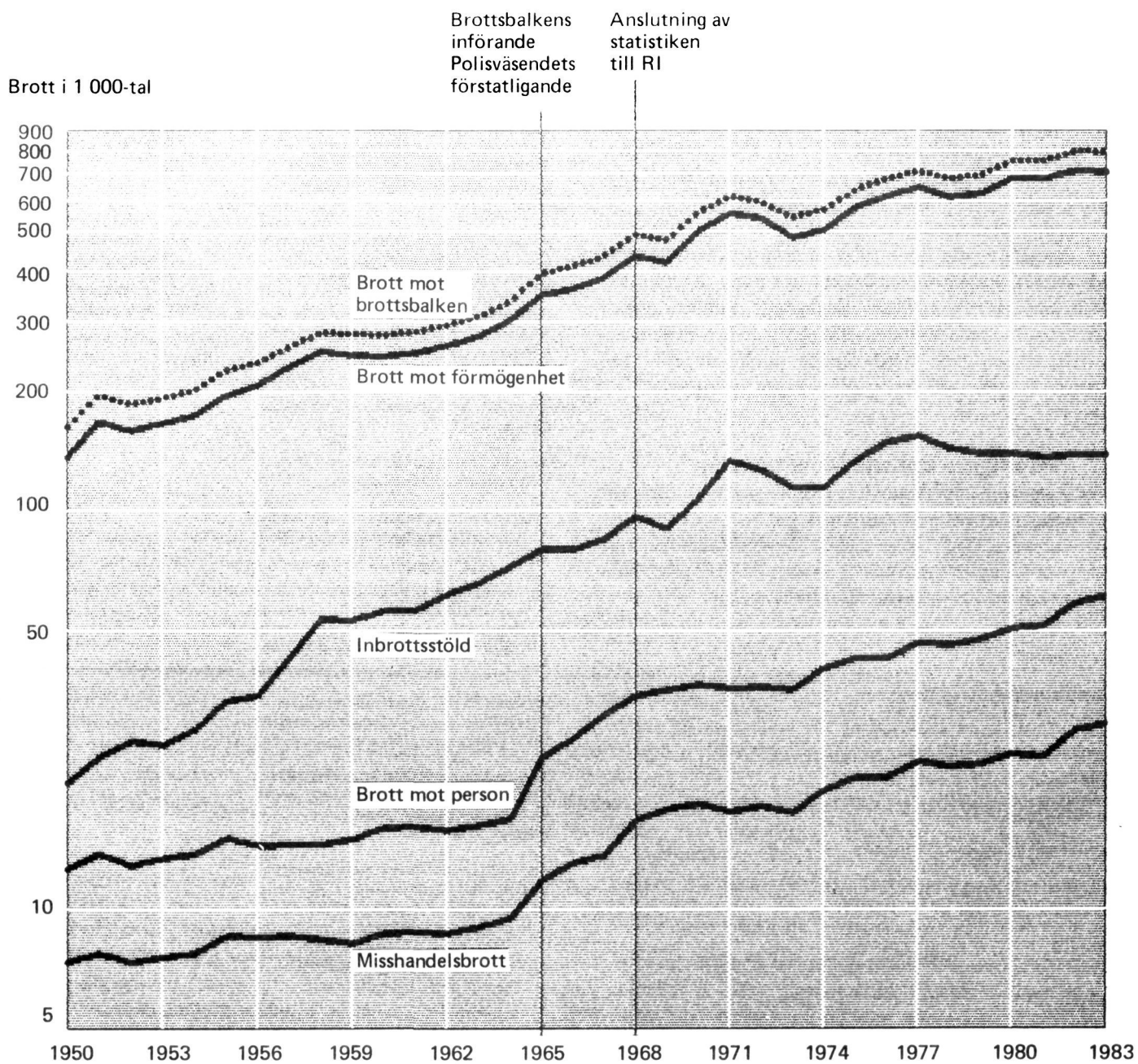

Diagram 3.2.2 Anmälda brott mot brottsbalken efter brottstyp, 1983
Reported offences against the Penal Code by type of offence, 1983

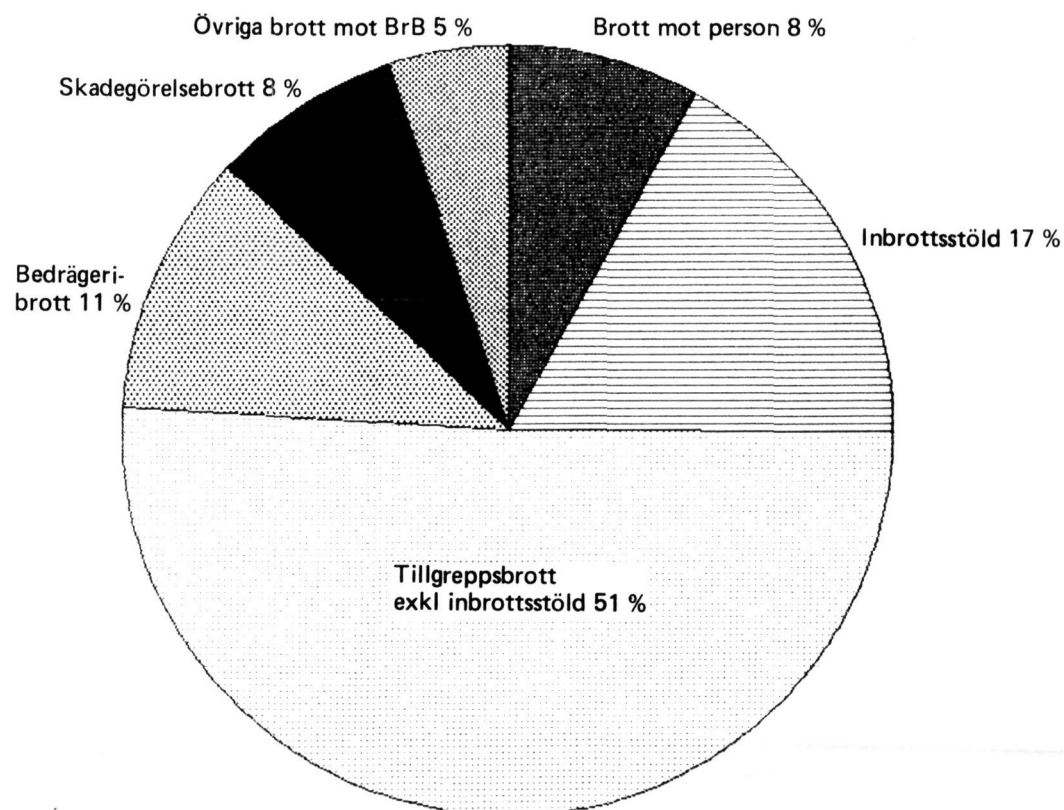

Diagram 3.2.3 Procentuella månadsvariationer i antalet anmälda brott för vissa brottstyper, 1983
 Monthly variations (in percent) in number of reported offences, for selected types of offences, 1983

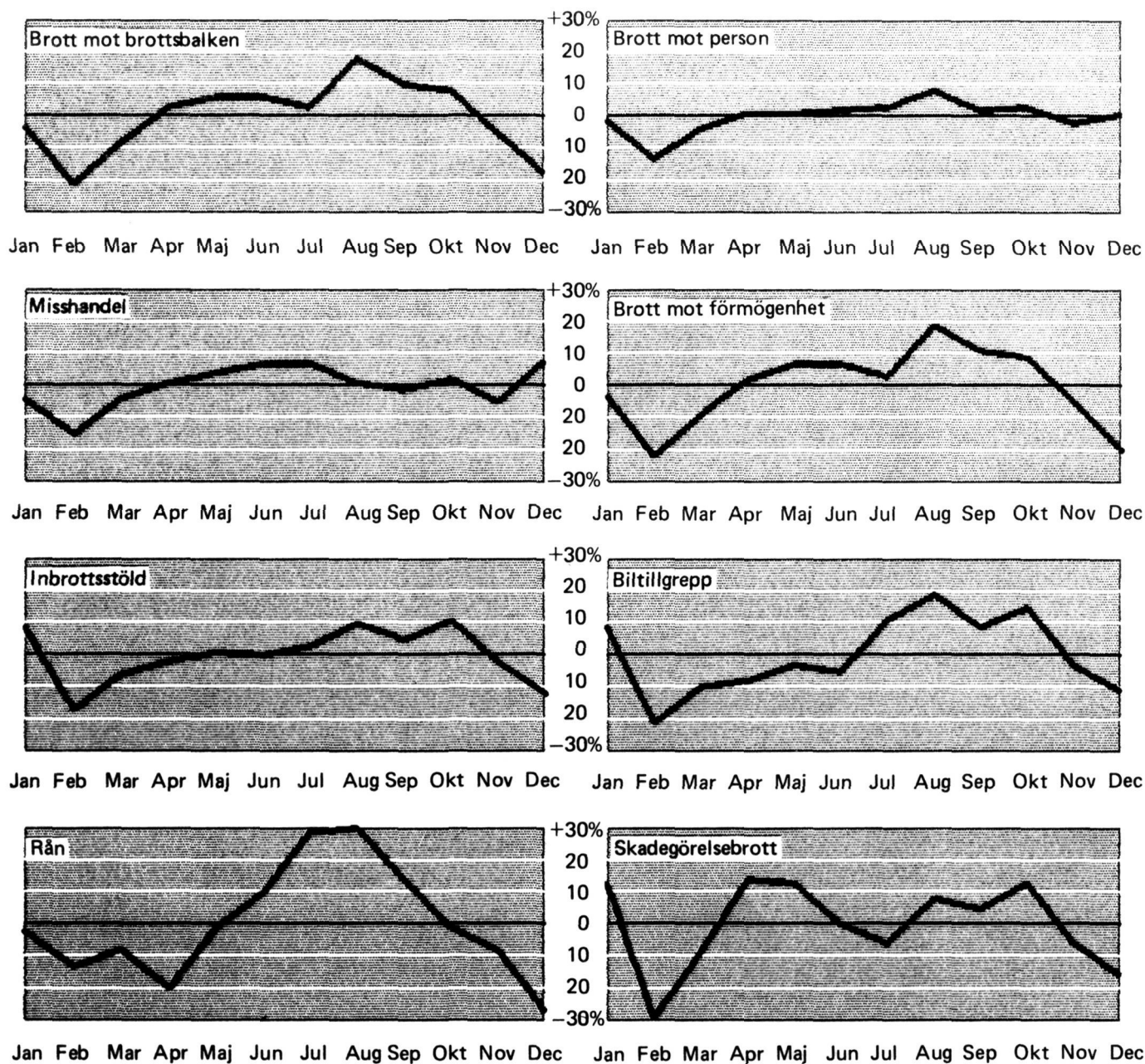

Diagram 3.2.4 Samtliga anmälda brott per 1000 av medelfolkmängden i länen, 1983
 Total reported offences per 1000 of the mean population in each county, 1983

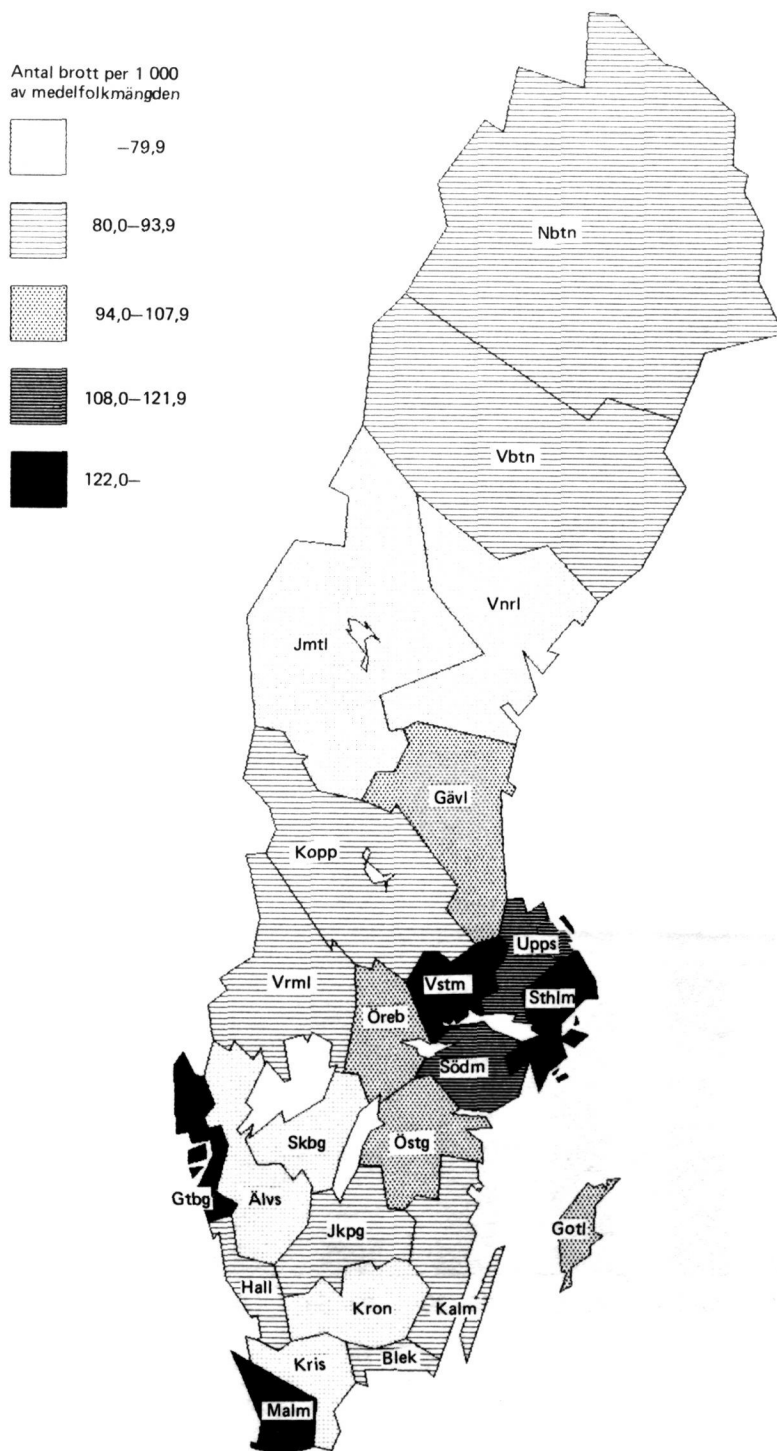

Diagram 3.2.5 Antalet brottsdeltaganden per 1000 av medelfolkmängden för personer i olika ålderskategorier, 1983
 Number of crime-participations per 1000 of the mean population for persons in different age groups, 1983

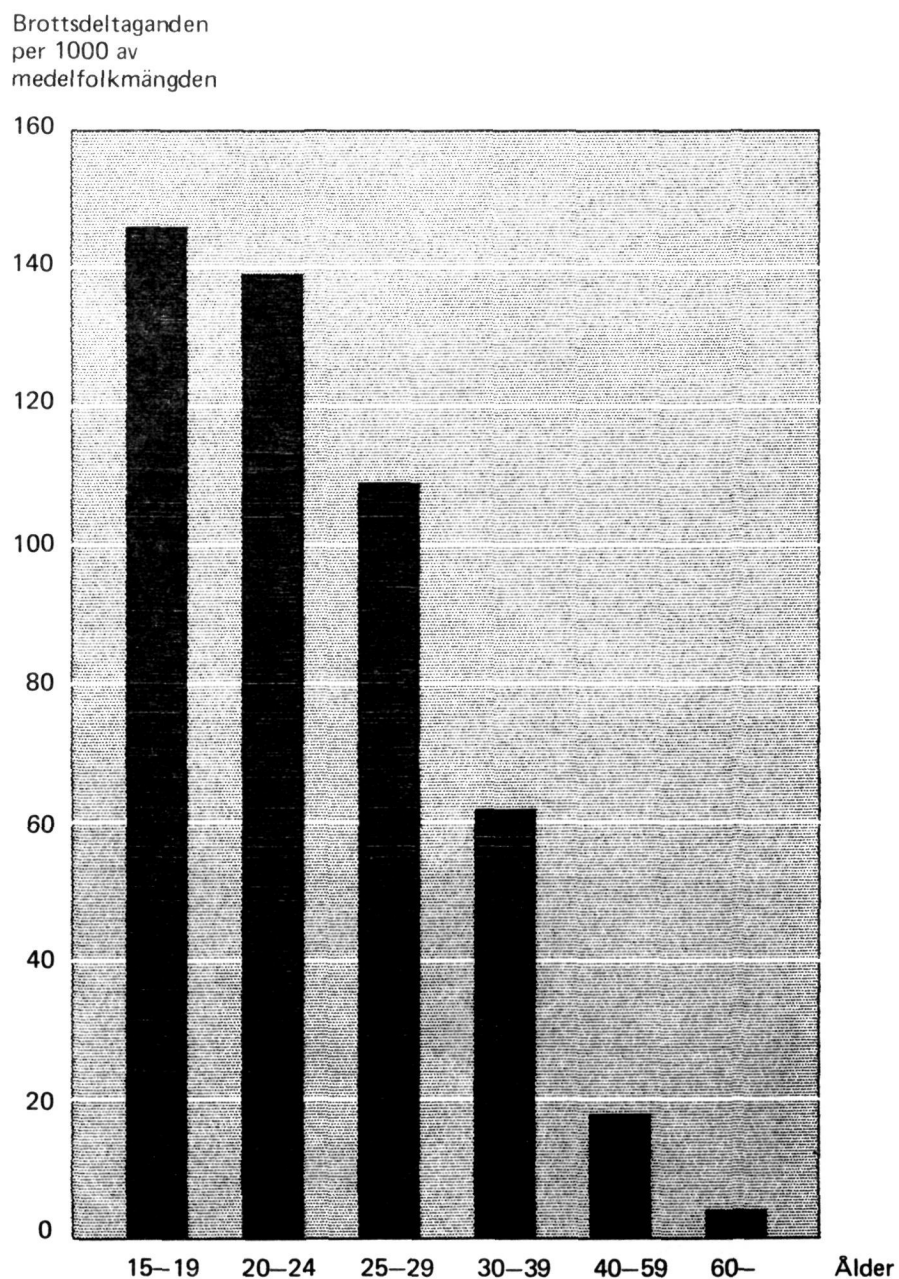
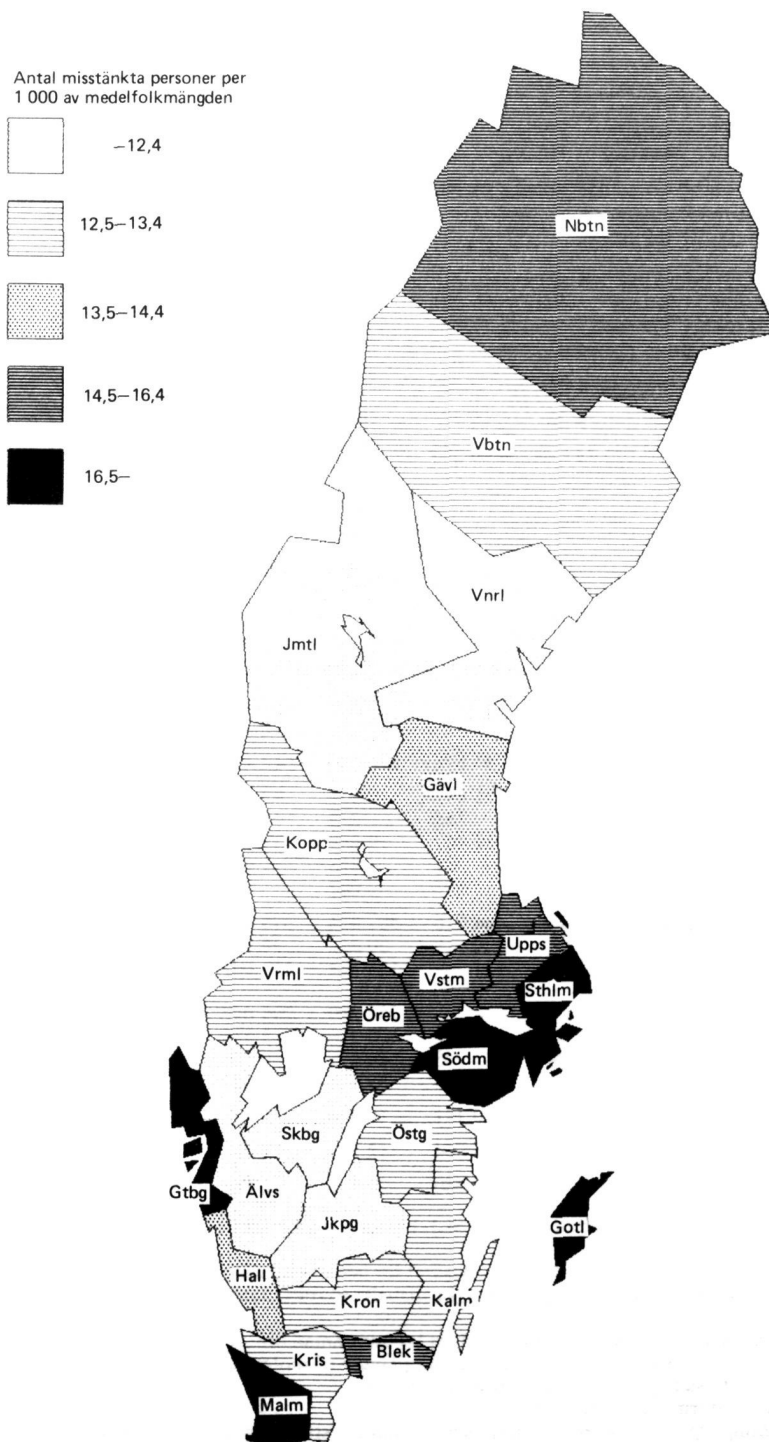

Diagram 3.2.6 Personer som misstänkts för brott per 1000 av medelfolkmängden i länen, 1983
 Persons suspected of offences per 1000 of the mean population in each county, 1983

Tabell 3.2.1 a Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Antal anmälda brott
 Overview of national crime trends, 1950–1983. Reported offences given in absolute numbers

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Brott mot brottsbalken (SL)¹	161 778	194 753	185 787	192 851	201 317	225 231	235 153	259 176	280 917	278 004
Brott mot person (3–7 kap)	12 665	13 756	12 907	13 456	13 805	15 101	14 542	14 627	14 583	14 974
därav Mord, dråp och barnadrap	133	136	132	134	151	118	175	145	144	138
Misshandel	7 395	7 732	7 397	7 568	7 774	8 615	8 510	8 570	8 402	8 243
Vållande till annans död	295	286	399	311	371	362	339	375	365	318
Våldtäkt, våldförande	350	449	310	330	339	375	333	356	427	474
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	136 137	167 477	159 312	165 902	173 532	195 338	206 170	230 096	250 757	246 969
därav Biltillgrepp ²	..	..	..	..	..	..	..	18 062	20 698	17 722
Inbrottsstöld	20 714	24 159	26 511	25 889	28 348	33 319	34 357	42 717	53 645	53 230
Annan stöld, snatteri										
bodräkt ²	89 756	109 951	104 821	112 215	114 284	130 088	138 088	132 829	138 600	136 591
Rån	190	214	198	261	277	316	404	452	442	455
Bedrägeri m m	14 653	21 907	15 485	14 994	17 005	17 111	17 137	18 714	18 849	18 698
Skadegörelsebrott	5 063	5 165	5 826	6 330	7 257	8 039	9 702	11 425	12 355	13 333
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	4 161	4 091	4 931	5 095	5 066	5 986	5 660	5 713	7 172	7 758
Brott mot staten (16–21 kap)	8 280	9 029	8 261	8 125	8 676	8 566	8 599	8 602	8 255	8 121
Rattfylleri, rattonykterhet	3 460	4 658	5 530	6 508	7 442	9 071	11 694	12 026	12 286	13 490

Tabell 3.2.1 a (forts) Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Antal anmälda brott

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Brott mot brottsbalken	563 138	614 150	598 681	547 542	570 610	643 405	683 279	716 367	683 646	698 171
Brott mot person (3–7 kap)	36 817	36 026	36 072	35 641	40 436	42 624	42 738	46 508	46 183	47 783
därav Mord, dråp och barnadrap	225	213	244	238	275	294 ⁶	358	398	381	424
Misshandel	18 385	17 651	18 119	17 487	19 899	21 509 ⁶	21 378	23 596	22 868	23 171
Vållande till annans död	646	730	633	584	488	636	616	530	588	455
Våldtäkt, våldförande	692	617	598	597	684	769	773	800	851	922
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	505 263	557 924	541 854	488 716	507 424	578 792	619 180	649 550	615 392	627 594
därav Biltillgrepp	32 301	36 951	34 621	30 919	30 323	36 742	43 757	44 499	38 785	34 162
Inbrottsstöld	107 578	134 117	127 329	114 984	114 427	133 607	149 399	154 937	144 113	139 358
Annan stöld, snatteri										
bodräkt	250 644	281 964	285 590	248 796	258 389	295 047	308 311	321 147	310 469	313 513
Rån	1 511	1 701	2 027	2 150	2 296	2 336	2 697	3 374	3 461	3 075
Bedrägeri m m	71 601	58 745	48 084	45 795	49 492	50 370	53 731	57 309	51 762	70 802
Skadegörelsebrott	33 882	37 102	37 007	39 338	45 771	54 760	54 901	62 330	61 305	60 877
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	8 303	8 356	8 615	10 181	10 236	9 270	10 349	8 773	9 634	10 014
Brott mot staten (16–21 kap)	12 755	11 844	12 140	13 004	12 514	12 719	11 012	11 536	12 437	12 780
Rattfylleri, rattonykterhet	17 036	18 672	18 108	19 680	20 931	21 685	20 766	22 187	22 671	21 701

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omräknerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) För åren 1950–1956 ingår biltillgreppen i annan stöld, snatteri, bodräkt. Basåret för indexberäkningen är 1957.

3) Fr o m 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

4) Brotten mot BrB kap 5 och 7 (ärekränkning och brott mot familj) ingår enbart i totalsumman brott mot brottsbalken t o m 1964. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap även i summan brott mot person. Brotten mot BrB kap 18 och 19 ingår på motsvarande sätt t o m 1964 enbart i totalsumman brott mot brottsbalken. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap i delsumman brott mot staten.

5) Anslutning av statistiken till Rättsväsendets informationssystem (RI).

6) Fr o m 1975 redovisas misshandel med dödlig utgång under mord, dråp och barnadrap i stället för under misshandel.

1960	1961	1962	1963	1964	1965 ^{3,4}	1966	1967	1968 ⁵	1969
276 314	281 752	293 763	308 850	336 435	393 660	410 904	437 042	493 926	480 979
15 985	16 110	15 830	16 323	16 866	24 165	26 862	30 752	34 357	35 655
145	134	128	192	162	170	181	184	229	210
8 711	8 765	8 735	9 011	9 532	11 803	13 094	13 671	16 816	17 842
381	365	297	303	311	649	696	569	567	570
512	516	516	516	590	587	660	652	603	630
244 075	250 261	260 707	275 194	302 179	348 088	362 360	385 091	435 446	421 476
18 219	20 968	23 836	24 987	26 959	30 704	27 328	30 198	31 319	30 579
56 302	56 460	62 002	66 120	72 530	80 584	80 520	85 469	97 493	90 154
129 154	131 507	133 408	141 421	155 532	173 440	182 784	193 244	205 465	208 029
469	491	556	607	653	963	1 066	1 034	1 192	1 297
20 144	19 262	18 927	20 538	22 554	33 307	41 321	43 097	63 354	54 272
13 166	14 876	15 465	15 419	18 233	22 995	22 393	24 721	28 815	29 933
7 507	6 688	8 298	8 440	8 667	9 712	9 449	10 031	11 368	11 247
8 601	8 593	8 831	8 785	8 634	11 695	12 233	11 168	12 755	12 601
12 702	13 329	12 678	12 592	14 822	16 494	17 031	18 001	15 923	18 442

1980	1981	1982	1983
760 911	760 614	805 569	799 457
50 776	51 585	59 061	61 514
394	408	487	447
24 668	24 314	28 200	29 220
426	419	358	399
885	865	941	923
685 203	683 318	717 909	710 083
34 301	32 711	35 692	34 884
139 215	136 376	138 343	138 913
340 614	342 811	367 061	365 957
3 427	3 228	3 530	3 473
101 122	97 272	94 408	88 220
59 057	62 873	68 278	67 955
11 906	11 795	13 470	13 352
13 026	13 916	15 129	14 508
21 681	21 065	21 217	22 493

Tabell 3.2.1 b Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Indextal
 Overview of national crime trends, 1950–1983. Index calculations

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Brott mot brottsbalken (SL)¹	100	120	115	119	124	139	145	160	174	172
Brott mot person (3–7 kap)	100	109	102	106	109	119	115	116	115	118
därav Mord, dråp och barnadråp	100	102	99	101	114	89	132	109	108	104
Misshandel	100	105	100	102	105	117	115	116	114	112
Vållande till annans död	100	97	135	105	126	123	115	127	124	108
Våldtäkt, våldförande	100	128	89	94	97	107	95	102	122	135
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	100	123	117	122	128	144	151	169	184	181
därav Biltillgrepp	..	..	..	..	..	..	..	100	115	98
Inbrottsstöld	100	117	128	125	137	161	166	206	259	257
Annan stöld, snatteri, bodräkt	100	123	117	125	127	145	154	148	154	152
Rån	100	113	104	137	146	166	213	238	233	240
Bedrägeri m m	100	150	106	102	116	117	117	128	129	128
Skadegörelsebrott	100	102	115	125	143	159	192	226	244	263
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	100	98	119	122	122	144	136	137	172	186
Brott mot staten (16–21 kap)	100	109	100	98	105	104	104	104	100	98
Rattfylleri, rattonykterhet	100	135	160	188	215	262	338	348	355	390

Tabell 3.2.1 b (forts) Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Indextal

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Brott mot brottsbalken	348	380	370	339	353	398	422	443	423	432
Brott mot person (3–7 kap)	291	285	285	281	319	337	337	367	365	377
därav Mord, dråp och barnadråp	169	160	184	179	207	221 ⁶	269	299	287	319
Misshandel	249	239	245	237	269	291 ⁶	289	319	309	313
Vållande till annans död	219	248	215	198	165	216	209	180	199	154
Våldtäkt, våldförande	198	176	171	171	195	220	221	229	243	263
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	371	410	398	359	373	425	455	477	452	461
därav Biltillgrepp ²	179	205	192	171	168	203	242	246	215	189
Inbrottsstöld	519	648	615	555	552	645	721	748	696	673
Annan stöld, snatteri, bodräkt	279	314	318	277	288	329	343	358	346	349
Rån	795	895	1 067	1 132	1 208	1 230	1 420	1 776	1 822	1 618
Bedrägeri m m	489	401	328	313	338	344	367	391	353	483
Skadegörelsebrott	669	733	731	777	904	1 082	1 084	1 231	1 211	1 202
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	200	201	207	245	246	223	249	211	232	241
Brott mot staten (16–21 kap)	154	143	147	157	151	154	133	139	150	154
Rattfylleri, rattonykterhet	492	540	523	569	605	627⁷	600	641	655	627

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omräknerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) För åren 1950–1956 ingår biltillgreppen i annan stöld, snatteri, bodräkt. Basåret för indexberäkningen är 1957.

3) Fr o m 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

4) Brotten mot BrB kap 5 och 7 (ärekränkning och brott mot familj) ingår enbart i totalsumman brott mot brottsbalken t o m 1964. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap även i summan brott mot person. Brotten mot BrB kap 18 och 19 ingår på motsvarande sätt t o m 1964 enbart i totalsumman brott mot brottsbalken. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap i delsumman brott mot staten.

5) Anslutning av statistiken till Rättsväsendets informationssystem (RI).

6) Fr o m 1975 redovisas misshandel med dödlig utgång under mord, dråp och barnadråp i stället för under misshandel.

1960	1961	1962	1963	1964	1965 ^{3,4}	1966	1967	1968 ⁵	1969
171	174	182	191	208	243	254	270	305	297
126	127	125	129	133	191	212	243	271	282
109	101	96	144	122	128	136	138	172	158
118	119	118	122	129	160	177	185	227	241
129	124	101	103	105	220	236	193	192	193
146	147	147	147	169	168	189	186	172	180
179	184	192	202	222	256	266	283	320	310
101	116	132	138	149	170	151	167	173	169
272	273	299	319	350	389	389	413	471	435
144	147	149	158	173	193	204	215	229	232
247	258	293	320	344	507	561	544	627	683
138	132	129	140	154	227	282	294	432	370
260	294	306	305	360	454	442	488	569	591
180	161	199	203	208	233	227	241	273	270
104	104	107	106	104	141	148	135	154	152
367	385	366	364	428	477	492	520	460	533

1980	1981	1982	1983
470	470	498	494
401	407	466	486
296	307	366	336
334	329	381	395
144	142	121	135
253	247	269	264
503	502	527	522
190	181	198	193
672	658	668	671
379	382	409	408
1 804	1 699	1 858	1 828
690	664	644	602
1 166	1 242	1 349	1 342
286	283	324	321
157	168	183	175
627	609	613	650

Tabell 3.2.1 c Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Antal anmälda brott per 100 000 av medelfolkmängden

Overview of national crime trends, 1950–1983. Number of reported offences per 100 000 of the mean population

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Brott mot brottsbalken (SL)¹	2 306	2 755	2 608	2 689	2 791	3 101	3 214	3 518	3 789	3 730
Brott mot person (3–7 kap)	181	195	181	188	191	208	199	199	197	201
därav Mord, dråp och barnadråp	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Misshandel	105	109	104	106	108	119	116	116	113	111
Vållande till annans död	4	4	6	4	5	5	5	5	5	4
Våldtäkt, våldförande	5	6	4	5	5	5	5	5	6	6
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	1 940	2 369	2 236	2 313	2 406	2 690	2 818	3 123	3 382	3 313
därav Biltillgrepp ²	..	..	..	..	..	..	..	245	279	238
Inbrottsstöld	295	342	372	361	393	459	470	580	724	714
Annan stöld, snatteri, bodräkt ²	1 279	1 555	1 471	1 565	1 584	1 791	1 888	1 803	1 869	1 833
Rån	3	3	3	4	4	4	6	6	6	6
Bedrägeri m m	209	310	217	209	236	236	234	254	254	251
Skadegörelsebrott	72	73	82	88	101	111	133	155	167	179
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	59	58	69	71	70	82	77	78	97	104
Brott mot staten (16–21 kap)	118	128	116	113	120	118	118	117	111	109
Rattfylleri, rattonykterhet	49	66	78	91	103	125	160	163	166	181

Tabell 3.2.1 c (forts) Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1983. Antal anmälda brott per 100 000 av medelfolkmängden

	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Brott mot brottsbalken	7 002	7 584	7 371	6 729	6 992	7 854	8 310	8 682	8 261	8 418
Brott mot person (3–7 kap)	458	445	444	438	496	520	520	564	558	576
därav Mord, dråp och barnadråp	3	3	3	3	3	4 ^a	4	5	5	5
Misshandel	229	218	223	215	244	263 ^a	260	286	276	279
Vållande till annans död	8	9	8	7	6	8	7	6	7	5
Våldtäkt, våldförande	9	8	7	7	8	9	9	10	10	11
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	6 282	6 889	6 671	6 006	6 218	7 065	7 530	7 872	7 436	7 567
därav Biltillgrepp	402	456	426	380	372	448	532	539	469	412
Inbrottsstöld	1 338	1 656	1 568	1 413	1 402	1 631	1 817	1 878	1 741	1 680
Annan stöld, snatteri, bodräkt	3 116	3 482	3 516	3 058	3 166	3 601	3 750	3 892	3 752	3 780
Rån	19	21	25	26	28	29	33	41	42	37
Bedrägeri m m	890	725	592	563	606	615	653	695	625	854
Skadegörelsebrott	421	458	456	483	561	668	668	755	741	734
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	103	103	106	125	125	113	126	106	116	121
Brott mot staten (16–21 kap)	159	146	149	160	153	155	134	140	150	154
Rattfylleri, rattonykterhet	212	231	223	242	256	265	253	269	274	262

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omräknerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) För åren 1950–1956 ingår biltillgreppen i annan stöld, snatteri, bodräkt.

3) Fr o m 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

4) Brotten mot BrB kap 5 och 7 (ärekränkning och brott mot familj) ingår enbart i totalsumman brott mot brottsbalken t o m 1964. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap även i summan brott mot person. Brotten mot BrB kap 18 och 19 ingår på motsvarande sätt t o m 1964 enbart i totalsumman brott mot brottsbalken. Fr o m 1965 ingår brott mot dessa kap i delsumman brott mot staten.

5) Anslutning av statistiken till Rättsväsendets informationssystem (RI).

6) Fr o m 1975 redovisas misshandel med dödlig utgång under mord, dråp och barnadråp i stället för under misshandel.

1960	1961	1962	1963	1964	1965 ^{3,4}	1966	1967	1968 ⁵	1969
3 694	3 747	3 885	4 062	4 391	5 090	5 263	5 555	6 241	6 035
214	214	209	215	220	312	344	391	434	447
2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
116	117	116	118	124	153	168	174	212	224
5	5	4	4	4	8	9	7	7	7
7	7	7	7	8	8	8	8	8	8
3 263	3 328	3 448	3 619	3 944	4 501	4 641	4 894	5 502	5 288
244	279	315	329	352	397	350	384	396	384
753	751	820	870	947	1 042	1 031	1 086	1 232	1 131
1 727	1 749	1 764	1 860	2 030	2 243	2 341	2 456	2 596	2 610
6	7	7	8	9	12	14	13	15	16
269	256	250	270	294	431	529	548	801	681
176	198	205	203	238	297	287	314	364	376
100	89	110	111	113	126	121	127	144	141
115	114	117	116	113	151	157	142	161	158
170	177	168	166	193	213	218	229	201	231

1980	1981	1982	1983
9 156	9 141	9 676	9 598
611	620	709	739
5	5	6	5
297	292	339	351
5	5	4	5
11	10	11	11
8 245	8 212	8 623	8 525
413	393	429	419
1 675	1 639	1 662	1 668
4 099	4 120	4 409	4 394
41	39	42	42
1 217	1 169	1 134	1 059
711	756	820	816
143	142	162	160
157	167	182	174
261	253	255	270

Tabell 3.2.2 Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1983
Reported offences, by type of offence, 1950–1983

	1950	1955	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Brott mot brottsbalken (SL)¹	161 778	225 231	276 314	281 752	293 763	308 850	336 435	393 660	410 904	437 042
3 kap Brott mot liv och hälsa	8 441	9 816	9 823	9 880	9 735	10 067	10 514	12 931	14 370	14 855
därav Mord och dråp	105	103	133	127	120	184	146	166	172	172
Barnadrap	28	15	12	7	8	8	16	4	9	12
Fosterfördrivning	237	207	67	149	101	87	87	54	45	36
Vållande till annans död	295	362	381	365	297	303	311	649	696	569
4 kap Brott mot frihet och frid	1 395	2 085	2 117	2 263	2 420	2 507	2 462	6 962	8 386	11 601
6 kap Sedlighetsbrott	2 829	3 200	4 045	3 967	3 675	3 749	3 890	3 934	3 711	3 870
därav Våldtäkt, våldförande	350	375	512	516	516	516	590	587	660	652
Otukt med barn under 15 år	796	893	1 758	1 555	1 323	1 123	1 112	839	805	664
Annan otukt	262	446	275	247	188	219	168	235	209	204
Exhibitionism	642	592	737	843	925	1 061	1 181	1 136	868	1 169
8 kap Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	110 660	163 723	204 144	209 426	219 802	233 135	255 674	285 691	291 698	309 945
därav Inbrottsstöld	20 714	33 319	56 302	56 460	62 002	66 120	72 530	80 584	80 520	85 469
Tillgrepp av bilar	7 065	25 029	18 219	20 968	23 836	24 987	26 959	30 704	27 328	30 198
Tillgrepp av motorcyklar	..	..	3 253	2 717	2 327	2 121	2 019	2 088	1 862	2 084
Tillgrepp av mopeder	..	..	10 812	10 472	11 165	10 517	12 174	13 925	15 671	16 617
Tillgrepp av cyklar	..	..	37 523	34 218	31 399	29 588	31 284	30 213	33 031	37 219
Rån	190	316	469	491	556	607	653	963	1 066	1 034
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	14 653	17 111	20 144	19 262	18 927	20 538	22 554	33 307	41 321	43 097
10 kap Förskingring och annan trolöshet	5 469	6 029	6 216	6 225	6 051	5 754	5 348	5 800	6 608	6 888
11 kap Gåldenårsbrott	292	436	405	472	462	348	370	295	340	440
12 kap Skadegörelsebrott	5 063	8 039	13 166	14 876	15 465	15 419	18 233	22 995	22 393	24 721
13 kap Allmänfarliga brott	2 118	3 605	4 592	3 913	4 619	4 907	5 368	6 517	5 482	4 629
därav Mordbrand	216	271	294	280	257	281	265	311	262	321
14 kap Förfalskningsbrott	1 654	1 317	1 555	1 428	1 792	1 915	1 752	1 842	2 403	3 783
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	389	1 064	1 360	1 347	1 887	1 618	1 547	1 353	1 564	1 619
16 kap Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förgelseväckande beteende)	530	583	427	462	403	337	341	586	647	668
17 kap Brott mot allmän verksamhet	3 520	3 740	3 899	3 910	4 082	4 138	4 294	5 868	6 192	5 698
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	708	774	807	843	833	869	1 007	2 669	2 719	2 661
Våldsam motstånd	1 849	1 776	1 847	1 868	2 020	2 027	2 144	2 575	2 752	2 361
20 kap Myndighetsmissbruk m m	806	1 244	1 202	1 079	1 208	1 050	1 001	590	930	902
Övriga BrB-brott	3 959	3 239	3 219	3 242	3 235	3 368	3 087	4 989	4 859	4 326
Övriga brott										
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	3 460	9 071	12 702	13 329	12 678	12 592	14 822	16 494	17 031	18 001
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	..	..	..	..	..	..	..	19 317 ³	22 926 ³	22 546 ³
Brott mot checklagen	..	..	..	..	..	..	..	204	167	226
Brott mot valutaförordningen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	2 834	3 592	3 639	3 415	4 701	6 629	5 954	5 471	6 659	6 226
Brott mot uppbördslagen	..	..	..	4 101	4 472	3 921	4 151	4 225	5 293	6 171
Brott mot författningen ang rusdrycker och öl	2 625	3 693	2 882	3 715	4 257	3 291	3 361	3 447	3 713	4 079
Brott mot sprit- och vintillverkningsförordningen	410	237	158	192	143	276	139	117	128	174
Brott mot narkotikastrafflagen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Brott mot narkotikaförordningen	5	35	146	..	..	..	..	737	1 051	4 043
Brott mot varusmuggningslagen	..	..	..	518	449	926	1 007	757	961	2 754
Brott mot vapenförordningen/-lagen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Brott mot jaktlagstiftningen	1 144	1 130	1 216	1 101	1 015	1 049	863	774	742	777
Brott mot fiskelagstiftningen	743	797	817	829	838	1 092	917	723	652	700
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	22 262	..	..	..	..	..	..	2 693	3 170	2 498
Summa brott	195 261	243 786	297 874	308 952	322 316	338 626	367 649	448 619	473 397	505 237

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omruberats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Åren 1950 och 1955 innefattar de redovisade uppgifterna bilar och motorcyklar.

3) Endast smitning (5 §) ingår.

Tabell 3.2.2 (forts) Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1983

	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Brott mot brottsbalken	493 926	480 979	563 138	614 150	598 681	547 542	570 610	643 405	683 279	716 367
3 kap Brott mot liv och hälsa	18 048	19 201	19 881	19 266	19 618	18 999	21 315	23 087	22 928	25 251
därav Mord och dråp	225	207	218	208	241	237	271	292 ¹	356	393
Barnadrap	4	3	7	5	3	1	4	2	2	5
Fosterfördrivning	32	23	12	7	7	4	3	.	.	.
Vållande till annans död	567	570	646	730	633	584	488	636	616	530
4 kap Brott mot frihet och frid	12 081	12 479	13 027	13 082	13 235	13 362	15 072	16 039	16 443	17 652
6 kap Sedlighetsbrott	3 717	3 335	3 321	3 090	2 595	2 718	3 313	2 738	2 377	2 691
därav Våldtäkt, våldförande	603	630	692	617	598	597	684	769	773	800
Otukt med barn under 15 år	652	785	646	588	475	352	566	277	227	267
Annan otukt	175	112	132	144	124	79	91	101	63	74
Exhibitionism	1 428	987	1 238	1 155	877	1 205	1 095	1 113	853	1 048
8 kap Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	335 469	330 059	392 034	454 733	449 567	396 849	405 435	467 732	504 164	523 957
därav Inbrottsstöld	97 493	90 154	107 578	134 117	127 329	114 984	114 427	133 607	149 399	154 937
Tillgrepp av bilar	31 319	30 579	32 301	36 951	34 621	30 919	30 323	36 742	43 757	44 499
Tillgrepp av motorcyklar	2 389	2 721	3 270	3 304	2 450	1 851	1 837	1 833	1 875	1 890
Tillgrepp av mopeder	16 132	17 864	22 169	22 607	17 395	14 779	15 315	16 704	16 720	16 314
Tillgrepp av cyklar	40 959	47 707	64 300	81 538	86 152	65 444	67 841	78 219	70 290	75 332
Rån	1 192	1 297	1 511	1 701	2 027	2 150	2 296	2 336	2 697	3 374
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	63 354	54 272	71 601	58 745	48 084	45 795	49 492	50 370	53 731	57 309
10 kap Förskingring och annan trolöshet	7 317	6 665	7 158	6 783	6 654	6 243	6 246	5 513	5 971	5 545
11 kap Gälldenärsbrott	491	547	588	561	542	491	480	417	413	409
12 kap Skadegörelsebrott	28 815	29 933	33 882	37 102	37 007	39 338	45 771	54 760	54 901	62 330
13 kap Allmänfarliga brott	4 912	5 262	4 228	4 667	4 730	5 390	6 878	6 630	7 392	5 815
därav Mordbrand	429	684	683	791	830	806	870	1 143	1 310	1 195
14 kap Förfalskningsbrott	4 134	4 081	2 214	2 176	2 089	2 542	2 137	1 574	1 642	1 835
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	2 322	1 904	1 861	1 513	1 796	2 249	1 221	1 066	1 315	1 123
16 kap Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	1 446	609	560	588	659	704	511	579	547	1 038
17 kap Brott mot allmän verksamhet	5 964	6 167	6 038	6 210	6 898	6 963	6 815	6 815	5 644	5 991
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	2 780	2 990	2 961	3 213	3 578	3 730	3 709	3 718	2 864	3 226
Våldsam motstånd	2 383	2 336	2 255	2 204	2 393	2 395	2 197	2 159	1 802	1 660
20 kap Myndighetsmissbruk m m	913	928	836	801	794	1 264	816	619	177	237
Övriga BrB-brott	4 943	5 537	5 909	4 833	4 413	4 635	5 108	5 466	5 634	5 184

Övriga brott

Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	15 923	18 442	17 036	18 672	18 108	19 680	20 931	21 685 ¹	20 766	22 187
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	23 364 ²	22 553	23 670	26 289	24 910	35 166	34 206	43 593 ¹	50 737	55 315
Brott mot checklagen	1 632	553	1 111	486	105	90	113	69	21	21
Brott mot valutaförordningen/-lagen	10	68	48	69	97	100	137	233	150	484
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	7 954	7 480	7 694	6 613	4 854	5 863	3 784	4 078	3 219	3 034
Brott mot uppbördslagen	6 055	9 717	13 434	14 698	11 388	9 521	9 591	7 954	8 607	8 395
Brott mot författningen ang rusdrycker och öl	2 269	3 310	2 429	2 263	1 920	2 446	2 802	2 991	3 585	7 217
Brott mot sprit- och vintillverkningsförordningen	158	239	151	175	243	355	325	271	186	279
Brott mot narkotikastrafflagen	7 959 ³	12 548 ⁴	15 635	17 924	18 876	20 859	18 840	21 071	17 872	20 739
Brott mot narkotikaförordningen		31 398 ⁴	168	151	171	146	86	39	7	14
Brott mot varusmuggningslagen	4 777	21 890	7 484	5 209	5 256	6 343	6 348	2 538	3 257	2 688
Brott mot vapenförordningen/-lagen	793	753	772	2 070	1 091	1 217	1 198	1 698	1 898	1 762
Brott mot jaktlagstiftningen	927	941	879	1 018	964	970	905	963	1 100	1 328
Brott mot fiskelagstiftningen	1 356	675	757	878	941	899	871	824	779	845
Brott mot brandlagen	..	..	391	401	419	510	722	..	..	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	2 692	3 071	2 580	2 756	3 105	3 676	3 807	3 993	3 765	3 685
Summa brott	567 063	611 265	656 042	713 822	691 129	655 383	675 276	755 405	799 228	844 360

1) Fr o m 1975 redovisas misshandel med dödlig utgång under mord och dråp i stället för under misshandel.

2) Fr o m 1968 redovisas enbart brott för vilka misstänkt person finns. Härigenom minskar antalet redovisade anmällda smitningsbrott.

3) Brott mot narkotikastrafflagen och narkotikaförordningen sammanslagna.

4) Våren 1969 inriktades polisens arbete speciellt på att bekämpa narkotikabrottslighet.

Tabell 3.2.2 (forts) Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1983

	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Brott mot brottsbalken	683 646	698 171	760 911	760 614	805 569	799 457
3 kap Brott mot liv och hälsa	24 585	25 002	26 563	26 233	30 256	31 478
därav Mord och dråp	379	421	394	404	486	443
Barnadrap	2	3	—	4	1	4
Fosterfördrivning	—	—	—	—	—	—
Vållande till annans död	588	455	426	419	358	399
4 kap Brott mot frihet och frid	17 772	18 877	19 940	20 885	23 456	24 887
6 kap Sedlighetsbrott	2 852	2 860	3 096	3 190	3 904	3 589
därav Våldtäkt, våldförande	851	922	885	865	941	923
Otukt med barn under 15 år	272	277	239	269	296	340
Annan otukt	70	77	94	87	163	133
Exhibitionism	1 210	1 044	1 313	1 358	1 815	1 517
8 kap Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	496 828	490 108	517 557	515 126	544 626	543 227
därav Inbrottsstöld	144 113	139 358	139 215	136 376	138 343	138 913
Tillgrepp av bilar	38 785	34 162	34 301	32 711	35 692	34 884
Tillgrepp av motorcyklar	1 926	1 804	1 803	1 981	2 447	2 683
Tillgrepp av mopeder	13 900	10 965	10 411	9 574	9 127	7 056
Tillgrepp av cyklar	74 075	74 649	83 314	85 963	92 049	92 404
Rån	3 461	3 075	3 427	3 228	3 530	3 473
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	51 762	70 802	101 122	97 272	94 408	88 220
10 kap Förskingring och annan trolöshet	5 021	5 140	6 054	6 168	8 435	8 242
11 kap Galdenårsbrott	476	667	1 413	1 879	2 162	2 439
12 kap Skadegörelsebrott	61 305	60 877	59 057	62 873	68 278	67 955
13 kap Allmänfarliga brott	6 341	6 191	6 534	6 632	7 256	6 949
därav Mordbrand	1 218	1 127	1 108	1 093	1 244	1 144
14 kap Förfalskningsbrott	2 014	2 224	3 697	2 862	3 887	4 080
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	1 279	1 599	1 675	2 301	2 327	2 323
16 kap Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	1 659	1 573	1 457	1 743	1 941	1 808
17 kap Brott mot allmän verksamhet	6 473	6 599	7 097	7 752	8 568	8 568
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	3 488	3 592	3 716	4 075	4 381	4 303
Våldsamt motstånd	1 877	1 800	2 009	2 251	2 611	2 614
20 kap Myndighetsmissbruk m m	273	327	345	324	475	765
Övriga BrB-brott	5 006	5 325	5 304	5 374	5 590	4 927
Övriga brott						
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	22 671	21 701	21 681	21 065	21 217	22 493
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	53 852	49 095	50 393	50 456	49 846	47 735
Brott mot checklagen	32	9	40	34	60	39
Brott mot valutaförordningen/-lagen ¹	202	389	407	430	338	562
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	3 051	3 926	4 257	6 659	7 763	8 300
Brott mot uppbördslagen	6 755	5 966	4 012	4 439	5 847	6 048
Brott mot författningen ang rusdrycker och öl ²	1 925	3 336	12 332	10 460	9 852	12 794
Brott mot sprit- och vintillverkningsförordningen ³	292	348	396	615	766	983
Brott mot narkotikastrafflagen	20 647	22 599	59 425	67 515	68 505	47 996
Brott mot narkotikaförordningen ⁴	8	16	22	72	61	23
Brott mot varusmuggningslagen	2 567	2 440	4 474	4 005	3 979	3 378
Brott mot vapenförordningen/-lagen	1 577	1 582	1 669	1 760	1 864	1 779
Brott mot jaktlagstiftningen	1 438	1 294	1 694	1 185	1 152	1 173
Brott mot fiskelagstiftningen	899	983	1 099	987	982	983
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	..	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	3 713	4 253	5 465	5 529	5 957	5 384
Summa brott	803 275	816 108	928 277	935 825	983 758	959 127

1) T o m 1982 enbart valutaförordningen.

2) Fr o m 1978-01-01 Lag om handel med drycker.

3) Fr o m 1978-01-01 Lag om tillverkning av drycker.

4) Fr o m 1983-07-01 regleras dessa brott enligt narkotikastrafflagen 5 A §.

Tabell 3.2.3, se nästa uppslag

Tabell 3.2.3 Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1983 samt jämförelser med föregående år

Reported offences, cleared offences and percentage of reported offences that are cleared, by type of offence, 1983; comparison (in percent) with 1982

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1982, dels medelvärdet av antalet brott 1980–1982. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrade de aktuella åren.

Brottsart	Anmälda brott 1983	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1983				Antal brott uppklarade 1983 (anmälda 1983 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1983
		1982	1980–1982	Absoluta tal	Procent därav anmälda 1983	1982	Tidigare	
Brott mot brottsbalken	799 457	–1	3	240 236	68	28	4	30
Brott mot person (3–7 kap)	61 514	4	14	32 571	70	28	2	53
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	31 478	4	14	17 767	67	32	1	56
Mord, dråp, barnadrap och misshandel med dödlig utgång	447	–8	4	301	80	20	–	67
därav fullbordade brott	121	–3	–10	89	82	18	0	74
Misshandel, även grov, ej med dödlig utgång	29 220	4	14	16 431	66	32	2	56
mot barn 0–6 år	167	–11	..	85	79	21	0	51
mot barn 7–14 år	1 002	18	..	671	77	23	0	67
mot kvinna	10 982	2	..	6 768	70	29	1	62
mot man	17 041	4	..	8 841	62	36	2	52
Vållande till annans död	399	11	0	263	74	26	0	66
Övriga brott mot 3e kap.	1 412	17	25	775	72	26	2	55
Brott mot frihet och frid (4 kap.)	24 887	6	16	11 986	73	25	2	48
Årekränkingsbrott (5 kap)	1 262	4	18	989	75	23	2	78
Sedlighetsbrott (6 kap.)	3 589	–8	6	1 632	77	22	1	45
Våldtäkt, våldförande	923	–2	3	440	82	15	3	48
Annat	2 666	–10	7	1 192	75	24	1	45
Brott mot familj (7 kap.)	298	30	28	197	76	19	5	66
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	710 083	–1	2	190 265	68	27	5	27
Stöld, rån m m (8 kap)	543 227	0	3	98 816	74	24	2	18
Tillgrepp av forskaffningsmedel	142 752	–2	3	13 478	70	28	2	9
därav bil, fullbordade brott	24 864	–1	3	6 602	71	28	1	27
bil, försök	10 020	–5	0	1 716	72	27	1	17
motorcykel	2 683	10	29	570	67	31	2	21
moped	7 056	–23	–27	1 079	59	38	3	15
Inbrottsstöld	138 913	0	1	19 689	70	28	2	14
i lägenhet eller villa	23 866	13	16	3 028	79	20	1	13
i källare och vind	22 931	–9	–2	1 998	70	29	1	9
i fritidshus	9 807	1	–4	1 242	60	37	3	13
i butik, varuhus o d	12 450	0	1	2 596	72	27	1	21
övriga inbrottsstölder	69 859	0	–2	10 825	68	29	3	15
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	253 538	0	5	62 120	77	21	2	25
fickstöld	7 089	3	6	599	84	15	1	8
våskryckning	1 184	–15	–21	262	75	24	1	22
i butik, varuhus o d	45 427	4	17	34 898	79	20	1	77
från motorfordon, cyklar	101 949	0	3	7 979	72	26	2	8
under yrkesmässig transport	6 899	–13	–15	978	81	16	3	14
annat	90 990	0	5	17 404	76	22	2	57
Rån, grovt rån	3 473	–2	2	997	78	20	2	29
bank- o postrån	159	–4	–4	67	73	21	6	42
butiksrån	290	14	14	120	79	19	2	41
taxirån	21	–19	–9	11	100	–	–	52
rån av äldre, handikappade m fl	146	–14	–18	41	83	15	2	28
övriga rån	2 857	–2	2	758	78	21	1	26

Tabell 3.2.3 (forts) Anmälda brott, upklarade brott och upklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1983 samt jämförelser med föregående år

Brottsart	Anmälda brott 1983	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1983			Antal brott uppklarade 1983 (anmälda 1983 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1983	
		1982	1980–1982	Absoluta tal	Procent därav anmälda			
					1983	1982	Tidigare	
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap.)	88 220	–7	–10	69 769	60	31	9	79
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	75 655	–6	–12	61 368	58	32	0	81
därav medelst check	11 680	15	11	8 267	60	34	6	71
med konto/kreditkort	16 717	–23	–9	13 745	56	35	9	82
mot försäkringskassa	6 784	–22	–28	6 000	29	53	18	88
Häleri, häleriförseelse	11 756	–7	6	7 886	76	23	1	67
Övriga brott mot 9e kap.	809	–7	–7	515	73	26	1	64
Förskingring m m (10 kap.)	8 242	–2	20	5 514	62	33	5	67
Gäldenärsbrott (11 kap.)	2 439	13	34	1 543	33	44	23	63
Skadegörelsebrott (12 kap.)	67 955	0	7	14 623	68	29	3	22
Brott mot allmänheten (13–15 kap.)	13 352	–1	8	6 393	69	28	3	48
Allmänfarliga brott (13 kap)	6 949	–4	2	2 277	74	25	1	33
därav mordbrand	1 144	–8	0	297	78	21	1	26
Förfalskningsbrott (14 kap.)	4 080	5	17	2 414	65	32	3	59
Mened falskt åtal m m (15 kap.)	2 323	0	11	1 702	67	28	5	73
Brott mot staten (16–21 kap)	14 508	–4	3	11 007	66	32	2	76
Brott mot allmän ordning (16 kap.)	1 808	–7	5	601	66	32	2	33
Brott mot allmän verksamhet (17 kap.)	8 568	0	10	6 796	63	35	2	79
därav våld m m mot tjänste- man (1,2,4,5 §§)	6 917	–1	9	5 796	63	35	2	84
Högmålsbrott (18 kap.)	28	12	12	26	69	31	–	93
Brott mot rikets säkerhet (19 kap.)	18	20	0	8	88	12	–	44
Myndighetsmissbruk (20 kap)	765	61	101	469	74	23	3	61
Brott av krigsmän, utom förargelse- väckande beteende (21 kap)	3 321	–19	–19	3 107	71	28	1	94
Trafikbrottslagen (TBL)	70 228	–1	–2	62 997	81	18	1	90
därav rattfylleri/rattonykterhet	22 493	6	5	18 941	79	21	0	84
smitning	4 169	–1	3	2 662	81	19	–	64
olovlig körning	39 696	–5	–6	38 754	83	17	–	98
Övriga lagar och författningar	89 442	–17	–12	80 210	73	24	3	90
Varusmuggningslagen	3 378	–15	–19	3 422	81	18	1	101
Narkotikastrafflagen	47 996	–30	–26	46 542	78	21	1	97
tillverkning	165	46	–2	109	85	7	8	66
överlåtelse/saluhållande	23 287	–26	–24	20 601	90	9	1	88
innehav	24 544	–33	–28	25 832	69	30	1	105
Skattebrottslagen	8 300	7	33	6 181	39	45	16	74
Naturvårdslagen, miljöskyddslagen	908	–20	–18	600	61	35	4	66
Övriga lagar	28 860	12	14	23 465	71	27	2	81
Samtliga brott	959 127	–3	1	383 443	71	25	4	40

Tabell 3.2.4 Uppklarade brott totalt samt brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter brottsart samt beslutets innebörd, för vissa brottstyper, 1983

Selected types of offences cleared through decisions recorded on crime report forms, in totals and by grounds for decision (in percent), 1983

Brottsart	Antal uppklarade brott		Procentuell andel med följande beslut								Totalt
	Totalt	Därav genom beslut på brottsanmälan	Brott ej styrkt	Gärningen ej brott	Misstänkt minderårig, yngre än 15 år	Åtal ej påkallat ur allmän synpunkt	An-givelse saknas eller återkallad	Brott preskriberat	Rapport- eftergift	Annat	
Mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	298	48	48	29	—	2	—	—	—	21	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	16 431	4 072	62	18	6	0	2	0	0	12	100
Olaga hot	5 299	1 151	60	23	4	1	1	—	—	11	100
Ofredande	3 769	1 534	41	23	8	5	14	1	0	8	100
Våldtäkt, våldförande	440	95	32	35	6	8	15	—	—	4	100
Fullbordade biltillgrepp	6 602	921	13	66	9	1	1	—	—	10	100
Inbrottsstöld	19 689	1 998	17	19	56	1	0	0	1	6	100
därav i lägenhet och villa	3 028	388	28	42	18	2	3	—	0	7	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	62 120	16 828	10	23	28	0	0	1	32	6	100
därav i butik och varuhus	34 898	10 116	5	4	35	0	0	0	53	3	100
Rån	997	178	39	22	14	—	0	—	—	25	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	61 368	3 394	35	27	2	8	1	3	1	23	100
Skadegörelsebrott	14 623	3 357	30	25	30	3	2	1	1	8	100
Våld mot tjänsteman	2 331	67	57	12	13	—	—	2	—	16	100
Våldsamt motstånd	2 353	45	38	24	16	2	—	—	—	20	100
Olovlig körning	38 754	14	—	36	43	—	—	—	14	100	
Rattfylleri, rattonykterhet	18 941	1	—	100	—	—	—	—	—	—	100
Brott mot varusmuggningslagen	3 422	29	38	28	—	—	7	3	—	24	100
Brott mot skattebrottslagen	6 181	272	29	19	—	9	2	6	—	35	100
Brott mot uppbördslagen	5 277	247	11	16	—	5	2	18	0	48	100
Brott mot narkotikastrafflagen	46 542	626	27	62	2	—	0	1	—	8	100
därav tillverkning	109	5	—	100	—	—	—	—	—	—	100
överlåtelse och saluhållande	20 601	115	64	25	1	—	1	—	—	9	100
inhav	25 832	506	19	69	2	—	—	1	—	9	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	383 443	46 539	25	29	19	2	2	1	12	0	100

Tabell 3.2.5 Brottsdeltaganden efter brottsart samt beslut i åtalsfrågan, för vissa brottstyper, 1983

Crime-participations for selected types of offences cleared through decisions as recorded on suspect report forms, by grounds for decision (in percent), 1983

Brottsart	Totalt antal	Procentuell andel med följande beslut					Ej brottsuppklarande beslut		Totalt
		Åtalsbeslut	Straff-före-läggande	Åtals-under-låtelse	Gärningen ej brott	Övriga brottsuppklarande beslut	Misstänkt oskyldig	Brott ej styrkt	
Mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	302	60	–	1	4	4	8	23	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	21 596	48	4	3	1	2	1	41	100
Olaga hot	8 683	38	0	2	3	2	0	55	100
Ofredande	4 596	27	9	5	3	10	1	45	100
Våldtäkt, våldförande	570	45	–	0	3	8	2	42	100
Fullbordade biltillgrepp	10 348	51	0	25	2	3	1	18	100
Inbrottsstöld	33 566	61	0	22	1	1	1	14	100
därav i lägenhet eller villa	4 880	62	0	11	1	2	1	23	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	64 507	48	12	18	1	3	0	18	100
därav i butik och varuhus	29 443	39	25	22	1	3	0	10	100
Rån	1 676	51	–	4	2	1	4	38	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	74 800	71	1	5	1	4	1	17	100
Skadegörelsebrott	18 479	44	7	8	2	8	1	30	100
Våld mot tjänsteman	2 731	72	2	4	2	1	0	19	100
Våldsamt motstånd	2 695	68	11	7	1	3	0	10	100
Olovlig körning	40 429	61	23	13	0	1	0	2	100
Rattfylleri, rattonykterhet	21 483	68	13	1	6	1	1	10	100
Brott mot varusmuggningslagen	4 306	79	3	2	1	7	0	8	100
därav narkotika	2 433	82	3	2	1	3	0	9	100
Brott mot skattebrottslagen	7 791	66	0	2	4	6	1	21	100
Brott mot uppbördslagen	6 138	74	0	3	5	10	1	7	100
Brott mot narkotikastrafflagen	46 830	75	8	4	1	5	0	7	100
därav tillverkning	95	57	20	5	2	1	–	15	100
överlåtelse och saluhållande	21 398	85	1	2	1	6	0	5	100
innehav	25 337	66	14	6	2	5	0	7	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	455 356	60	7	9	2	4	0	18	100

Tabell 3.2.6 Brottsom klarats upp genom att misstänkt person knutits till brottet efter brottsart och antal personer som knutits till samma brott, 1983

Selected types of offences cleared by connecting suspect(s) to the offence, by number of suspects linked to each offence, 1983

Anm. Med »knuten till brottet« avses i statistisk mening att brotten som personerna kunnat bindas till refererar till en och samma brottsanmälan. Kolumnen längst till höger som visar genomsnittliga antalet brott per anmäld brottskod ger viss vägledning för bedömning av huruvida personerna gemensamt kan ha begått ett och samma brott. Redovisningen i tabellen omfattar endast ett fåtal brottsarter. En fullständig redovisning finns tillgänglig hos SCB.

Brottsart	Procentuell andel brott med				Antal brott	Genomsnittliga antalet anmälda brott per anmäld brottsart (brottskod)
	En person knuten till brottet	Två personer knutna till brottet	Tre eller fler personer knutna till brottet	Samtliga		
Mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	93	7	0	100	250	1,02
Misshandel (ej med dödlig utgång)	94	5	1	100	12 350	1,05
Olaga hot	98	2	0	100	4 147	1,06
Ofredande	93	5	2	100	2 231	1,11
Våldtäkt, våldförande	93	6	1	100	345	1,08
Fullbordade biltillgrepp	60	32	8	100	5 680	1,00
Inbrottsstöld	50	35	15	100	17 687	1,05
därav i lägenhet eller villa	64	28	8	100	2 640	1,01
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	83	13	4	100	45 290	1,06
därav i butik och varuhus	92	7	1	100	24 782	1,12
Rån	68	24	8	100	819	1,00
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	87	9	4	100	57 967	3,00
Skadegörelsebrott	88	9	3	100	11 242	1,03
Våld mot tjänsteman	96	3	1	100	2 264	1,05
Våldsamt motstånd	96	4	0	100	2 307	1,01
Olovlig körning	98	2	0	100	38 739	1,02
Rattfylleri, rattonykterhet	99	1	0	100	18 940	1,00
Brott mot varusmuggningslagen	82	15	3	100	3 389	1,53
därav narkotika	82	14	4	100	1 883	1,68
Brott mot skattebrottslagen	87	10	3	100	5 885	2,33
Brott mot uppbördslagen	82	16	2	100	5 030	3,43
Brott mot narkotikastrafflagen	95	4	1	100	45 904	3,63
därav tillverkning	97	3	0	100	104	1,06
överlåtelse och saluhållande	93	6	1	100	20 486	5,23
inhav	96	3	1	100	25 314	2,85
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	87	10	3	100	336 490	1,17

Tabell 3.2.7 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt medborgarskap, kyrkobokföring i Sverige och antal brottsdeltaganden, för vissa brottstyper, 1983

Persons suspected of selected types of offences, 1983; in totals and by citizenship or domicile in Sweden and by number of crime-participations

Anm. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande; misstänks personen för flera brott räknas varje sådant brott som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person. Se vidare avsnitt 3.2.5 sid 29.

Brottsart	Antal misstänkta personer		Medborgare i Sverige		Övriga nordiska länder				Övriga länder			
	Totalt	Därav kyrkobokförda i Sverige	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Kyrkobokförda i Sverige		Ej kyrkobokförda i Sverige		Kyrkobokförda i Sverige		Ej kyrkobokförda i Sverige	
					Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	205	196	146	153	27	29	5	5	23	25	4	4
Misshandel (ej med dödlig utgång)	9 377	9 237	7 765	10 222	758	1 039	76	115	714	1 011	64	78
Olaga hot	2 770	2 704	2 158	2 901	281	363	33	27	265	335	33	38
Ofredande	1 832	1 806	1 622	2 128	94	119	16	18	90	112	10	15
Våldtäkt, våldförande	258	246	175	229	30	31	3	3	41	45	9	12
Fullbordade biltillgrepp	3 871	3 796	3 427	7 343	299	665	64	80	70	138	11	12
Inbrottsstöld därav i lägenhet eller villa	9 294	9 126	8 233	24 187	658	1 826	129	220	235	1 785	39	147
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	1 786	1 750	1 566	3 061	133	321	19	47	51	178	17	27
därav i butik och varuhus	24 686	23 814	20 069	42 671	1 721	3 802	504	1 029	2 024	3 860	368	510
Rån	16 345	15 697	12 740	20 172	1 202	2 032	336	518	1 755	3 715	312	408
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	836	797	637	739	108	129	30	37	52	67	9	10
Skadegörelsebrott	9 844	9 565	8 380	54 141	686	3 690	183	544	499	2 630	96	638
Våld mot tjänsteman	9 261	9 131	8 162	11 009	707	930	81	111	262	318	49	55
Våldsamt motstånd	1 899	1 862	1 630	1 897	134	150	20	22	98	120	17	19
Olovlig körning	2 176	2 124	1 878	2 074	146	165	37	44	100	107	15	17
Rattfylleri, ratt-onykterhet	17 286	17 015	14 683	33 841	1 518	3 464	211	294	814	1 430	60	212
Brott mot varusmuggningslagen	15 500	15 133	13 399	15 437	1 230	1 506	232	245	504	568	135	139
därav narkotika	2 212	1 672	1 387	2 520	99	119	314	630	186	227	226	399
Brott mot skattebrottslagen	1 154	939	845	1 745	50	69	146	164	44	79	69	121
Brott mot uppbördslagen	1 803	1 783	1 677	5 391	44	127	7	24	62	228	13	46
Brott mot narkotikastrafflagen	1 102	1 095	1 057	5 133	20	100	3	24	18	76	4	10
därav tillverkning	6 360	6 213	5 683	38 311	251	1 472	70	234	279	2 305	77	257
överlåtelse och saluhållande	76	76	73	78	1	1	–	–	2	2	–	–
innehav	2 046	1 989	1 808	17 071	64	748	17	171	117	1 704	40	195
	5 302	5 204	4 781	21 162	222	723	56	63	201	599	42	62
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	99 819	96 565	84 570	312 945	6 319	24 136	1 992	4 717	5 676	19 000	1 262	3 103

Tabell 3.2.8 Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1983

Persons suspected of offences, by sex, number of offences during the year and age at first offence of the year, 1983; number of non-Swedish citizens and number of crime participations for each age group

Anm. Se avsnitt 3.2.5 sid 29.

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN										
	15 ÅR	16 ÅR	17 ÅR	18 ÅR	19 ÅR	20 ÅR	21 ÅR	22 ÅR	23 ÅR	24 ÅR	25 ÅR
MÄN MISSTÄNKTA FÖR											
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	2848	2748	2322	2218	2302	2077	1352	1607	1585	1458	1363
2	760	709	698	696	672	641	563	466	467	483	412
3	372	234	299	316	292	233	253	230	224	197	208
4	229	171	142	193	159	170	140	120	149	129	131
5	133	106	130	117	122	121	95	95	75	90	104
6	90	33	66	83	81	79	64	67	65	42	60
7	75	76	62	78	51	56	43	49	50	67	54
8	54	49	58	51	50	52	44	43	35	27	45
9	44	48	29	39	35	28	32	40	32	36	36
10	50	35	31	31	38	33	25	28	23	21	28
11	32	26	31	40	35	27	27	24	21	19	16
12	35	29	23	28	23	19	13	21	21	13	17
13	25	23	22	21	27	22	8	18	12	10	18
14	29	19	16	21	22	13	9	8	14	10	7
15	17	12	16	16	22	16	15	12	9	15	13
16	16	22	11	9	16	15	8	16	12	9	9
17	14	9	13	13	7	4	8	12	5	8	11
18	15	17	15	18	10	8	12	2	5	9	11
19	22	8	11	11	7	6	3	7	7	10	5
20 ELLER FLER	156	153	142	144	125	104	130	97	93	83	87
SUMMA MÄN	5016	4627	4137	4143	4096	3794	3360	2962	2904	2736	2635
DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	457	433	364	362	375	391	396	390	479	469	495
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN	19284	16950	16097	16180	15566	13612	14601	2604	13174	10770	11944
KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR											
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	560	539	496	461	420	340	280	278	265	269	277
2	129	102	117	104	65	79	78	68	60	75	56
3	41	43	45	43	29	34	29	22	35	35	39
4	23	26	19	22	20	18	19	21	22	11	20
5	21	13	14	15	21	11	12	17	6	14	8
6	10	9	9	11	18	11	10	8	9	16	5
7	4	7	1	6	8	13	5	5	4	6	7
8	4	4	2	6	2	9	1	3	6	11	6
9	2	4	2	3	5	8	4	3	6	6	4
10	2	2	1	4	3	3	4	3	6	2	1
11	3	2	3	4	2	2	2	4	4	5	2
12	2	4	1	2	3	5	2	3	2	2	1
13	1	2	1	1	2	2	2	-	3	2	5
14	-	2	1	2	3	4	1	1	2	-	1
15	1	2	-	3	1	3	2	-	1	1	1
16	2	-	-	-	-	-	1	-	4	2	3
17	-	-	-	-	4	-	3	2	-	2	1
18	-	-	2	1	-	2	1	2	-	1	2
19	1	-	-	1	3	1	-	2	1	1	2
20 ELLER FLER	11	8	7	13	11	20	19	9	14	9	18
SUMMA KVINNOR	817	774	721	702	620	565	475	451	450	470	459
DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	92	82	104	87	104	100	103	108	105	119	119
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE KVINNOR	2100	1722	1546	2216	1732	2719	2415	1386	1857	1551	1755

Tabell 3.2.8 (forts) Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1983

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN								TOTALT 15- ÅR
	26 ÅR	27 ÅR	28 ÅR	29 ÅR	30-39 ÅR	40-49 ÅR	50-59 ÅR	60- ÅR	
MÄN MISSTÄNKTA FÖR									
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	1336	1260	1160	1166	10454	5959	3263	2256	49254
2	404	392	375	353	2993	1399	628	308	13419
3	181	201	156	144	1353	577	224	78	5872
4	116	116	112	116	805	351	107	36	3492
5	78	75	83	64	505	205	72	26	2297
6	45	55	56	49	414	148	54	20	1621
7	42	40	38	40	295	103	28	13	1265
8	50	41	27	21	214	79	27	9	976
9	33	34	32	13	173	60	20	4	768
10	26	30	26	16	174	54	19	5	693
11	23	16	13	14	112	28	6	3	513
12	9	11	14	13	97	37	10	3	441
13	18	14	10	15	67	19	7	4	360
14	13	11	12	11	81	19	8	2	325
15	14	8	11	11	58	18	5	-	288
16	15	4	12	7	64	22	5	1	273
17	9	8	2	2	35	19	3	-	182
18	9	8	7	2	40	13	4	1	206
19	4	6	5	2	25	9	7	1	161
20 ELLER FLER	87	86	78	61	461	169	58	17	2331
SUMMA MÄN	2512	2416	2229	2120	18420	9288	4555	2787	84737
ÖVRIG UTLÄNDSKA MEDBORGARE	529	528	503	485	3797	1550	471	145	12619
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN	10535	12973	9347	8485	67466	29499	14025	5142	318254
KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR									
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	244	221	209	225	2221	1303	897	953	10458
2	62	63	54	51	397	195	103	80	1938
3	20	27	20	26	160	70	22	9	754
4	14	17	18	15	98	39	19	6	447
5	11	11	12	10	52	32	13	3	296
6	6	4	9	9	35	15	7	-	201
7	7	5	4	9	36	14	3	-	144
8	9	5	3	7	17	8	1	1	105
9	3	3	3	1	18	4	2	1	82
10	6	3	1	2	12	4	1	1	61
11	3	-	3	1	9	3	3	-	55
12	1	-	2	1	11	4	2	-	48
13	1	4	1	2	11	2	1	-	43
14	3	1	2	2	13	-	-	1	39
15	3	3	-	-	6	2	-	-	29
16	-	-	1	-	10	3	-	1	27
17	1	-	1	1	7	1	-	1	24
18	1	2	1	-	4	1	1	-	21
19	-	3	-	-	2	1	2	-	20
20 ELLER FLER	17	18	9	10	65	20	10	2	290
SUMMA KVINNOR	412	390	353	372	3184	1721	1087	1059	15082
ÖVRIG UTLÄNDSKA MEDBORGARE	104	101	91	91	672	263	127	56	2628
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE KVINNOR	2046	2241	1093	1304	10207	4275	2108	1374	45647

Tabell 3.2.8 (forts) Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1983

KÖN	ANTAL PERSONER I ÅLDERN										
ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	15 ÅR	16 ÅR	17 ÅR	18 ÅR	19 ÅR	20 ÅR	21 ÅR	22 ÅR	23 ÅR	24 ÅR	25 ÅR
MÄN OCH KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR											
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	3408	3287	2818	2679	2722	2437	2132	1835	1850	1727	1640
2	889	811	815	800	737	720	641	534	527	558	468
3	413	332	344	359	321	317	282	252	259	232	247
4	252	197	161	215	179	188	152	141	171	140	151
5	154	119	144	132	143	132	128	112	81	104	112
6	100	92	75	94	99	90	74	75	74	58	65
7	75	83	63	84	59	69	53	54	54	73	61
8	58	53	60	57	52	61	45	46	41	38	51
9	46	52	31	42	40	36	35	43	38	42	40
10	52	37	32	35	41	36	29	31	29	23	29
11	35	28	34	44	37	29	29	28	25	24	18
12	37	33	24	30	26	24	20	24	23	15	18
13	26	25	23	22	29	24	10	18	15	12	23
14	29	21	17	23	25	17	10	9	16	10	8
15	18	14	16	19	23	19	17	12	10	16	14
16	18	22	11	9	16	15	9	16	16	11	12
17	14	9	13	13	11	4	11	14	5	10	12
18	15	17	17	19	10	10	13	4	5	10	13
19	23	8	11	12	10	7	3	9	8	11	7
20 ELLER FLER	167	161	149	157	136	124	149	106	107	92	105
SUMMA MÄN OCH KVINNOR	5833	5401	4858	4845	4716	4359	3835	3413	3354	3206	3094
DÄRAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	549	515	468	449	479	491	499	498	584	588	614
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN OCH KVINNOR	21384	18672	17643	18396	17298	16331	17016	13990	15031	12321	13699

Tabell 3.2.8 (forts) Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1983

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN								
	26 ÅR	27 ÅR	28 ÅR	29 ÅR	30-39 ÅR	40-49 ÅR	50-59 ÅR	60- ÅR	TOTALT 15- ÅR
MÄN OCH KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR									
1 BROTTSEDELTAĞANDE UNDER ÅRET	1580	1481	1369	1391	12675	7262	4160	3209	59712
2	466	455	429	404	3390	1594	731	388	15357
3	201	228	176	170	1513	647	246	37	6626
4	130	133	130	131	903	390	126	42	3939
5	89	86	95	74	557	237	85	29	2593
6	51	59	65	58	449	163	61	20	1822
7	49	45	42	49	331	117	31	13	1409
8	59	46	30	28	231	87	28	10	1081
9	36	37	35	14	191	64	22	5	850
10	32	33	27	18	186	58	20	6	754
11	26	16	16	15	121	31	9	3	568
12	10	11	16	14	108	41	12	3	489
13	19	18	11	17	78	21	8	4	403
14	16	12	14	13	94	19	8	3	364
15	17	11	11	11	64	20	5	-	317
16	15	4	13	7	74	25	5	2	300
17	10	8	3	3	42	20	3	1	206
18	10	10	8	2	44	14	5	1	227
19	4	9	5	2	27	10	9	1	181
20 ELLER FLER	104	104	87	71	526	189	68	19	2621
SUMMA MÄN OCH KVINNOR	2924	2806	2582	2492	21604	11009	5642	3846	99819
ÖFRÄV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	633	629	594	576	4469	1813	598	201	15247
ANTAL BROTTSEDELTAĞANDE ÄVSEENDE MÄN OCH KVINNOR	12581	15214	10440	9789	77673	33774	16133	6516	363901

Tabell 3.2.9 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid det första av brotten och antal brottsdeltaganden, 1983

Persons suspected of offences, by type of offence, age at first offence of the year, and number of crime participations, 1983

Brottsart	15 år		16 år		17 år		18 år		19 år	
	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Brott mot brottsbalken	4 172	13 183	3 995	13 154	3 784	12 646	3 648	12 600	3 575	11 682
Brott mot person (3–7 kap)	461	662	572	815	623	868	732	1 038	679	998
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	215	267	333	410	399	507	504	655	472	631
Mord, dråp, barnadrap och misshandel med dödlig utgång	–	–	–	–	3	3	4	4	10	11
därav fullbordade brott	–	–	–	–	3	3	2	2	4	4
Misshandel, även grov, ej med dödlig utgång	208	256	317	390	380	478	477	622	438	590
mot barn 0–6 år	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–
mot barn 7–14 år	39	44	26	27	11	13	9	11	7	9
mot kvinna	31	34	53	54	52	64	83	107	77	108
mot man	146	178	246	309	322	401	403	497	375	472
Vållande till annans död	–	–	–	–	4	4	11	12	9	9
Övriga brott mot 3e kap.	5	11	17	20	15	22	15	17	17	21
Brott mot frihet och frid (4 kap.)	280	354	267	325	248	311	254	316	239	312
Årekränkingsbrott (5 kap)	8	8	12	12	13	13	13	13	16	17
Sedlighetsbrott (6 kap.)	9	33	18	68	17	37	22	54	12	38
Våldtäkt, våldförande	3	19	7	7	8	9	10	11	4	8
Annat	7	14	16	61	12	28	16	43	11	30
Brott mot familj (7 kap.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	3 831	12 285	3 639	12 004	3 287	11 177	2 961	10 983	2 759	9 569
Stöld, rån m m (8 kap)	3 175	9 965	2 923	10 019	2 483	8 924	2 090	7 766	1 898	6 312
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	842	2 297	806	2 589	693	2 214	550	1 582	482	1 126
därav bil, fullbordade brott	273	1 127	344	1 501	336	1 311	362	912	297	579
bil, försök	113	328	167	493	146	399	117	334	126	251
motorcykel	106	175	99	168	81	122	43	61	33	41
moped	278	381	135	186	86	117	46	53	39	43
Inbrottsstöld	1 207	3 630	1 059	3 373	877	2 783	724	2 350	651	1 922
i lägenhet eller villa	91	223	108	278	115	308	91	236	104	196
i källare och vind	113	322	83	214	76	240	64	265	59	123
i fritidshus	100	279	79	264	60	152	63	192	31	79
i butik, varuhus o d	282	528	325	480	268	401	202	354	198	308
övriga inbrottsstölder	952	2 278	795	2 137	604	1 682	534	1 303	455	1 216
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	1 824	3 721	1 789	3 759	1 553	3 615	1 298	3 539	1 169	2 999
fickstöld	9	13	12	16	15	17	10	10	9	9
väskryckning	37	84	19	36	18	27	9	12	7	13
i butik, varuhus o d	1 074	1 903	1 015	1 398	827	1 114	559	1 155	490	872
från motorfordon, cyklar	336	702	453	1 265	471	1 519	511	1 562	419	1 366
under yrkesmässig transport	42	52	33	56	39	67	28	62	21	34
annat	343	967	312	988	257	871	237	738	237	705
Rån, grovt rån	29	59	38	47	50	63	54	61	38	47
bank- o postrån	–	–	–	–	3	5	4	5	3	6
butiksrån	–	–	3	3	6	6	6	7	4	4
taxirån	–	–	–	–	2	2	1	1	2	2
rån av äldre, handikappade m fl	–	–	2	2	–	–	3	3	1	1
övriga rån	29	59	36	42	39	50	40	45	29	34

Anm. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande; misstänks personen för flera brott räknas varje sådant brott som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person. Se vidare avsnitt 3.2.5 sid 29.

20 år		21–24 år		25–29 år		30–39 år		40–49 år		50–59 år		60–		Totalt	
Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	15 år – Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden
3 332	12 129	9 977	34 946	9 718	34 647	14 135	48 173	6 387	18 613	3 301	8 957	2 563	3 855	68 587	224 585
658	1 038	2 261	3 301	2 425	4 042	3 893	6 596	1 808	2 962	737	1 154	365	522	15 214	23 996
450	580	1 624	2 092	1 145	2 226	2 551	3 497	1 143	1 534	444	561	203	249	9 983	13 209
6	6	23	23	39	40	74	78	29	31	14	17	4	4	206	217
3	3	10	10	16	16	29	29	8	8	6	6	2	2	83	83
417	538	1 539	1 995	1 569	2 129	2 411	3 320	1 070	1 447	388	496	163	204	9 377	12 465
–	–	6	7	6	7	14	17	5	5	1	1	–	–	33	38
2	2	10	12	16	112	73	109	32	35	21	22	13	14	259	410
88	114	433	560	625	828	1 275	1 790	622	878	217	276	69	92	3 625	4 905
349	421	1 158	1 408	1 017	1 180	1 194	1 388	465	525	169	195	88	98	5 932	7 072
14	14	32	32	25	25	52	53	23	23	28	28	27	27	225	227
10	22	33	42	21	33	34	46	24	33	15	20	11	14	217	300
253	420	787	1 041	1 008	1 508	1 721	2 547	812	1 199	309	466	145	96	6 323	8 995
10	10	45	47	56	59	110	124	56	62	31	36	22	24	392	425
15	27	72	110	137	232	254	385	96	155	52	89	28	50	732	1 278
3	3	32	35	53	61	101	130	24	24	10	10	3	3	258	320
13	24	50	75	99	171	182	255	84	131	51	79	31	47	572	958
1	1	11	11	17	17	40	43	12	12	2	2	3	3	86	89
2 405	9 894	7 394	28 965	7 403	28 334	10 386	38 197	4 548	14 457	2 484	7 337	2 142	3 194	53 239	186 396
1 524	5 360	4 611	14 603	4 522	12 371	5 666	13 714	2 602	4 957	1 699	2 802	1 898	2 273	35 091	99 066
437	879	1 009	1 850	779	1 239	630	916	163	235	27	53	13	18	6 431	14 998
279	469	662	990	510	693	375	517	97	122	11	14	3	3	3 871	8 238
96	201	200	345	124	182	94	122	12	20	1	1	–	–	1 196	2 676
22	26	41	50	15	15	10	10	–	–	–	–	–	–	450	668
23	40	38	40	21	22	15	15	2	2	1	1	–	–	684	900
488	1 697	1 472	5 469	1 259	3 266	1 230	2 935	242	512	70	193	15	35	9 294	28 165
87	192	323	605	378	742	391	686	72	126	22	37	4	5	1 786	3 634
51	189	122	468	107	309	103	266	20	42	8	12	2	2	808	2 452
36	77	102	233	74	242	79	223	21	47	9	70	4	21	658	1 879
134	240	447	641	326	415	301	423	66	95	12	13	4	4	2 565	3 902
337	999	896	3 522	661	1 558	676	1 337	124	202	33	61	3	3	6 070	16 298
965	2 523	2 925	6 658	3 241	7 345	4 342	9 153	2 190	3 942	1 543	2 435	1 847	2 183	24 686	51 872
12	12	30	40	50	54	65	67	27	30	7	7	2	2	248	277
7	10	16	30	13	13	15	15	3	3	2	2	1	1	147	246
462	791	1 680	2 879	2 191	3 845	3 159	5 220	1 757	2 613	1 368	2 081	1 763	1 974	16 345	25 845
273	1 076	607	1 490	446	1 017	374	791	87	158	20	29	7	54	4 004	11 029
12	15	58	175	22	79	42	359	14	90	4	6	–	–	315	995
214	619	550	2 044	581	2 337	707	2 701	285	1 048	102	310	24	152	3 849	13 480
42	48	151	170	160	184	216	240	42	46	13	13	3	4	836	982
2	3	10	10	13	24	38	41	6	6	–	–	1	1	80	101
5	5	20	21	27	27	27	28	7	7	2	2	–	–	107	110
2	2	4	4	3	3	3	3	–	–	–	–	–	–	17	17
1	1	6	6	5	5	10	10	4	4	1	1	2	2	35	35
33	37	117	129	112	125	142	158	25	29	10	10	1	1	613	719

Tabell 3.2.9 (forts) Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid det första av brotten och antal brottsdeltaganden, 1983

Brottsart	15 år		16 år		17 år		18 år		19 år	
	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap.)	533	1 270	518	860	626	1 256	678	2 136	694	2 289
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	188	830	229	438	345	858	397	1 698	416	1 857
därav medelst check	5	6	3	4	8	26	17	131	32	236
med konto/kreditkort	1	72	1	2	6	158	12	395	27	388
mot försäkringskassa	1	1	12	56	19	59	55	232	62	170
Häleri, häleriförseelse	345	424	291	375	285	394	300	429	305	430
Övriga brott mot 9e kap.	7	16	8	47	4	4	8	9	2	2
Förskingring m m (10 kap.)	80	88	93	99	82	91	100	109	137	163
Gäldenärsbrott (11 kap.)	—	—	—	—	3	3	1	1	3	4
Skadegörelsebrott (12 kap.)	592	962	659	1 026	657	903	639	971	595	801
Brott mot allmänheten (13–15 kap.)	89	104	132	151	191	360	145	169	112	165
Allmänfarliga brott (13 kap)	42	42	33	44	27	41	22	27	10	21
därav mordbrand	8	8	15	18	5	18	7	11	3	14
Förfalskningsbrott (14 kap.)	23	32	59	61	63	204	66	71	55	88
Mened falskt åtal m m (15 kap.)	25	30	42	46	108	115	61	71	49	56
Brott mot staten (16–21 kap)	84	132	105	184	169	241	261	410	608	950
Brott mot allmän ordning (16 kap.)	30	46	12	31	6	6	13	15	7	8
Brott mot allmän verksamhet (17 kap.)	54	86	94	153	163	235	210	340	275	401
därav våld m m mot tjänsteman (1, 2, 4, 5 §§)	24	30	43	54	72	79	97	116	113	127
Högmålsbrott (18 kap.)	—	—	—	—	—	—	1	2	7	9
Brott mot rikets säkerhet (19 kap.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myndighetsmissbruk (20 kap)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brott av krigsmän, utom förargelseväckande beteende (21 kap)	—	—	—	—	—	—	40	53	332	532
Trafikbrottslagen (TBL)	1 642	2 384	1 857	2 962	1 486	2 607	1 422	2 785	1 334	2 886
därav rattfylleri/rattonykterhet	174	191	285	320	326	362	603	669	650	712
smitning	20	24	40	43	41	43	162	170	154	156
olovlig körning	1 485	2 082	1 645	2 491	1 310	2 105	918	1 802	715	1 839
Övriga lagar och författningar	219	1 739	324	1 596	441	2 829	603	2 621	672	3 242
Varusmuggingslagen	16	42	40	87	76	143	140	218	115	150
Narkotikastrafflagen	94	1 574	158	1 366	237	2 516	340	1 841	404	2 840
tillverkning	—	—	2	2	1	1	1	1	7	7
överlåtelse/saluhållande	31	416	41	498	77	811	100	496	118	1 482
innehav	83	1 158	151	866	202	1 704	291	1 344	338	1 351
Skattebrottslagen	—	—	—	—	2	5	3	13	3	3
Naturvårdslagen, miljöskyddslagen	8	8	9	9	16	17	35	39	33	34
Övriga lagar	93	123	113	143	124	165	141	549	157	249
Samtliga brott	5 462	17 306	5 303	17 712	4 879	18 082	4 803	18 006	4 719	17 810

20 år		21–24 år		25–29 år		30–39 år		40–49 år		50–59 år		60–		Totalt	
Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden	15 år – Antal per- soner	Antal brotts- delta- ganden
655	3 624	2 283	11 822	2 529	13 383	3 734	20 536	1 320	7 987	496	3 909	161	766	14 227	69 838
435	3 270	1 595	10 549	1 825	11 918	2 885	18 628	1 034	7 422	373	3 596	122	579	9 844	61 643
32	467	159	1 488	172	1 689	239	2 690	98	1 091	34	285	4	27	803	8 140
35	1 223	98	2 542	118	3 507	157	5 208	53	1 381	12	491	4	204	524	15 571
65	251	308	1 028	296	1 229	417	1 683	149	498	60	260	22	48	1 466	5 515
247	352	778	1 259	847	1 399	1 028	1 685	333	549	127	297	47	187	4 933	7 780
2	2	13	14	20	66	26	223	13	16	12	16	–	–	115	415
115	133	374	459	449	574	665	1 145	269	443	109	166	21	40	2 494	3 510
6	6	73	83	170	207	529	648	302	349	131	227	29	31	1 247	1 559
570	771	1 573	1 998	1 418	1 799	1 712	2 154	576	721	196	233	74	84	9 261	12 423
118	159	310	416	355	476	575	1 289	267	466	119	206	62	66	2 475	4 027
11	13	35	38	52	62	96	130	78	83	33	35	36	37	475	573
2	4	6	8	17	27	28	55	17	18	4	6	6	6	118	193
67	97	141	190	185	247	302	858	106	250	51	115	14	15	1 132	2 228
42	49	149	188	131	167	210	301	90	133	39	56	12	14	958	1 226
709	1 038	1 630	2 264	1 258	1 795	1 438	2 091	500	728	185	260	58	73	7 005	10 166
7	7	24	26	41	47	79	104	49	59	22	34	13	13	303	396
226	330	869	1 319	913	1 386	1 094	1 667	371	528	143	188	43	58	4 455	6 691
98	112	398	462	384	451	450	539	135	150	63	64	22	24	1 899	2 208
9	10	3	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	20	24
1	1	2	2	–	–	1	1	–	–	1	1	–	–	5	5
–	–	1	1	4	7	12	13	14	65	13	25	2	2	46	113
488	690	750	913	307	355	262	306	66	76	6	12	–	–	2 251	2 937
1 227	2 387	4 039	9 453	4 144	10 565	6 726	15 866	3 684	7 013	1 587	2 133	885	1 064	30 033	62 105
644	728	2 265	2 618	2 338	2 811	4 259	5 092	2 454	2 804	1 014	1 077	488	511	15 500	17 895
155	159	362	377	317	322	517	530	266	271	153	156	220	221	2 407	2 472
660	1 377	2 223	6 025	2 470	6 995	3 537	9 737	1 603	3 704	519	798	201	286	17 286	39 241
669	2 719	2 645	14 533	3 037	16 705	4 282	15 215	2 159	8 993	1 125	5 242	515	1 777	16 691	77 211
101	155	414	799	398	644	496	702	251	671	119	234	46	50	2 212	3 895
407	2 218	1 567	11 733	1 667	12 055	1 229	5 491	198	631	50	302	9	12	6 360	42 579
6	6	26	29	22	23	7	8	2	2	2	2	–	–	76	81
135	855	551	5 727	541	6 084	368	2 955	58	333	24	228	2	4	2 046	19 889
351	1 357	1 307	5 977	1 359	5 948	1 022	2 528	158	296	33	72	7	8	5 302	22 609
3	6	61	177	215	680	686	2 211	468	1 573	263	870	99	278	1 803	5 816
18	18	65	68	40	41	79	82	59	65	41	42	16	16	419	440
166	340	648	1 824	881	3 326	2 021	6 811	1 293	6 118	689	3 836	357	1 437	6 683	24 921
4 387	17 235	13 882	58 932	13 979	61 917	21 765	79 254	11 107	34 619	5 675	16 332	3 858	6 696	99 819	363 901

3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden

Arrest, detention and temporary custody

3.3.1 Anhållande och häktning

Sammanfattning av gällande rätt

Häktning och anhållande regleras i Rättegångsbalkens 24 kap. Här redogörs i korthet för dessa former av straffprocessuella frihetsberövanden.

Rätten beslutar om *häktning* ska ske. Som allmän förutsättning gäller att personen i fråga är på sannolika skäl misstänkt för brott för vilket är stadgat minst ett års fängelse.

Utöver detta fordras vissa speciella häktningsförutsättningar, nämligen:

- flyktfara, dvs fara för att den misstänkte avviker eller håller sig dold och på så sätt undandrar sig lagföringen eller straffet
- kollusionsfara, dvs fara för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar utredningen
- recidivfara, dvs fara för fortsatt brottslig verksamhet från den misstänktes sida.

Häktning är inte i något fall obligatorisk men vid de grvsta brotten (lägst två års fängelse) ska häktning ske, om det inte är uppenbart att det saknas anledning till det. Undantagsvis kan häktning ske för brott som har lägre straffmaximum än ett års fängelse. I fall där häktning framstår som ett onödigt hårt ingrepp i friheten kan den misstänkte i stället få reseförbud. Det finns restriktioner angående vilka som får häktas, t ex den som är under 18 år får häktas bara om det finns synnerliga skäl.

Anhållande, som är ett provisoriskt frihetsberövande i väntan på häktning, kan tillgripas i två olika situationer, nämligen dels då det finns häktningsskäl och dels då det inte finns fulla skäl till häktning men det är av synnerlig vikt att den misstänkte tas i förvar i väntan på ytterligare utredning. Åklagarens beslut om anhållande föregås i de flesta fall av att den misstänkte gripits av polisen. *Gripande* ska skyndsamt anmälas till åklagaren, så att denna så snart som möjligt kan besluta om den gripne ska anhållas eller frigges. Detta beslut fattas efter det att anhållningsförhör hållits.

Om den anhållne inte frigges skall framställan om häktning som regel göras dagen efter anhållningsbeslutet, dock senast på femte dagen. Vid häktningsförhandling fattas beslut om den misstänkte ska häktas eller frigges. Häktningsförhandling ska hållas senast på fjärde dagen efter det att häktningsframställningen inkommit till rätten. Denna regel får frångås endast om synnerliga skäl föreligger. Någon exakt angivelse av hur lång tid en person som längst får sitta häktad finns dock inte i lagen. I princip ska dock åtal vara väckt inom två veckor från häktningsbeslutet och huvudförhandling i målet hållas inom en vecka från den dag då åtalet väcktes.

Sverige har nyligen fått en anmärkning från Europakommissionen pga de långa anhållandetider som tillämpas. Detta gör det mycket troligt att den häktningsutredning som nu pågår bl a kommer att föreslå kortare anhållandetider.

1975 års enkätundersökningar

Utredningen angående översyn av häktningsbestämmelserna (SOU 1977:50) genomförde två urvalsundersökningar i form av enkäter, varav en sändes till samtliga åklagarmyndigheter och en till samtliga polismyndigheter. Enkäterna avsåg förhållanden under en utvald 3-månadersperiod år 1975 då ett utökat rapporteringsförfarande tillämpades. Undersökningens resultatet räknades upp till totalnivå med ledning av det totala antalet anhållna 1975 enligt riksåklagarens löpande statistik. Nedan följer några resultat.

- Av totalt ca 70 000 gripna, hämtade eller medtagna till förhör anhölls ca en tredjedel.
- Av de ca 26 700 anhållna häktades i sin tur ca en fjärdedel.
- Av de ca 6 700 häktade misstänktes 61 procent för förmögenhetsbrott och 14 procent för våldsbrott.
- Kollusionsfara, dvs fara för undanröjande av bevis var den oftast förekommande grunden för anhållandet. Vid

häktningssamställningen utgjorde recidivfara, dvs fara för återfall, den vanligaste grunden.

- Av de häktade blev nästan samtliga åtalade men av dem som inte häktades åtalades endast ca hälften.
- Av de häktade dömdes 77 procent till frihetsberövande påföljder, motsvarande andel för dem som inte häktades var en tredjedel.
- Andelen kvinnor av samtliga anhållna var 9 procent. Av dessa häktades 21 procent jämfört med 26 procent av männen.
- Nära en femtedel av de anhållna var utländska medborgare.
- 6 veckor efter anhållandet var 18 procent fortfarande inte dömda eller frigivna.

Tabell 3.3.1

Anhållna och häktningssamställningar, 1965–1983. Absoluta tal och index

Arrests and applications for detention orders, 1965–1983. Absolute numbers and index

År	Anhållna		Häktningssamställning		Andel häktningssamställningar, procent
	Antal	Index 1965=100	Antal	Index 1965=100	
1965	16 671	100	7 380	100	44
1966	19 062	114	8 134	110	43
1967	20 733	124	8 706	118	42
1968	22 094	133	9 468	128	43
1969	24 158	145	9 290	126	38
1970	26 049	156	9 755	132	37
1971	26 712	160	9 429	128	35
1972	26 228	157	9 418	128	36
1973	24 901	149	9 073	123	36
1974	24 347	146	8 077	109	33
1975	26 962	162	8 297	112	31
1976	26 135	157	8 341	113	32
1977	27 272	164	8 641	117	32
1978	24 569	147	8 122	110	33
1979	23 955	144	7 804	106	33
1980	27 559	165	9 362	127	34
1981	29 271	176	9 920	134	34
1982	30 360	182	9 914	134	33
1983	28 747	172	9 455	128	33

Källa: Åklagarväsendets arbetsstatistik för resp år.

- Häktningstiden uppgick för mer än hälften av de häktade till mellan 2 och 4 veckor.

Utvecklingen av antalet anhållna och antalet häktningssamställningar

I tabell 3.3.1 redovisas utvecklingen av antalet anhållna och antalet häktningssamställningar 1965–1983.

Uppgifterna i tabell 3.3.1 är hämtade från riksåklagarens löpande statistik och utgör exakta uppgifter till skillnad från urvalsundersökningarnas uppräknade antal. Antalet anhållna uppgick till 30 360 år 1982, vilket är det högsta värde som förekommit under redovisningsperioden. Andelen häktningssamställningar i relation till dem som anhållits har sedan början av 70-talet stadigt utgjort ca en tredjedel.

3.3.2 Tillfälliga omhändertaganden

Lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO)

Den 1 oktober 1973 trädde lagen (1973:558) om tillfälligt omhändertagande (LTO) i kraft. Denna lag ersatte därmed de bestämmelser om tillfälligt omhändertagande som tidigare ingick i polisinstruktionen (PI, 1972:511).

Enligt 3 § LTO, ska polisman omhänderta den som genom sitt uppträdande stör allmän ordning eller utgör en omedelbar fara för denna, om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen. Omhändertagande ska också ske när det behövs för att avvärja straffbelagd gärning.

Enligt 1 § LTO ges polisman befogenhet att – i avvaktan på beslut av polisstyrelse – interimistiskt omhänderta den som befinner sig i en sådan situation att omedelbar åtgärd enligt 35 § utlänningslagen (fr o m 1 juli 1980 nya utlänningslagen 1980:376), 33 § barnavårdslagen, 7 § lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall samt 21 § nykterhetsvårdslagen bedöms vara påkallad. Grunderna för omhändertagande enligt 1 och 3 §§ LTO är helt identiska med de tidigare gällande bestämmelserna i 18 respektive 17 §§ polisinstruktionen.

Utöver vad som stadgades i polisinstruktionen innehåller LTO bestämmelser om följande:

- omhändertagande av barn i skadliga miljöer, 2 § LTO
- utredning av den omhändertagnes levnadsförhållanden, s k social utredning, 6 § LTO
- varaktigheten av ett omhändertagande, 8 § LTO, högst 6 timmar.

Tabell 3.3.2 Personer som omhändertagits enligt 17 § PI och 3 § LTO, 1972–1979¹
Persons taken into Temporary Custody, 1972–1979

Polisdistrikt	Omhändertagande enligt							
	17 § PI 1972	1/10 1972– 30/9 1973	3 § LTO 1/10 1973– 30/9 1974	1/10 1974– 30/9 1975	1/1 1976– 30/6 1976	1/1 1977– 30/6 1977	1/1 1978– 30/6 1978	1/1 1979– 30/6 1979
Stockholm	2 180	3 933	3 851	1 303	375	1 243	1 319	692
Göteborg	2 653	1 535	863	383	125	340	224	198
Malmö	384	400	358	312	144	262	343	236
Övriga polisdistrikt	..	6 369	5 619	6 015	2 707	4 525	4 618	4 677
Hela riket	..	12 237	10 691	8 013	3 351	6 370²	6 504	5 803

1) Tidsperioden avser ej löpande kalenderår eftersom data ej redovisats i denna form i sammanställningarna från Rikspolisstyrelsen.

2) Enligt polisen kan denna ökning ha berott på att en del personer som egentligen skulle omhändertagits enligt LOB, istället omhändertagits med stöd av LTO. Detta pga att LOB i början hade en något vag utformning.

Källa: Eckart Köhlhorn, Brottsförebyggande rådet, Rapport 1976:1, Rikspolisstyrelsen, 1977–09–28 och 1978–12–01 samt LTO/LOB-utredningen (Ju 1978:03).

Av tabell 3.3.2 ovan framgår hur antalet personer som omhändertagits enligt 17 § PI och 3 § LTO har utvecklats under delar av perioden 1972–1979. Det bör observeras att redovisningsperiodernas längd varierar, både helårs- (ej kalenderårs-) och halvårsredovisning förekommer. Uppgifter om PIs tillämpning i hela riket finns endast tillgängliga för året före LTOs ikraftträdande. Försiktighet vid tolkningen av dessa data är alltså motiverad.

Uppgifter om omhändertaganden enligt 1–2 §§ LTO, social utredning enligt 6 § LTO samt om genomsnittlig omhändertagandetid finns endast för perioderna 1 oktober 1973–30 september 1974 samt 1 oktober 1974–30 september 1975 (se Rättsstatistisk årsbok 1978, sid 298–299) samt för första halvåret 1979. Sammanfattningsvis kan sägas att under de båda förstnämnda redovisningsperioderna utgjorde antalet omhändertaganden enligt 1–2 §§ LTO tillsammans endast ca en fjärdedel av totala antalet omhändertaganden enligt LTO. Endast i ca 5 procent av omhändertagandefallen enligt 3 § LTO genomfördes utredningar av social myndighet.

Grund för omhändertagandet		1/1–30/6 1979	
		Antal	Procent
1 § LTO		1 126	16
därav enligt	Utlänningslagen	309	4
	Barnavårdslagen	83	1
	Lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård	528	8
	Nykterhetsvårdslagen	206	3
2 § LTO		127	2
3 § LTO		5 803	82
Samtliga omhändertaganden enligt LTO		7 056	100

Källa: LTO/LOB-utredningen (SOU 1982:64).

Under första halvåret 1979 utgjorde andelen omhändertaganden enligt 1–2 §§ LTO 18 procent av samtliga omhändertaganden enligt LTO, vilket framgår av nedanstående tablå.

Under alla tre redovisningsperioderna skedde mellan 74–82 procent av antalet omhändertaganden med stöd av 3 § LTO. Vidare kan nämnas att under första halvåret 1979 genomfördes social utredning i 7 procent av omhändertagandefallen enligt 3 § LTO. Det bör dock betonas att denna uppgift är osäker på grund av att begreppet utredning uppfattats mycket olika vid rapporteringen. Den genomsnittliga omhändertagandetiden för hela riket uppgick till 177 minuter under första halvåret 1979, vilket är något högre än under de båda tidigare redovisningsperioderna.

Lagen om omhändertagande av berusade personer m m (LOB)

Fylleriet är fr o m den 1 januari 1977 avkriminaliserat. Bestämmelserna i lagen (LOB 1976:511) om omhändertagande av berusade personer m m har ersatt tidigare bestämmelser i brottsbalken om fylleri (BrB 16:15).

Lagen innebär bl a att en person får omhändertas, om han på allmän plats är så berusad att han inte kan ta vård om sig eller utgör en fara för sig själv eller andra. Om den omhändertagnes tillstånd ger anledning till det, ska han föras till sjukhus eller också ska läkare tillkallas. Den omhändertagne ska friges så snart det kan ske utan men för honom själv och anledning till omhändertagande inte längre finns. Frigivandet ska i allmänhet ske inom åtta timmar efter omhändertagandet.

Tabell 3.3.3 på nästa sida visar antalet omhändertaganden för fylleri 1976 samt enligt LOB 1977–1983.

En av orsakerna till minskningen av antalet LOB-omhändertaganden 1981 var försöket med lördagsstängda systembutiker under perioden juni–september 1981. Detta framgår av en utvärdering av försöket som socialdepartementet gjort (Ds S 1982:2). Tablån nedan visar den procentuella förändringen av antalet LOB-omhändertaganden under olika perioder 1981 jämfört med 1980:

Period	Förändring i procent
Januari – maj	+ 0
Juni – september	– 11
Oktober – december	– 4
Hela året	– 5

Som synes var minskningen störst under försöksperioden juni – september. Det visade sig också att den främst skedde under lördagar.

Fr o m juli 1982 permanentades lördagsstängningen. Jämfört med andra halvåret 1980, då man hade lördagsöppet, minskade antalet omhändertaganden med endast 1 procent.

Antalet ungdomar kan vara högre än vad som framgår av tabell 3.3.3. Anledningen till detta är att vissa omhändertagna ej kunnat identifieras, därför att polisen inte har befogenhet att kvarhålla den omhändertagne till dess att identitet är fastställd. De ej identifierades andel av samtliga omhändertagna har under de senaste åren legat omkring 3 procent för att öka till 6 procent 1983.

Antalet personer som överlämnats för vård har successivt ökat, och utgjorde ca 17 procent av samtliga omhändertagna 1983.

	År	Antal	Procent
Ej identifierade	1977	7 495	9
	1978	9 898	9
	1979	4 269	3
	1980	3 403	3
	1981	3 884	3
	1982	5 233	4
	1983	6 948	6
Överlämnade för vård	1977	4 580	6
	1978	5 065	5
	1979	9 033	7
	1980	13 320	11
	1981	18 722	16
	1982	21 824	17
	1983	20 425	17

1978 års utredning

1978 tillsattes en utredning med uppdrag att göra en utvärdering av tillämpningen av LTO och LOB. 1982 förelåg resultatet av utvärderingen genom betänkandet Frihetsberövande vid bråk och berusning (SOU 1982:64).

Tabell 3.3.3

Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1983, med särredovisning av kvinnor och ungdomar under 20 år
Persons taken into custody for drunkenness 1976–1983; of whom were women and youth under 20

Polisdistrikt/år	Samtliga omhändertaganden				därav kvinnor		därav ungdom under 20 år	
					Antal	Proc	Antal	Proc
Stockholm	1976	22 117	1 365	6	702	3		
	1977	11 566	795	7	248	2		
	1978	19 486	1 290	7	543	3		
	1979	23 411	1 662	7	702	3		
	1980	24 873	1 649	7	693	3		
	1981	19 988	1 167	6	460	2		
	1982	21 940	1 548	7	508	2		
	1983	21 346	1 398	7	450	2		
Göteborg	1976	16 784	754	4	1 106	7		
	1977	13 785	791	6	616	4		
	1978	17 235	935	5	669	4		
	1979	19 141	1 020	5	1 044	5		
	1980	18 704	1 042	6	937	5		
	1981	17 511	1 034	6	741	4		
	1982	18 696	1 006	5	749	4		
	1983	17 456	992	6	682	4		
Malmö	1976	4 302	185	4	188	4		
	1977	3 999	206	5	176	4		
	1978	4 303	249	6	253	6		
	1979	4 813	237	5	162	3		
	1980	4 438	298	7	154	3		
	1981	4 738	320	7	144	3		
	1982	5 077	356	7	192	4		
	1983	5 013	353	7	189	4		
Övriga polisdistrikt	1976	66 984	2 902	3	7 230	11		
	1977	53 616	2 675	4	5 336	10		
	1978	71 215	3 824	5	7 240	10		
	1979	76 913	3 912	5	7 393	10		
	1980	78 621	4 503	6	7 207	9		
	1981	77 748	4 290	6	6 730	9		
	1982	80 120	4 486	6	7 426	9		
	1983	74 185	4 539	6	6 904	9		
Hela riket	1976	110 187	5 206	5	9 226	8		
	1977	82 966	4 467	5	6 376	8		
	1978	112 239	6 298	6	8 705	8		
	1979	124 278	6 831	5	9 301	7		
	1980	126 636	7 492	6	8 991	7		
	1981	119 985	6 811	6	8 095	7		
	1982	125 833	7 396	6	8 875	7		
	1983	118 000	7 282	6	8 225	7		

Källa: Socialstyrelsen, Alkoholbyrån.

Utredningen föreslår bl a att LTO upphävs som särskild lag. Vissa delar (3, 8 §§) föreslås i ändrad form upptas i en ny polislag. andra delar (6 §) föreslås utgå medan några (1, 2 §§) delar flyttas till annan lagstiftning. LOB bör enligt utredningen däremot behållas som särskild lag efter vissa ändringar.

3.3.3 Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Statistiken över kortvariga frihetsberövanden är överhuvudtaget mycket knapphändig. Detta är anledningen till att detta avsnitt i årsboken är sig så likt år från år. Någon större förändring till det bättre är inte heller i sikte. Snarare är det så att det skett försämringar under senare år. LTO-statistiken t ex går inte att uppdatera. LOB-statistikens personredovisning är mycket sparsam jämfört med statistiken över fylleri. Den har också kvalitetsbrister eftersom identifieringskravet slopats.

Straffprocessuella frihetsberövanden

Till de straffprocessuella frihetsberövandena räknas häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

I Kriminalvården (SOS) samt i Månadsstatistik redovisar kriminalvårdsstyrelsen uppgifter om antalet häktade personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten.

Sedan 1965 samlar riksåklagaren (RÅ) löpande in uppgifter om antalet anhållna personer respektive antalet häktningsframställningar från de olika åklagardistrikten. Dessa uppgifter sammanställs inom RÅ och används som intern arbetsstatistik.

Därutöver gjorde RÅ 1973 en särskild undersökning för att få en samlad bild av de straffprocessuella frihetsberövandenas antal och varaktighet. Resultatet av denna undersökning har publicerats i Häktning, Anhållande – En kartlägg-

ning, utgiven av RÅ 1974. Vissa resultat från undersökningen ingår i Rättsstatistisk årsbok 1975 och 1976, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning.

En utredning tillsattes 1974 med uppdrag att göra en översyn av häktningsbestämmelserna. Utredningen framlade betänkandet Häktning och anhållande, SOU 1977:50, som bl a redovisar resultatet av två enkätundersökningar avseende 1975. Några resultat redovisas i detta avsnitt. En utförligare redovisning ingick i Rättsstatistisk årsbok 1977 och 1978, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning. År 1983 tillsattes en ny häktningsutredning som inom kort kommer med sitt betänkande. Utredningen har också gjort en ny enkätundersökning, vilket innebär att redovisningen i nästkommande årsbok kan aktualiseras.

Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp räknas omhändertaganden enligt lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO) och lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB). Rikspolisstyrelsen har gjort fyra undersökningar avseende tillämpningen av LTO och LOB, som avser fem olika tidpunkter under perioden 1973–1978. Efter framställning från LTO/LOB-utredningen (Ju 1978:03) har rikspolisstyrelsen även samlat in uppgifter avseende första halvåret 1979. Socialstyrelsens alkoholbyrå samlar fortlöpande in uppgifter om omhändertagande enligt LOB. Vidare kan nämnas att Brottsförebyggande rådet gjort en urvalsundersökning av omhändertaganden enligt 3 § LTO i Stockholm 1974 (Rapport 1976:1). En kortfattad redovisning baserad på dessa källor ingår i detta avsnitt.

3.4 För brott lagförda personer

Persons found guilty of criminal offences

3.4.1 Några resultat

- Antalet lagföringar totalt minskar något 1983. Det är strafföreläggande och ordningsbot som minskar. Antalet domar är oförändrat medan åtalsunderlåtelseorna ökar.

Lagföringstyp	Antal 1983	Förändring jämfört med 1982	
		Antal	Procent
Domar	79 287	318	0
Åtalsunderlåtelse	22 594	774	4
Strafföreläggande	90 267	-2 923	-3
Föreläggande av ordningsbot	218 428	-4 748	-2
Summa lagföringar	410 576	-6 579	-2

- De som lagförs flera gånger under året räknas som en person vid varje lagföringstillfälle. Relativt många personer lagförs flera gånger under året. Ca 84 000 individer (s k nettopersoner) svarade för ca 102 000 domar och åtalsunderlåtelseor under 1983.
- Brott mot trafikförfattningar inkl trafikbrottslagen var huvudbrott i nästan hälften av alla lagföringar år 1983. Drygt 1/4 av dem som lagfördes hade förmögenhetsbrott, t ex stöld eller bedrägeri, som sitt grövsta brott. Brott mot person, där våldsbrotten ingår, svarade för 5 procent. 3 procent lagfördes för brott mot narkotikastrafflagen. Förelägganden av ordningsbot har inte tagits med i den här redovisningen. Om de tas med dominerar trafikbrotten ännu påtagligare, ca 200 000 godkända förelägganden utfärdas för trafikförseelser varje år.
- Under 1980–81 kunde kraftiga ökningar av antalet lagförda för narkotikabrott noteras, främst pga ändrad praxis från polis- och åklagarsidan. Ökningen avstannade 1982 och vändes till en avsevärd minskning 1983.
- Fängelsedomarna försätter att öka men ökningstakten avtar. Det är främst de allra kortaste fängelsestraffen, 14 dagar till 1 månad, som ökar men även de på 13 månader till 2 år. Däremot ökar inte längre strafftiderna på mer än 2 år.
- Ca 60 procent av fängelsedomarna har korta strafftider på mellan 14 dagar och 2 månader. Nästan hälften av dessa avser rattfylleri. 7 procent av fängelsedomarna har längre strafftid än 1 år. Nästan 3/4 av dessa avser grova våldsbrott och narkotika- och varusmugglingsbrott.
- I mer än hälften av alla domar var böter huvudpåföljden. I 19 procent av domarna blev fängelse huvudpåföljd.
- 40 procent av dem som lagförs är ungdomar 15–24 år. Av dem som lagförs för förmögenhetsbrott utgör ungdomarna hälften.
- Färre ungdomar lagförs. Under 1983 lagfördes ca 3 000 ungdomar färre än under 1982. Gruppen 25 år och äldre ökade med nästan 1 200 personer.
- 22 procent av ungdomarna i åldern 15–20 år fick åtalsunderlåtelse 1983. Det innebär att de av olika skäl (främst pga sin ungdom) inte åtalades trots att åklagaren funnit dem skyldiga till brott. I stället blir många av dessa ungdomar föremål för annan åtgärd genom de sociala myndigheternas försorg (övervakning, föreskrifter om levnadsförhållanden m m).
- Kvinnornas andel av de lagförda har under de senaste åren varit 13 procent, och så var också fallet för 1983. Andelen kvinnor bland dem som blivit dömda är 11 procent. Sett i ett längre perspektiv har dock kvinnornas andel ökat.

3.4.2 Statistikens syfte och omfattning

Syftet med statistiken över för brott lagförda personer är främst att för ett visst år ge en bild av tillämpningen av olika påföljder och åtalsunderlåtelse. Fr o m 1973 ges även en redovisning av tillämpade brottslagrum. Dessutom belyser statistiken i viss mån sambandet mellan brott och påföljd och beskriver olika kategorier av lagförda personer. Statistiken över för brott lagförda personer är också underlag för statistiken över återfall i brott (avsnitt 3.6).

Statistikens omfattning

I statistiken över lagförda personer ingår *personer som* :

- *dömts* i brottmål i första instans
- *meddelats åtalsunderlåtelse*, dvs de har inte åtalats av olika skäl (oftast p g a sin ungdom), trots att åklagaren funnit dem skyldiga till brott
- *godkänt strafföreläggande*, dvs böter som utfärdas av åklagare utan domstolsförhandling
- *godkänt föreläggande av ordningsbot*, dvs böter som utfärdas direkt av polisman

Förelägganden av ordningsbot (ca 218 000 st år 1983) avser till allra största delen förseelser mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas summariskt till SCB och ingår därför *endast* i tabellerna 3.4.1, 3.4.3 – 3.4.5.

Frikända personer ingår inte i redovisningen och inte heller personer under 15 år (de får inte straffas). Utländska medborgare, både kyrkobokförda och ej kyrkobokförda i Sverige, ingår.

Domar i högre instans liksom domar i tvistemål redovisas i statistiken över domstolarnas *verksamhet*, se avsnitt 4.

Redovisningsenhet i tabellerna är den *person* som lagförts för brott under kalenderåret. Om *samma* person lagförs flera gånger under året räknas denne som en person varje gång. Om flera *olika* personer ingår i en och samma lagföring redovisas var och en av dessa personer som en enhet för sig. Se vidare Brutto- och netto-redovisning, sid 71.

Brottsredovisningen

Brottsredovisningen omfattar brottsbalken samt s k specialstraffrättsliga författningar som innehåller en straffparagraf. Varje år görs en uppdatering av redovisningen där nya lagar med straffparagraf samt ändringar i gällande lagar som tillkommit under året läggs till. Lagar som trätt ur kraft tas bort efter viss tid. Brottsredovisningen omfattar alltså inte exakt *samma* författningar år från år.

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott ingår, men redovisas som fullbordat brott.

I de fall en person vid ett tillfälle dömts för flera brott väljs det brott som har det svaraste straffet i sin straffskala till s k huvudbrott. (Se vidare avsnitt 3.4.5.) Huvudbrottsredovisningen syftar till att i sammanfattande form ge en beskrivning av de brott som lett till lagföringen.

Påföljdsredovisningen

I denna statistik ingår de påföljder som framgår av t ex tabell 3.4.6. Dessutom ges i tabell 3.4.9 en redovisning efter huvudbrott av utländska medborgare som av domstolen förvisats från riket. Beslut om skadestånd, beslag m m ingår däremot ej i redovisningen. Ej heller ingår förordnanden med undantag av BrB 34 kap 1 § punkt 1 (se avsnitt 3.4.5). I påföljdsredovisningen förekommer i huvudsak den s k huvudpåföljden (se avsnitt 3.4.4 och 3.4.5).

Statistikens avgränsning i tiden

I denna årsbok redovisas i huvudsak personer som lagförts under kalenderåret 1983. Uppgifter om dessa personer har redovisats till SCB mellan januari 1983 och mars 1984. Därutöver ges redovisning av tidsserier fr o m 1950 i tabell 3.4.1–3.4.4.

3.4.3 Insamling och bearbetning

Insamling

Fr o m 1972 har SCB fått uppgifter om lagförda personer (åtalsunderlåtelse fr o m 1973) från rättsväsendets informationssystem (RI). Det är ett ADB-system som är gemensamt för rättsväsendets myndigheter. Den del av RI varifrån uppgifterna om lagförda personer hämtas, sköts av Rikspolisstyrelsen (RPS). Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom olika kungörelser, kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI), rättsstatistikkungörelsen (1971:933), strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och ordningsbotskungörelsen (1968:199).

Uppgifter om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott insamlas direkt till SCB på särskild blankett. Uppgifter om åtalsunderlåtelse enligt rättegångsbalken 20 kap 7 § 1 st 3 p (se avsnitt 3.4.5) hämtas direkt från riksåklagaren.

Bearbetning hos rikspolisstyrelsen (RPS)

De blanketter som kommer in från polis, åklagare och domstolar granskas till en början manuellt hos RPS. Vidare görs kompletteringar av uppgifterna. Därefter stansas och databehandlas uppgifterna. I databehandlingen av uppgifterna ingår maskinella kontroller samt upprättning av de fel som då upptäcks.

Varje månad skickar RPS magnetband till SCB, med uppgifter om domar och strafförelägganden. Åtalsunderlåtelse levereras varannan månad. Domar som lett till påföljd skall antecknas i kriminalregistret och åtalsunderlåtelse avseende grövre brott har före uttaget till SCB kompletterats med uppgifter om tidigare kriminell belastning från person- och belastningsregistret inom RI.

Bearbetning hos SCB

Uppgifterna från RPS databehandlas hos SCB i ett antal program i vilka bl a granskning, bestämning av huvudbrott, rättning och dubblettkontroll sker. Materialet kompletteras med uppgifter om kyrkobokföring för utländska medborgare. Detta material utgör sedan grunden för tabellproduktionen. Uppgifterna om personer som meddelats åtalsunderlåtelse för vissa lindrigare brott ingick tidigare inte i den maskinella bearbetningen. De redovisades därför i separata tabeller. Men från och med statistikåret 1979 bearbetas och redovisas de tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse. De fåtaliga åtalsunderlåtelseerna enligt rättegångsbalken 20 kap. 7 § 1 st 3 p (7 st 1983) ingår inte i den maskinella bearbetningen. I övrigt ingår de *endast* i tabell 3.4.1, 3.4.4 och 3.4.5.

3.4.4 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Ingen systematisk kontroll av kvalitén på uppgifterna i lagförda statistiken har gjorts. I och med anslutningen till RI 1972 ligger primärhandlingen direkt till grund för statistiken, vilket innebär en förbättring jämfört med tidigare rutiner. Dessutom har möjligheterna att påträffa och åtgärda fel utökats på så att många myndigheter (användare) utnyttjar uppgifter från RI i sin verksamhet.

När man gör jämförelser över tid måste man känna till om det skett förändringar i lagarnas innehåll och tillämpning eller i de statistiska insamlings- och bearbetningsrutinerna under den period man studerar. I »Nordisk kriminalstatistik 1950–1980« diskuteras detta närmare (NUK, Stockholm 1982). Där finns också en grundlig beskrivning av bl a den svenska statistiken över lagförda personer under nästan 30 år samt över hur påföljdssystemet varit utformat under samma period. I Rättsstatistisk årsbok ingick också från och med 1981 års årgång förteckningar över var man kan läsa om statistikomläggningar och viktigare lagändringar från 1949 och framåt. Dessa kvalitetsaspekter behandlas också nedan, men mycket kortfattat.

Omläggningar av statistiken

År 1949 genomfördes en större omläggning av statistiken.

Statistikomläggningen beskrivs utförligt i publikationen *Brottsligheten åren 1949 och 1950*, sid 1 f.f.

Mellan åren 1951 och 1960 förekom endast mindre förändringar i rutinerna.

Åren 1961 och 1965 genomfördes större förändringar vilka beskrivs utförligt i:

Brottsligheten 1961, sid 20 – 34.

Brottsligheten 1965 och 1966, sid 19, 25 – 28.

I samband med omläggningen av statistiken 1961 infördes begreppet »Grövre brott« i den statistiska redovisningen. En allmän bakgrund till detta begrepp ges i Rättsstatistisk årsbok 1975 till och med 1980. I föreliggande publikation redovisas inte den grövre brottsligheten särskilt. Detta sker sedan 1965 i serien *Statistiska meddelanden*, »Den grövre brottsligheten«.

Anslutningen till RI från och med 1972 (åtalsunderlåtelse från och med 1973) innebär en omfattande omläggning av statistiken. Den beskrivs utförligt i *SOS Kriminalstatistik del 2, 1972 resp 1973*. Även sättet att bestämma huvudbrott ändrades.

Från och med statistikår 1979 ingår uppgifter om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse i samtliga aktuella tabeller. Undantag är dock de fåtaliga fall av åtalsunderlåtelse enligt rättegångsbalken 20:7 1 st 3 p (7 st 1983). En närmare beskrivning av denna omläggning gavs i Rättsstatistisk årsbok 1980.

Ändrad påföljdsredovisning

Den som inte önskar fördjupa sig i statistiken kan bortse från denna ändring. Den berörde knappt 1 procent av domarna 1982. Ändringen avser de domar där någon fått skilda påföljder för olika brott (enl BrB 1 kap 6 § 2 st). I sådana fall skall det finnas referenser mellan påföljd och brott i domen. Sådana referenser fanns i 598 domar år 1983. Totalt fanns det 5 087 domar med två eller flera olika brottstyper och två eller flera påföljder. Det är framför allt rattfylleri som av domstolarna ges en särskild påföljd (oftast fängelse) när denna brottstyp förekommer tillsammans med andra typer av brott. Andra brottstyper som ibland tilldelas särskild påföljd är misshandel, våld mot tjänsteman, narkotikabrott, brott mot vapenlagen, varusmuggling m fl brottstyper.

Till huvudbrott utses nu liksom tidigare det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala, oberoende av den ådömda påföljden. Som huvudpåföljd redovisades *tidigare alltid* den strängaste påföljden i lagföringen. Detta skedde enligt en bestämd prioriteringsordning (se »Huvudpåföljd«, sid 72). Finns referenser redovisas *nu* den påföljd som huvudbrottet lett till.

Exempel: Någon döms till skyddstillsyn för stöld och till

fängelse för rattfylleri. Tidigare, innan referenserna infördes, redovisades ett sådant fall med huvudbrottet stöld (högst rang) och »felaktigt« med huvudpåföljden fängelse (högst prioritet). Med referensernas hjälp kan domen alltså redovisas på »rätt« sätt. Det blir alltså *huvudbrottets påföljd* (dvs skyddstillsyn) och inte domens huvudpåföljd som kommer att redovisas.

Ändringen ledde till följande omfördelning i statistiken 1982:

- En *minskning* av antalet fängelsedomar med 1 procent liksom av antalet förordnanden enligt BrB 34:1 p 1.
- En *ökning* av antalet dömda till skyddstillsyn med 3 procent och av villkorlig dom med 1 procent.

Omfördelningen gällde i mer än hälften av domarna brott mot 8 kap (stöld m m) och 9 kap (bedrägeri m m). Utfallet stämmer väl med vad man kan förvänta sig, bl a utifrån exemplet ovan.

Ändrade villkor för skyddstillsyn med fängelse

Den 1 juni 1980 ersattes skyddstillsyn med anstaltsbehandling av skyddstillsyn med fängelse enligt BrB 28:3. För att domen skulle redovisas på detta sätt i statistiken krävdes att lagrummet BrB 28:3 skulle finnas angivet. I annat fall skulle skyddstillsyn och fängelse räknas som två separata påföljder och huvudpåföljden blev fängelse. Kvalitetskontroller visade dock att lagrummet BrB 28:3 inte fanns angivet som det borde. Därför redovisas nu alla domar med skyddstillsyn och fängelse som saknar referenser och där fängelsetiden är högst 3 månader som skyddstillsyn med fängelse enligt BrB 28:3 (oavsett om detta lagrum finns angivet eller ej).

Ändringen medför korrigerat antal skyddstillsyns- och fängelsedomar 1980–1982

I de tidsserietabeller som görs manuellt har vissa korrigeringar gjorts. Detta har skett med hjälp av data från statistiken över återfall i brott som kunnat tillämpa det nya villkoret från början. Skillnaden jämfört med de uppgifter som publicerats tidigare i statistiken över lagförda personer är att skyddstillsyn med fängelse ökat enligt nedanstående tablå:

1980	1981	1982
+505	+670	+819

Totala antalet skyddstillsynsdomar har följaktligen höjts med samma antal och antalet fängelsedomar minskats med samma antal. De korrigerade uppgifterna återfinns i tabellerna 3.4.2 och 3.4.4.

Utländska medborgare

Uppgifterna om nationalitet och kyrkobokföring för de utländska medborgare som lagförts kontrollerades t o m statistikår 1981 mot registret över totalbefolkningen, RTB. Det visade sig att denna kontroll inte var tillräcklig. Därför körs fr o m 1982 samtliga lagförda mot RTB, dvs även de som är markerade som svenskar. I stora drag innebär dessa ändrade kontroller att uppgifterna om lagförda utländska medborgare är något underskattade t o m 1981. Mer information om detta kan fås från SCB.

Förändringar i lagstiftningen

Åtalsunderlåtelse

Genom socialtjänstereformen, som trädde i kraft 1 januari 1982, tillkom socialtjänstlagen (1980:620), lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt lagen (1981:1243) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Socialtjänstlagen, tillsammans med LVU och LVM, ersätter barnavårdslagen, nykterhetsvårdslagen och socialhjälpslagen samt barnomsorgslagen.

Socialtjänstreformen har också lett till ändringar i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL).

LVM och LUL innehåller bestämmelser om i vilka fall åklagare kan meddela åtalsunderlåtelse. Övriga bestämmelser om i vilka fall åtalsunderlåtelse kan meddelas finns i rättegångsbalken (RB) kap 20. Också dessa bestämmelser har varit föremål för översyn. Enligt en ny paragraf (RB 20:7a) får åtalsunderlåtelse meddelas även sedan åtal väckts, men innan domen fallit, om det kommer fram sådana nya förhållanden som om de varit kända vid tiden för åtalet, skulle medfört att åtalsunderlåtelse kommit i fråga. Det här har varit praxis även tidigare, men regeln har först nu blivit lagfäst.

Det är svårt att säga om och i så fall hur dessa ändringar i lagstiftningen angående åtalsunderlåtelse påverkar åklagarens prövning i åtalsfrågan. Det underströks dock i förarbetena till översynen av lagen om unga lagöverträdare att ändringarna inte bör leda till mer restriktiv tillämpning av åtalsunderlåtelse genom att socialtjänstreformen inte innehåller någon direkt motsvarighet till barnavårdslagen. Följande tablå visar antalet meddelade åtalsunderlåtelse de senaste åren:

Lagrum	1981	1982	1983
1964 års lag/LUL, 1 par	7 461	7 308	7 249
Barnavårdslagen, 69 par/LUL, 6 par	1 030	815	557
RB 20:7 p1	4 041	4 543	4 902
RB 20:7 p2	8 104	8 645	9 395
RB 20:7 p4	478	474	475
Nykterhetsvårdslagen, 57 par/LVM, 31 par	117	35	16
Summa åtalsunderlåtelser	21 231	21 820	22 594

Den ändrade lagstiftningen vållade en del problem vid redovisningen av åklagarens beslut om åtalsunderlåtelse. De personblad på vilka åklagarna redovisar beslutet i åtalsfrågan har inte anpassats till de nya lagrum som tillkommit. Därför är kvaliteten på 1982 års uppgifter om åtalsunderlåtelser något osäker, speciellt vad gäller de nytillkomna lagrummen LUL, 6 par och LVM, 31 par. De tendenser som visar sig när man jämför 1981 och 1982 står sig dock för 1982 och 1983. Minskningen vad gäller åtalsunderlåtelser enligt LUL 6 § och LVM 31 § avspeglar den kraftiga minskning av antalet omhändertagna ungdomar och missbrukare.

Föreläggande av ordningsbot

Tidigare har vissa tabeller i RSÅ (3.4.6 och 3.4.11) redovisat det fåtal förelägganden av ordningsbot som inte avser trafikförseelser. Då de varit få jämfört med totala antalet förelägganden (ca 500 av ca 215 000 år 1981), har förelägganden av ordningsbot utgått ur dessa tabeller.

Fr o m 1 januari 1982 skall ringa varusmuggling av sprit och cigaretter leda till föreläggande av ordningsbot. Tidigare meddelades vanligtvis strafföreläggande för dessa förseelser. Ordningsbot ingår av olika skäl endast summariskt i SCBs redovisning. Därför kan inte de flesta fall av ringa varusmuggling längre redovisas. Enligt uppgift från rikspolisstyrelsen godkändes 6 854 förelägganden av ordningsbot under 1982 för ringa varusmuggling av sprit och cigaretter.

3.4.5 Definitioner och begrepp

BrB 33 kap 2 §. Enligt denna paragraf ska för brott som någon begått under inflytande av sinnessjukdom eller motsvarande ej tillämpas annan påföljd än överlämnande till särskild vård enligt BrB 31 kap, eller i vissa fall, böter eller skyddstillsyn. Om nämnda påföljder inte anses kunna användas ska personen vara fri från påföljd. I tabellerna särredovisas BrB 33:2 endast i kombination med skyddstillsyn och på raden »fri från påföljd«.

BrB 34 kap 1 § punkt 1. Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts till fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig

dom, under tiden före domen eller innan påföljden helt verkställts begått annat brott. Enligt lagrummet kan rätten förordna att den tidigare ådömda påföljden även skall avse det nya brottet. Förordnande enligt BrB 34:1 p 1 betraktas som en självständig påföljd i statistiken fr o m 1972. I tabell 3.4.4 redovisas också vilka tidigare ådömda påföljder som åberopats vid förordnandet. Då förordnandet enligt BrB 34:1 p 1 förekommer i kombination med andra påföljder, och referenser saknas, redovisas förordnandet som huvudpåföljd.

En tabell avseende förordnanden enligt BrB 34:1 p 1 efter dels huvudbrott vid förordnandet och dels den tidigare ådömda påföljden som avses vid förordnandet finns att få från SCB.

Brutto- och netto redovisning. I de flesta tabellerna redovisas en person vid varje tillfälle som denne under redovisningsåret lagförts för brott – bruttoredovisning. I tabell 3.4.11 redovisas dock personen endast en gång under redovisningsåret, oavsett hur många gånger personen lagförts för brott under året – netto redovisning. I tabell 3.4.8 ges en kolumn med »Netto per rad«, där en person endast redovisas en gång per påföljd, se vidare förklaring i anslutning till tabellen.

Det kan förekomma att en person begått flera brott av olika slag antingen samtidigt eller vid olika tillfällen och att denne blir lagförd för dessa vid ett och samma tillfälle. I samtliga tabeller i denna årsbok redovisas dylika personer på endast ett av dessa brott, det s k *huvudbrottet*, se nedan.

Böter. Dagsböter utdöms till ett antal av minst en och högst etthundratjugo eller, när böter avser gemensamt straff för flera brott, till högst etthundraättio. Beloppet för varje dagsbot är beroende av den tilltalades ekonomiska situation. Det fastställs till mellan 10 kronor och 1 000 kronor.

Vid s k penningböter är ett visst högsta belopp bestämt, f n 1 000 kronor. Avser penningböterna fler brott får de som mest uppgå till 2 000 kronor. Därutöver kan böter för vissa brott bestämmas efter särskilda beräkningsgrunder, s k normerade böter. Detta är mycket ovanligt.

Böter kan utdömas av domstol. Betydligt vanligare är att de utfärdas direkt av åklagare i form av ett strafföreläggande eller av polis i form av ett ordningsbot (se vidare »Ordningsbot«).

Dom. Härmed avses fällande dom i brottmål som en person meddelats i första instans. Överklagande ingår alltså inte.

Fängelse. Fängelse utdöms på viss tid beroende på vilka straffgränser som är stadgade för brottet. Kortaste tid är 14

dagar och längsta tio år (under speciella omständigheter 16 år) eller livstid. Vanligen är det skillnad mellan den tid som dömts ut och den tid som faktiskt avtjänas. Nästan ingen som dömts till en längre strafftid än 2 månader avtjänar hela den tid utan frigges villkorligt.

Den som är under arton år får ej dömas till fängelse annat än när det finns speciella skäl till detta. Den som är mellan arton och tjugooett år får endast dömas till fängelse antingen när det är påkallat av hänsyn till allmän laglydnad eller när fängelse anses lämpligare än annan påföljd.

Huvudbrott. Om en lagföring avser flera brott av varierande svårhetsgrad räknas som huvudbrott det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala. I de fall lagföringen gäller flera brott med samma straffskala väljs ettdera av dessa brott som huvudbrott, om inget annat brott ingår som har ett strängare straff i sin straffskala.

För att avgöra vilken straffskala som är strängast används ett s k rangnummer som är baserat på de straffgränser mellan vilka en påföljd kan utdömas. Vid bestämningen av rangnumret har i första hand hänsyn tagits till maximigränsen i straffskalan.

Huvudbrott under året. Om en person lagförts mer än en gång under ett år har huvudbrottet under året bestämts på motsvarande sätt som huvudbrottet i en lagföring. Dvs, av samtliga brott som ingår i lagföringarna under året räknas det som har det strängaste straffet i sin straffskala som huvudbrott.

Huvudpåföljd. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder och referenser saknas mellan påföljd och brott, räknas som huvudpåföljd den strängaste påföljden i domen. Vid bestämningen av huvudpåföljden, vilken sker maskinellt, följs nedanstående prioriteringsordning (från högsta till lägsta prioritet):

- fängelse
- sluten psykiatrisk vård
- vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- öppen psykiatrisk vård
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- vård enligt socialtjänstlagen
- vård enligt lag om vård av missbrukare
- böter
- disciplinstraff
- fri från påföljd
- påföljd eftergiven.

I de fall en person meddelats förordnande enligt brotts-

balken 34 kap 1 § punkt 1 och referenser saknas, räknas detta alltid som huvudpåföljd. I tabell 3.4.6 ges en redovisning av de påföljdskombinationer som utdömts under kalenderåret.

I ca 1 procent av domarna finns referenser angivna mellan huvudbrott och påföljd. I dessa fall redovisas den påföljd som huvudbrottet lett till som huvudpåföljd, även om det i domen finns en annan påföljd med högre rang, se vidare sid 69.

Kriminalregistret. I kriminalregistret antecknas de personer som dömts till följande påföljder:

- fängelse
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- överlämnande till sluten psykiatrisk vård eller vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- överlämnande till öppen psykiatrisk vård samt
- vård enligt lag om vård av missbrukare, om för brottet är stadgat fängelse

Tillämpningar av BrB 34:1 p 1 räknas också hit eftersom dessa refererar till någon av påföljderna fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom.

Kyrkobokföring. Uppgifterna om kyrkobokföring avseende utländska medborgare är baserade på uppgifter ur registret över totalbefolkningen (RTB) med aktualitet januari 1984.

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller straffföreläggande eller dom i brottmål. I statistiken över lagförda personer ingår endast domar i första instans. Vidare ingår ej frikännande domar i den statistiska redovisningen.

Medelfolkmängd. Medelfolkmängden beräknas här som ett genomsnitt av antalet straffmyndiga (dvs 15 år eller äldre) i början och slutet av statistikåret. År 1983 var medelfolkmängden för den straffmyndiga befolkningen 6 783 908 personer.

Ordningsbot. Detta är en typ av böter som utfärdas direkt av polisen för brott av lindrigare slag. Riksåklagaren bestämmer i samråd med rikspolisstyrelsen vilka brottsarter föreläggande av ordningsbot ska omfatta. Riksåklagaren bestämmer även med vilka belopp ordningsbot ska utgå. Högsta belopp är 600 kronor för enkelt brott. Endast förelägganden av ordningsbot som godkänts av den misstänkte under 1983 ingår.

Övervägande delen av förelägganden av ordningsbot gäller brott mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas

endast summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1 och 3.4.3–3.4.5.

Person. I de flesta tabellerna räknas varje lagförd person som en person vid varje tillfälle som vederbörande lagförts under redovisningsåret 1983. Se ovan *Brutto- och netto-redovisning*.

Strafföreläggande. Detta är en form av böter som utfärdas direkt av åklagare utan domstolsförhandling. Strafföreläggande får utfärdas för brott som inte har strängare straff än böter i sin straffskala eller i vissa fall för brott i vilkas straffskalor ingår fängelse i högst sex månader, t ex snatteri, skadegörelse och ringa varusmuggling. Högsta straff som kan ges genom strafföreläggande är 100 dagsböter. Endast strafföreläggande som godkänts av den misstänkte under 1983 ingår.

Ålder. Uppgifterna om ålder avser åldern vid tiden för åklagarbeslutet, föreläggandet av ordningsbot, strafföreläggandet respektive domen. Före 1972 redovisades åldern vid tiden för brottet.

Åtalsunderlåtelse. Åklagaren kan besluta att inte åtala trots att en person funnits skyldig till brott. Detta beslut om åtalsunderlåtelse fattas enligt någon av följande lagar:

- LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 1964:167), 1 §. Åklagaren kan enligt detta lagrum ge åtalsunderlåtelse till ungdomar under 18 år om den underåriga får vård enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) eller brottet uppenbarligen skett av okynne e d.
- LUL, 6 §. Enligt detta lagrum kan åklagaren ge åtalsunderlåtelse för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § LVU.
- rättegångsbalken 20 kap 7 § 1 st. Här sägs att åklagare kan besluta att ge åtalsunderlåtelse i följande fall:

p 1 »om det kan antagas, att i händelse av lagföring annan påföljd än böter icke skulle komma att utdömas och den misstänktes lagföring ej finns påkallad ur allmän synpunkt«; eller

p 2 »om brottet föröfvats, innan den misstänkte dömts för annat av honom förövat brott eller till fullo undergått straff eller annan påföljd för sådant brott, och det är uppenbart,

att brottet i jämförelse med det andra brottet är med hänsyn till påföljden utan nämnvärd betydelse«; eller

p 3 »om det i annat fall av särskilda skäl är uppenbart, att påföljd ej erfordras för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och det med hänsyn till omständigheterna ej heller eljest är påkallat, att åtal väckes«; eller

p 4 »om brottet uppenbarligen begåtts under inflytande av sådan själslig abnormitet, som avses i 33 kap 2 § brottsbalken, samt om sluten psykiatrisk vård eller vård i vårdhem eller specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda kommer till stånd utan lagföring och åtal ej är påkallat av särskilda skäl«.

Åtalsunderlåtelse enligt punkt 3 ingår endast i tabellerna 3.4.1, 3.4.4 och 3.4.5.

- LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall, 1981:1243), 31§. Lagrummet avser personer som begått lindrigare brott under tiden de undergår vård för sitt missbruk.

3.4.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över för brott lagförda personer påbörjades år 1830. Rapporterna för åren 1830 t o m 1912 har publicerats i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie-Statsministrarnas underdåniga Embetsberättelser för år* utgiven i Stockholm 1861 f.f.

Fr o m 1913 finns denna statistik publicerad i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Rättsväsen. Brottsligheten år* utgiven av Kungliga Statistiska Centralbyrån fr o m 1920 f.f.

Sedan 1967 ingår dessa uppgifter i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Kriminalstatistik år Del 2. Domstols- och åklagarstatistik* utgiven av Statistiska centralbyrån.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har publicerats i *Statistisk tidskrift*, årgångarna 1871 t o m 1913, under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag*, och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen*.

Vissa längre tidsserier för tiden före 1950 har publicerats i *Historisk statistik för Sverige* utgiven av Statistiska centralbyrån 1960.

Vidare finns uppgifter över brottslighetens utveckling åren 1913–1947 publicerade av SCB i *Statistiska meddelanden, serie A år 1949*.

Utöver dessa publikationer har SCB fr o m 1965 i serien *Statistiska meddelanden (SM)* redovisat uppgifter om den s k *grövre brottsligheten*.

Fr o m statistikomläggningen 1972 publiceras dels uppgifter om *huvudbrott och huvudpåföljd* och dels uppgifter om de enskilda *brottslagrum* som tillämpats under det aktuella året. Dessutom finns för 1974 en publikation med uppgifter om vissa påföljder. Motsvarande uppgifter för åren därefter återfinns i publikationen med uppgifter om huvudbrott och huvudpåföljd för respektive år. Närmare uppgifter om aktuella publikationer m m ges i nästföljande avsnitt.

3.4.7 Förändringar i tabellredovisningen

Vissa förändringar har gjorts i tabellredovisningen. Syftet med förändringarna har varit att få redovisningen lättöverskådlig. I huvudsak har dessa förändringar inneburit att den tidigare mycket detaljerade brottsredovisningen ersatts med en översikt som omfattar en sida. I övrigt har särredovisningen av kvinnor byggts ut. Dessutom har några tabeller utgått helt ur redovisningen men dessa kan beställas från SCB. Nedan ges en översikt över förändringarna.

Tabellnummer i RSÅ 1983	Motsvarighet 1984
3.4.1–3.4.5	Oförändrade
3.4.6	3.4.8 a och b
3.4.7	Publiceras ej längre
3.4.8–3.4.9	3.4.11 a och b
3.4.10 a	Utgått ur RSÅ. Redovisas i SM Huvudbrott och huvudpåföljd
3.4.10 b	Publiceras ej längre
3.4.11	3.4.9 Översiktlig brottsredovisning. Den detaljerade finns i SM Huvudbrott och huvudpåföljd
3.4.12	3.4.6
3.4.13 a och b	Publiceras ej längre

Tabellerna 3.4.7 och 3.4.10 redovisas för första gången i årsboken.

3.4.8 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna i denna bok finns ytterligare uppgifter om lagförda personer publicerade i Statistiska meddelanden (SM). I följande översikt framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

Huvudbrott och huvudpåföljd, 1983	SM R 1984:5.1. Kriminalstatistik. För brott lagförda personer, 1983. Huvudbrott och huvudpåföljd
Den grövre brottsligheten, 1983	SM R 1984:5.2. Kriminalstatistik. För brott lagförda personer 1983. Den grövre brottsligheten
Brottslagrum, 1983	SM R 1984:5.3. Kriminalstatistik. För brott lagförda personer, 1983. Brottslagrum
Specialredovisning av lagförda för narkotikabrott, 1983	SM R 1984:5.4. Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer, 1983

B Opublicerat tabellmaterial

Alla tabeller publiceras inte men kan beställas från SCB. Tidigare ingick de flesta av dessa i Appendix till Rättsstatistisk årsbok (t o m statistikår 1979). Publicerade tabeller finns inom följande områden:

Kvinnor

Redovisningen av kvinnor i årsboken har fr o m i år gjorts utförligare. Fortfarande finns dock vissa opublicerade tabeller. Dessutom kan ytterligare tabeller tas fram på beställning.

Utländska medborgare

Särredovisning av utländska medborgare efter brott, påföljd, ålder, kön och kyrkobokföring. Ytterligare tabeller kan tas fram på beställning.

Övrigt

- Nettoredovisning av åtalsunderlåtelse och domar efter brott och ålder (tabell 3.4.7 i föregående årsbok).
- Åtalsunderlåtelse efter brott och lagrum (tabell 3.4.10 a i föregående årsbok).
- Åtalsunderlåtelse enligt RB 20:7 p 3 efter brott och ålder.
- BrB 34:1, punkt 1, efter huvudbrott i den aktuella domen och huvudpåföljd i den tidigare domen.
- Samtliga påföljder, dvs motsvarande tabell 3.4.11 men i stället för huvudpåföljd redovisas alla påföljder.
- Samtliga lagrum i lagföringen, den s k lagrumstabellen. Användarhandledning finns.

Diagram 3.4.1 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1950–1983

Antal personer/100 000 av medelfolkmängden
Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1950–1983, per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

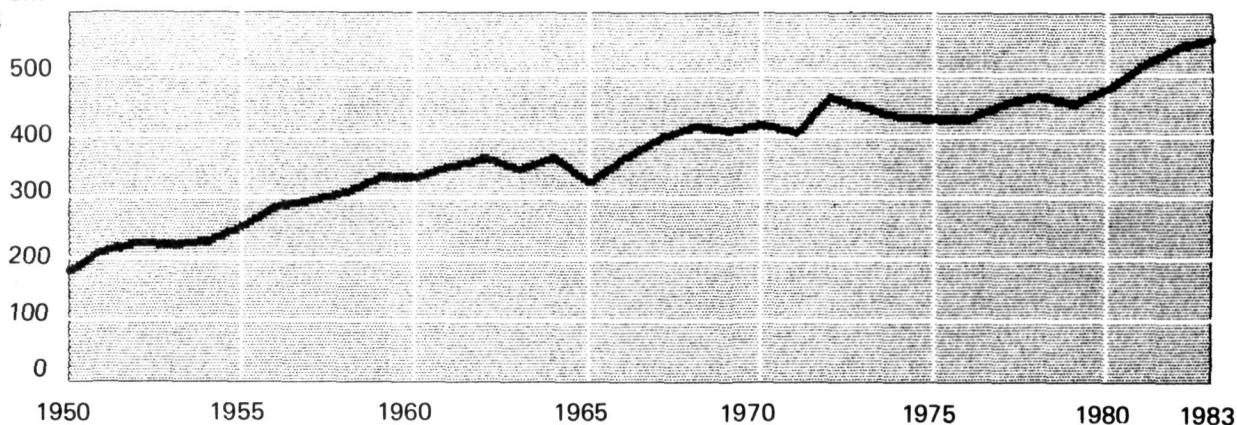
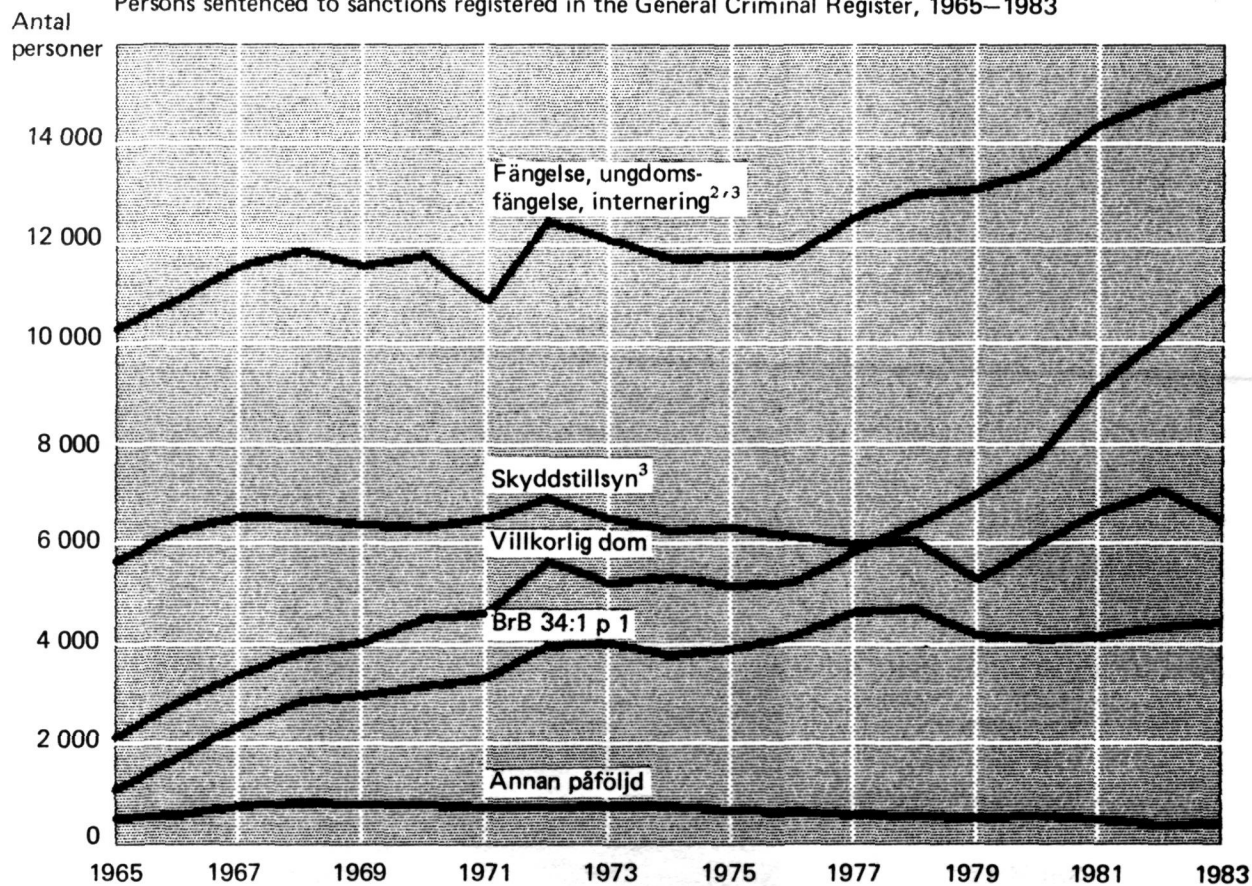

Diagram 3.4.2 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, 1965–1983
Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1965–1983

1) I kriminalregistret antecknas i stort sett alla påföljder utom böter, se sid 72.

2) Ungdomsfängelse avskaffades den 1 januari 1980. Internering avskaffades den 1 juli 1981.

3) Uppgifterna för 1980–1982 har reviderats, se vidare sid 70.

Diagram 3.4.3 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse eller som dömts, 1983. Män resp kvinnor. Procentuell fördelning på lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats resp på huvudpåföljd
Men and women respectively, against whom prosecution was waived or who were sentenced 1983, by waiver law section applied or principal sanction. In percent

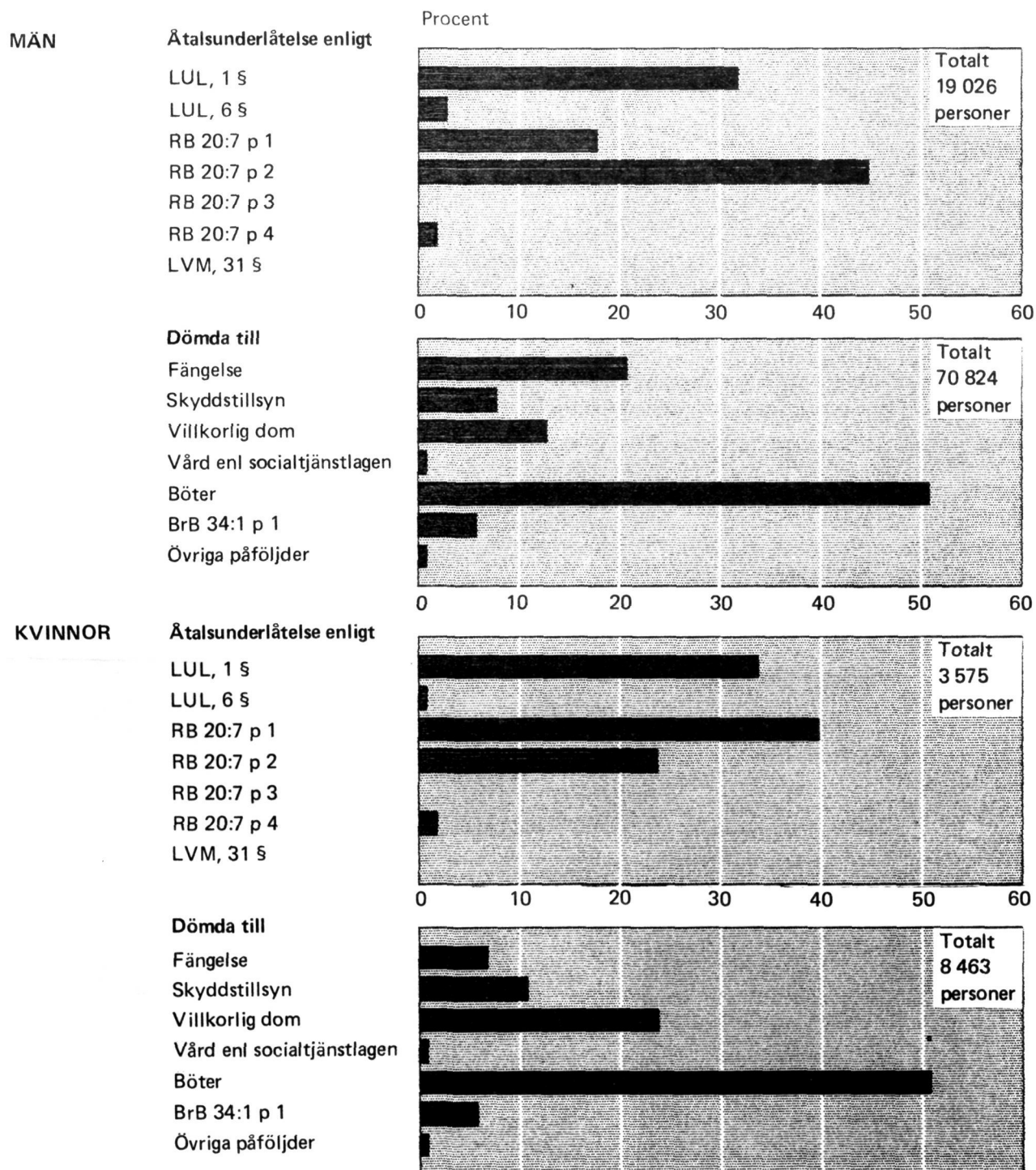

Diagram 3.4.4 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, efter ålder och kön och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1983

Persons against whom prosecution was waived 1983, by age and sex. Per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

Antal personer
per 100 000, av
medelfolkmängden

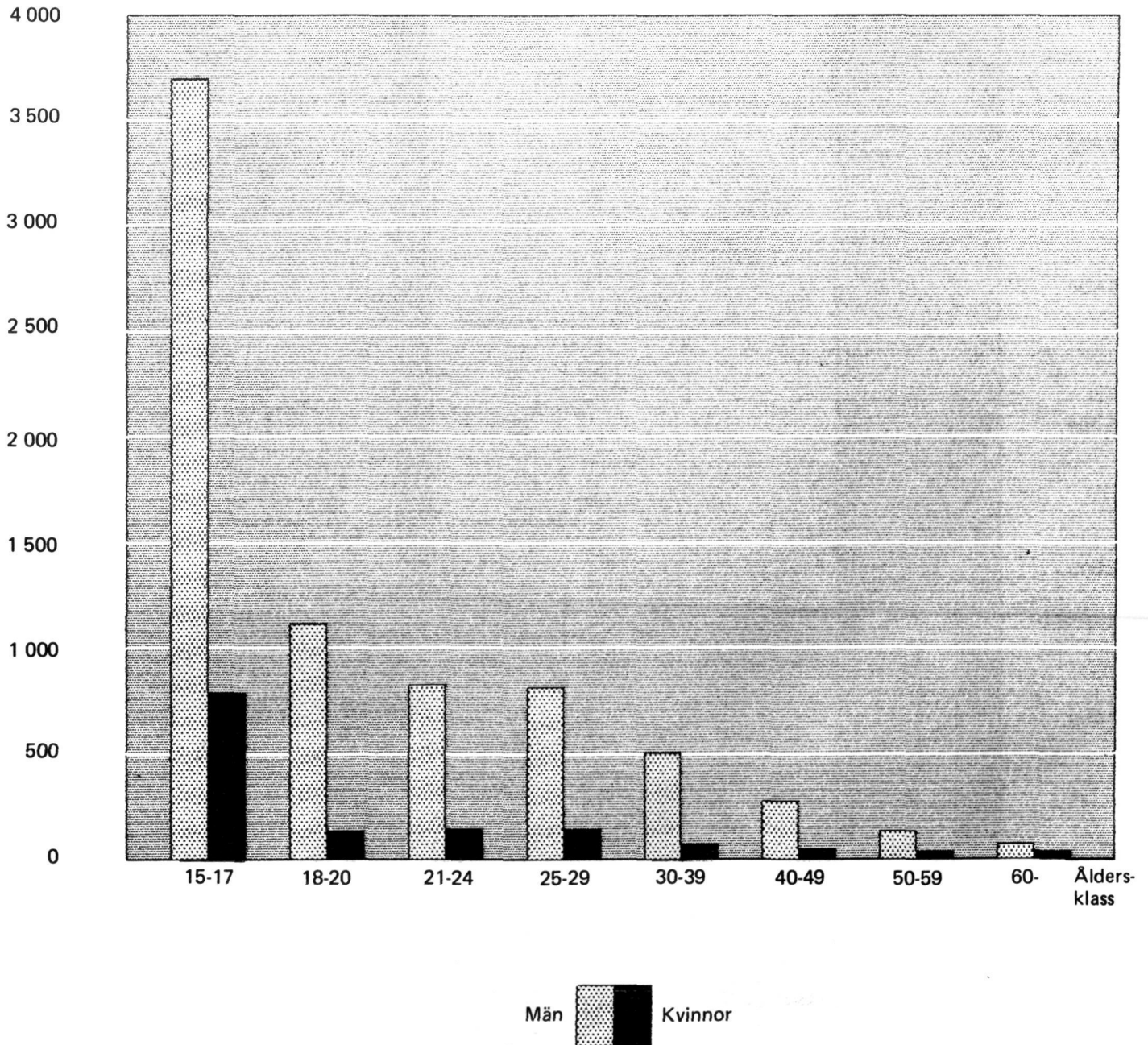

Diagram 3.4.5 Personer som dömts, efter ålder och kön och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1983
Persons who were sentenced 1983, by age and sex. Per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

Antal personer
per 100 000 av
medelfolkmängden

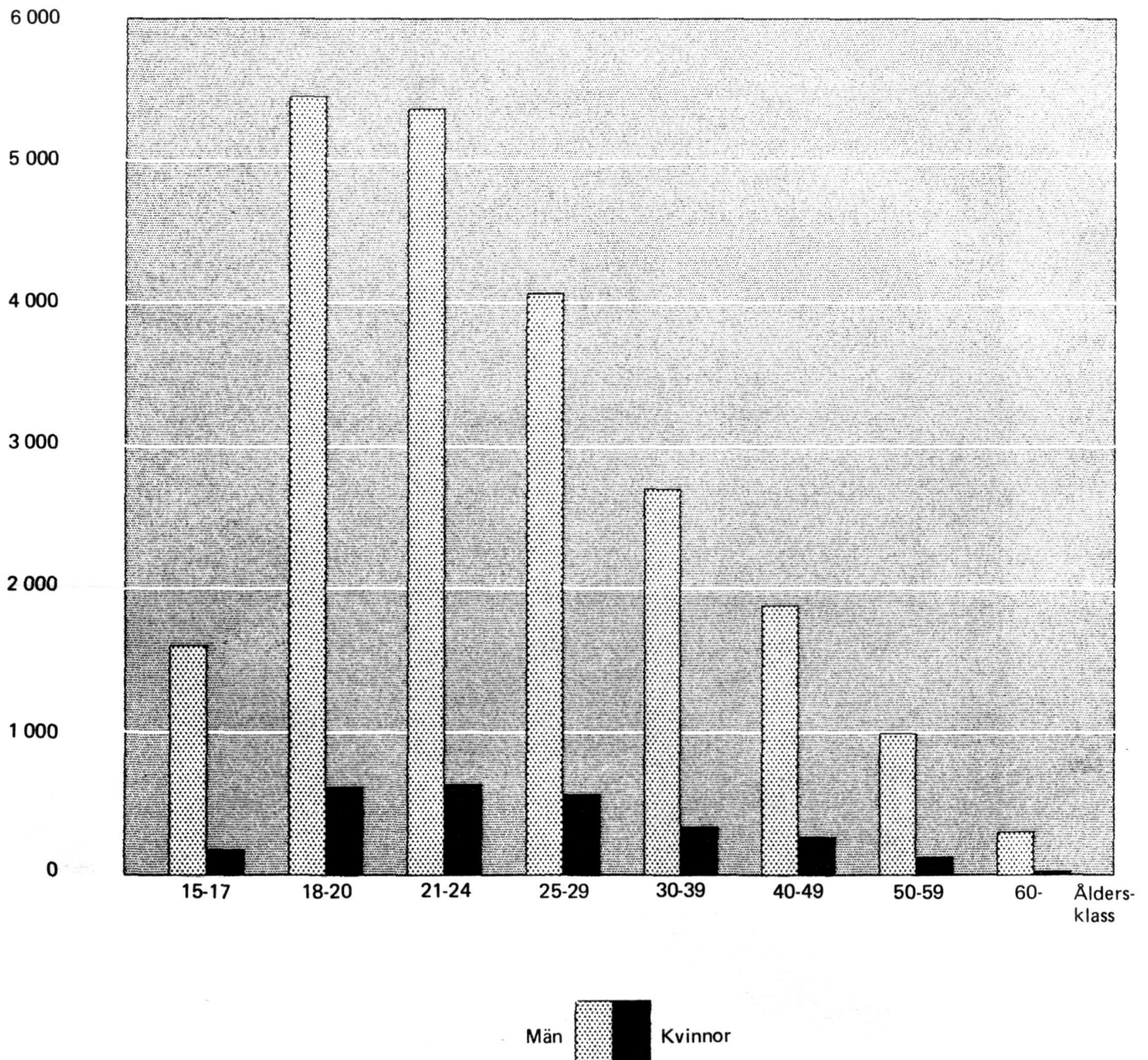
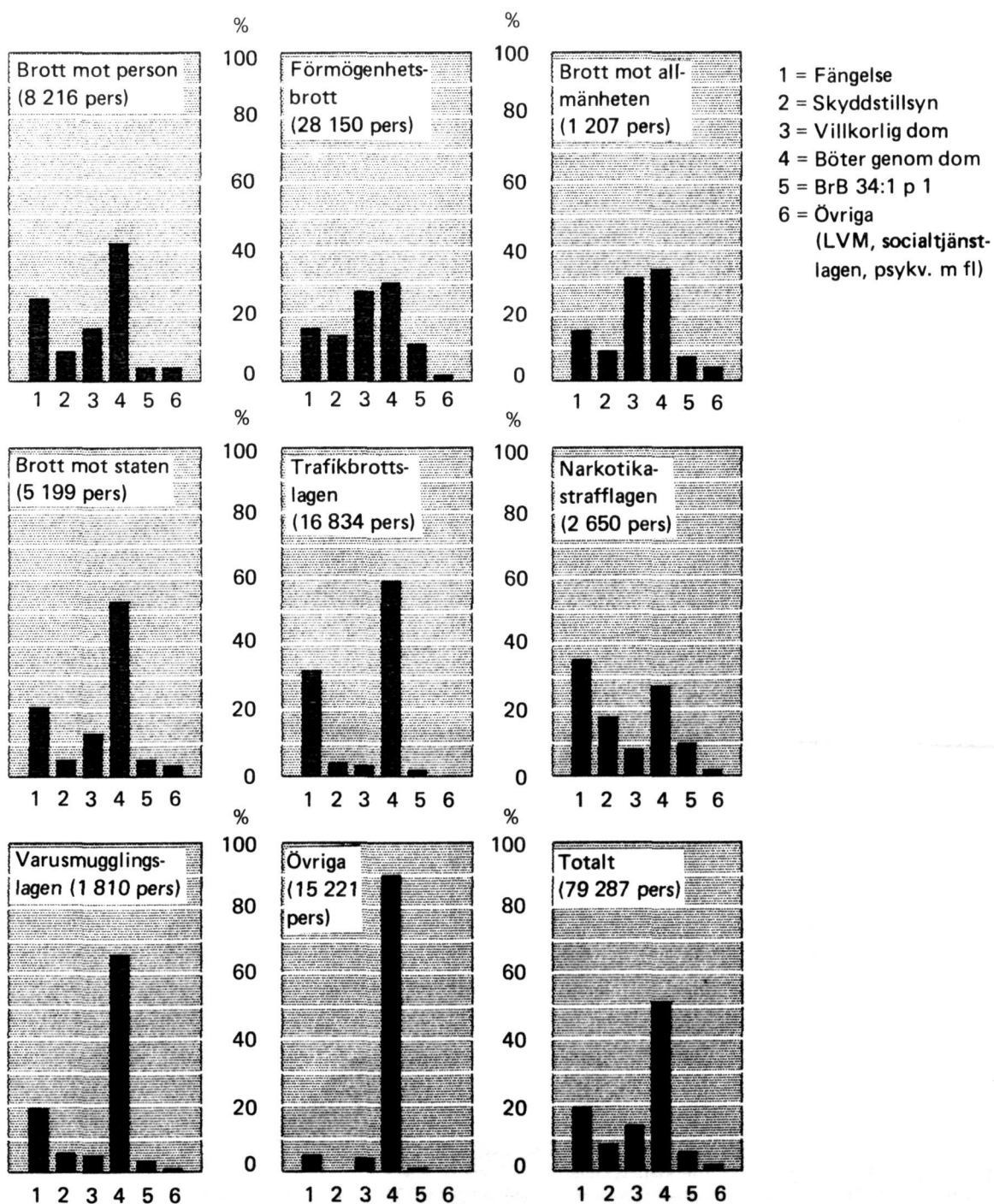

Diagram 3.4.6

Personer som dömts, efter huvudpåföljd i olika brottsgrupper, 1983. Procentuell fördelning

Persons who were sentenced, by principal sanction in different crime categories, 1983. In percent

Tabell 3.4.1 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts 1935–1983, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor, or who were sentenced 1935–1983, in yearly totals and per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

År ¹	Dömda till kriminalregisterpaföljd				Annan paföljd	Summa domar SF, OB ²	Åtalsunderlåtelser		Totalt
	Män	Kvinnor	Summa ³	därav exkl. sluten psyk.-vård			Totalt ³	därav LUL, 1 par ⁴	
1935–39	5 812	505	6 317	..	133 088	139 405	–	–	139 405
1940–44	9 296	1 193	10 489	..	148 581	159 070	829	..	159 899
1945–49	8 076	782	8 858	..	144 280	153 138	4 443	..	157 581
1950–54	10 913	741	11 654	..	189 302	200 956	12 029	..	212 985
1955–59	15 824	827	16 651	..	343 257	359 908	21 901	..	381 809
1960–64	19 773	1 167	20 940	..	369 331	390 271	28 313	..	418 584
1965–69	22 210	1 534	23 744	23 350	382 922	406 666	28 900	6 255	435 566
1970	24 738	1 956	26 694	26 280	364 942	391 636	26 131	7 751	417 767
1971	24 258	1 873	26 131	25 696	369 883	396 014	29 700	8 856	425 714
1972	27 451	2 389	29 840	29 391	393 333	423 173	31 748	9 169	454 921
1973	26 397	2 348	28 745	28 309	443 722	472 467	31 297	8 377	503 764
1974	25 736	2 235	27 971	27 520	461 295	489 266	30 815	7 055	520 081
1975	25 689	2 245	27 934	27 523	449 293	477 227	34 195	7 882	511 422
1976	25 554	2 452	28 006	27 627	438 512	466 518	36 486	6 892	503 004
1977	26 998	2 716	29 714	29 332	370 098	399 812	25 447	6 330	425 259
1978	27 949	2 855	30 804	30 451	338 523	369 327	23 675	6 282	393 002
1979	27 307	2 886	30 193	29 844	310 077	340 270	19 785	6 332	360 055
1980	28 808	3 177	31 985	31 625	336 973	368 958	19 631	6 337	388 589
1981	31 117	3 800	34 917	34 607	357 544	392 461	21 244	7 461	413 705
1982	33 027	3 895	36 922	36 565	358 413	395 335	21 830	7 308	417 165
1983	33 759	4 076	37 835	37 466	350 147	387 982	22 601	7 249	410 583
<i>Per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden</i>									
1935–39	240	20	128	..	2 699	2 827	–	–	2 827
1940–44	368	46	205	..	2 903	3 108	16	..	3 124
1945–49	309	29	168	..	2 729	2 897	84	..	2 981
1950–54	406	27	214	..	3 480	3 694	221	..	3 915
1955–59	568	29	296	..	6 091	6 387	389	..	6 776
1960–64	673	39	353	..	6 235	6 588	477	..	7 065
1965–69	721	49	382	376	6 163	6 545	465	101	7 010
1970	784	61	419	413	5 733	6 152	410	122	6 562
1971	763	58	407	401	5 767	6 174	463	138	6 637
1972	862	73	465	457	6 113	6 578	489	142	7 067
1973	828	72	446	439	6 881	7 327	485	130	7 812
1974	806	68	432	425	7 130	7 562	476	109	8 038
1975	802	68	430	424	6 915	7 345	526	121	7 871
1976	794	74	429	423	6 719	7 148	559	106	7 708
1977	835	82	453	447	5 641	6 094	388	96	6 482
1978	861	85	467	462	5 131	5 597	359	95	5 956
1979	836	86	455	450	4 670	5 125	298	95	5 423
1980	877	93	479	473	5 043	5 522	294	95	5 815
1981	943	111	520	515	5 321	5 840	316	111	6 156
1982	997	113	547	541	5 307	5 853	323	108	6 176
1983	1 015	118	558	552	5 161	5 719	333	107	6 052

1) För åren 1935–39, 1940–44... 1965–69 redovisas årsgenomsnittsvärden.

2) För tiden före år 1965 ingår ej straffrifyklarade enligt SL 5:5 i redovisningen.

3) För tiden 1950–64 är följande beslut medtagna: åtalseftergift enligt 1944 års lag, RB 20:7 p 1, nykterhetsvårdslagen, ungdomsfängelselagen och barnavårdslagen, för tiden 1965–67 även beslut enligt RB 20:7 p 3 och 4 och fr o m 1968 även beslut enligt RB 20:7 p 2 (andra än under vård i ungdomsfängelse). Fr o m 1968 ges således en total redovisning av personer som meddelats åtalsunderlåtelse.

4) T o m 1981 kallades den 1964 års lag.

Tabell 3.4.2 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd efter påföljd 1935–1983, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolk-mängden

Persons registered in the General Criminal Register 1935–1983, by sanction, in yearly totals and per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

Anm. I kriminalregistret antecknas i stort sett alla påföljder utom böter, se sid 72.

År ¹	Fängelse ²	Ungdoms-fängelse ³	Inter-nering ⁴	Villkorlig dom och skydds-tillsyn ⁵	Annan påföljd ⁶	Summa
1935–39	3 239	62	30	2 065	921	6 317
1940–44	4 882	264	59	3 811	1 473	10 489
1945–49	4 115	197	152	3 921	473	8 858
1950–54	5 669	155	253	5 082	495	11 654
1955–59	9 615	252	328	5 685	771	16 651
1960–64	11 309	417	460	7 693	1 061	20 940
1965–69	10 818	318	125	9 549	2 934	23 744
1970–74	11 549	192	60	11 622	4 453	27 876
1975	11 629	109	33	11 543	4 620	27 934
1976	11 643	104	38	11 393	4 828	28 006
1977	12 454	81	31	11 886	5 262	29 714
1978	12 939	44	35	12 506	5 280	30 804
1979	13 114	7	15	12 315	4 742	30 193
1980 ⁷	13 505	.	15	13 788	4 677	31 985
1981 ⁷	14 405	.	3	15 837	4 672	34 917
1982 ⁷	14 921	.	.	17 245	4 756	36 922
1983	15 320	.	.	17 646	4 869	37 835

Per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

1935–39	66	1	1	42	19	128
1940–44	95	5	1	75	29	205
1945–49	78	4	3	74	9	168
1950–54	104	3	5	93	9	214
1955–59	171	5	6	101	14	296
1960–64	191	7	8	130	18	354
1965–69	174	5	2	154	47	382
1970–74	180	3	1	181	69	434
1975	179	2	1	178	71	430
1976	178	2	1	175	74	429
1977	190	1	0	181	80	453
1978	196	1	1	190	80	467
1979	198	0	0	185	71	455
1980	202	.	0	206	70	479
1981	214	.	0	236	70	520
1982	221	.	.	255	70	547
1983	226	.	.	260	72	558

1) För åren 1935–39, 1940–44... 1970–74 redovisas årsgenomsnittsvärden.

2) Före år 1965 ovillkorligt straffarbete eller fängelse.

3) Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980.

4) Före år 1965 förvaring och internering i säkerhetsanstalt. Internering avskaffades den 1 juli 1981.

5) Före år 1965 villkorlig dom (med eller utan utsatt straff).

6) T o m 30 juni 1947 inkl tvångsuppfostran. Före år 1965 inkl personer dömda till böter, som antecknas i kriminalregistret. Fr o m år 1965 inkl personer överlämnade till särskild vård, varom anteckning görs i kriminalregistret. Förordnanden enligt BrB 34:1 p 1 redovisas som »annan påföljd». I tidigare RSÅ har för åren 1965–1971 sådana förordnanden redovisats på påföljden i den tidigare domen.

7) Kursiverade uppgifter är reviderade pga felaktigheter i statistiken, se vidare sid 70.

Tabell 3.4.3 Personer som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott 1950–1983^{1,2,3,4}

Persons who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced 1950–1983, by principal offence

Brottsart	År							
	1950	1955	1960	1965 ¹	1970	1971	1972	1973
Brottsbalken								
3 kap Brott mot liv och hälsa	3 366	3 374	3 159	3 508	4 977	4 631	4 702	4 657
därav Mord och dråp	10	10	16	57	43	47	52	55
Barndråp	6	4	1	–	–	–	–	–
Misshandel/Grov misshandel	3 063	2 939	2 810	3 007	4 434	4 069	4 152	4 151
Vållande till annans död	165	272	238	392	294	341	252	257
4 kap Brott mot frihet och frid	246	292	326	667	1 636	1 495	1 468	1 456
5 kap Årekränkning	64	45	28	14	9	7	10	12
6 kap Sedlighetsbrott	452	575	741	588	515	434	444	407
därav Våldtäkt/Våldförande	26	29	67	87	129	77	93	84
Otukt mot person under 15 år	..	..	..	188	141	131	103	106
Otukt mot person 15 år eller äldre	..	..	..	128	142	96	108	82
Otuktigt beteende	248	297	258	260	218	194	197	202
7 kap Brott mot familj	1	1	–	2	13	3	6	3
8 kap Tillgreppsbrott	6 031	7 768	11 850	15 052	19 146	19 484	19 339	19 240
därav Stöld/Grov stöld	3 506	4 314	7 231	7 518	9 297	9 532	10 243	9 567
Rån/Grovt rån	44	53	94	135	269	285	305	397
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	2 316	3 019	4 453	4 978	6 149	5 930	6 738	6 488
10 kap Förskingring och annan trolöshet	1 099	1 165	1 293	762	936	821	957	910
11 kap Gäldenärsbrott	125	142	182	135	237	212	271	224
12 kap Skadegörelsebrott	401	572	1 057	1 049	1 568	1 661	1 950	2 090
13 kap Allmänfarliga brott	427	543	565	352	261	199	228	220
därav Mordbrand/Grov mordbrand	5	9	16	33	56	50	56	52
14 kap Förfalskningsbrott	292	377	356	255	253	260	394	389
15 kap Mened, falskt åtal m m	111	296	498	508	493	485	642	498
16 kap Brott mot allmän ordning	36 648	48 078	68 272	68 118	65 690	62 471	60 198	67 705
därav Fylleri	32 236	44 600	63 370	63 755	62 775	59 814	57 614	64 980
Förargelseväckande beteende	4 278	3 306	4 735	4 269	2 844	2 567	2 441	26 601
17 kap Brott mot allmän verksamhet	2 735	2 617	2 508	2 303	2 131	2 285	2 731	3 018
därav Våld eller hot mot tjänsteman	975	1 063	931	642	903	918	1 110	1 173
Våldsamt motstånd	1 646	1 384	1 353	1 147	773	868	936	1 059
18 kap Högmålsbrott	11	37	48	43	29	15	15	27
19 kap Brott mot rikets säkerhet	..	..	..	3	1	3	2	3
20 kap Myndighetsmissbruk	183	147	127	84	90	95	68	95
21 kap Brott av krigsmän	1 378	1 434	1 491	1 583	2 256	1 979	1 797	1 805
Samma brott mot brottsbalken	55 886	70 482	96 954	100 004	106 390	102 470	101 960	109 247
Trafikbrottslagen	..	40 495	46 814	34 297	36 508	35 780	38 066	38 573
Rattfylleri och rattonykterhet	1 771	5 103	7 223	8 205	10 544	9 727	11 504	11 354
Övriga brott	..	35 392	39 591	26 092	25 964	26 053	26 562	27 219
Andra lagar och författningar	116 231	193 498	329 629	202 523	248 738	257 764	283 147	324 647
Vägrattfylleri	51 816	115 932	227 988	152 364	202 057	214 808	230 033	276 873
Skattebrotts-/Skattestrafflagen	5 886	6 968	10 240	12 829	5 690	4 597	4 523	2 868
Övriga stadganden	58 529	70 598	91 401	37 330	40 991	38 359	48 591	44 906
Totalt	173 888	304 475	473 397	336 824	391 636	396 014	423 173	472 467

1) Uppgifter för åren 1951–1954, 1956–1959, 1961–1964 och 1966–1969 finns publicerade i Rättsstatistisk årsbok 1977, 1980 resp 1981.

2) Till och med 1971 är uppgifterna stickprovsberäknade utom beträffande brottsbalken kap 3–15 samt 17–21.

Uppgiftsinsamlingen till statistiken integrerades 1972 i Rättsväsendets Informationssystem (RI). Från och med denna tidpunkt omfattar redovisningen samtliga personer.

3) Till och med 1964 ingår ej personer som dömts enligt SL 5:5 i redovisningen. Från och med 1965 ingår uppgifter om personer som dömts till sluten psykiatrisk vård (inkl BrB 33:2,4).

1974	1975	1976	1977 ⁵	1978	1979	1980	1981	1982	1983
4 559	4 606	4 597	4 593	4 869	4 690	5 003	5 134	5 723	6 703
80	78	84	73	87	94	91	104	106	85
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 064	4 162	4 115	4 167	4 430	4 229	4 538	4 662	5 255	6 226
239	203	224	196	198	192	165	176	147	153
1 400	1 458	1 360	1 444	1 569	1 728	1 855	1 857	2 158	2 310
10	4	23	21	29	32	29	24	27	45
425	389	345	389	339	384	432	362	487	476
87	100	93	83	95	94	117	83	112	126
100	72	68	97	65	76	80	71	97	75
107	120	120	114	103	114	141	107	148	168
198	164	121	139	140	154	170	167	228	212
3	5	11	5	6	5	5	5	5	9
17 802	18 607	18 637	20 468	22 132	20 977	20 513	21 727	23 103	24 902
8 942	9 035	8 300	9 020	9 205	8 587	8 931	9 796	10 263	10 685
409	370	378	430	539	377	442	469	401	433
6 028	5 681	6 035	6 112	6 084	6 182	7 086	8 266	8 392	7 751
856	770	752	716	739	679	688	753	893	1 053
190	211	189	151	160	131	229	501	719	898
2 204	2 569	2 661	2 992	3 512	3 775	3 913	3 712	4 177	4 290
253	233	241	230	264	247	270	264	262	254
59	75	81	78	78	82	91	77	93	64
401	383	474	440	492	615	575	571	712	717
335	202	205	210	244	306	277	348	391	423
71 188	71 103	58 805	1 210	1 139	1 144	1 382	1 713	1 736	1 724
68 865	68 980	57 204	11 ⁵	.	.	.	.	.	.
2 227	2 010	1 498	1 108	956	1 041	1 213	1 561	1 529	1 524
2 616	2 602	2 216	2 143	2 532	2 661	2 447	2 716	2 922	3 174
1 033	1 085	1 131	1 198	1 491	1 611	1 399	1 585	1 675	1 810
864	874	771	682	698	698	681	755	860	948
18	22	23	15	39	12	13	19	8	9
4	2	—	1	1	3	2	1	2	3
84	63	3	2	7	20	19	14	9	29
1 953	2 312	2 412	2 121	1 671	1 856	2 000	2 052	2 095	2 040
110 329	111 222	98 989	43 263	45 828	45 447	46 738	50 039	53 821	56 810
35 821	35 724	35 975	35 434	36 878	36 305	35 755	36 057	35 879	36 125
11 758	12 412	11 379	11 463	11 603	11 698	11 568	11 662	11 428	12 360
24 063	23 312	24 596	23 971	25 275	24 607	24 187	24 395	24 451	23 765
343 116	330 281	331 554	321 115	286 621	258 518	286 465	306 365	305 633	295 047
307 676	292 681	290 749	273 553	253 813	225 383	252 419	271 815	269 086	261 944
2 280	1 042	654	464	449	457	497	577	942	1 149
33 160	36 558	40 151	47 098	32 359	32 678	33 549	33 973	35 605	31 954
489 266	477 227	466 518	399 812	369 327	340 270	368 958	392 461	395 333	387 982

4) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte strafflagen den 1 januari 1965. Uppgifterna för åren 1950–1964 har därför anpassats till den nya lagstiftningen.

5) Fylleri avkriminaliserades 1 januari 1977.

Tabell 3.4.4 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse efter lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, efter huvudpåföljd 1950–1983^{1,2}

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced 1950–1983, by principal sanction

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd	Antal personer							
	1950	1955	1960	1965 ³	1970	1971	1972	1973
Åtalsunderlåtelse enligt								
1 LUL, 1 par ⁴	3 533	3 115	5 920	4 931	7 751	8 856	9 169	8 377
2 LUL, 6 par ⁵	..	1 239	1 593	1 827	2 316	2 616	2 719	2 521
3 RB 20:7 p 1	9 249	7 995	11 768	8 254	4 616	5 834	6 902	7 569
4 RB 20:7 p 2 (under vård i ungdomsfängelse)	..	231	466	691	589	665	632	596
5 RB 20:7 p 2 (övriga fall)	..	..	..	..	4 478	4 830	5 468	5 800
6 RB 20:7 p 3	..	..	..	3	10	6	16	20
7 RB 20:7 p 4	..	..	..	628	847	910	898	838
8 LVM, 31 par ⁶	801	1 971	7 497	9 654	5 524	5 983	5 944	5 576
9 Summa åtalsunderlåtelser	13 583	14 551	27 244	25 988	26 131	29 700	31 748	31 297
Dömda till								
10 Fängelse	4 255	7 865	10 546	9 788	11 465	10 617	12 207	11 865
11 Ungdomsfängelse ⁷	159	192	328	385	245	185	217	196
12 Internering ⁸	223	308	382	157	87	66	56	55
13 Sluten psykiatrisk vård ⁹	347	452	535	337	414	435	433	411
14 Vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	..	..	..	..			16	25
15 Öppen psykiatrisk vård	..	..	..	92	38	28	16	30
16 Skyddstillsyn	..	..	..	5 649	6 365	6 543	6 925	6 541
17 därav med anstaltsbehandling/fängelse ¹⁰	..	..	..	519	372	434	382	329
18 BrB 33:2 tillämpad	..	..	..	21	103	83	66	67
19 Villkorlig dom	4 518	5 067	7 248	2 130	4 525	4 628	5 681	5 260
20 Vård enligt socialtjänstlagen ¹¹	..	103	441	732	1 089	1 029	994	918
21 Vård enligt lag om vård av missbrukare ¹²	..	..	..	111	393	318	358	351
22 Avsättning ¹³	6	20	20	15	11	13	2	1
23 Suspension ¹³	..	..	..	..	..	..	10	17
24 Böter genom dom	68 564	71 263	99 705	89 167	61 721	51 418	58 840	61 178
25 Böter genom strafföreläggande (SF)	95 050	183 208	314 097	226 147	150 987	165 156	166 942	189 426
26 Böter genom ordningsbot (OB) ¹⁴	..	..	..	..	150 434	151 747	166 052	191 774
27 Disciplinstraff	1 113	1 057	1 039	941	618	404	338	288
28 BrB 34:1, p 1 tillämpad	..	..	..	1 086	3 179	3 344	3 986	4 043
29 därav avseende tidigare ådömd påföljd	..	..	..	..	..	..	..	..
30 Fängelse	..	..	..	157	374	343	261	343
31 Ungdomsfängelse	..	..	..	170	194	205	212	266
32 Internering	..	..	..	467	553	578	487	504
33 Skyddstillsyn	..	..	..	286	2 023	2 188	2 988	2 880
34 Villkorlig dom	..	..	..	6	35	30	38	50
35 Fri från påföljd (BrB 33:2)	..	..	..	35	13	11	24	10
36 Påföljd eftergiven (BrB 33:4)	..	..	..	52	52	72	76	78
37 Summa domar, SF och OB	174 235	269 535	434 341	336 824	391 636	396 014	423 173	472 467
38 därav domar	79 185	86 327	120 244	110 677	90 215	79 111	90 179	91 267
39 TOTALT	187 818	284 086	461 585	362 812	417 767	425 714	454 921	503 764

1) Uppgifter för åren 1951–1954, 1956–1959, 1961–1964 och 1966–1969 finns publicerade i Rättsstatistisk årsbok 1977, 1980 resp 1981.

2) Till och med 1971 är uppgifterna stickprovsberäknade utom beträffande brottsbalken kap 3–15 samt 17–21.

Uppgiftsinsamlingen till statistiken integrerades 1972 i Rättsväsendets informationssystem (RI). Från och med denna tidpunkt omfattar redovisningen samtliga personer.

3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte Strafflagen den 1 januari 1965. Uppgifterna för åren 1950–1964 har därför anpassats till den nya lagstiftningen.

4) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 kallades den 1964 års lag. T o m 1964 gällde Lagen 19 maj 1944 om eftergift av åtal mot vissa underåriga.

5) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 gällde Barnavårdslagen, 69 par. T o m 1960 gällde Lagen 6 juni 1924 om samhällets barnavård.

6) Lag om vård av missbrukare. T o m 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen, 57 par. Före 1 oktober 1955 gällde Lagen 12 juni 1931 om behandling av alkoholist.

7) Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980.

1974	1975	1976	1977 ¹⁵	1978	1979	1980 ¹⁶	1981 ¹⁶	1982 ¹⁶	1983	
7 055	7 882	6 892	6 330	6 282	6 332	6 337	7 461	7 308	7 249	1
1 791	2 177	1 829	1 574	1 412	1 163	1 005	1 030	815	557	2
8 513	9 250	12 662	6 593	5 894	4 120	4 008	4 041	4 543	4 902	3
545	586	498	456	294	178	92	77	8 645	9 395	4
5 852	7 797	9 105	9 752	9 157	7 375	7 584	8 027			5
26	23	20	13	14	15	17	13	10	7	6
712	886	800	619	515	514	479	478	474	475	7
6 321	5 594	4 680	110	107	88	109	117	35	16	8
30 815	34 195	36 486	25 447	23 675	19 785	19 631	21 244	21 830	22 601	9
11 593	11 629	11 643	12 454	12 939	13 114	13 505	14 405	14 921	15 320	10
119	109	104	81	44	7	.	.	.	.	11
34	33	38	31	35	15	15	3	.	.	12
437	404	371	376	349	344	348	303	351	368	13
14	7	8	6	4	5	12	7	6	1	14
23	15	14	17	13	11	13	19	15	17	15
6 283	6 365	6 162	6 026	6 077	5 298	6 029	6 657	7 079	6 472	16
291	405	393	318	256	201	705	909	1 132	904	17
55	58	52	42	38	37	37	45	46	45	18
5 357	5 178	5 231	5 860	6 429	7 017	7 759	9 180	10 169	11 174	19
894	831	692	764	846	847	930	1 038	811	739	20
326	307	289	207	212	192	211	191	29	39	21
3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	22
23	13	.	.	.	.	.	.	.	.	23
58 904	58 700	55 936	47 000	43 714	37 737	38 690	39 095	40 997	40 519	24
200 300	199 159	191 467	152 292	110 330	93 929	94 544	101 380	93 190	90 267	25
200 844	190 321	190 108	169 746	183 355	177 321	202 559	215 801	223 176	218 428	26
239	177	181	186	182	154	161	123	129	94	27
3 803	3 914	4 173	4 665	4 710	4 196	4 101	4 159	4 355	4 446	28
293	311	348	439	496	492	484	520	523	610	29
190	222	179	162	142	74	11	.	.	.	30
461	452	394	358	324	283	259	121	11	.	31
2 810	2 882	3 206	3 659	3 680	3 230	3 266	3 410	3 685	3 673	32
49	47	46	47	68	117	81	108	136	163	33
11	14	4	17	11	15	8	13	14	17	34
59	49	97	84	77	68	73	87	93	81	35
489 266	477 227	466 518	399 812	369 327	340 270	368 958	392 461	395 335	387 982	36
88 122	87 747	84 943	77 774	75 642	69 020	71 855	75 280	78 969	79 287	37
520 081	511 422	503 004	425 259	393 002	360 055	388 589	413 705	417 165	410 583	38

8) Internering avskaffades den 1 juli 1981.

9) Till och med 1964 gällde strafflagen 5:5 samt Lagen 19 september 1929, sinnessjuklagen. Personer som dömts enligt strafflagen 5:5 ingår i redovisningen.

10) Skyddstillsyn med anstaltsbehandling ersattes 1 januari 1980 av skyddstillsyn med fängelse.

11) Till och med 1960 avser uppgiften personer som överlämnats för samhällsvård resp skyddsuppfostran, därefter t o m 1981 gällde vård enligt barnavårdslagen.

12) T o m 1981 gällde vård enligt nykterhetsvårdslagen.

13) Fr o m 1 januari 1976 har avsättning och suspension genom lagändring tagits bort som påföljd för brott.

14) Ordningsbot infördes genom Lag 28 maj 1968 som trädde i kraft i juli samma år. Uppgifterna inkluderar samtliga ordningsbot.

15) Fylleriet avkriminaliserades 1 januari 1977.

16) Kursiverade uppgifter är reviderade pga felaktigheter i statistiken, se vidare sid 70.

Tabell 3.4.5 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, efter kön och huvudbrott 1983, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor, or who were sentenced 1983, by sex and principal offence, in totals and per 100 000 of mean population 15 years of age and over

Huvudbrott	Åtalsunderlåtelse		Ordningsbot		Strafföreläggande		Dom		Totalt	
	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	923	82	–	–	1 327	122	8 216	446	10 466	650
därav										
Mord, dråp, barnadrap	3	2	–	–	–	–	85	4	88	6
Misshandel, grov misshandel	421	43	–	–	659	54	5 567	288	6 647	385
Våldtäkt, våldförande	3	–	–	–	–	–	126	–	129	–
Övriga sedlighetsbrott	42	1	–	–	–	–	350	3	392	4
Förmögenhetsbrott	14 272	2 702	–	–	10 744	3 562	28 150	4 148	53 166	10 412
därav										
Stöld, grov stöld	1 641	406	–	–	–	–	10 685	1 341	15 326	1 747
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	1 270	63	–	–	30	2	1 880	64	3 180	129
Rån, grovt rån	29	–	–	–	–	–	433	20	462	20
Bedrägeri och annan oredlighet	1 820	324	–	–	613	128	7 138	1 484	9 571	1 936
Brott mot allmänheten	333	74	–	–	187	62	1 207	244	1 727	380
Brott mot staten	404	34	–	–	1 780	72	5 199	272	7 383	378
<i>Summa brott mot BrB</i>	15 932	2 892	–	–	14 038	3 818	42 772	5 110	72 742	11 820
Trafikbrottslagen	3 035	265	–	–	19 291	3 111	16 834	1 475	39 160	4 851
därav										
Rattfylleri, rattonykterhet	170	4	–	–	2 460	197	9 900	664	12 530	865
Övriga vägtrafikförfattningar	1 970	180	212 206	33 853	40 602	3 941	9 136	785	263 914	38 759
Narkotikastrafflagen, –förordningen	935	162	–	–	1 369	187	2 650	415	4 954	764
Varusmuggningslagen	65	8	6 222	..*	5 249	726	1 810	224	13 346	958*
Skattebrottslagen	58	5	–	–	4	2	1 145	81	1 207	88
Övriga stadganden	606	63	–	–	9 714	1 201	4 940	373	15 260	1 637
Totalt	22 601	3 575	218 428	33 853*	90 267	12 986	79 287	8 463	410 583	58 877*
<i>Per 100 000 av den straff-</i>										
<i>myndiga medelfolkmängden</i>										
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	14	2	–	–	20	4	121	13	154	19
därav										
Mord, dråp, barnadrap	0	0	–	–	–	–	1	0	1	0
Misshandel	6	1	–	–	10	2	82	8	98	11
Våldtäkt, våldförande	0	–	–	–	–	–	2	–	2	–
Övriga sedlighetsbrott	1	0	–	–	–	–	5	0	6	0
Förmögenhetsbrott	210	78	–	–	158	103	415	120	784	301
därav										
Stöld, grov stöld	68	12	–	–	–	–	158	39	226	51
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	19	2	–	–	0	0	28	2	47	4
Rån, grovt rån	0	–	–	–	–	–	6	1	7	1
Bedrägeri och annan oredlighet	27	9	–	–	9	4	105	43	141	56
Brott mot allmänheten	5	2	–	–	3	2	18	7	25	11
Brott mot staten	6	1	–	–	26	2	77	8	109	11
<i>Summa brott mot BrB</i>	235	84	–	–	207	110	630	148	1 072	342
Trafikbrottslagen	45	8	–	–	284	90	248	43	577	140
därav										
Rattfylleri, rattonykterhet	3	0	–	–	36	6	146	19	185	25
Övriga vägtrafikförfattningar	29	5	3 128	979	599	114	135	23	3 890	1 121
Narkotikastrafflagen, –förordningen	14	5	–	–	20	5	39	12	73	22
Varusmuggningslagen	1	0	92	..*	77	21	27	6	197	28*
Skattebrottslagen	1	0	–	–	0	0	17	2	18	3
Övriga stadganden	9	2	–	–	143	35	73	11	225	47
Totalt	333	103	3 220	979*	1 331	375	1 169	245	6 052	1 702*

* Vid ordningsbot för ringa varusmuggling saknas uppgift om kön.

Tabell 3.4.6 Personer som dömts, efter påföljd, 1983
Persons who were sentenced 1983, by sanction

PAFÖLJD	DOMAR	PAFÖLJD	DOMAR
ENDAST EN PAFÖLJD	68283	TVA PAFÖLJDER	10996
FÄNGELSE	15217	FÄNGELSE + SKYDDSTILLSYN	179
INTERNERING	-	"- + VILLKORLIG DOM	103
SLUTEN PSYK VÅRD	368	"- + DAGSBÖTER	13
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	1		
ÖPPEN PSYK VÅRD	17	DAGSBÖTER + ÖPPEN PSYK VÅRD	-
SKYDDSTILLSYN	4626	"- + SKYDDSTILLSYN	1698
DARAV MED FÄNGELSE	904	"- + VILLKORLIG DOM	7004
BRB 33:2 TILLÄMPAD	39	"- + VÅRD ENL SOL	229
VILLKORLIG DOM	4077	"- + VÅRD ENL LVM	-
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	508	"- + NORMERADE BÖTER	-
VÅRD ENL LAG O VÅRD AV MISSBRUKARE	39		
DAGSBÖTER	32920	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + FÄNGELSE	753
NORMERADE BÖTER	3	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + AN PAFÖLJD	997
PENNINGBÖTER	7571		
DISCIPLINSTRAFF	88	ÖVRIGT	20
BRB 34:1 P 1 TILLÄMPAD	2753		
FRI FRÅN PAFÖLJD	16	FLERA PAFÖLJDER	8
PAFÖLJD EFTERGIVEN	79	SUMMA	79287

Tabell 3.4.7 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1983

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1983, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ÅLDER VID TIDEN FÖR AKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTTSBALKEN									
BROTT MOT PERSON	945	1380	1632	1633	2662	1373	556	279	10460
MORD, DRAP	3	10	11	12	29	13	6	4	88
MISSHANDEL, INKL. GROV	502	919	1155	1106	1707	842	283	132	6646
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	2	26	25	15	28	16	20	24	156
BROTT MOT FRIHET OCH FRID	383	335	326	366	670	401	172	77	2730
VÄLDTAKT, VÄLDFÖRANDE	10	7	19	24	47	15	5	2	129
ÖVRIGA SEDLIGHETSBROTT	18	33	37	57	124	62	36	25	392
ÖVRIGA BROTT MOT PERSON	27	50	59	53	57	24	34	15	319
FÖRMÖGENHETSBROTT	10251	8584	7716	7561	9904	4430	2488	2232	53166
SNATTERI	2259	1296	1247	1536	2551	1551	1275	1768	13483
STÖLD	3926	2760	2051	1751	1799	585	224	77	13173
GROV STÖLD	329	417	375	435	436	100	43	18	2153
TILLGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	1157	860	501	354	235	64	7	2	3180
RAN, GROVT RAN	60	69	91	88	124	26	3	1	462
ÖVRIGA TILLGREPPSBROTT	436	680	734	598	737	344	186	105	3820
BEDRAGERIBROTT	366	668	1072	1256	1780	771	294	101	6308
HALERI, HALERIFÖRSEELSE	599	588	528	523	640	236	110	39	3263
FÖRSKINGRING MM	151	188	189	207	339	185	87	27	1373
GÅLDENÄRSBROTT	1	-	18	68	366	287	154	46	940
SKADEGÖRELSEBROTT	967	1058	910	745	897	281	105	48	5011
BROTT MOT ALLMANHETEN	243	271	242	249	374	202	105	41	1727
MORDERAND	6	10	9	15	22	14	2	3	81
ÖVRIGA ALLMANFÄRLIGA BROTT	44	21	22	20	34	43	21	19	224
FÖRFÄLSKNING	106	156	130	143	219	80	52	13	899
MENED MM	87	84	81	71	99	65	30	6	523
BROTT MOT STATEN	395	1542	1971	1306	1376	538	187	68	7383
BROTT MOT ALLMAN VERKSAMHET	185	521	726	700	852	315	114	39	3452
MYNDIGHETSMISSBRUK MM	-	-	-	3	9	8	8	3	31
ÖVRIGA BROTT MOT STATEN	210	1021	1245	603	515	215	65	26	3900
SUMMA BROTT MOT BROTTSBALKEN	11834	11777	11561	10749	14316	6543	3336	2620	72736
TRAFIKBROTTSLAGEN	2819	5639	5255	5082	8485	5244	3083	3552	39159
RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	559	1310	1627	1758	3494	2235	1023	523	12529
SMITNING	46	294	255	211	308	190	112	193	1609
ÖVRIGA TRAFIKBROTT	2214	4035	3373	3113	4683	2819	1948	2836	25021
NARKOTIKASTRAFFL.-FÖRORDNINGEN	195	754	1252	1466	1078	156	39	14	4954
VARUSMUGGLINGSLAGEN	287	894	983	1103	1772	1128	612	345	7124
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	9	64	396	360	237	141	1207
ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	6185	6921	8890	9447	17265	10387	5158	2715	66968
TOTALT	21320	25985	27950	27911	43312	23818	12465	9387	192148

Tabell 3.4.7 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1983

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1983, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ALDER VID TIDEN FÖR AKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DÖMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTTSBALKEN									
BROTT MOT PERSON	95	87	97	82	140	91	41	16	649
MORD, DRAP	-	1	1	3	-	1	-	-	6
MISSHANDEL, INKL. GROV	49	48	66	50	93	51	18	10	385
VALLANDE TILL ANNANS DÖD	-	4	4	2	3	2	1	-	16
BROTT MOT FRIHET OCH FRID	42	31	24	20	36	34	17	5	209
VALDTAKT, VALDFÖRANDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖVRIGA SEDLIGHETSBROTT	1	-	-	-	1	1	-	1	4
ÖVRIGA BROTT MOT PERSON	3	3	2	7	7	2	5	-	29
FÖRMOGENHETSBROTT	1692	1168	1308	1432	1961	1122	773	956	10412
SNATTERI	955	451	458	511	848	643	571	873	5310
STÖLD	351	253	247	251	288	119	62	25	1596
GROV STÖLD	15	43	26	33	24	6	2	2	151
TILLGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	61	30	13	16	8	1	-	-	129
RAN, GROVT RAN	3	4	2	5	5	1	-	-	20
ÖVRIGA TILLGREPPSBROTT	48	75	131	103	160	81	34	13	645
BEDRAGERIBROTT	86	158	206	332	376	163	56	29	1486
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	80	82	63	94	91	22	14	4	450
FÖRSKINGRING MM	18	25	26	34	61	35	18	6	223
GÅLDENÄRSBROTT	-	-	4	5	29	17	10	2	67
SKADEGÖRELSEBROTT	75	47	52	48	71	34	6	2	335
BROTT MOT ALLMÄNHETEN	77	71	48	51	62	45	18	8	380
MORDBRAND	-	1	-	1	2	2	1	-	7
ÖVRIGA ALLMÄNFÄRLIGA BROTT	-	3	2	2	9	14	5	5	40
FÖRFÄLSKNING	31	44	31	37	40	22	8	2	215
MENED MM	46	23	15	11	11	7	4	1	118
BROTT MOT STATEN	46	46	70	82	77	44	10	3	378
BROTT MOT ALLMÄN VERKSAMHET	31	29	61	71	57	33	5	1	288
MYNDIGHETSMISSBRUK MM	-	-	-	1	4	3	2	-	10
ÖVRIGA BROTT MOT STATEN	15	17	9	10	16	8	3	2	80
SUMMA BROTT MOT BROTTSBALKEN	1910	1372	1523	1647	2240	1302	842	983	11819
TRAFIKBROTTSLAGEN	164	722	598	671	1060	739	463	434	4851
RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	33	100	113	126	243	188	49	13	865
SMITNING	1	26	23	36	52	35	19	20	212
ÖVRIGA TRAFIKBROTT	130	596	462	509	765	516	395	401	3774
NARKOTIKA STRAFFL.-FÖRORDNINGEN	35	137	191	225	141	28	6	1	764
VARUSMUGGLINGSLAGEN	41	93	124	111	203	149	135	102	958
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	2	8	33	15	20	10	88
ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	554	690	923	952	1761	991	460	212	6543
TOTALT	2704	3014	3361	3614	5438	3224	1926	1742	25023

Tabell 3.4.8 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvud-påföljd och ålder, 1983

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1983

LAGRUM ENLIGT VILKET AKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR AKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DÖMEN								TOTALT	NETTO PER RAD ¹
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ² ENLIGT										
LUL, 1 PAR	6851	396	1	1	-	-	-	-	7249	6623
LUL, 6 PAR	388	169	-	-	-	-	-	-	557	295
RB 20:7 P1	682	402	421	565	955	580	473	824	4902	4342
RB 20:7 P2	378	1295	1653	2104	2668	944	257	96	9395	6484
RB 20:7 P4	2	17	78	99	156	80	27	16	475	420
LVM, 31 PAR	-	-	-	2	6	3	2	3	16	15
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	8301	2279	2153	2771	3785	1607	759	939	22594	17404
DÖMDA TILL										
FÄNGELSE	20	1017	2704	3374	4810	2238	846	311	15320	13732
SLUTEN PSYK VÄRD	1	30	53	83	127	47	16	11	368	360
VÄRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
ÖPPEN PSYK VÄRD	-	-	1	4	7	3	2	-	17	17
SKYDDSTILLSYN	193	1344	1254	1281	1525	611	214	50	6472	6468
DARAV MED FÄNGELSE	11	198	200	219	202	57	11	6	904	904
BRB 33:2 TILLÄMPAD	1	1	2	9	16	6	8	2	45	45
VILLKORLIG DÖM	214	2100	2025	1751	2517	1449	712	406	11174	11141
VÄRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	592	147	-	-	-	-	-	-	739	698
VÄRD ENL LAG OM VÄRD AV MISSBRUKARE	-	-	1	6	16	9	5	2	39	39
BÖTER GENOM DÖM	2247	5320	6085	5930	9876	5948	3097	2016	40519	39012
BÖTER GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	9704	12691	12511	11740	19639	11622	6729	5631	90267	..
DISCIPLINSTRAFF	-	53	22	7	6	3	3	-	94	94
BRB 34:1 P1 TILLÄMPAD	42	994	1130	959	976	265	70	10	4446	4056
FRI FRÅN PÅFÖLJD	-	2	2	2	6	3	1	1	17	17
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	6	8	9	3	21	13	11	10	81	81
SUMMA DOMAR OCH SF	13019	23706	25797	25140	39527	22211	11706	8448	169554	..
DARAV DOMAR	3315	11015	13286	13400	19888	10589	4977	2817	79287	71580
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE, DOMAR OCH SF										
DARAV ÅTALSUNDERLÅTELSE OCH DOMAR	21320	25985	27950	27911	43312	23818	12465	9387	192148	..
	11616	13294	15439	16171	23673	12196	5736	3756	101881	83532

1) I denna kolumn redovisas en person som dömts till samma påföljd flera gånger under året endast en gång. Har personen under året dömts till olika påföljder, redovisas denne en gång per påföljd. I summaraden redovisas dock personerna endast en gång.

2) RB 20:7 P 3 ingår ej (7 personer).

Tabell 3.4.8 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvud-påföljd och ålder, 1983

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1983

LAGRUM ENLIGT VILKET AKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR AKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DÖMEN								TOTALT	NETTO PER RAD ¹
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ² ENLIGT										
LUL, 1 PAR	1141	55	1	-	-	-	-	-	1197	1159
LUL, 6 PAR	29	14	-	-	-	-	-	-	43	34
RB 20:7 P1	207	97	112	129	223	153	138	352	1411	1377
RB 20:7 P2	21	71	190	263	219	58	25	16	863	663
RB 20:7 P4	1	3	10	9	17	15	3	2	60	59
LVM, 31 PAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	1399	240	313	401	459	226	166	370	3574	3217
DÖMDA TILL										
FÅNGELSE	-	28	100	157	168	101	22	5	581	537
SLUTEN PSYK VÅRD	-	-	1	6	8	3	2	-	20	20
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖPPEN PSYK VÅRD	-	-	1	1	2	1	1	-	6	6
SKYDDSTILLSYN	14	142	189	238	250	97	28	4	962	962
DÄRAV MED FÅNGELSE	1	15	20	31	26	5	-	-	98	98
BRB 33:2 TILLÅMPAD	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
VILLKORLIG DÖM	9	244	350	375	523	299	138	53	1991	1987
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	44	17	-	-	-	-	-	-	61	61
VÅRD ENL LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2
BÖTER GENOM DÖM	244	572	584	629	1030	703	347	200	4309	4226
BÖTER GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	992	1701	1688	1649	2872	1766	1213	1105	12986	..
DISCIPLINSTRAFF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRB 34:1 P1 TILLÅMPAD	2	69	134	157	121	24	6	1	514	474
FRI FRÅN PÅFÖLJD	-	-	-	-	-	2	-	1	3	3
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	-	1	1	1	4	1	3	3	14	14
SUMMA DÖMAR OCH SF	1305	2774	3048	3213	4979	2998	1760	1372	21449	..
DÄRAV DÖMAR	313	1073	1360	1564	2107	1232	547	267	8463	7980
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE, DÖMAR OCH SF	2704	3014	3361	3614	5438	3224	1926	1742	25023	..
DÄRAV ÅTALSUNDERLÅTELSE OCH DÖMAR	1712	1313	1673	1965	2566	1458	713	637	12037	10730

1) I denna kolumn redovisas en person som dömts till samma påföljd flera gånger under året endast en gång. Har personen under året dömts till olika påföljder, redovisas denne en gång per påföljd. I summaraden redovisas dock personerna endast en gång.

2) RB 20:7 P 3 ingår ej (1 kvinna).

Tabell 3.4.9 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd samt utländskt medborgarskap, 1983

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced 1983, by principal offence and principal sanction; and number of whom who were foreign nationals

Anm. Motsvarande tabell men med utförligare brottsredovisning finns i Statistiskt meddelande, serie R, »Huvudbrott och huvudpåföljd«. Nytt för i år är att även åtalsunderlåtelser ingår.

HUVUDBROTT		DÖMDA TILL		VARD I SPEC.- SJUKH F PSYK UTV.- STÖRDA	ÖPPEN PSYK VARD	SKYDDSTILLSYN		VILL- KORLIG DOM	
		FANG- ELSE	SLUTEN PSYK VARD			TOTALT	DARAV MED FANG- ELSE		BRB 33:2 TILL- LAMPAD
BROTTSBALKEN									
1	BROTT MOT PERSON	2095	165	-	2	705	136	17	1275
2	MORD, DRAP	35	46	-	-	1	-	1	-
3	MISSHANDEL, INKL. GROV	1652	62	-	1	538	109	9	1059
4	VALLANDE TILL ANNANS DÖD	26	1	-	-	7	3	-	100
5	BROTT MOT FRIHET OCH FRID	206	19	-	1	111	14	4	72
6	VALDTAKT, VALDFÖRANDE	84	23	-	-	10	5	1	3
7	ÖVRIGA SEDLIGHETSBROTT	72	14	-	-	33	4	2	30
8	ÖVRIGA BROTT MOT PERSON	20	-	-	-	5	1	-	11
9	FÖRMÖGENHETSBROTT	4494	122	-	8	4079	526	12	7511
10	SNATTERI	12	-	-	1	20	2	-	7
11	STÖLD	1356	39	-	2	1817	144	5	3331
12	GROV STÖLD	957	19	-	-	444	143	-	173
13	TILLGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	464	12	-	-	461	46	1	360
14	RAN, GROVT RAN	325	21	-	-	40	16	-	5
15	ÖVRIGA TILLGREPPSBROTT	11	-	-	1	5	-	-	28
16	BEDRAGERIBROTT	658	19	-	3	817	114	3	1986
17	HALERI, HALERIFÖRSEELSE	437	2	-	1	352	48	-	711
18	FÖRSKINGRING MM	92	3	-	-	73	8	-	338
19	GÅLDENARSBROTT	159	-	-	-	12	2	-	552
20	SKADEGÖRELSEBROTT	23	7	-	-	38	3	3	20
21	BROTT MOT ALLMÄNHETEN	187	33	1	-	110	10	2	371
22	MORDBRAND	19	26	1	-	12	3	2	1
23	ÖVRIGA ALLMÄNFÄRLIGA BROTT	3	-	-	-	3	1	-	6
24	FÖRFÄLSKNING	78	5	-	-	80	4	-	311
25	MENED MM	87	2	-	-	15	2	-	53
26	BROTT MOT STATEN	1077	27	-	2	254	53	6	708
27	BROTT MOT ALLMÄN VERKSAMHET	565	24	-	1	207	46	6	271
28	MYNIGHETSMISSBRUK MM	2	-	-	-	-	-	-	2
29	ÖVRIGA BROTT MOT STATEN	510	3	-	1	47	7	-	435
30	SUMMA BROTT MOT BROTTSBALKEN	7853	347	1	12	5148	725	37	9865
31	TRAFIKBROTTSLAGEN	5388	4	-	3	703	31	5	438
32	RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	4876	4	-	3	650	24	5	416
33	SMITNING	105	-	-	-	18	-	-	6
34	ÖVRIGA TRAFIKBROTT	407	-	-	-	35	7	-	16
35	NARKOTIKA STRAFFL.-FÖRORDNINGEN	937	9	-	-	478	118	-	212
36	VARUSMUGGLINGSLAGEN	349	5	-	-	101	25	-	95
37	SKATTEBROTTSLAGEN	317	-	-	1	8	1	1	392
38	ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	476	3	-	1	34	4	2	172
39	TOTALT	15320	368	1	17	6472	904	45	11174

VARD ENLIGT SOCIAL- TJANST- LAGEN	VARD ENLIGT LAGEN OM VARD AV MISS- BRUKARE	BÖTER GENOM DOM STRAFF FÖRE- LAGG- ANDE (=SF)	DISCI- PLIN- STRAFF	BRB 34:1 P1 TILL- LAMPAD	FRI FRAN PA- FÖLJD	PA- FÖLJD EFTER- GIVEN	SUMMA DOMAR OCH SF	ATALS- UNDER- LATEL- SER (=AU)	SUMMA DOMAR, SF OCH AU	DARAV DOMAR ENDE UTL. TOTALT	AVSE- MEDB. HED UT- VIS- NING		
128	8	3478	1327	-	346	1	13	9543	917	10460	1402	49	1
3	-	-	-	-	-	-	-	85	3	88	29	10	2
102	6	1877	659	-	258	1	11	6226	420	6646	983	22	3
-	-	19	-	-	-	-	-	153	3	156	7	-	4
11	2	1176	638	-	72	-	2	2310	420	2730	260	4	5
6	-	-	-	-	-	-	-	126	3	129	47	8	6
1	-	191	-	-	9	-	-	350	42	392	43	5	7
5	-	215	30	-	7	-	-	293	26	319	33	-	8
497	17	8369	10744	12	3014	9	18	38894	14272	53166	4148	118	9
4	-	1791	6646	2	99	-	5	8587	4896	13483	542	-	10
198	9	626	-	-	1418	4	1	8801	4372	13173	1378	31	11
86	1	11	-	-	193	-	-	1884	269	2153	266	21	12
120	2	102	30	2	357	-	-	1910	1270	3180	188	6	13
29	-	1	-	-	12	-	-	433	29	462	109	38	14
-	-	945	2265	-	25	-	7	3287	533	3820	108	-	15
13	2	858	489	-	441	1	2	5289	1019	6308	660	13	16
17	-	519	124	-	298	-	1	2462	801	3263	362	9	17
1	2	401	75	6	61	-	1	1053	320	1373	98	-	18
-	-	96	65	-	14	-	-	898	42	940	36	-	19
29	1	3019	1050	2	96	4	1	4290	721	5011	401	-	20
10	1	405	187	3	86	-	-	1394	333	1727	188	5	21
4	-	1	-	-	-	-	-	64	17	81	7	-	22
2	-	106	68	-	2	-	-	190	34	224	15	-	23
4	1	142	31	3	62	-	-	717	182	899	106	4	24
-	-	156	88	-	22	-	-	423	100	523	60	1	25
48	5	2757	1780	73	242	2	4	6979	404	7383	489	6	26
46	5	1568	315	-	168	1	3	3174	278	3452	410	5	27
-	-	25	-	-	-	-	-	29	2	31	-	-	28
2	-	1164	1465	73	74	1	1	3776	124	3900	79	1	29
683	31	15009	14038	88	3688	12	35	56810	15926	72736	6227	178	30
11	4	9906	19291	5	358	2	12	36125	3034	39159	2138	-	31
8	4	3762	2460	-	175	-	2	12360	169	12529	1252	-	32
-	-	1377	-	-	16	-	1	1523	86	1609	180	-	33
3	-	4767	16831	5	167	2	9	22242	2779	25021	706	-	34
29	-	704	1369	-	278	2	1	4019	935	4954	278	38	35
12	1	1185	5249	-	61	-	1	7059	65	7124	775	45	36
-	-	416	4	-	9	-	2	1149	58	1207	66	1	37
4	3	13299	50316	1	52	1	30	64392	2576	66968	1924	1	38
739	39	40519	90267	94	4446	17	81	169554	22594	192148	11408	263	39

Tabell 3.4.9 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd samt utländskt medborgarskap, 1983

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced 1983, by principal offence and principal sanction; and number of whom who were foreign nationals

Anm. Motsvarande tabell men med utförligare brottsredovisning kan rekvireras från SCB. Nytt för i år är att även åtalsunderlåtelser ingår i tabellen.

HUVUDBROTT	DÖMDA TILL		VARD I SPEC.- SJUKH F PSYK UTV.- STÖRDA	ÖPPEN PSYK VARD	SKYDDSTILLSYN			VILL- KORLIG DOM	
	FANG- ELSE	SLUTEN PSYK VARD			TOTALT	DARAV MED FANG- ELSE	BRB 33:2 TILL- LÄMPAD		
BROTTSBALKEN									
1 BROT MOT PERSON	30	8	-	-	45	4	-	69	
2 MORD, DRAP	-	3	-	-	-	-	-	-	
3 MISSHANDEL, INKL. GROV	24	3	-	-	43	3	-	50	
4 VALLANDE TILL ANNANS DÖD	1	-	-	-	-	-	-	13	
5 BROT MOT FRIHET OCH FRID	2	2	-	-	2	1	-	5	
6 ÖVRIGA SEDLIGHETSBROT	2	-	-	-	-	-	-	-	
7 ÖVRIGA BROT MOT PERSON	1	-	-	-	-	-	-	1	
8 FÖRMÖGENHETSBROT	183	7	-	5	606	62	1	1613	
9 SNATTERI	1	-	-	1	12	1	-	3	
10 STÖLD	56	2	-	2	212	17	-	680	
11 GROV STÖLD	39	1	-	-	54	18	-	16	
12 TILGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	4	1	-	-	21	1	-	18	
13 RAN, GROVT RAN	12	-	-	-	4	3	-	1	
14 ÖVRIGA TILGREPPSBROT	-	-	-	1	2	-	-	5	
15 BEDRAGERIBROT	44	1	-	1	216	18	1	639	
16 HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	19	-	-	-	65	3	-	105	
17 FÖRSKINGRING MM	5	-	-	-	15	1	-	100	
18 GÄLDENÄRSBROT	2	-	-	-	1	-	-	45	
19 SKADEGÖRELSEBROT	1	2	-	-	4	-	-	1	
20 BROT MOT ALLMÄNHETEN	9	5	-	-	27	1	-	105	
21 MORDBRAND	1	3	-	-	-	-	-	-	
22 ÖVRIGA ALLMÄNFÄRLIGA BROT	-	-	-	-	-	-	-	1	
23 FÖRFÄLSKNING	1	2	-	-	24	1	-	94	
24 MENED MM	7	-	-	-	3	-	-	10	
25 BROT MOT STATEN	23	-	-	-	21	3	-	28	
26 BROT MOT ALLMÄN VERKSAMHET	20	-	-	-	20	3	-	26	
27 MYNDIGHETSMISSBRUK MM	1	-	-	-	-	-	-	-	
28 ÖVRIGA BROT MOT STATEN	2	-	-	-	1	-	-	2	
29 SUMMA BROT MOT BROTTSBALKEN	245	20	-	5	699	70	1	1815	
30 TRAFIKBROTTSLAGEN	201	-	-	-	125	1	-	86	
31 RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	183	-	-	-	122	1	-	86	
32 SMITNING	2	-	-	-	1	-	-	-	
33 ÖVRIGA TRAFIKBROT	16	-	-	-	2	-	-	-	
34 NARKOTIKA STRAFFL.-FÖRORDNINGEN	86	-	-	-	119	24	-	31	
35 VARUSMUGGLINGSLAGEN	29	-	-	-	12	1	-	9	
36 SKATTEBROTTSLAGEN	4	-	-	-	-	-	-	39	
37 ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	16	-	-	1	7	2	-	11	
38 TOTALT	581	20	-	6	962	98	1	1991	

VARD ENLIGT SOCIAL- TJÄNST- LAGEN	VARD ENLIGT LAGEN OM VARD AV MISS- BRUKARE	BÜTER GENOM DOM STRAFF FÖRE- LÄGG- ANDE (=SF)	DISCI- PLIN- STRAFF	BRB 34:1 P1 TILL- LAMPAD	FRI FRAN PA- FÖLJD	PA- FÖLJD EFTER- GIVEN	SUMMA DOMAR OCH SF	ATALS- UNDER- LÄTEL- SER (=AU)	SUMMA DOMAR, SF OCH AU	DARAV DOMAR ENDE UTL. TOTALT	AVSE- MEDB. HED UT- VIS- NING		
13	1	255	122	-	22	-	3	568	81	649	78	-	1
1	-	-	-	-	-	-	-	4	2	6	1	-	2
11	1	138	54	-	17	-	1	342	43	385	57	-	3
-	-	2	-	-	-	-	-	16	-	16	1	-	4
1	-	96	61	-	4	-	2	175	34	209	15	-	5
-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	4	-	-	6
-	-	18	7	-	1	-	-	28	1	29	4	-	7
33	-	1330	3562	-	363	3	5	7710	2702	10412	863	5	8
-	-	605	2896	-	34	-	2	3554	1756	5310	213	-	9
12	-	93	-	-	153	1	-	1211	385	1596	327	2	10
3	-	-	-	-	17	-	-	130	21	151	18	2	11
6	-	2	2	-	12	-	-	66	63	129	9	-	12
2	-	-	-	-	1	-	-	20	-	20	4	-	13
-	-	101	469	-	1	-	2	581	64	645	23	-	14
3	-	189	99	-	85	1	1	1279	207	1486	169	1	15
1	-	68	29	-	46	-	-	333	117	450	42	-	16
1	-	53	9	-	8	-	-	191	32	223	20	-	17
-	-	10	8	-	-	-	-	66	1	67	2	-	18
5	-	209	50	-	6	1	-	279	56	335	36	-	19
-	-	84	62	-	14	-	-	306	74	380	29	-	20
-	-	1	-	-	-	-	-	5	2	7	-	-	21
-	-	13	22	-	1	-	-	37	3	40	1	-	22
-	-	30	7	-	11	-	-	169	46	215	17	-	23
-	-	40	33	-	2	-	-	95	23	118	11	-	24
8	-	175	72	-	16	-	1	344	34	378	40	-	25
8	-	148	20	-	15	-	1	258	30	288	39	-	26
-	-	9	-	-	-	-	-	10	-	10	-	-	27
-	-	18	52	-	1	-	-	76	4	80	1	-	28
54	1	1844	3818	-	415	3	9	8928	2891	11819	1010	5	29
1	1	1033	3111	-	26	-	2	4586	265	4851	129	-	30
1	1	262	197	-	9	-	-	861	4	865	53	-	31
-	-	204	-	-	2	-	-	209	3	212	14	-	32
-	-	567	2914	-	15	-	2	3516	258	3774	62	-	33
6	-	109	187	-	64	-	-	602	162	764	25	3	34
-	-	169	726	-	5	-	-	950	8	958	98	6	35
-	-	36	2	-	1	-	1	83	5	88	5	-	36
-	-	1118	5142	-	3	-	2	6300	243	6543	130	-	37
61	2	4309	12986	-	514	3	14	21449	3574	25023	1397	14	38

Tabell 3.4.10 a Personer som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1983

Persons sentenced to imprisonment, by principal offence and duration of imprisonment, 1983

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD, MÅNADER												TO- TALT
	MINDRE	EXAKT	MER	MER	MER	MER	EXAKT	MER	EXAKT	MER	MER	MER	
	AN 1	1	AN 1 HÖGST 2	AN 2 HÖGST 3	AN 3 HÖGST 4	AN 4 MINDRE AN 6	6	AN 6 MINDRE AN 12	12	AN 12 HÖGST 24	AN 24 HÖGST 48	AN 48	
BROTT MOT PERSON	56	657	466	262	177	31	151	128	117	153	82	30	2310
MORD, DRAP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	26	35
MISSHANDEL, INKL. GROV	43	583	395	215	130	24	120	89	102	98	29	1	1829
VALLANDE TILL ANNANS DÖD	1	3	8	4	5	-	2	3	-	2	2	-	30
BROTT MOT FRIHET OCH FRID	10	64	55	30	25	2	12	7	3	15	5	1	229
VALDTÅKT, VALDFÖRANDE	-	-	-	6	4	-	5	12	10	25	25	2	89
ÖVRIGA SEDLIGHETSBROTT	-	2	6	7	10	2	10	13	2	13	12	-	77
ÖVRIGA BROTT MOT PERSON	2	5	2	-	3	3	2	4	-	-	-	-	21
FÖRMÖGENHETSBROTT	54	734	954	803	447	89	737	847	331	348	78	21	5443
SNATTERI	3	9	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	15
STÖLD	26	338	435	315	213	45	180	96	11	8	1	-	1668
GROV STÖLD	5	46	72	126	34	4	263	380	137	96	18	-	1181
TILLGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	8	103	157	117	61	9	57	47	8	3	-	-	570
RÅN, GROVT RÅN	-	1	7	17	5	-	14	28	78	143	35	19	347
ÖVRIGA TILLGREPPSBROTT	-	3	5	1	-	1	1	1	1	-	-	-	13
BEDRÅGERIBROTT	5	65	121	105	58	13	120	197	64	78	14	1	841
HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	5	88	114	89	51	14	72	59	12	10	3	-	517
FÖRSKINGRING MM	-	13	10	13	14	-	10	18	10	7	5	1	101
GÅLDENÅRSBROTT	1	60	26	16	9	3	18	17	8	2	2	-	162
SKADEGÖRELSEBROTT	1	8	5	4	2	-	1	4	2	1	-	-	28
BROTT MOT ALLMÄNHETEN	-	19	38	44	26	1	34	19	7	9	8	5	210
MORDBRAND	-	-	-	3	-	-	-	-	4	6	5	4	22
ÖVRIGA ALLMÄNFÄRLIGA BROTT	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4
FÖRFÄLSKNING	-	10	19	20	7	1	18	13	1	1	3	-	93
MENED MM	-	7	19	20	19	-	16	6	2	2	-	-	91
BROTT MOT STATEN	84	521	215	132	121	10	43	44	9	5	2	1	1187
BROTT MOT ALLMÄN VERKSAMHET	17	239	160	83	47	9	34	37	8	4	2	-	640
MYNDIGHETSMISSBRUK MM	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2
ÖVRIGA BROTT MOT STATEN	67	282	55	48	74	1	8	7	1	1	-	1	545
SUMMA BROTT MOT BROTTSBALKEN	194	1931	1673	1241	771	131	965	1038	464	515	170	57	9150
TRAFIKBROTTSLAGEN	298	3912	1182	180	79	16	31	8	1	1	-	-	5708
RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	241	3654	1028	146	49	9	16	3	1	1	-	-	5148
SMITNING	3	45	49	6	2	-	2	-	-	-	-	-	107
ÖVRIGA TRAFIKBROTT	54	213	105	28	28	7	13	5	-	-	-	-	453
NARKOTIKASTRAFFL.-FÖRORDNINGEN	30	154	178	119	67	21	99	105	54	118	123	49	1117
VARUSMUGGLINGSLAGEN	10	80	71	43	32	15	24	25	12	44	26	16	398
SKATTEBROTTSLAGEN	-	62	73	35	21	4	31	46	13	27	5	1	318
ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	23	236	93	49	44	5	25	10	1	3	-	-	489
TOTALT	555	6375	3270	1667	1014	192	1175	1232	545	708	324	123	17180

Tabell 3.4.10 b Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1983

Women sentenced to imprisonment, by principal offence and duration of imprisonment, 1983

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD, MÅNADER												TO- TALT
	MINDRE AN 1	EXAKT 1	MER AN 1 HÖGST 2	MER AN 2 HÖGST 3	MER AN 3 HÖGST 4	MER AN 4 MINDRE AN 6	EXAKT 6	MER AN 6 MINDRE AN 12	EXAKT 12	MER AN 12 HÖGST 24	MER AN 24 HÖGST 48	MER AN 48	
BROTTSBALKEN													
BROTT MOT PERSON	2	11	6	4	1	1	-	-	7	3	1	-	36
MISSHANDEL, INKL. GROV	1	10	4	4	1	-	-	-	7	1	1	-	29
VALLANDE TILL ANNANS DÖD	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
BROTT MOT FRIHET OCH FRID	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
ÖVRIGA SEDLIGHETSBROTT	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2
ÖVRIGA BROTT MOT PERSON	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
FÖRMÖGENHETSBROTT	3	50	53	44	16	2	35	52	13	10	3	-	281
SNATTERI	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
STÖLD	-	25	23	17	7	1	8	4	-	-	-	-	85
GROV STÖLD	1	6	8	8	1	-	16	20	1	1	-	-	62
TILLGREPP AV FORTSKAFFN.MEDEL	-	5	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	8
RAN, GROVT RAN	-	-	4	-	-	-	1	1	2	8	-	-	16
BEDRAGERIBROTT	-	6	15	13	4	-	6	19	8	1	2	-	74
HALERI, HALERIFÖRSEELSE	1	4	2	4	4	1	2	6	-	-	-	-	24
FÖRSKINGRING MM	-	1	-	-	-	-	1	1	2	-	1	-	6
GULDENÄRSBROTT	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
SKADEGÖRELSEBROTT	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
BROTT MOT ALLMÄNHETEN	-	1	1	3	2	-	1	-	2	1	-	-	11
MORDBRAND	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
FÖRFALSKNING	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
MENED MM	-	-	-	2	2	-	1	-	1	1	-	-	7
BROTT MOT STATEN	3	9	6	5	2	1	-	1	1	-	-	-	28
BROTT MOT ALLMÄN VERKSAMHET	3	9	5	3	2	1	-	1	1	-	-	-	25
MYNDIGHETSMISSBRUK MM	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ÖVRIGA BROTT MOT STATEN	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
SUMMA BROTT MOT BROTTSBALKEN	8	71	66	56	21	4	36	53	23	14	4	-	356
TRAFIKBROTTSLAGEN	11	180	23	2	-	-	2	-	-	-	-	-	218
RATTFYLLERI/RATTONYKTERHET	9	165	15	-	-	-	2	-	-	-	-	-	191
SMITNING	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ÖVRIGA TRAFIKBROTT	2	13	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	25
NARKOTIKA STRAFFL.-FÖRORDNINGEN	3	16	22	19	3	-	10	13	4	15	15	1	121
VARUSMUGGLINGSLAGEN	1	3	4	4	1	-	1	4	3	9	3	-	33
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	4
ANDRA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR	2	6	1	5	2	1	1	1	-	-	-	-	19
TOTALT	25	276	118	87	27	5	50	72	30	38	22	1	751

Tabell 3.4.11 a I Sverige kyrkobokförda utländska medborgare som meddelats åtalsunderlåtelse eller som dömts, efter medborgarskap, huvudbrott under året och ålder, 1983. Nettoresultat

Foreign nationals, registered for domicile in Sweden, against whom prosecution was waived or who were sentenced 1983, by nationality, principal offence during the year and age. Net figures

Anm. Urvalet av nationaliteter har skett efter principen att de med flest lagföringar redovisas. Motsvarande uppgifter för de nationaliteter som inte redovisas i tabellen samt för kvinnor kan fås från SCB.

Nettoresultat innebär att en person endast förekommer en gång i tabellen, oavsett hur många gånger personen lagförts under året. I övriga tabeller i detta avsnitt kan en person förekomma flera gånger, om denne lagförts vid flera tillfällen under året.

MEDBORGARE I	HUVUDBROTT UNDER ÅRET				BROTT MOT ANDRA LAGAR			TOTALT	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGAR- BESLUTET/DÖMEN					I SVERIGE KYRKOBOKF STRAFF- MYNDIGA AV RESP MEDBOR. GÅRSKAP EFTER MEDEL FOLKMÄNGD	
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				SAHT- LIGA										
	BROTT MOT PERSON	FÖR- MÖGEN- HETS- BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA		DÄRAV RATT- FYLLE- RI OCH RATT- ONYK- TERHET	NARKO- TIKA- BROTT		15-17	18-20	21-24	25-39	40-		
DANMARK	56	231	33	320	239	75	15	559	47	71	87	218	136	21012	
FINLAND	546	1862	226	2634	1329	557	61	3963	435	256	487	2121	664	117712	
ISLAND	2	23	3	28	23	5	1	51	5	4	10	23	9	2207	
NORGE	46	210	20	276	190	47	19	466	47	52	84	168	115	20122	
GREKLAND	37	110	19	166	104	8	10	270	21	28	41	117	63	9339	
ITALIEN	8	20	5	33	47	10	1	80	4	5	4	42	25	3503	
JUGOSLAVIEN	129	443	41	613	433	77	16	1046	80	83	113	467	303	27830	
POLEN	33	267	13	313	131	51	3	444	30	27	59	258	70	11888	
SPANIEN	9	30	1	40	30	7	7	70	10	4	10	39	7	2606	
STORBRITANNIEN	10	39	7	56	53	12	5	109	15	10	10	53	21	7070	
TJECKOSLOVAKIEN	3	35	6	44	13	-	1	57	5	5	10	30	7	933	
UNGERN	17	38	9	64	33	8	1	97	4	2	12	55	24	2155	
VÄSTTYSKLAND	15	59	9	83	80	22	2	163	16	13	9	56	69	10318	
ÖSTERRIKE	4	10	1	15	30	6	1	45	2	5	4	12	22	2464	
ALGERIET	5	23	6	34	13	3	-	47	-	-	2	37	8	428	
ETIOPIEN	11	30	13	54	10	3	1	64	3	4	12	38	7	1338	
GAMBIA	8	17	5	30	15	3	7	45	-	-	4	38	3	425	
LIBANON	8	13	5	26	29	2	16	55	2	10	13	26	4	1085	
MAROCKO	12	21	4	37	14	3	4	51	1	4	7	30	9	987	
TUNISIEN	21	26	8	55	26	4	7	81	-	-	9	70	2	736	
USA	8	34	7	49	34	6	8	83	17	15	7	30	14	4986	
CHILE	43	129	21	193	67	16	3	260	28	25	38	131	38	6465	
IRAK	11	21	8	40	11	-	3	51	-	1	14	34	2	1351	
IRAN	26	77	14	117	63	10	1	180	5	3	25	140	7	3302	
SYRIEN	10	15	3	28	11	-	3	39	4	10	9	13	3	1207	
TURKIET	69	174	28	271	117	18	6	388	48	52	85	159	44	12577	
STATSLÖSA	4	17	4	25	14	4	-	39	4	4	6	21	4	665	
ÖVRIGA FRÄMMANDE LÄNDER	90	250	42	382	242	36	27	624	38	39	69	378	100	28849	
SAMTL FRÄMMANDE LÄNDER	1241	4224	561	6026	3401	993	229	9427	871	732	1240	4804	1780	303560	
SVERIGE	6700	29562	5597	41859	29925	7927	2412	71784	8616	9575	10574	25675	17344	6480348	

Tabell 3.4.11 b I Sverige ej kyrkobokförda utländska medborgare som meddelats åtalsunderlåtelse eller som dömts, efter medborgarskap, huvudbrott under året och ålder, 1983. Netto-redovisning

Foreign nationals, not registered for domicile in Sweden, against whom prosecution was waived or who were sentenced 1983, by nationality, principal offence during the year and age. Net figures

Anm. Urvalet av nationaliteter har skett efter principen att de med flest lagföringar redovisas. Motsvarande uppgifter för de nationaliteter som inte redovisas i tabellen kan fås från SCB.

Netto-redovisning innebär att en person endast förekommer en gång i tabellen, oavsett hur många gånger personen lagförts under året. I övriga tabeller i detta avsnitt kan en person förekomma flera gånger, om denna lagförts vid flera tillfällen under året.

MEDBORGARE I	HUVUDBROTT UNDER ÅRET				BROTT MOT ANDRA LAGAR			TOTALT	ALDER VID TIDEN FÖR AKLAGAR-BESLUTET/DÖMEN				
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				SAMT-LIGA	DÄRAV			15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	BROTT MOT PERSON	FÖR-MÖGEN-HETS-BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA		RATT-FYLLE-RI OCH RATT-ONYK-TERHET	NARKO-TIKA-BROTT						
DANMARK	8	45	13	66	322	29	3	388	14	22	42	209	101
FINLAND	61	348	44	453	353	47	11	806	42	71	142	423	128
ISLAND	-	5	-	5	3	-	-	8	2	1	-	3	2
NORGE	14	85	11	110	317	25	8	427	25	52	79	190	81
GREKLAND	1	8	-	9	9	-	-	18	-	1	1	11	5
ITALIEN	-	9	-	9	5	-	-	14	-	4	3	2	5
JUGOSLAVIEN	6	27	4	37	20	1	-	57	1	2	12	28	14
POLEN	3	21	4	28	12	-	-	40	1	-	6	19	14
SPANIEN	1	3	1	5	7	-	-	12	-	1	-	10	1
STORBRIANNIEN	4	5	1	10	37	5	7	47	-	1	7	35	4
TJECKOSLOVAKIEN	-	2	2	4	3	-	-	7	1	-	-	5	1
UNGERN	-	5	-	5	4	-	-	9	1	-	2	5	1
VÄSTTYSKLAND	5	22	8	35	155	19	-	190	7	12	12	83	76
ÖSTERRIKE	-	-	-	-	12	3	-	12	-	1	2	3	6
ALGERIET	1	12	2	15	2	-	1	17	-	3	9	4	1
ETIOPIEN	-	1	3	4	-	-	-	4	1	1	1	1	-
GAMBIA	2	4	-	6	-	-	-	6	-	-	1	5	-
LIBANON	-	1	-	1	3	-	2	4	-	2	-	2	-
MAROCKO	3	3	2	8	2	-	1	10	-	-	5	4	1
TUNISIEN	2	5	-	7	3	-	1	10	-	1	1	8	-
USA	1	8	-	9	11	3	2	20	2	6	1	7	4
CHILE	-	5	-	5	5	1	1	10	-	1	-	6	3
IRAK	1	1	-	2	-	-	-	2	-	-	-	2	-
IRAN	-	2	-	2	1	1	-	3	-	-	1	2	-
SYRIEN	-	4	-	4	2	-	1	6	-	1	-	5	-
TURKIET	3	-	1	4	7	2	-	11	-	1	1	9	-
STATSLÖSA	-	7	1	8	2	-	-	10	-	-	4	3	3
ÖVRIGA FRÄMMANDE LÄNDER	8	50	8	66	107	6	19	173	2	18	32	84	37
SAMTL FRÄMMANDE LÄNDER	124	688	105	917	1404	142	57	2321	99	202	364	1168	488
SVERIGE	6700	29562	5597	41859	29925	7927	2412	71784	8616	9575	10574	25675	17344
KYRKOBOKFÖRDA UTL MEDB	1241	4224	561	6026	3401	993	229	9427	871	732	1240	4804	1780

3.5 Kriminalvård

Corrections

3.5.1 Några resultat

Kriminalvård – fängelse och frivård

Kriminalvård innebär

- antingen *intagning* i fängelse, även kallad anstaltsvård
- eller frivård, dvs *övervakning* av dem som dömts till skyddstillsyn eller som villkorligt frigivits ur fängelset.

Kriminalvården sysselsätter ungefär 4 500 personer på anstalterna, 800 inom frivården och cirka 370 personer vid kriminalvårdsstyrelsen. Hela kriminalvården kostade ungefär 1,6 miljarder kronor budgetåret 1983/84.

Fängelserna

- Den 1 oktober 1983 fanns 75 fängelser: 19 riksanstalter och 56 lokalanstalter samt 23 häkten. En rad nya lokalanstalter är under byggnad eller planering.
- År 1983 togs drygt 50 000 personer¹ in på fängelser och häktena. Sedan 1977 har antalet nykomna fångar (exkl häktade) ökat med 44 procent och medelbeläggningen med 14 procent.

Ökningen av fångantalet sedan 1977 kan förklaras av²:

- Polisens och åklagarnas ökade insatser mot illegal hantering av *alkohol* (sedan 1978, då en straffskärpning bl a för langning trädde i kraft) och *narkotika* (sedan 1980), vilka har lett till fler fängelsestraff.
- Intensifierade insatser mot den ekonomiska brottsligheten vilka resulterat i ett tydligt ökat antal fängelsestraff.
- Fler *äldre* kriminellt belastade personer (30 – år) som döms till fängelse för traditionella vålds- och förmögenhetsbrott.

- De vanligaste brotten bland dem som påbörjar ett fängelsestraff är alltså rattfylleri, stöld och misshandel. Narkotikabrotten utgör mindre än 10 procent.

Antalet kvinnor har mer än tredubblats sedan mitten av 60-talet

- Få unga människor (15–20 år) och få kvinnor tas in i fängelserna. Antalet kvinnor har dock mer än tredubblats sedan mitten av 60-talet: 1965 togs 163 kvinnor in – 1983 var de 576. Det genomsnittliga antalet kvinnor på fängelserna är idag omkring 200 (inkl häktade).
- År 1983 var strafftiden för 57 procent av de intagna högst 2 månader. För 12 procent var den 1 år eller längre. Räknar man däremot strafftiden *en given dag* blir bilden annorlunda.

Den 1 mars 1983 hade

- 27 procent en strafftid på upp till 3 månader
- 33 procent på 3 månader och upp till 1 år
- 40 procent på 1 år eller däröver.

Långa strafftider har ökat

- Antalet fångar med långa strafftider har ökat kraftigt sedan mitten av 1970-talet. Många av dem är utländska medborgare.

	Intagna den 1 mars		
	Strafftid på		
	2–4 år	5 år eller mer	Summa
1976	455	128	583
1983	703	315	1 018
därav utländska medborgare (%)	30 %	40 %	33 %

1) Dubbelräkningar av personer förekommer i statistiken.
2) Se RS-promemoria 1983:10.

Ökningen bör bli ses mot bakgrund av att internering avskaffats 1981 och de ökade insatserna mot narkotikabrottsligheten (se nedan avsnitt 3.7).

Trots att fångar med långa strafftider blir allt fler har den genomsnittliga vistelsetiden minskat. Det beror delvis på de generösa reglerna angående villkorlig frigivning. Gränsen för villkorlig frigivning har sänkts tre gånger sedan 1980. Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande två år i regel ska friges villkorligt när *halva tiden*, dock minst två månader, har avtjänats.

Fängelsevistelsen varar i genomsnitt i drygt 3 månader

Den genomsnittliga vistelsetiden var 3,2 månader 1983. (Räknar man bort rattfyllerister, som vanligtvis döms till 1 månads fängelse, ökar den genomsnittliga vistelsetiden till ungefär 4 månader). Utvecklingen har sett ut på följande vis:

Genomsnittlig vistelsetid i månader	1965	1970	1975	1980	1983
	4,9	4,5	3,7	3,5	3,2

- Den 1 januari 1984 var ungefär 3 800 fångar (inkl häktade) inskrivna på fängelserna. Detta är en minskning med drygt 800 personer jämfört med 1 januari 1983. Minskningen beror fram för allt på de ändrade reglerna angående villkorlig frigivning (se ovan). Även antalet häktade har minskat.

10–15 procent av de inskrivna brukar dock inte vara närvarande av olika skäl: vissa har permissioner, andra är sjuka, vistas på behandlingshem eller är på rymmen osv.

- Omkring 65 procent av fångarna (inkl häktade) är inskrivna på slutna anstalter. Där är bevakningen strängare än på de öppna anstalterna.

- Fångarna har arbetsplikt. Drygt hälften av dem är sysselsatta med industri- eller jordbruksarbete. Timförtjänsten är omkring 6 kr. Marknadsmässig lön betalas på 3 anstalter. Drygt 10 procent studerar.

- En given dag har omkring 190 intagna eller 4 procent av fångarna *frigång*, dvs de får vistas utanför fängelset på dagen för att arbeta eller studera. Nätterna skall emellertid tillbringas i fängelset. Frigång har funnits sedan 1943, men användes inte i någon större utsträckning före 1974.

- En given dag vistas omkring 90 intagna eller 2 procent av fångarna enligt § 34 *kriminalvårdslagen* utanför fängelse; på behandlingshem eller i familjevård, på folkhögskolor eller militärtjänst. I genomsnitt varar dessa vistelser i 2 månader.

Antalet § 34-vistelser har i stort sett varit konstant de senaste åren.

Rymningar och missbruk av permissioner har minskat

- År 1983 inträffade 1 040 rymningar och drygt 1 000 permissioner missköttes. Sammanlagt beviljades knappt 40 000 permissioner detta år. Missbruk av permissioner minskade på 70-talet trots att allt fler permissioner beviljades. Antalet rymningar har mer än halverats sedan 1977. Däremot har de disciplinära bestraffningarna blivit strängare under senare år.

	1977	1982/83
Varning	2 606	2 271
Senareläggning av frigivning	1 099	2 303
Förflyttning	1 706	1 698
Summa	5 411	6 272

Tung narkotika förekommer sällan på anstalterna

- Den sedan 1968 årligen insamlade statistiken visar, att antalet kända narkotikamissbrukare har varit konstant. Det har legat kring 1 100 intagna eller mellan en tredjedel och en fjärdedel av samtliga fångar. Först under åren 1982 och 1983 har en tydlig ökning inträffat, vilken dock inte fortsätter under 1984. En av orsakerna till ökningen var troligen att antalet personer som dömts för narkotikabrott till fängelse har fördubblats sedan 1980 pga ändrad ingripandepaxis (se nedan avsnitt 3.7).

Cannabis är det preparat som allra allra vanligast förekommer på fängelserna. Amfetamin och opiater är däremot sällsynta (KVS Rapport 1983:1).

- Många undersökningar om fångarnas sociala situationer har visat att . . .

. . . deras uppväxtmiljö i stor utsträckning varit dålig;
 . . . utbildning utöver folk- och grundskola är mycket ovanlig hos dem;
 . . . arbets- och bostadslöshet förekommer ofta;
 . . . mellan 1/4 och 1/3 har kända narkotikaproblem; men ännu fler har problem med *alkohol*.

Många återfaller trots långa straff

- Risken att återfalla i nya brott är störst tiden närmast efter frigivningen. Den varierar också med hur långt fängelsestraf-

fet har varit och hur många gånger man tidigare varit straffad. I korthet: ju oftare man har varit straffad tidigare, desto längre fängelsestraff får man (delvis beroende på att brotten blir grövre) och desto större är risken att begå nya brott efter frigivningen.

Av de som 1977 dömdes till fängelsestraff återföll (i procent) inom tre år i allvarigare (s k grövre) brott

Antal tidigare lagföringar	Fängelsestraffets längd				
	1 mån	6 mån	12 mån	18 mån	Alla
0	16	24	18	18	18
5	56	70	89	83	68
10	89	89	100	100	92

- Att ha människor i fängelse kostade 1982/83, beroende på anstaltstyp, i genomsnitt mellan 430 och 780 kronor per person och dygn.

Frivården

Frivården har till uppgift att anpassa straffade till samhället genom övervakning, vilket innebär kontroll, sociala insatser och personlig påverkan. För varje dömd person inom frivården utses därför en övervakare. Tanken är att den dömda regelbundet ska träffa sin övervakare.

Övervakning är billig

Idag får man övervakning antingen omedelbart efter domen (skyddstillsyn) eller efter villkorlig frigivning från fängelset.

Övervakningen pågår i regel under 1 år och kostar ungefär 30 kronor per person och dygn.

Varje dag står mellan 12 000 och 13 000 personer under övervakning. Antalet övervakare har minskat kraftigt sedan 1 juli 1983, då övervakningstiden förkortades till i regel 1 år. Det finns ca 7 500 lekmanövervakare, dvs vanliga medborgare som ställer upp som övervakare. Dessutom finns 500 tjänstemannaövervakare.

Övervakaruppgiften är inte lätt. Den 1 oktober 1982 såg de övervakades situation ut så här:

- 31 procent var arbetslösa
- 11 procent gjorde militärtjänst eller var intagna på anstalt
- 20 procent var sysselsatta i olika beredskapsarbeten, arbetsmarknadsutbildning eller liknande
- 6 procent hade pension eller sjukbidrag
- 17 procent var helt eller tillfälligt bostadslösa.

Av de som dömdes till skyddstillsyn 1977 var andelen (i procent) som inom 3 år återföll i allvarigare brott följande.

Antal tidigare lagföringar	Ålder			
	15–19 år	20–29 år	30–år	Alla
0	47	40	21	34
5	74	71	51	65
10	100 ¹	76	86	80

1) Procenttalet är beräknat på ett antal som är mindre än 10.

Skyddstillsyn och fängelse ger ungefär samma återfallsprocent

Jämför man skyddstillsyn och fängelse och tar hänsyn till ålder och antal tidigare straff, blir återfallsprocenten i de allra flesta fall ungefär lika – oavsett fängelsestraffets längd. Återfall i nya brott påverkas tydligen inte av straffets stränghet.

Ett undantag gäller personer som tidigare *inte* varit straffade. I dessa fall ligger återfallsprocenten för fängelse lägre än för skyddstillsyn. En förklaring för denna avvikelse kan vara *dels* att fängelse på 1 månad omfattar många rattfyllerister med låg upptäcktsrisk, *dels* att de längre fängelsestraffen rör delvis grova brott begångna av personer med en trots allt god prognos.

Fängelse och skyddstillsyn: Hur ser återfallsprocenten ut?

	Antal tidigare lagföringar			
	0	1	5	10
15–19 år: Skyddstillsyn	47	58	74	100 ¹
Fängelse 1 mån	24	60	100 ¹	100 ¹
» 6 »	40	63 ¹	100 ¹	.. ²
» 12 »	40	50 ¹	100 ¹	.. ²
» 18 »	20 ¹	33	.. ²	.. ²
20–29 år: Skyddstillsyn	40	50	71	76
Fängelse 1 mån	19	34	60	87
» 6 »	30	48	74	89
» 12 »	19	42	89	100 ¹
» 18 »	32	45	67 ¹	100 ¹
30– år: Skyddstillsyn	21	28	51	86
Fängelse 1 mån	14	31	47	92
» 6 »	16	28	54	91
» 12 »	9	41	86 ¹	100 ¹
» 18 »	10	33 ¹	100 ¹	100 ¹

1) Procenttalet är beräknat på ett antal som är mindre än 10.

2) Ingen person har dömts.

Anmärkning: Lagföringsår är 1977 och uppföljningsperioden 3 år.

Läsanvisning: Läs tabellen kolumnvis!

Exempel: Av de som var *ej tidigare straffade* återföll bland 15–19 åringarna

47 procent av de som dömdes till skyddstillsyn
medan 24, 40, 40 resp 20 procent återföll av de som
dömdes till 1, 6, 12 resp 18 månaders fängelse.

Motsvarande återfallsprocent för 20–29 åringarna med 5 *tidigare lagföringar* var

71 procent för skyddstillsyn
och 60, 74, 89 resp 67 procent för fängelse.

Nordisk jämförelse 1982:¹ *Norge har få fångar, Finland många*

- Medelantalet fångar (inkl häktade) var lägst i Norge (45 fångar per 100 000 invånare). I Sverige var motsvarande antal 60, i Danmark 69 och i Finland 98. Uppgifterna avser *år 1982*. Antalet häktade var lika i alla länder (11 häktade per 100 000 inv) med undantag för Danmark som redovisade ett dubbelt så högt antal (22 häktade per 100 000 inv).

- Medelbeläggningen ökade de senaste 5 åren i Danmark och Sverige, medan den var något så när stabil i Norge och minskade i Finland.

- Den genomsnittliga vistelsetiden för dömda fångar kan för *år 1980* uppskattas till mindre än 2 månader i Danmark, mellan 2 och 2,5 månader i Norge, 3,5 månader i Sverige och till minst det dubbla i Finland.

Europeisk jämförelse 1983: *Sverige har få fångar*

Jämfört med de övriga europeiska stater som anslutit sig till *Europarådet* var det svenska fångantalet den 1 sept 1983 *lägre* än genomsnittet för samtliga stater. Detta gäller även för andelen häktade, unga människor och den genomsnittliga vistelsetiden. Däremot var andelen kvinnor och utländska medborgare bland fångarna i Sverige något *högre* än det europeiska genomsnittet. En utförligare redovisning av europeiska fångdata finns i Tablå 4 i Appendix till detta avsnitt på sid 109.

3.5.2 Statistikens omfattning, insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken omfattar i huvudsak uppgifter om personer som *pga brott*

har berövats friheten
eller
som står under övervakning.

Statistiken omfattar dock inte de personer som *pga brott* har berövats friheten eller som står under övervakning enligt

barnavårdslagen (ungdomsvårdsskolor)²
nykterhetsvårdslagen (nykterhetsvårdsanstalter)³
mentalsjukhus m m (BrB 31:3)
omhändertagna enligt lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO, se avsnitt 3.3)
gripna, anhållna på polisarrestorer som inte är samordnade med kriminalvårdsanstalter.

Kriminalvårdsstatistik framställs av kriminalvårdsstyrelsen (KVS) och fr o m 1973 är uppgiftsinsamlingen integrerad i rättsväsendets informationssystem (RI). Kriminalvårdsstatistiken erhålles genom bearbetningar av det centrala kriminalvårdsregistret. Det centrala kriminalvårdsregistret innehåller dels uppgifter från RI:s domsrutin, dels rapporter från kriminalvårdsanstalterna samt interneringsnämnden⁴, ungdomsfängelnsnämnden⁴, kriminalvårdsnämnden och de lokala övervakningsnämnderna.

3.5.3 Kvalitet och jämförbarhet

Tidigare årgångar av Rättsstatistisk årsbok (1974–1980) innehåller uppgifter även för perioden 1950–1964. Av utrymmesskäl har redovisningen sedan 1981 inskränkts till perioden efter brottsbalkens ikraftträdande 1965. Samtidigt omredigerades vissa tabeller, vilket dock inte påverkar jämförbarheten med tidigare år.

Vissa uppgifter har ej varit möjliga att erhålla för samtliga år. Kvaliteten i redovisningen torde ha höjts fr o m 1973 genom att uppgifterna sedan detta år hämtas från det centrala kriminalvårdsregistret inom RI.

1) Bodil Philip, Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab, 1983 nr 1. och Annual Report of the Prison Administration (Helsinki 1983).
2) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt socialtjänstlagen; »hem för vård eller boende«.

3) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt lag om vård av missbrukare; »hem för vård eller boende«.

4) Internering har avskaffats 1 juli 1981. Ungdomsfängelse har avskaffats 1 januari 1980.

3.5.4 Definitioner och begrepp

Fängelse (26 kap BrB) är ett tidsbestämt frihetsstraff. Strafftiden är fr o m 1 juli 1981 minst 14 dagar (tidigare 1 månad) och högst 10 år. Tiden kan dock ökas till 12 år (i undantagsfall till 16 år) om straffet är gemensamt för flera brott.

Fängelse på livstid kan utdömas för ett mindre antal mycket grova brott.

Förvandlingsstraff för böter (BrB 25:7). Före den 1 juli 1983 kunde obetalda böter förvandlas till fängelse. Förvandlingsstraffets längd beräknades efter antalet ådömda dagsböter. Minimum var 10 dagars och maximum 90 dagars fängelse. Sedan 1 juli 1983 får förvandling av bötesstraff endast äga rum i vissa särskilt anmärkningsvärda fall. Förvandlingsstraffet bestäms av rätten till fängelse i lägst 14 dagar och högst 3 månader. Någon särskild förvandlingsskala gäller inte längre.

Angående böter se avsnitt 3.4.5.

Gripna, anhållna, häktade. En person som är misstänkt för brott kan *gripas* av polisman, förklaras *anhållen* av åklagare och slutligen *häktas* genom beslut av domstol.

Se vidare avsnitt 3.3.

Huvudbrott bestäms utifrån den dom som legat närmast före den aktuella intagningen i anstalt. I de fall när flera brott anges i domen har som huvudbrott i första hand det brott valts som har längsta angivna strafftid i straffskalan. När två eller flera brott med samma maximigräns förekommit i domen har det brott angivits som har högsta minimistrafftid. I de fall där strafflatituderna för de brott som redovisas i domen varit lika har något huvudbrott ej bestämts.

OBS! Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4.5.

Internering (30 kap BrB) har avskaffats den 1 juli 1981. Internering var en brottspåföljd vid allvarliga brott, då ett långvarigt och tidsobestämt frihetsstraff ansågs lämpligt för att förebygga fortsatt allvarlig brottslighet.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt. Den började i anstalt och fortgick där under minst 1 år. Någon maximitid för internering fanns inte stadgad, men anstaltstiden kunde bestämmas till högst 12 år.

Beslut om övergång till vård utom anstalt fattades av interneringsnämnden. Under frivården stod den dömde under övervakning. Efter 5 år utom anstalt upphörde påföljden.

Skyddstillsyn (28 kap BrB) är en påföljd som innebär kriminalvård i frihet med övervakning och eventuellt med skyldig-

het att följa särskilda – av rätten – meddelade föreskrifter.

Skyddstillsyn pågår under en provotid om 3 år. I vissa fall kunde före 1974 *provotiden* förlängas till högst 5 år. Fr o m 1974 upphör *övervakningen* automatiskt efter 2 år (fr o m 1 juli 1983 efter 1 år) om inte den dömde av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning.

Skyddstillsyn med anstaltsbehandling (BrB 28:3). Före 1980 kunde anstaltsvistelse under en eller två månader ingå i skyddstillsynen.

Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3). Sedan 1 januari 1980 kan skyddstillsyn förenas med ett fängelsestraff på högst 3 månader.

Villkorlig frigivning (BrB 26:6). Före 1966 var villkorlig frigivning efter *fem sjättedelar* av strafftiden obligatorisk för dem som dömts till mer än sex månaders fängelse. Därefter gällde fram till 30 juni 1983, att villkorlig frigivning kunde ske sedan *två tredjedelar* av strafftiden eller, om särskilda skäl förelåg, *halva* tiden avtjänats.

Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande 2 år i regel ska friges villkorligt när *halva* tiden, dock minst två månader, har avtjänats.

För den som villkorligt friges gäller en provotid av ett år (i undantagsfall högst 3 år). Under provotiden kan den frigivne ställas under övervakning.

Ungdomsfängelse (29 kap BrB) har avskaffats den 1 januari 1980.

Ungdomsfängelse var ett tidsobestämt frihetsberövande, följt av kriminalvård i frihet. I regel skulle den tilltalade vid domen ha fyllt 18 år men ej 21 år. Vidare förutsattes att sådan fostran och utbildning som gavs i ungdomsfängelse var lämplig för den dömde.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt under sammanlagt högst 5 år. Den började med en vistelse i anstalt, som i regel varade drygt 1 år. Vid vård utom anstalt stod den dömde under övervakning.

3.5.5 Tidigare publicering

Den officiella kriminalvårdsstatistiken går tillbaka till år 1830. Ett sammandrag för åren 1830–1856 finns publicerat i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie-Statsministerns Underdåniga Embetsberättelse för åren 1830 till och med 1856, Stockholm 1868*.

En regelbunden publicering av dåvarande fängelsestyrelsens årsberättelser påbörjades 1857 i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *G. Fångvård. Ny följd*.

Fr o m år 1911 har årsberättelserna publicerats av Kungliga Fångvårdsstyrelsen i serien *Sveriges Officiella Statistik* under benämningen *Fångvården år 1911* osv.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har för åren 1871 t o m 1913 publicerats i *Statistisk tidsskrift* under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag* och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen* samt i *Historisk statistik för Sverige* (Stockholm 1960). Se nu även för perioden 1751–1982 *Brott och straff i Sverige 1750–1982* (RS PM 1983:12).

För perioden 1948 till 1959 finns inga tryckta årsberättel-

ser. 1960 års berättelse utgavs i stencilform med titeln *Kriminalvården* av Kungliga Fångvårdsstyrelsen. Fr o m 1961 återupptogs publiceringen under titeln *Kriminalvården*. Den senaste rapporten i denna serie avser 1982–1983.

Sedan år 1974 ingår delar av kriminalvårdens redovisning i Rättsstatistisk årsbok.

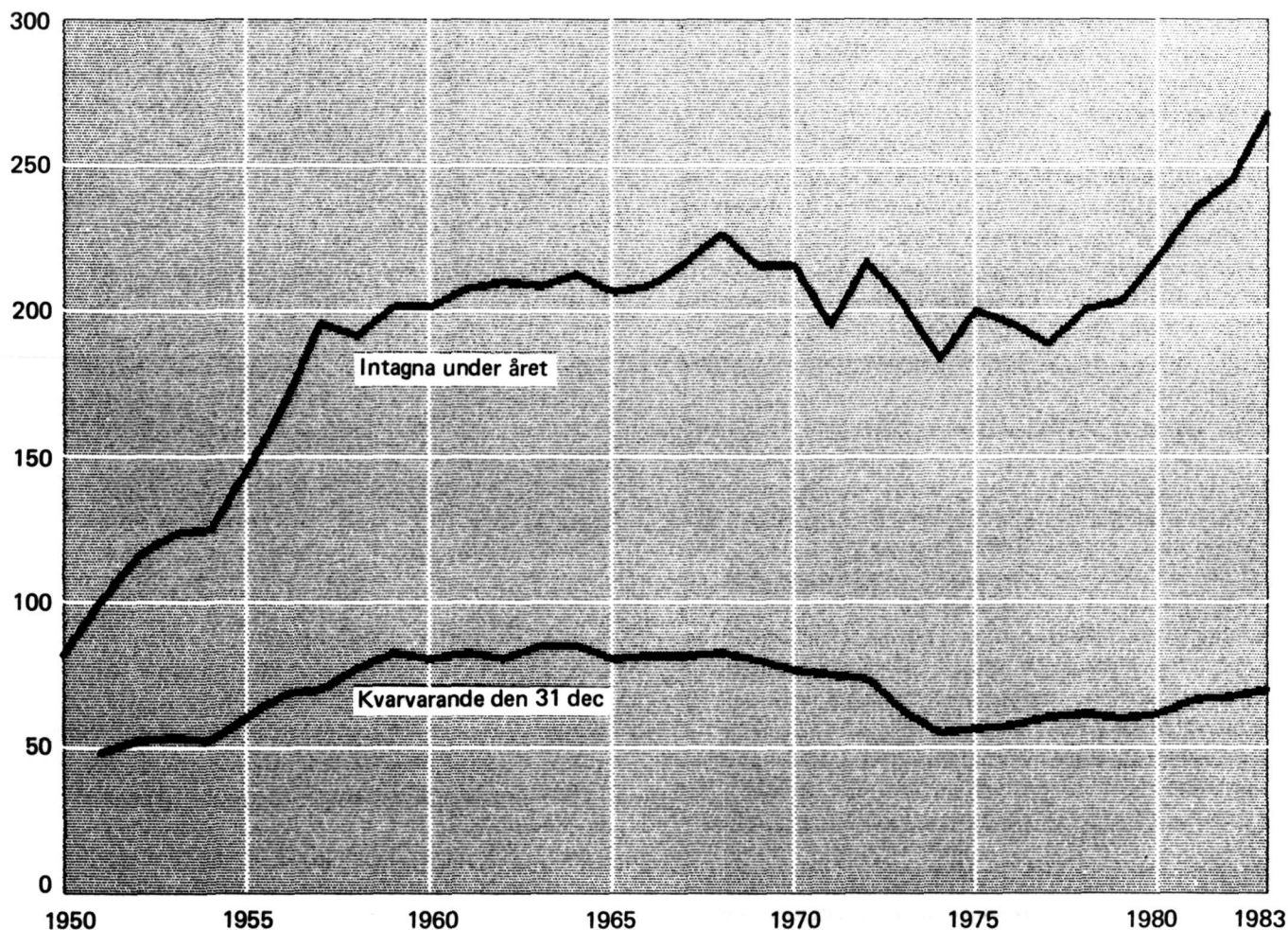
För åren 1966 t o m 1974 har SCB årligen publicerat uppgifter över avslutad kriminalvård i *Statistiska meddelanden serie R, Kriminalstatistik, Verkställan av dom* respektive *Avslutad kriminalvård* (1974).

Diagram 3.5.1 Personer som dömts till frihetsberövande påföljd och tagits in i kriminalvårdsanstalt samt kvarvarande den 31 december, 1950–1983, per 100 000 av folkmängden vid årets slut i åldern 15–67 år
Persons sentenced and admitted to prison and persons in prison on December 31st, 1950–1983, per 100 000 of the population 15–67 years of age at the end of the year

Anm. Med frihetsberövande påföljd avses

1950–1964: straffarbete, fängelse, ungdomsfängelse, internering, tvångsarbete

1965–1983: fängelse, ungdomsfängelse, internering, skyddstillsyn med anstaltsbehandling respektive skyddstillsyn med fängelse.

Appendix

Tvårsnittundersökning per 1 mars 1983

Kriminalvårdsstatistiken bygger i första hand på uppgifter om personer som tas in på anstalt (»flödesstatistik«). En annan utgångspunkt är att beskriva anstaltspopulationer en given dag (»tvårsnittsstatistik«). I princip gäller att »flödesstatistiken« redovisar fler fångar med kortare strafftider, medan »tvårsnittsstatistiken« redovisar fler fångar med längre strafftider. Övriga eventuella skillnader beror på att respektive variabler varierar med strafftidens längd. T ex kan det tänkas (se dock nedan!), att andelen kvinnor är lägre i tvårsnittsstatistiken än i flödesstatistiken beroende på att kvinnor kanske avtjänar kortare strafftider än män.

Bortsett från enstaka undersökningar (t ex SOU 1971:74; Svensson 1983) har det i Sverige inte funnits någon systematisk redovisning av fängelsestatistik enligt »tvårsnitts«-principen. Kriminalvårdsstyrelsen har dock nu börjat framställa dylik statistik och nedan redovisas uppgifter som avser *personer inskrivna i kriminalvårdsanstalt den 1 mars 1983*. Denna population omfattar inte 125 personer som endast fanns registrerade hos kriminalvårdsstyrelsen pga långvarig rymning (mer än 6 månader).

Det bör beaktas att beläggningen på de svenska kriminalvårdsanstalterna uppvisar avsevärda säsongsvariationer. Vi vet f n inte om den 1 mars kan betraktas som en »normaltidpunkt« som ger en rättvisande beskrivning av fångpopulationen under ett år. Denna fråga kan först besvaras då olika uttag har gjorts för olika tidpunkter av året.

Uppgifterna avseende den 1 mars 1983 jämförs med intagningsstatistiken för 1982.

Resultat

Skillnaderna mellan intagnings- och tvårsnittsstatistiken är obefintliga eller små när det gäller variablerna kön, ålder och nationalitet.

Kön: I båda fallen är ca 4 procent av de intagna kvinnor.

Ålder: Tvårsnittspopulationen är *något* äldre än intagningspopulationen. Detta bör tolkas så, att strafftiden varierar med åldern på så vis att yngre personer avtjänar något kortare strafftider än äldre. Detta beror på att yngre personer begår något lindrigare brott och/eller att de pga sin ålder döms till kortare straff.

Nationalitet: I båda fallen är omkring 20 procent av de intagna utländska medborgare och i båda fallen framträder mönstret att andelen utländska medborgare ökar med strafftidens längd. Av de 15 livstidsfångar som var intagna den 1 mars 1983 var 7 personer (eller 47 procent) utländska medborgare.

Studerar man däremot variablerna *strafftid* och *brottstyp*, så finns – helt enligt förväntningarna – påtagligare skillnader mellan intagnings- och tvårsnittsstatistiken. Intagningsstatistiken domineras således av kortare strafftider och brottstyper som leder till kortare straff, medan tvårsnittsstatistiken domineras av längre strafftider och brottstyper som leder till längre straff. Tablåerna 2 och 3 åskådliggör detta.

Slutligen framgår att 55 procent av de personer som var inskrivna den 1 mars 1983, hade tidigare fängelseerfarenhet. Denna uppgift är i stort sett jämförbar med intagningsstatistiken: där uppgick andelen till 58 procent.

Referenser

SOU 1971:74, Kriminalvård i anstalt. Bilaga 1: Statistisk utredning angående kriminalvårdens anstaltsklientel. Stockholm 1971, s 208 f.

Bo Svensson, »Böter i stället för fängelse?« i: Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab, 1982:2, s 103 f.

Tablå 1 Kriminalvårdsanstalterna – intagna under 1982 och inskrivna 1 mars 1983, efter kön och ålder

	Ålder								Summa	därav kvinnor
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-		
1982										
Intagna	37	1 065	2 733	3 148	2 284	1 868	1 697	966	13 798	520
Procent	0	8	20	23	16	14	12	7	100	4
1/3 1983										
Inskrivna	–	134	691	1 192	938	719	653	283	4 610	177
Procent	–	3	15	26	20	16	14	6	100	4

Tablå 2 Kriminalvårdsanstalterna – intagna under 1982 och inskrivna 1 mars 1983, efter strafftid och medborgarskap

Straff-tid	Intagna under 1982			Inskrivna 1 mars 1983		
	Antal	Procent	därav utl. medborgare	Antal	Procent	därav utl. medborgare
1 mån	5 669	41	901	768	17	108
2 mån	2 084	15	450	466	10	68
3 mån	1 373	10	296	302	6	50
4 mån	744	5	177	187	4	41
5 mån	254	2	53	101	2	11
6 mån	890	6	182	271	6	51
7 mån	183	1	20	88	2	13
8 mån	504	4	97	237	5	25
9 mån	140	1	18	101	2	13
10 mån	313	2	55	169	4	27
11 mån	64	1	15	65	1	11
1 år	988	7	204	829	18	143
2 år	288	2	96	359	8	94
3 år	135	1	46	208	4	60
4 år	62	0	29	136	3	58
5 år	42	0	17	90	2	33
6 år	24	0	14	83	2	37
7 år	12	0	5	37	1	12
8 år	9	0	4	30	1	11
9 år	5	0	2	21	1	9
10 år	11	0	6	30	1	14
12-år	–	–	–	9	0	4
Livstid	4	0	2	15	0	7
Okänd	–	–	–	8	0	3
Summa	13 798	100	2 689	4 610	100	903
Procent			19			20

Tablå 3 Kriminalvårdsanstalterna – intagna under 1982 och inskrivna 1 mars 1983, efter brottstyp

Brottslagrum	Intagna under 1982		Inskrivna 1 mars 1983	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Mord, dräp	52	0	112	2
Grov misshandel	174	1	119	3
Övriga brott mot person	1 028	8	418	9
Grov stöld	1 003	7	536	12
Rån, inkl grovt	184	1	158	3
Övriga förmögensbrott	2 772	20	949	21
Brott mot allmänheten	140	1	197	4
Brott mot staten	980	7	71	2
Summa brottsbalksbrott	6 333	46	2 560	56
Rattfylleri, rattonykterhet	3 491	25	728	16
Brott mot narkotikastrafflagen	1 155	8	748	16
Skattebrott	152	1	70	1
Övriga brott m m ¹	2 667	19	504	11
Samtliga brott	13 798	98	4 610	100

1) Inkl domar med två eller fler likvärdiga brott i domen.

Tablå 4 Fångantalet den 1 september 1983 i medlemsstaterna i Europarådet. Per 100 000 av befolkningen

Rang	Land	Fångantalet per 100 000 av befolkningen	därav andel (i procent)				Genomsnittlig vistelse-tid (i månader)
			håktade m m	kvinnor	ungdomar (under 21 år)	utl medborgare	
1.	Österrike	110	25	4	..	7	..
2.	Västtyskland	100	26	4	15	9	6,2
3.	England och Wales	88	19	3	29	..	3,3
4.	Italien	73	74	5	..	8	3,4
5.	Frankrike	70	50	3	17	25	5,8
6.	Luxemburg	67	32	2	6	27	3,2
7.	Belgien	65	28	4	13	22	3,0
8.	Schweiz	62	33	4	5	32	4,2
9.	Danmark	60	27	4	15	4	2,0
10.	Portugal	59	37	3	16	5	8,0
11.	Grekland	47	31	3	6	12	.. ¹
12.	Norge	47	28	4	11	6	2,1
13.	Sverige	43	19	4	5	17	..¹
14.	Irland	42	9	3	27	2	2,4
15.	Spanien	39	34	3	13	8	4,8
16.	Cypern	36	3	0	19	20	6,6
17.	Malta	30	37	5	5	9	4,4
18.	Nederländerna	28	40	3	..	23	1,6
19.	Island	24	11	5	9	0	6,5
Genomsnitt		57	30	3	13	13	4,2

1) 3,2 månader (jfr Tabell 3.5.10 nedan).

Anmärkningar: Liechtenstein och Turkiet ingår inte i redovisningen. Tablåen bör läsas översiktligt eftersom jämförelser mellan olika stater kan störas av delvis kraftiga säsongsvariationer. För eventuellt vetenskapligt bruk hänvisas till de tekniska kommentarerna i originalkällan.

Källa: Council of Europe. Prison Information Bulletin. No. 2 – December 1983.

Tabell 3.5.1 Genomsnittligt antal personer inom anstaltsvård och frivård, 1965–1983
Average institutional and non-institutional populations, 1965–1983

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Personer i anstalter¹	5 159	5 243	5 438	5 509	5 530	5 250	5 004	5 004	4 972
<i>Gripna, anhållna, häktade</i>	569	692	774	782	811	787	758	713	754
gripna, anhållna	46	88	106	125	105	106	123	118	115
häktade	523	604	668	657	706	681	635	595	639
därav undersökningsfall ²	134	175	196	163	176	141	101	105	118
<i>Dömda</i>	4 482	4 462	4 580	4 648	4 649	4 398	4 179	4 234	4 168
till fängelse	3 159	3 068	3 175	3 298	3 311	3 195	3 040	3 232	3 243
till skyddstillsyn med anstaltsbe- handling	51	69	80	87	75	67	86	86	71
till ungdomsfängelse	546	581	556	515	505	452	444	390	359
till internering	726	744	769	748	758	684	609	526	495
<i>Förväntningsstraff för böter</i>	23	19	28	27	20	15	13	13	11
<i>Övriga³</i>	85	70	56	52	50	50	54	44	39
därav överförda till psykiatrisk vård	29	31	30	26	21	20	11	12	11
Personer i frivård	18 597	19 341	20 186	21 788	22 775	23 078	22 818	23 114	23 349
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>	15 328	15 695	16 693	18 085	18 933	19 167	19 052	19 332	19 736
<i>Frigivna under övervakning</i>	3 269	3 646	3 493	3 703	3 842	3 911	3 766	3 782	3 613
villkorligt frigivna	2 174	2 502	2 302	2 427	2 582	2 636	2 521	2 513	2 439
överlämnade till vård utom anstalt:									
ungdomsfängelse	465	501	560	589	575	547	515	519	486
internering	630	643	631	687	685	728	730	750	688
Samtliga personer i anstalter och i frivård	23 756	24 584	25 624	27 297	28 305	28 328	27 822	28 118	28 321

1) Intagna på kriminalvårdsanstalter, allmänna häkten och med häkten samordnade polisarrestorer.

2) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

3) I förvar tagna utlänningar m fl.

4) Lagändring.

5) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

6) Korrigerad uppgift.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.2 Personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten, 1965–1983
Persons admitted to prison and remand prison, 1965–1983

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Gripna, anhållna, häktade	..	..	35 886	36 437	36 988	37 109	37 045	33 410	32 268
Dömda	11 137	11 312	11 809	12 368	11 870	11 951	10 812	12 027	11 215
till fängelse	9 342	9 641	10 101	10 570	10 232	10 546	9 360	10 599	9 963
till skyddstillsyn med anstaltsbe- handling	571	625	742	772	688	635	749	714	623
till ungdomsfängelse	586	504	473	478	459	369	326	383	310
till internering	638	542	493	548	491	401	377	331	319
Förväntningsstraff för böter	160	170	287	263	205	137	127	133	78
Samtliga¹ intagna under året	..	..	47 982	49 068	49 063	49 197	47 984	45 570	43 561
därav									
i kriminalvårdsanstalterna	13 169	13 817	14 069	14 583	14 647	14 732	14 489	14 541	14 641
i de allmänna häktena	..	..	33 913	34 485	34 416	34 465	33 495	31 029	28 920

1) Kategorin »Övriga« (se ovan tabell 3.5.1) ingår ej. Dubbelräkningar av personer som både tagits in på häkte och sedan på anstalt förekommer.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
4 266	4 140	4 051	4 242	4 278	4 407	4 564	4 835	4 996	4 844
666	691	655	705	643	667	818	880	875	838
92	120	128	141	135	139	167	178	163	152
574	571	527	564	508	528	651	702 ^a	712 ^a	686
94	83	64	45	38	42	41	46	45	39
3 553	3 407	3 362	3 500	3 599	3 702	3 708	3 912	4 046	3 964
2 808	2 788	2 806	2 992	3 192	3 363	3 479	3 755	3 985	3 933
54	74	77	70	53	40	4	—	.	.
313	238	210	183	123	75	18	—	.	.
378	307	269	255	231	224	207	157	61	31
7	8	7	4	3	4	2	3	3	2
40	34	27	33	33	34	36	40	42	40
14	8	4	2	2	1	1	1	1	1
19 354⁴	16 691	16 321	16 236	16 243	16 130	14 530⁵	14 869	16 026	16 080
15 633	13 358	13 158	13 311	13 239	13 156	11 608	11 865	12 902	12 682
3 721	3 333	3 163	2 925	3 004	2 974	2 922	3 004	3 124	3 398
2 623	2 320	2 308	2 195	2 386	2 462	2 637	2 873	3 124	3 398
435	404	323	263	204	150	27	5	.	.
663	609	532	467	414	362	258	126	.	.
23 620	20 831	20 372	20 478	20 521	20 537	19 094	19 704	20 992	20 924

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
31 027	31 644	32 529	34 423	31 806	31 808	35 911	36 955	36 466	35 452
10 187	11 084	10 876	10 501	11 191	11 381	12 223	13 296	13 798	15 168
9 263	10 109	9 901	9 742	10 547	10 822	12 054	13 234	13 798	15 168
487	591	605	495	407	372	11	.	.	.
187	161	150	98	63	23	2	—	.	.
250	223	220	166	174	164	156	62	.	.
68	73	44	20	17	33	49	50	37	9¹
41 282	42 801	43 449	44 944	43 014	43 222	48 183	50 301	50 301	50 629
12 472	11 201	11 220	10 853	11 287	11 456	12 392	13 516	13 989	15 294
28 810	31 600	32 229	34 091	31 727	31 766	35 791	36 785	36 312	35 335

1) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling registreras som fängelse.

Tabell 3.5.3 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter ålder och påföljd, 1965–1983

Persons who started prison sentences, by age and sentence, 1965–1983

Anm. En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
15–17 år	40	13	13	40	32	42	15	31	27
Fängelse	5	5	4	10	15	20	4	15	10
Ungdomsfängelse	35	8	9	30	17	22	11	16	17
18–20 år	1 384	1 298	1 298	1 389	1 327	1 502	1 336	1 361	1 212
Fängelse	683	696	669	679	757	895	752	790	731
Förvandlingsstraff för böter	6	1	6	9	3	1	7	4	3
Ungdomsfängelse	342	280	266	268	244	220	166	178	163
Internering	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	352	321	357	433	323	386	411	389	315
21–24 år	2 318	2 603	2 840	3 053	3 074	3 115	2 775	3 057	2 776
Fängelse	2 123	2 301	2 483	2 738	2 764	2 899	2 528	2 791	2 553
Förvandlingsstraff för böter	19	19	44	46	33	24	16	24	9
Ungdomsfängelse	19	46	40	16	9	7	9	20	7
Internering	10	8	7	9	10	3	2	4	1
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	147	229	266	244	258	182	220	218	206
25–29 år	1 766	1 867	2 112	2 242	2 218	2 406	2 433	2 676	2 620
Fängelse	1 674	1 782	1 954	2 097	2 086	2 308	2 310	2 562	2 513
Förvandlingsstraff för böter	18	22	58	53	42	27	32	32	18
Internering	42	26	43	41	38	35	16	15	15
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	32	37	57	51	52	36	75	67	74
30–39 år	2 519	2 514	2 562	2 679	2 466	2 372	2 036	2 426	2 304
Fängelse	2 374	2 374	2 384	2 528	2 320	2 297	1 947	2 331	2 237
Förvandlingsstraff för böter	40	46	78	72	57	26	32	41	22
Internering	77	64	49	49	44	26	25	22	21
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	28	30	51	30	45	23	32	32	24
40– år	2 597	2 599	2 736	2 635	2 388	2 210	1 879	2 163	1 961
Fängelse	2 483	2 483	2 607	2 518	2 290	2 127	1 819	2 110	1 919
Förvandlingsstraff för böter	77	82	101	83	70	59	40	32	26
Internering	25	26	17	20	18	16	9	13	12
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	12	8	11	14	10	8	11	8	4
Samtliga	10 624	10 894	11 561	12 038	11 505	11 647	10 474	11 714	10 900
Fängelse ¹	9 342	9 641	10 101	10 570	10 232	10 546	9 360	10 599	9 963
Förvandlingsstraff för böter	160	170	287	263	205	137	127	133	78
Ungdomsfängelse	396	334	315	314	270	249	186	214	187
Internering	155	124	116	119	110	80	52	54	49
Skyddstillsyn med anstalts-behandling	571	625	742	772	688	635	749	714	623

1) Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår fr o m 1980.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
22	9	15	15	16	17	26	28	37	24
10	4	6	6	4	14	26	28	37	24
12	5	9	9	12	3	—	.	.	.
1 031	1 202	1 200	1 079	1 010	1 051	1 023	1 144	1 065	1 142
686	818	878	820	821	870	1 016	1 142	1 065	1 142
—	—	2	1	—	1	4	2	—	—
83	79	77	47	19	3	—	.	.	.
—	—	—	—	—	—	—	—	.	.
262	305	243	211	170	177	3	.	.	.
2 337	2 594	2 555	2 455	2 484	2 489	2 663	2 765	2 739	2 796
2 183	2 428	2 338	2 305	2 359	2 392	2 652	2 757	2 733	2 795
9	8	9	4	2	2	6	8	6	1
3	1	4	2	—	—	—	.	.	.
1	1	1	1	2	—	1	—	.	.
141	156	203	143	121	95	4	.	.	.
2 385	2 595	2 658	2 392	2 517	2 451	2 756	2 972	3 154	3 375
2 302	2 509	2 535	2 302	2 437	2 377	2 736	2 965	3 148	3 372
14	11	14	5	3	8	13	5	6	3
8	7	13	4	7	7	5	2	.	.
61	68	96	81	70	59	2	.	.	.
2 225	2 503	2 549	2 673	3 080	3 189	3 397	3 925	4 164	4 640
2 169	2 414	2 474	2 600	3 018	3 137	3 376	3 902	4 152	4 639
20	27	11	4	7	14	17	22	12	1
18	12	17	17	20	8	3	1	.	.
18	50	47	52	35	30	1	.	.	.
1 953	1 979	1 696	1 731	1 927	2 054	2 263	2 453	2 676	3 200
1 913	1 936	1 679	1 709	1 908	2 032	2 248	2 440	2 663	3 196
25	27	8	6	5	8	9	13	13	4
10	4	2	8	3	3	5	—	.	.
5	12	16	8	11	11	1	.	.	.
9 953	10 882	10 673	10 345	11 034	11 251	12 128	13 287	13 835	15 177
9 263	10 109	9 901	9 742	10 547	10 822	12 054	13 234	13 798	15 168
68	73	44	20	17	33	49	50	37	9
98	85	90	58	31	6	—	.	.	.
37	24	33	30	32	18	14	3	.	.
487	591	605	495	407	372	11	.	.	.

Tabell 3.5.4 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter strafftid vid intagning, 1965–1983

Persons who started prison sentences, by length of sentence, 1965–1983

Anm. En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Fängelse¹	9 342	9 641	10 101	10 570	10 232	10 546	9 360	10 599	9 963
1–2 månader	4 994	5 248	5 674	5 859	5 587	6 082	5 532	6 511	6 109
3–5 »	1 468	1 448	1 470	1 584	1 469	1 496	1 149	1 417	1 195
6–11 »	1 866	1 932	2 054	2 164	2 180	1 929	1 735	1 765	1 635
1 år	832	847	743	818	827	825	758	692	750
2 år	132	114	92	85	116	140	127	137	141
3 år	20	24	30	24	30	39	31	33	53
4 år och däröver	26	27	35	35	20	35	26	44	80
livstid	4	1	3	1	3	–	2	–	–
Internering (minsta tid)	155	124	116	119	110	80	52	54	49
1 år	77	62	58	67	57	43	38	28	18
2 år	47	48	33	30	25	22	9	18	21
mer än 2 år	31	14	25	22	28	15	5	8	10
Förvandlingsstraff för böter	160	170	287	263	205	137	127	133	78
högst 30 dagar	33	51	76	74	50	19	30	28	26
31–90 dagar	127	119	211	189	155	118	97	105	52

1) Fr o m 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.4 (forts) Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter strafftid vid intagning, 1965–1983

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Fängelse¹	9 263	10 109	9 901	9 742	10 547	10 822	12 054¹	13 234	13 798	15 168
1/2–2 månader	6 470	6 762	6 211	5 798	6 433	6 579	7 185	7 540	7 753	8 604
3–5 »	933	1 051	1 147	1 218	1 332	1 375	1 801	2 120	2 371	2 572
6–11 »	1 039	1 376	1 488	1 541	1 588	1 601	1 713	2 044	2 094	2 240
1 år	592	686	784	830	861	876	936	1 028	988	1 107
2 år	129	130	160	206	197	202	216	248	288	355
3 år	53	61	45	67	67	68	87	108	135	124
4 år och däröver	45	43	65	82	69	118	111	146	165	163
livstid	2	–	1	–	–	3	5	–	4	3
Internering (minsta tid)	37	24	33	30	32	18	14	3	.	.
1 år	25	12	11	11	6	7	–	1	.	.
2 år	10	4	14	12	14	4	8	1	.	.
mer än 2 år	2	8	8	7	12	7	6	1	.	.
Förvandlingsstraff för böter	68	73	44	20	17	33	49	50	37	9²
högst 30 dagar	14	20	12	4	6	10	12	8	8	2
31–90 dagar	54	53	32	16	11	23	37	42	29	7

1) Fr o m 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

2) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling registreras som fängelse.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.5 Personer som dömts till fängelse och som under 1983 tagits in i kriminalvårdsanstalt efter ålder, kön och huvudbrott

Persons sentenced and admitted to prison, by age, sex and principal offence, 1983

Anm. Personer dömda till *skyddstillsyn med fängelse* (BrB 28:3) ingår.

Huvudbrott ¹	Ålder vid intagning								Summa	därav kvinnor
	15–17	18–20	21–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–		
<i>Brottsbalken</i>										
3 kap Brott mot liv och hälsa	–	88	212	256	211	161	145	61	1 134	24
därav mord (3:1)	–	1	3	4	4	2	2	–	16	–
drap (3:2)	–	1	–	1	4	6	2	–	14	–
misshandel (3:5)	–	68	184	185	150	120	102	47	856	16
grov misshandel (3:6)	–	14	20	58	49	29	33	11	214	8
4 kap Brott mot frihet och frid	2	8	16	48	34	24	30	10	172	3
6 kap Sedlighetsbrott	4	11	21	31	26	25	29	8	155	–
8 kap Stöld, och andra tillgreppsbrott	11	449	715	781	491	330	219	54	3 050	123
därav stöld (8:1)	4	177	343	376	241	159	108	26	1 434	59
grov stöld (8:4)	4	133	197	241	153	110	66	17	921	44
rån, även grovt (8:5–6)	2	36	44	43	41	27	15	2	210	11
tillgrepp av fortskaffningsmedel (8:7)	1	103	130	112	47	27	27	8	455	7
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	1	48	162	275	185	177	127	48	1 023	72
därav bedrägeri även grovt (9:1.3)	–	24	91	146	114	112	83	31	601	47
hälteri (9:6)	1	24	70	127	68	62	37	17	406	23
10 kap Förskingring och annan trolöshet	–	1	8	8	12	11	10	11	61	4
11 kap Gäldenärsbrott	–	–	–	–	8	29	40	19	96	2
12 kap Skadegörelse	–	8	7	13	6	1	4	–	39	–
13 kap Allmänfarliga brott	–	10	3	5	7	2	4	3	34	1
14 kap Förfalskningsbrott	–	2	5	11	12	4	6	5	45	–
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	–	5	14	12	10	17	6	8	72	6
16 kap Brott mot allmän ordning	–	–	–	1	–	6	3	2	12	2
17 kap Brott mot allmän verksamhet	1	43	129	151	98	66	62	16	566	14
därav våld eller hot mot tjänsteman (17:1)	1	42	127	144	88	61	57	13	533	12
21 kap Brott av krigsmän	–	44	191	127	63	27	11	–	463	–
därav lydnadsbrott (21:1–2)	–	5	45	63	32	2	–	–	147	–
rymning (21:12)	–	36	136	62	29	25	11	–	299	–
<i>Trafikbrottslagen</i> (1951:649)	–	196	522	704	655	722	870	533	4 202	136
därav rattfylleri, rattonykterhet (4 §)	–	173	473	644	600	700	837	518	3 945	128
<i>Utlänningslagen</i> (1980:376)	–	4	10	36	31	27	51	22	181	4
<i>Varusmuggningslagen</i> (1960:418)	–	19	48	47	24	14	14	9	175	20
<i>Narkotikastrafflagen</i> (1968:64)	–	65	296	360	224	90	54	20	1 109	93
därav grovt narkotikabrott (3 §)	–	9	40	84	65	34	18	8	258	20
<i>Skattestrafflagen</i> (1971:69)	–	–	–	7	23	56	97	69	252	3
<i>Vapenlagen</i> (1973:1176)	–	2	11	8	17	14	8	7	67	–
<i>Övrigt</i>	5	139	425	491	373	326	314	187	2 260	69
därav två eller flera likvärdiga brott i domen	3	93	273	324	241	234	243	136	1 547	40
Summa	24	1 142	2 795	3 372	2 510	2 129	2 104	1 092	15 168	576

1) Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4. Se definitioner och begrepp ovan 3.5.4 sid 105.

Källa: Uppgift från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.6 Personer som intagits i respektive avgått från kriminalvårdsanstalt samt beläggning vid årets början och slut, 1965–1983

Persons admitted to and released from prison, 1965–1983, plus population at beginning and end of year

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Beläggning 1 januari	4 534	4 372	4 413	4 460	4 527	4 394	4 250	4 179	4 074
Intagna under året	11 137	11 312	11 809	12 368	11 870	11 951	10 812	12 027	11 215
Avgångna under året	11 312	11 336	11 859	11 864	11 897	12 095	11 374	12 109	12 203
därav									
Dömda till fängelse	9 867	9 719	10 252	10 140	10 258	10 604	9 796	10 618	10 878
frigivna efter full tid	6 624	6 775	7 276	7 081	6 985	7 321	6 879	7 615	7 707
villkorligt frigivna	3 243	2 944	2 976	3 059	3 273	3 283	2 917	3 003	3 171
Överlämnade till vård utom anstalt	955	1 001	937	963	935	873	837	754	691
dömda till ungdomsfängelse	386	471	437	431	412	387	383	374	300
dömda till internering	569	530	500	532	523	486	454	380	391
Dömda till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	490	616	670	761	704	618	741	737	634
Beläggning 31 december	4 372	4 413	4 460	4 527	4 394	4 250	4 179	4 074	3 477

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Anm. Tabellen avser endast personer som *dömts* till fängelse, ungdomsfängelse, internering eller skyddstillsyn med anstaltsbehandling.

Jämförbarheten mellan uppgifterna om *Beläggning 1 januari*/*Beläggning 31 december* och *Intagna under året*/*Avgångna under året* är bristfällig. Huvudproblemet är att det är svårt att i statistiken hålla isär olika påföljder som en person avtjänar samtidigt. Dessutom framställdes statistiken för åren 1965–1971 genom manuell bearbetning, medan den sedan 1972 är ADB-baserad. Uppgifterna om beläggning vid årets början respektive slut påverkades däremot ej av övergången till ADB.

För att sammanfattande beskriva skillnaden mellan den faktiska beläggningen den 31 december och den som kan räknas fram i tabellen (beläggning 1 januari + intagningar under året – avgångar under året = beräknad beläggning den 31 december) har avvikelserna för 1965–1971, 1972–1980, 1981, 1982 och 1983 beräknats.

	Skillnad mellan <i>faktisk</i> och <i>framräknad</i> beläggning 31 december				
	1965–1971	1972–1980	1981	1982	1983
Dömda till fängelse	+104	+194	–3	+78	–3
Dömda till ungdomsfängelse	– 46	– 21	–1	.	.
Dömda till internering	– 3	– 4	–7	.	.
Dömda till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	– 12	+ 30	.	.	.

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
3 477	3 048	3 161	3 192	3 339	3 411	3 293	3 461	3 721	3 796
10 187	11 084	10 876	10 501	11 191	11 381	12 223	13 296	13 798	15 168
11 482	11 204	10 976	10 473	11 211	11 587	12 133	12 963	13 752	15 780
10 350	10 083	9 881	9 535	10 420	10 940	11 894	12 854	13 752	15 780
7 508	7 625	7 317	6 763	7 408	7 644	7 985	8 526	8 425	8 819
2 842	2 458	2 564	2 772	3 012	3 296	3 909	4 328	5 327	6 961
622	436	386	294	303	232	199	109	—	.
274	187	151	130	100	59	21	1	.	.
348	249	235	164	203	173	178	108	—	.
510	685	709	644	488	415	40	.	.	.
3 048	3 161	3 192	3 339	3 411	3 293	3 461	3 721	3 796	3 155

Tabell 3.5.7 Antal personer i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten efter kategori den 31 december, 1965–1983

Prison and remand prison populations at the end of the year, 1965–1983, by legal status

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Gripna, anhållna, häktade	..	..	669	733	668	639	610	647	626
gripna, anhållna	..	..	77	89	52	77	88	102	64
häktade	..	..	592	644	616	562	522	545	562
därav undersökningfall ¹	..	..	217	155	167	105	128	142	108
Dömda	4 372	4 413	4 460	4 527	4 394	4 250	4 179	4 074	3 477
till fängelse	2 929	3 007	3 059	3 120	3 094	3 036	3 102	3 083	2 629
till skyddstillsyn med anstalts- behandling	77	66	101	91	75	92	100	75	48
till ungdomsfängelse	608	572	541	544	488	470	413	381	358
till internering	758	768	759	772	737	652	564	535	442
Förvandlingsstraff för böter	16	18	24	19	9	10	8	15	7
Övriga	..	..	45	47	42	78	19	29	35
därav överförda till psykiatrisk vård	42	41	17	31	28	25	8	10	14
Samtliga	5 009	5 153	5 198	5 326	5 113	4 977	4 816	4 765	4 145
kriminalvårdsanstalter	4 894	4 987	4 943	5 033	4 865	4 664	4 497	4 407	3 824
allmänna häkten	115	166	255	293	248	313	319	358	321

1) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

2) Korrigerad uppgift.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.8 Antal rymningar, 1965–1983
Escapes, 1965–1983Anm. En person redovisas för varje rymningstillfälle under året.
Uteblivande efter permission har ej räknats såsom rymning.

År	Antal rymningar		Totalt	Därav direkt från anstalt	
	Från slutan stalt	Från öppen anstalt		Slutan stalt	Öppen anstalt
1965	184	199	383	63	184
1966	218	234	452	86	208
1967	200	305	505	84	279
1968	267	442	709	555	
1969	235	499	734	622	
1970	302	418	720	201	403
1971	275	364	639	..	..
1972	267	485	752	..	..
1973	209	391	600	142	362
1974	287	527	814	223	481
1975	454	893	1 347	224	810
1976	710	1 270	1 980	190	1 020
1977	867	1 403	2 270	312	1 112
1978	559	1 088	1 647	177	865
1979	544	992	1 536	174	747
1980	515	754	1 269	171	599
1981	460	703	1 163	147	553
1982	505	747	1 252	204	604
1983	438	602	1 040	164	488

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
602	517	626	555	595	611	719	796	786	624
106	88	96	106	93	130	112	108	111	108
496	429	530	449	502	481	607	688	675	516
108	43	56	27	53	19	41	53	50	19
3 048	3 161	3 207²	3 362²	3 440²	3 320²	3 497²	3 760²	3 828	3 191
2 405	2 564	2 659 ²	2 899 ²	3 071 ²	3 045 ²	3 287 ²	3 664 ²	3 788	3 173
66	89	81	53	45	27	—	.	.	.
246	218	208	148	101	41	2	.	.	.
331	290	259	262	223	217	208	96	40	18
9	9	—	2	3	2	6	—	1	2
35	32	36²	38²	26²	25²	36²	27²	53	19
12	6	4	1	—	—	5	—	1	—
3 694	3 719	3 869	3 957	4 064	3 968	4 258	4 583	4 668	3 836
3 257	3 225	3 227	3 359	3 439	3 311	3 511	3 748	3 825	3 183
437	494	642	598	625	657	747	835	843	653

Tabell 3.5.9 Beviljade permissioner från kriminalvårdsanstalterna, 1965–1983
Furloughs from prison, 1965–1983

År	Beviljade permissioner			Därav missköta				Totalt	
	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Totalt	genom Sluten anstalt	uteblivande Öppen anstalt	på annat sätt Sluten anstalt	Öppen anstalt	Antal	%
1965	3 598	4 771	8 369	441	180	113	75	809	10
1966	4 688	4 567	9 255	647	196	259	128	1 230	13
1967	5 179	5 336	10 515	701	294	285	156	1 436	14
1968	5 783	4 856	10 639	703	280	287	161	1 431	13
1969	6 889	6 199	13 088	793	335	428	253	1 809	14
1970	8 047	6 234	14 281	906	355	361	210	1 832	13
1971	9 965	7 995	17 960	1 225	425	335	237	2 222	12
1972	10 854	8 488	19 342	1 066	380	361	216	2 023	10
1973	11 960	9 824	21 784	918	387	395	223	1 923	9
1974	13 351	13 026	26 377	1 141	445	353	356	2 295	9
1975	17 547	19 317	36 864	1 874	737	505	473	3 589	10
1976	20 124	22 539	42 663	2 206	1 196	485	657	4 544	11
1977	16 471	23 952	40 423	1 903	1 259	429	697	4 288	11
1978	17 780	24 194	41 974	1 607	994	414	756	3 771	9
1979	20 475	25 029	45 504	1 431	827	391	552	3 201	7
1980	18 852	22 296	40 878	1 489	693	383	373	2 938	7
1981	18 095	22 414	40 509	1 312	586	433	483	2 814	7
1982	17 735	23 014	40 749	1 340	515	472	384	2 711	7
1983	16 310 ¹	23 309 ²	39 619	1 033	426	318	316	2 093	5

1) 553 av dessa utgjorde frigivningspermissioner.

2) 145 av dessa utgjorde frigivningspermissioner.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.10 Genomsnittlig tid i anstalt i dagar för de dömda personer för vilka anstaltsvården upphörde åren 1965–1983

Average number of days served in prison by persons released, 1965–1983

Anm. Den genomsnittliga tiden i anstalt har erhållits genom att medelbeläggningen under året multiplicerats med 365 och dividerats med antalet personer som intagits under året.

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Samtliga dömda ¹	147	144	142	137	143	134	141	128	136	127	112	113	122	117	119	111	107	107	95
därav till fängelse (inkl BrB 28:3)	118	112	110	109	113	106	113	107	114	107	98	97	107	108	111	105	104	105	95

1) Fängelse, ungdomsfängelse, internering, BrB 28:3 (åren 1965–1980: skyddstillsyn med anstaltsbehandling; fr o m 1980 skyddstillsyn med fängelse).

Tabell 3.5.11**Dygnskostnaden i kronor per klient inom anstaltsvård och frivård budgetåren 1966/67–1982/83**

Daily costs in Swedish Kronor per client under institutional care and non-institutional care, 1966/67–1982/83

Budgetår	Kriminalvårds- anstalterna	Frivården
1966/67	94	2
1967/68	96	2
1968/69	100	3
1969/70	120	4
1970/71	140	5
1971/72	180	6
1972/73	180	6
1973/74	230	8
1974/75	302	13
1975/76	311	14
1976/77	352	17
1977/78	441	21
1978/79	469	24
1979/80	511	28
1980/81 ¹	549	32
1981/82	585	32
1982/83	607	31

1) Korrigerad uppgift.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.12 Antal personer under övervakning den 1 januari 1965–1984

Number of persons under supervision January 1st, 1965–1984

År	Överförda till vård utom anstalt	Dömda till ung- doms- fängelse	Dömda till in- terne- ring	Villkor- ligt fri- givna med övervak- ning	Dömda till skydds- tillsyn	Samtliga
1965	468	640		1 724	15 834 ¹	18 666
1966	462	620		2 542	15 491 ¹	19 115
1967	521	608		2 281	16 189 ¹	19 599
1968	581	627		2 370	17 406 ¹	20 984
1969	550	675		2 508	18 680 ¹	22 413
1970	550	686		2 624	19 158	23 018
1971	515	717		2 436	19 306	22 974
1972	522	750		2 408	19 215	22 895
1973	501	717		2 388	19 582	23 188
1974	438	649		2 570	19 018	22 675 ^{2,3}
1975	434	620		2 398	13 604	17 056
1976	343	552		2 283	13 046	16 224
1977	287	487		2 145	13 358	16 277
1978	217	442		2 424	12 920	16 003
1979	177	387		2 378	13 469	16 411
1980	69	257		2 522	11 910	14 758 ⁴
1981	9	236		2 659	11 754	14 658
1982	–	–		2 984	12 568	15 552
1983	.	.		3 248	13 394	16 642
1984	.	.		3 223	9 407	12 535

1) Inkl villkorligt dömda med övervakning enligt strafflagen.

2) Exkl Faluns skyddskonsulentdistrikt.

3) Lagändring.

4) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter. Vid samma tidpunkt 1980, 1981, 1982, 1983 och 1984 hade därtill respektive 1 341, 1 362, 1 439, 1 453 och 969 personer *intagna i anstalt* övervakare förordnad.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.13 Nyttillkomna övervakningsfall inom frivården, 1965–1983
Persons newly received for supervision, 1965–1983

År	Överförda till vård utom anstalt		Villkor- ligt fri- givna med övervak- ning	Dömda till skydds- tillsyn	Över- flyttade från annat nordiskt land	Samtliga
	Dömda till ung- doms- fängelse	Dömda till in- ternering				
1965	386	569	3 243	5 935	..	10 133
1966	471	530	2 944	7 118	..	11 063
1967	437	500	2 976	7 884	..	11 797
1968	431	532	3 059	8 256	..	12 278
1969	412	523	3 273	8 225	..	12 433
1970	387	486	3 283	8 388	..	12 544
1971	383	454	2 917	8 731	..	12 485
1972	374	380	3 003	6 925	..	10 682
1973	300	391	3 171	6 890	..	10 752
1974	274	348	2 842	6 911	..	10 375
1975	187	249	2 458	6 938	..	9 832
1976	151	235	2 564	6 696	..	9 646
1977	130	164	2 772	6 587	43	9 696
1978	100	203	3 012	6 634	55	10 004
1979	59	173	3 296	5 855	50	9 433
1980	21	178	3 909	6 387	63	10 558
1981	1	108	4 328	6 919	48	11 404
1982	.	.	..	7 285	48	..
1983	.	.	..	6 657	39	..

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.14 Beslut av övervakningsnämnd om åtgärder vid misskötsamhet för personer under övervakning, 1965–1983

Decisions of the Parole and Probation Boards on misconduct cases among persons under supervision, 1965–1983

År Typ av beslut (betr år 1982)	Antal beslut		Villkor- ligt fri- givna med över- vakning	Dömda till skydds- tillsyn	Samtliga
	Överförda till vård utom anstalt	Dömda till ung- doms- fängelse			
1965	160	698	1 035	1 065	2 958
1966	143	609	1 306	1 459	3 517
1967	92	604	1 344	1 823	3 863
1968	162	493	1 345	1 984	3 984
1969	159	467	1 181	1 356	3 163
1970	104	317	944	1 293	2 658
1971	104	344	807	1 237	2 492
1972	80	187	599	976	1 842
1973	61	131	498	771	1 461
1974	41	114	300	583	1 038
1975	29	56	247	585	917
1976	30	58	302	613	1 003
1977	21	33	259	773	1 086
1978	15	27	306	854	1 202
1979	17	42	426	1 173	1 658
1980	9	46	632	1 772	2 459
1981	3	36	809	2 123	2 971
1982	.	.	845	2 301	3 146
1983	.	.	..	..	3 466
<i>därav</i>					
Beslut om varning	.	.	..	..	488
Förordnande om tillfälligt omhändertagande	.	.	..	..	1 991
<i>därav</i> verkställda omhänder- taganden	.	.	..	..	1 298
Meddelande om föreskrift (BrB 26 kap 15 §)	.	.	..	..	660
Meddelande om särskild föreskrift ¹ (BrB 28 kap 6 a §)	.	.	..	..	155
Förverkande av den villkorligt medgivna friheten	.	.	..	.	91
Framställning till åklagare att denna vid domstol för talan om undanröjande av skydds- tillsyn pga allvarlig missköt- samhet	.	.	.	..	81

1) Upphävt 1 juli 1983.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

3.6 Återfall i brott

Recidivism

3.6.1 Några resultat

- Återfallsandelarna visar endast små förändringar från år till år.
- *Återfall och ålder*
Ju yngre en person är, desto större är risken att han/hon återfaller överhuvudtaget samt att han/hon återfaller tre eller flera gånger inom tre år.
Detta gäller oavsett lagföringsklass och kön.
- *Återfall och kön*
För debutanter har män dubbelt så höga återfallsandelar som kvinnor. Detta gäller oavsett ålder.
Kvinnor med tidigare konstaterad kriminell belastning har dock lika höga återfallsandelar som män med motsvarande belastning. Det finns dock endast få kvinnor med tidigare kriminell belastning.
- *Återfall och lagföringsklass*
Recidivister¹ återfaller genomgående i större utsträckning än debutanter². Skillnaden är speciellt utpräglad under det första uppföljningsåret. Därefter inträder en utjämning.
Återfallsandelarna varierar mellan olika brottskategorier mer för debutanter än recidivister.
Lagföringsklassen betyder oftast mer för återfalls-mönstret än själva ingångsbrottet.
- *Återfall och ingångsbrott*
Återfallsandelarna varierar mellan olika brottskategorier. Brott mot narkotikastrafflagen ger de högsta, brott mot »övriga lagar« ger de lägsta återfallsandelarna.
För de flesta personer gäller att de återfaller i »sin egen« ingångsbrottskategori i större utsträckning än vad andra återfaller i denna brottskategori.
- *Återfall och påföljd*
Det föreligger en stark tendens att den påföljd som utmättes i ingångslagföringen också utmätts vid återfallet. Speciellt gäller detta åtalsunderlåtelse.
Återfallsandelarna är olika för olika påföljder. Dessa variationer torde i första hand förklaras av att olika riskgrupper erhåller olika påföljder.
Vad gäller *debutanter*, så åtföljs böter av de lägsta och skyddstillsyn med anstaltsbehandling/fängelse av de högsta återfallsandelarna. Villkorlig dom har lägre återfallsandelar än samtliga fängelsepåföljder. Dessa i sin tur ligger lägre än skyddstillsyn.
Vad gäller *recidivister*, så åtföljs villkorlig dom av de lägsta och skyddstillsyn med anstaltsbehandling/fängelse av de högsta återfallsandelarna. Skyddstillsyn utan anstaltsbehandling har lägre återfallsandelar än fängelse (2 mån eller fler). Återfallsandelarnas spridning mellan olika påföljder är dock tydligt mindre än för debutanter.
- *Tid till återfall*
För de flesta av dem som kommer att återfalla sker det första återfallet redan under första året efter ingångslagföringen.
Återfallsnivån efter endast 1 år ger en god uppfattning om återfallsnivån efter 5 år, på så vis att rangordningen av olika brottskategorier eller påföljder efter återfallsandelar är i stort sett densamma efter 5 år som efter 1 år.

En utförlig resultatredovisning har publicerats i *Svensk Juristtidning*, 1983:1, s 66 f.

3.6.2 Insamling, bearbetning, kvalitet m m

Återfallsstatistiken grundar sig på samma underlag som utnyttjas inom statistiken över För brott lagförda personer (se ovan avsnitt 3.4).

1) Avser personer som redan tidigare lagförts för något grövre brott.

2) Avser personer som ej tidigare lagförts för något grövre brott.

Följande begränsningar gäller i återfallsstatistiken. Statistiken omfattar *ej* uppgifter om

- ej straffmyndiga personer
- utländska eller statslösa medborgare
- lagföringar i högre instans (dvs endast domar i första instans ingår)
- föreläggande av ordningsbot
- åtalsunderlåtelse som ej omfattas av rikspolisstyrelsens personbladsrutin
- fylleribrott¹
- brott mot annan trafiklagstiftning än trafikbrottslagen (SFS 1951:649).

Ingen hänsyn har tagits till uppgifter om dödsfall eller utvandring under uppföljningsperioden.

För en ingående beskrivning av insamlingsrutinerna m m, se Statistiska meddelanden R 1981:5.3.

3.6.3 Definitioner och begrepp

Anstaltspåföljd. Sammanfattande benämning för påföljderna fängelse, ungdomsfängelse² samt internering².

Bibrott. Med bibrott avses brott, som inte hänförs till huvudbrott (se ovan avsnitt 3.4.5).

Brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p 1). Se ovan avsnitt 3.4.5.

Brottsredovisning

De olika brotten har indelats i sex olika kategorier. Dessa är uppräknade nedan och för varje kategori är motsvarande lagrum angivna.

- Brott mot brottsbalken

1 Brott mot person	BrB 3–7 kap
2 Brott mot förmögenhet	BrB 8–12 kap
3 Brott mot allmänheten och staten (exkl fylleri) ¹	BrB 13–21 kap
- Brott mot lagstiftning inom det specialstraffrättsliga området

4 Brott mot trafikbrottslagen (lag om straff för vissa trafikbrott)	SFS 1951:649
5 Brott mot narkotikastrafflagen	SFS 1968:64
6 Brott mot övriga lagar och förordningar (exkl trafikbrott)	

Personerna är redovisade på *huvudbrottet* i lagföringen.

Debutant. Med debutant avses en person som *ej* tidigare lagförts för något grövre brott.

Grövre brott. Se ovan avsnitt 3.4.5. Observera dock att *överlämnande till sluten psykiatrisk vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda* här i återfallsstatistiken omfattas av begreppet »grövre brott«.

Huvudbrott. Se ovan avsnitt 3.4.5.

Huvudpåföljd. Se ovan avsnitt 3.4.5.

Ingångsbrott. Brott i ingångslagföring. Om en lagföring avser flera brott räknas det s k huvudbrottet som ingångsbrott.

Ingångslagföring. Lagföring som inträffat under ingångsperioden och från viken uppföljning sker. I vissa tabeller redovisas en person utifrån flera ingångslagföringar.

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål i första instans. I denna redovisning ingår dock *ej* förelägganden av ordningsbot.

Lagföringsklass. Anger personens tidigare brottsbelastning. I denna redovisning anger lagföringsklassen antalet gånger före ingångslagföringen som en person lagförts för grövre brott.

Lindrigare brott. Med lindrigare brott avses brott, som inte hänförs till grövre brott (se *Grövre brott*).

Recidivist. Med recidivist avses här en person som tidigare lagförts för något grövre brott.

Tid till första återfall. Tiden mellan tidpunkten för ingångslagföringen och tidpunkten för första återfallsbrottet.

Uppföljningsperiod. Den period, t ex angiven i antal år, under vilken en lagförd person följs upp med avseende på återfallsbrott. Utgångspunkt för perioden är datum för personens ingångslagföring.

1) Fylleri avkriminaliserades den 1 januari 1977.

2) Ungdomsfängelse avskaffades den 1 januari 1980 och internering den 1 juli 1981.

Ålder. Ålder vid tiden för ingångslagföringen.

Åtalsunderlåtelse. Endast de åtalsunderlåtelse som omfattas av rikspolisstyrelsens (RPSs) personbladsrutin ingår.

Personblad upprättas för

- 1 brott mot brottsbalken utom fylleri (16:15 och 21:15) och förargelseväckande beteende (16:16 och 21:16)
- 2 brott mot följande författningar:
 - narkotikastrafflagen (SFS 1968:64)
 - narkotikaförordningen (SFS 1962:704)
 - valutaförordningen (SFS 1959:264)
 - lagen om handel med drycker (SFS 1977:293) och olovlig sprittillverkning (SFS 1977:292).
- 3 brott mot andra lagar och författningar, då för brottet är stadgat svårare straff än böter eller disciplinstraff.

Återfall. En händelse som innebär att en person lagförts för brott som räknas som återfallsbrott. Om en lagföring avser flera återfallsbrott, räknas dessa till ett och samma återfall.

Återfallsbrott. Genom lagföring konstaterat brott, som en person förövat inom den angivna uppföljningsperioden.

Återfallslagföring. Lagföring, genom vilken återfallsbrott konstaterats.

3.6.4 Tidigare publicering

Statistiska centralbyrån började publicera statistik över återfall i brott år 1972. Denna statistik avser endast återfall i s k *grövre* brott. Med *grövre* brott avses huvudsakligen brott som lett till strängare straff än böter.

Redovisningen omfattar hittills åren 1966 t o m 1975 (tre-års uppföljning) respektive 1966 t o m 1973 (fem-års uppföljning) och har publicerats i serien Statistiska meddelanden (SM), undergrupp R. Under våren 1985 kommer statistiska centralbyrån ut med en rapport som belyser återfall i grövre brott under perioden 1966–1983.

1981 publicerade statistiska centralbyrån dessutom en utförligare återfallsstatistik som inte inskränker sig enbart till s k grövre brott. Redovisningen omfattade åren 1973–1979 och publicerades i Statistiska meddelanden, undergrupp R 1981:5.3.

Ett urval ur denna nya statistik presenteras nedan. Uppgifterna har delvis daterats upp och en tabell (3.6.1) har tillkommit.

Tabell 3.6.1 Personer som lagförts för brott under åren 1974–1981, fördelade efter ålder och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

Persons found guilty of offences 1974–1981, by age and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

ÅLDER VID INGÅNGS- LAGFÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
15-17	1974	10 212	27	39	47	51	55	1 892	61	74	80	83	86
	1975	11 108	26	38	46	51	55	1 819	60	73	80	83	85
	1976	10 421	26	37	44	50		1 773	59	74	81	85	
	1977	10 347	26	38	46			1 551	61	75	82		
	1978	10 429	25	37				1 514	58	74			
	1979	11 015	25					1 546	58				
	1980	11 685						1 573					
	1981	12 698						1 685					
18-20	1974	9 442	17	26	32	36	39	4 333	52	66	72	77	79
	1975	10 306	17	26	32	36	39	4 633	51	65	72	76	79
	1976	10 526	17	27	32	36		4 440	52	67	74	77	
	1977	10 372	18	27	33			4 362	53	67	74		
	1978	10 206	17	26				4 150	51	66			
	1979	10 655	17					3 860	50				
	1980	10 728						3 856					
	1981	11 343						4 050					
21-24	1974	8 929	12	19	24	28	31	5 796	43	58	65	70	73
	1975	8 845	12	19	24	27	31	5 740	44	59	67	71	74
	1976	8 652	12	19	24	28		5 815	46	60	67	72	
	1977	8 621	13	20	25			6 076	47	61	68		
	1978	8 985	13	20				6 404	43	59			
	1979	8 998	12					5 987	44				
	1980	8 916						6 086					
	1981	9 333						6 149					
25-29	1974	8 490	10	16	21	24	27	5 082	40	55	63	68	72
	1975	8 275	10	16	20	23	26	5 060	42	56	63	68	72
	1976	8 052	10	16	20	24		5 287	42	56	63	68	
	1977	7 394	10	16	21			5 358	43	57	65		
	1978	7 309	11	16				5 459	42	57			
	1979	7 104	10					5 487	42				
	1980	6 930						5 865					
	1981	7 105						6 369					
30-39	1974	11 967	9	15	19	22	25	4 454	39	53	61	66	69
	1975	12 122	9	14	19	22	25	4 744	39	54	62	67	70
	1976	12 431	8	15	19	23		5 150	41	55	62	67	
	1977	12 134	9	15	19			5 440	42	57	64		
	1978	12 553	9	15				6 020	40	55			
	1979	12 831	8					6 060	39				
	1980	12 724						6 571					
	1981	13 177						7 411					
40-	1974	22 659	5	9	11	14	16	3 435	30	42	48	54	57
	1975	22 043	5	8	11	13	15	3 364	30	42	49	53	57
	1976	21 814	5	8	11	13		3 322	29	41	48	53	
	1977	20 408	5	9	12			3 225	31	44	50		
	1978	20 929	6	9				3 476	31	43			
	1979	21 485	5					3 450	29				
	1980	21 003						3 691					
	1981	21 468						4 275					

Anm. Som ingångslagföring räknas den första lagföringen under året.
Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.2 Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter brottskategori och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

Persons found guilty of offences 1973–1981, by type of offence and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

BROTTSKATEGORI I INGÅNGS- LAGFÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
BROTT MOT PERSON	1973	3 508	16	26	31	35	38	2 479	43	60	67	72	75
	1974	3 399	16	25	30	34	37	2 474	46	61	68	73	76
	1975	3 350	15	25	31	36	39	2 651	48	64	71	75	77
	1976	3 262	15	23	30	34		2 561	45	60	67	72	
	1977	3 267	16	24	30			2 577	46	62	69		
	1978	3 321	16	26				2 819	45	62			
	1979	3 485	15					2 687	45				
	1980	3 630						2 784					
	1981	3 564						3 006					
BROTT MOT FÖRMÖGENHET	1973	18 601	20	30	36	40	43	13 361	51	66	73	77	79
	1974	16 289	20	30	36	40	43	12 633	53	67	73	77	79
	1975	17 299	20	29	36	40	43	12 833	53	68	74	78	80
	1976	16 608	21	30	36	40		12 913	54	68	75	79	
	1977	17 089	20	29	35			13 376	54	68	74		
	1978	18 034	19	28				13 695	51	66			
	1979	18 627	18					13 020	50				
	1980	19 216						13 362					
	1981	21 414						14 424					
BROTT MOT ALLMÄNHETEN OCH STATEN	1973	4 776	15	26	32	36	39	3 239	42	58	66	71	74
	1974	4 387	15	26	32	36	39	2 996	39	56	64	69	72
	1975	4 448	15	25	30	35	38	3 183	41	55	63	67	70
	1976	3 724	15	23	29	34		3 107	39	52	60	64	
	1977	3 332	17	25	33			2 874	43	58	65		
	1978	3 205	18	26				2 890	43	59			
	1979	3 410	15					3 000	41				
	1980	3 608						2 941					
	1981	3 952						3 358					
BROTT MOT TRAFIKBROTTSLAGEN	1973	27 932	10	15	19	22	25	7 601	41	55	62	67	70
	1974	27 455	10	15	19	22	25	7 737	41	54	62	67	70
	1975	26 900	10	15	19	22	25	7 737	42	55	62	67	71
	1976	26 890	10	16	20	23		8 212	45	58	65	70	
	1977	25 915	10	16	21			8 569	48	61	68		
	1978	26 045	10	16				9 193	45	59			
	1979	26 037	10					8 455	44				
	1980	25 694						8 525					
	1981	26 004						8 856					
BROTT MOT NARKOTIKA- STRAFFLAGEN	1973	1 073	26	40	47	54	57	1 546	52	69	76	80	84
	1974	854	27	38	47	53	57	1 364	51	68	76	80	83
	1975	735	26	40	47	53	58	1 650	54	70	78	81	84
	1976	691	29	43	51	56		1 634	57	74	80	85	
	1977	752	24	38	48			1 714	56	71	79		
	1978	851	21	36				1 852	51	68			
	1979	776	23					1 616	51				
	1980	1 226						2 131					
	1981	1 656						2 768					
BROTT MOT ÖVRIGA LAGAR	1973	22 394	8	13	16	19	21	3 018	29	43	51	55	59
	1974	21 031	8	13	17	20	22	3 365	31	45	52	58	62
	1975	21 939	8	13	17	20	22	3 344	32	46	54	59	63
	1976	22 619	8	13	17	20		3 525	32	46	53	59	
	1977	20 866	9	15	19			3 626	34	48	56		
	1978	20 868	9	15				3 713	33	47			
	1979	21 534	9					3 824	33				
	1980	20 598						4 391					
	1981	20 684						4 813					

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika brottskategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma brottskategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grovre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

Persons found guilty of offences 1973–1981, by type of sanction and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

ÅTALSUNDERLÄTELSELAGRUM/ PÅFÖLJD I INGÅNGSLAG- FÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
1964 ÅRS LAG	1973	5 284	31	45	53	58	62	1 202	58	73	79	83	86
	1974	4 387	35	47	56	61	64	1 044	63	76	82	85	87
	1975	4 930	32	44	53	58	62	1 023	60	75	81	85	87
	1976	4 087	34	47	54	59		1 043	60	76	83	87	
	1977	4 106	34	46	55			852	63	75	83		
	1978	4 056	34	47				829	58	76			
	1979	4 134	33					856	57				
	1980	4 401						833					
	1981	5 230						955					
ÖVRIGA LAGRUM	1973	2 539	21	30	35	39	42	5 109	61	76	81	85	86
	1974	1 899	22	30	36	40	44	4 619	63	76	82	85	87
	1975	2 404	20	29	34	37	40	5 503	64	78	83	85	87
	1976	2 454	21	28	34	38		5 831	66	79	84	87	
	1977	2 184	21	30	36			6 096	65	77	83		
	1978	2 153	19	27				5 857	63	77			
	1979	2 003	17					4 950	62				
	1980	2 245						4 841					
	1981	2 286						5 158					
BÜTER (DOM ELLER STRAFF- FÖRELÄGGANDE)	1973	58 856	9	15	19	22	24	12 926	35	49	57	62	66
	1974	55 888	10	15	19	22	25	12 991	36	50	57	63	66
	1975	56 813	10	15	19	23	25	13 055	36	50	58	62	66
	1976	57 278	10	15	20	23		13 048	36	51	58	64	
	1977	54 754	10	16	20			13 192	38	52	60		
	1978	55 842	10	16				14 214	37	52			
	1979	57 102	10					13 921	37				
	1980	55 808						14 959					
	1981	56 762						16 134					
VILLKORLIG DOM	1973	3 860	12	20	24	27	30	603	22	36	45	50	54
	1974	3 915	12	19	23	28	31	724	22	34	42	48	51
	1975	3 468	12	20	25	29	32	891	24	37	44	50	55
	1976	3 464	12	21	27	31		900	26	40	48	55	
	1977	3 749	13	20	26			1 106	26	39	47		
	1978	3 999	13	21				1 331	25	40			
	1979	4 381	13					1 476	26				
	1980	4 941						1 597					
	1981	6 090						1 856					
SKYDDSTILLSYN MED ANSTALTS- BEHANDLING/ FÄNGELSE	1973	71	62	77	83	83	85	216	71	87	92	94	94
	1974	43	63	70	79	81	81	221	75	86	88	91	93
	1975	66	53	71	73	76	77	276	74	88	91	93	94
	1976	56	64	75	79	80		283	76	87	89	92	
	1977	45	51	64	67			220	80	89	91		
	1978	37	51	65				179	77	86			
	1979	26	42					147	79				
	1980	37						130					
	1981	52						159					

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika påföljds kategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljds kategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljds kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 (forts) Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

PÅFÖLJD I INGÅNGSLAGFÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
SKYDDSTILLSYN UTAN ANSTALTS- BEHANDLING/ FÄNGELSE	1973	2 389	28	40	47	51	55	3 097	45	60	67	72	75
	1974	2 009	28	40	47	51	55	3 317	49	63	70	74	77
	1975	1 924	29	41	48	53	56	3 321	50	64	71	75	78
	1976	1 809	31	43	49	54		3 174	48	63	71	75	
	1977	1 798	28	40	47			3 230	50	64	72		
	1978	1 629	29	42				3 424	48	63			
	1979	1 466	28					2 904	48				
	1980	1 588						3 111					
	1981	1 719						3 346					
VÅRD ENL BVL, NVL, SLUTEN PSYKVÅRD, ÖPPEN PSYKVÅRD, VÅRD I SPECSJUKH	1973	466	36	50	59	64	67	1 060	59	74	81	84	86
	1974	417	39	52	58	62	66	1 031	60	73	79	82	84
	1975	407	35	51	59	64	67	948	63	77	82	84	85
	1976	377	40	53	61	65		797	58	73	79	84	
	1977	366	40	52	58			793	61	76	82		
	1978	401	34	53				798	59	72			
	1979	408	38					738	57				
	1980	448						817					
	1981	461						815					
FÄNGELSE 1 MÅN	1973	2 905	12	23	30	34	38	1 483	38	53	62	67	70
	1974	3 090	11	23	28	32	36	1 600	37	53	61	66	70
	1975	2 994	12	21	26	30	35	1 640	40	53	62	67	70
	1976	2 678	12	19	26	32		1 666	40	53	61	66	
	1977	2 495	14	22	28			1 855	44	58	66		
	1978	2 498	13	21				2 069	43	57			
	1979	2 625	12					2 245	41				
	1980	2 592						2 302					
	1981	2 566						2 574					
FÄNGELSE 2-6 MÅN	1973	724	17	27	33	39	45	2 517	52	69	77	80	83
	1974	732	17	28	34	39	42	2 350	52	68	74	77	80
	1975	582	15	24	31	36	40	2 434	53	67	73	76	79
	1976	553	14	19	24	29		2 771	55	66	72	76	
	1977	596	17	26	34			2 813	61	72	78		
	1978	637	20	30				2 777	61	75			
	1979	619	16					2 898	60				
	1980	682						3 246					
	1981	730						3 528					
FÄNGELSE 7- MÅN	1973	250	12	24	32	36	38	1 508	50	72	80	85	87
	1974	193	15	25	33	39	45	1 381	54	75	81	85	87
	1975	189	14	22	33	36	39	1 353	59	77	84	88	90
	1976	165	16	26	34	41		1 307	64	80	85	88	
	1977	269	13	25	31			1 525	58	76	83		
	1978	231	15	28				1 488	55	75			
	1979	239	10					1 382	55				
	1980	283						1 528					
	1981	339						1 817					

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika påföljdskategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljdskategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljdskategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 (forts) Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

PÅFÖLJD I INGÅNGSLAG- FÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT				
			INOM 1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		INOM 1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
BRB 34:1 P1 (FÄNG, INTERN, UNGDOMSFÄNG)	1973	1	100*	100*	100*	100*	100*	935	61	81	85	87	89
	1974	1	0*	0*	0*	0*	0*	792	69	83	89	91	92
	1975	2	0*	50*	50*	50*	50*	797	72	85	89	92	93
	1976	1	0*	100*	100*	100*		737	74	86	90	92	
	1977	1	100*	100*	100*			785	73	85	89		
	1978	2	0*	0*				767	70	83			
	1979	-	-					700	68				
	1980	-						605					
	1981	-						533					
BRB 34:1 P1 (SKYDDSTILLSYN, VILLKORLIG DOM)	1973	15	47	53	53	60	60	2 510	52	67	74	78	80
	1974	8	63*	75*	75*	88*	88*	2 421	54	69	76	79	82
	1975	2	0*	50*	50*	50*	50*	2 416	59	74	80	83	86
	1976	-	-	-	-	-		2 707	58	72	78	81	
	1977	-	-	-	-			3 001	60	74	80		
	1978	-	-	-				3 016	56	73			
	1979	1	0*					2 718	55				
	1980	2						2 678					
	1981	2						2 876					
ÖVRIGA PÅFÖLJDER	1973	285	15	21	25	28	31	299	52	72	78	80	81
	1974	241	16	21	26	31	34	200	60	71	78	80	82
	1975	184	11	19	22	24	27	183	62	74	81	82	84
	1976	231	15	20	23	27		162	59	77	78	81	
	1977	205	12	19	21			168	51	69	73		
	1978	187	13	20				133	47	62			
	1979	155	12					74	44				
	1980	178						56					
	1981	164						43					

Anm. En person redovisas *för varje år* på alla sina lagföringar som innefattar *olika* påföljds kategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljds kategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljds kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

* Procenttalet är beräknat på ett antal som är mindre än 10.

3.7 För narkotikabrott lagförda personer

Persons found guilty of drug offences

3.7.1 Några resultat

Nedan följer en översiktlig beskrivning av narkotikabrottsligheten som den framträder i lagföringsstatistiken¹. Det bör observeras att redovisningen *inte* ger någon beskrivning av narkotikamissbruket eller den *faktiska* narkotikabrottsligheten, utan enbart av den brottslighet som uppdagas genom åklagarnas och domstolarnas verksamhet – baserad på polisens och tullens spaningsarbete. Allmänt gäller, att lagföringsstatistiken systematiskt underskattar brottslighetens *volym* (dvs att den faktiska brottsligheten är större), men att denna statistik troligen ger – att döma av jämförelser med andra källor – en rättvisande bild av bl a brottslighetens *struktur* (dvs vad gäller ålders- och könsfördelningen, förekomsten av olika preparat osv).

• De senaste årens ökning har avstannat

Totalt lagfördes 1983 ca 7 100 personer för narkotikabrott, varav en okänd andel fler än en gång under året. Detta innebär att den kraftiga ökning som inträffade under åren 1980 och 1981, nu definitivt har avstannat.

	1975	1977	1979	1980	1981	1982	1983
Totalt	4 350	4 750	4 500	6 400	8 200	8 200	7 100
därav åtalesunderlåtelse	1 750	1 750	1 200	1 200	1 350	1 250	1 100

Avrundade uppgifter.

Ökningen 1980 och 1981 bör ses mot bakgrunden av att riksåklagaren år 1980 meddelade åklagarna nya tillämpningsföreskrifter angående narkotikabrott (RÅC I:94). Dessa innebär att åtal ska väckas även för innehav av mycket små mängder narkotika. Även polisen intensifierade sina insatser

– speciellt mot gatuhandlingen av narkotika (utförligt Eriksson – Eriksson, 1983). Att den *faktiska* brottsligheten skulle ha förändrats, är däremot inte sannolikt² (Solarz, 1982).

Resultatet av dessa policy-förändringar blev inte oväntat, att antalet personer som lagfördes för narkotikabrott (framför allt för smärre mängder cannabis) ökade kraftigt. Statistik från SCB visar därutöver, att ökningen avsåg framför allt personer som redan tidigare varit i kontakt med rättsväsendet. Mindre än en fjärde del av ökningen gällde personer *utan* tidigare kriminell belastning (RS-PM 1983:12, tablå 4.4).

• Cannabis förekommer oftast

Cannabis svarar – lågt räknat – för ungefär 70 procent av de narkotiska medel som i Sverige förekommer i lagföringssammanhang. Även den grova narkotikabrottsligheten rör i ca hälften av fallen cannabis (genomsnitt för åren 1975–1983). Centralstimulantia, vanligen amfetamin, svarar för ca 25 procent och opiater för 5 procent.

Kokain, som 1973 registrerades för första gången i polisens beslagsstatistik, förekom 1983 i ett 50-tal domar, varav mer än hälften gällde Stockholm.

Hallucinogener, främst LSD, är mycket ovanliga i Sverige och förekom 1983 i mindre än 1 procent av fallen; sömn – och rogvivande medel i 4 procent.

• Narkotikabrottsligheten är fortfarande ett storstadsfenomen

De tre storstadslänen svarade 1983 för omkring 60 procent av cannabisfallen och för drygt hälften av fallen med centralstimulantia. Stockholm och Malmö står för mer än 80 procent av de drygt 280 domar som gällde opiater; i Göteborg avkunnades endast *en* sådan dom.

Fördelningen mellan storstäderna och övriga riket är i stort sett konstant över tid. Detta gäller för samtliga medel.

Även lagföringsstatistiken visar alltså det kända faktum, att opiatmissbruk förekommer nästan uteslutande i Stockholms- och Malmöområdet. Anledningen till varför opiatmissbruket är så sällsynt i Göteborg är okänd. Det har dock hävdats, att skillnaden bl a skulle kunna bero på att *påföljds-*

1) Med lagföring avses här åtalesunderlåtelse, strafförelägganden (böter utfärdade av åklagaren) eller domar.

En person kan lagföras flera gånger under samma år, dvs s k dubbelräkningar förekommer. Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

2) Det gäller troligen även för missbruksutvecklingen (jfr Karlsson-Olsson, 1983).

valet för narkotikabrott är strängare i Göteborg än i Stockholm och Malmö. En översiktlig granskning av lagföringsstatistiken visar emellertid, att skillnaderna i påföljdsvalet med avseende på t ex *grövre brott mot narkotikastrafflagen* knappast kan anföras som förklaring.

För s k grövre brott mot narkotikastrafflagen lagförda personer, 1975–1982. Genomsnittlig andel (i procent) per år

Påföljd	Stockholms län	Malmöhus län	Göteborgs och Bohus län
Frihetsberövande påföljder	50	54	44
Skyddstillsyn	15	19	29
Villkorlig dom	6	4	6
Övriga påföljder	1	1	2
Åtalsunderlåtelse	28	21	19
Summa	100	99	100
Antal (hela perioden)	3 820	1 675	1 825

• Narkotikabrotten gäller framför allt innehav

Över hälften av narkotikabrotten 1983 gällde *enbart* innehav av narkotika. Smuggling (då även inräknat små och mycket små mängder) avsåg mellan 10 och 20 procent, beroende på beräkningssätt. Resten av brotten gällde saluhållande/överlåtelse av narkotika. 9 fall av tillverkning av narkotika avgjordes.

• Små mängder förekommer oftast

Inte överraskande gäller, att små mängder narkotika förekommer oftast och stora mängder minst. År 1983 var fördelningen mellan små, »medelstora» och stora mängder för samtliga preparat ungefärligen 60, 35 och 5 procent. Sedan 1975 har antalet lagföringar ökat för såväl små, »medelstora» som stora mängder. Ökningen var kraftigast för små mängder.

• Grova narkotikabrott är relativt få

Faktorer såsom mängd resp medel, hänsynslöshet, yrkesmässighet och dylikt har betydelse för om ett narkotikabrott ska bedömas som lindrigt, normalt eller grovt.

Drygt hälften av narkotikabrotten 1983 bedömdes av åklagarna och domstolarna som »ringa», mellangruppen svarade för omkring 40 procent och de grova narkotikabrotten för knappt 5 procent.

Utvecklingen för domar avseende grova narkotikabrott

har haft följande utseende (i absoluta tal, inkl grov varusmuggling):

	1975	1977	1979	1980	1981	1982	1983
Totalt	379	407	423	453	478	376	303
därav domar avseende enbart cannabis	203	157	195	287	218	139	116
Procent	54	39	46	63	46	37	38

• Narkotikabrotten går inte allt längre ner i åldrarna

Relativt sett lagförs åldersgruppen 21–29 år oftare för narkotikabrott än andra åldersgrupper.

Andelen 15–17-åringar har sedan 1975 sjunkit från 7 till 4 procent av de lagförda personerna. 18–24-åringarnas andel minskade under samma period från 60 till 42 procent, medan 25–39-åringarna har ökat från 30 till 49 procent. Narkotikabrottsstatistiken stöder således *inte* uppfattningen, att narkotikabrottsligheten går allt längre ner i åldrarna.

Snarare ger statistiken uttryck för en systematisk förskjutning *uppåt* i åldrarna, vilket antyder att narkotikabrottsligheten kanske bör betraktas som ett *generationsfenomen*.

Detta framgår även av SCBs kohortstatistik (RS-PM 1981:12), där man har valt att studera hur många personer¹ i en födelseårgång (dvs alla födda 1951, 1952 t o m 1963) som har lagförts för s k grövre brott² under sin ungdomstid. Denna statistik visar bl a att andelen personer som någon gång mellan 15 och 21 år lagförts för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen har minskat i de yngre kohorterna. Medan 0,6 procent av de födda 1951 någon gång mellan 15 och 21 år lagfördes för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen, var motsvarande andel för de födda 1957 endast 0,3 procent.

• Ungefär var fjärde som lagförs för narkotikabrott döms till fängelse

Av de 7 100 personer som 1983 lagfördes för narkotikabrott³ fick

- 15 procent åtalsunderlåtelse;
- 37 procent böter;
- 27 procent frihetsberövande påföljd och
- 21 procent övriga påföljder.

Påföljdsvalet har förändrats sedan mitten av 70-talet. Andelen åtalsunderlåtelse har sjunkit från 40 procent (1975) till 15 procent (1983), medan böter (inkl strafförelägganden) har ökat från 14 till 37 procent. Förändringen förklaras främst av

1) Kohortstatistiken omfattar endast svenska medborgare.

2) Ang begreppet *grövre brott*, se ovan avsnitt 3.5.

3) Obs! Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

två faktorer (Olsson, 1980): *dels* av den debatt som fördes under 1978–1979 om tillämpningen av åtalsunderlåtelse och *dels* av det ökade antalet brott mot varusmuggningslagen avseende smuggling av små mängder cannabis för eget bruk.

Andelen frihetsstraff har varit svagt ökande sedan mitten av 70-talet, men i *absoluta* tal har – huvudsakligen som en följd av policy-ändringen 1980 (se ovan) – antalet frihetsberövanden fördubblats fram till 1983 (från 993 år 1975 till 1 876 år 1983). Därvid har de korta frihetsstraffen ökat snabbare än de långa och ökningen faller framför allt på åldersgruppen 25–39 år.

Straffmätningen för narkotikabrott är speciell på så sätt att *hela* fängelsestraffskalan används. För andra brottstyper gäller däremot som regel att de utdömda fängelsestraffen ligger nära lagrummens straffminimum (Grönvall, 1980).

Värt att notera är också att mer än 4 av 5 fängelsedomar *inte* gäller grova narkotikabrott och att de oftast avser cannabis.

- *Andelen utländska medborgare och kvinnor är stabil*

Andelen utländska medborgare har varit kring 10–12 procent sedan 1975 och uppgick 1983 till 13 procent (varav nordborna utgjorde drygt hälften). Andelen utländska medborgare är dock betydligt större vid grova narkotikabrott: 35 procent 1983.

Andelen kvinnor har varit kring 13–16 procent sedan 1975 och uppgick 1983 till 14 procent.

- *Stor risk för återfall*

Enligt SCBs återfallsstatistik, som avser endast svenska medborgare (jämför avsnitt 3.6), är över 60 procent av dem som lagförts för narkotikabrott redan tidigare straffade. Drygt 1/3 har även andra brott än narkotikabrott i samma lagföring – främst förmögenhetsbrott såsom stöld eller häleri.

Personer som lagförs för brott mot narkotikastrafflagen skiljer sig tydligt från personer som lagförs för andra brott (som t ex brott mot person eller brott mot förmögenhet). Detta dels genom att andelen recidivister¹ är större än andelen debutanter² och dels genom att återfallsandelarna är markant större än vid samtliga andra brottskategorier. Nästan 60 procent av debutanterna och 85 procent av recidivisterna har återfallit i brott inom 5 år (avser lagförda i mitten av 70-talet). För andra brottskategorier ligger motsvarande återfallsprocent mellan 21 och 43 procent (debutanter) och 59 och 80 procent (recidivister).

Återfallsstatistiken visar vidare, att personer som lagförts för brott mot narkotikastrafflagen oftast återfaller i förmögenhetsbrott. Samtidigt har de en stark benägenhet att återfalla i nya narkotikabrott. Personer med brott mot narkotikastrafflagen i ingångslagföringen tenderar att återfalla i sådant brott 2–20 gånger oftare än andra, beroende på hur många gånger de tidigare varit straffade (avser lagförda i mitten av 70-talet).

Referenser

Inger Eriksson – Ulla Britt Eriksson, Polisens insatser mot gatulangningen av narkotika – ett utvärderingsförsök. Brå. Kansli PM 1983:9.

Gunnar Grönvall, "En undersökning av svensk straffmätningspraxis", ingår i Påföljdsval, straffmätning och straffvärde. Brå-Rapport 1980:2, s 219–234. Stockholm: Liber, 1980.

Christer Karlsson – Orvar Olsson, "Narkotikamissbrukets förändringar – metoder, metodproblem och bedömning av utvecklingen", ingår i Narkotikautvecklingen 1983, Brå-Rapport 1983:6, s 19–53. Stockholm: Liber, 1983.

Orvar Olsson, »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål 1969–1979«, ingår i Brottsutvecklingen, Lägesrapport 1980, Brå-Rapport 1980:3, s 111–136. Stockholm: Liber, 1980.

RS–PM 1981:12, Kriminalitetsutveckling och -belastning belyst genom födelsekohortstatistik. Statistiska centralbyrån.

RS–PM 1983:12, Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1982. Statistiska centralbyrån.

Artur Solarz, »Narkotikabrottsligheten 1969–1981«, ingår i Narkotikautvecklingen 1982, Brå-Rapport 1982: 2, s 144–190. Stockholm: Liber, 1982.

Statistiska meddelanden R 1981:5.3. Kriminalstatistik. Återfall i brott. Översiktstabeller. Personer som lagförts för brott 1973–1979. Statistiska centralbyrån.

1) Avser personer, som redan tidigare lagförts för något s k grövre brott (se ovan avsnitt 3.6).

2) Avser personer, som ej tidigare lagförts för något grövre brott (se ovan avsnitt 3.6).

3.7.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har fr o m 1975 årligen specialbearbetat uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott. Detta har skett på uppdrag av brottsförebyggande rådet (BRÅ). Denna statistik tas fram av flera skäl. Utvecklingen av narkotikabrottsligheten och förändringar i narkotikalagstiftningen har medfört ett allmänt intresse för och ett behov av statistik över åklagarnas och domstolarnas verksamhet på detta område. Vidare finns från riksåklagarens sida behov av uppgifter om praxis vad gäller domar i narkotikamål för att underlätta åklagarnas bedömningar. Vidare åligger det Sverige att rapportera till den internationella narkotikakontrollens organ om narkotikabrottslighet och narkotikamissbruk.

Uppgiftslämnandet till narkotikastatistiken regleras enligt speciell kungörelse (KK 1968:72) som innebär att landets domstolar respektive åklagardistrikt ska sända in domar och godkända strafförelägganden som avser narkotikabrott till socialstyrelsen.

Statistiken i denna redovisning omfattar uppgifter om personer som:

- dömts, dvs som fällts till ansvar för narkotikabrott i mål i första instans i allmän domstol
- godkänt strafföreläggande för narkotikabrott, dvs böter som utfärdas direkt av åklagaren.

I de flesta diagram och tabeller redovisas även åtalsunderlåtelser för brott mot narkotikastrafflagen. Åtalsunderlåtelserna ingår inte i specialbearbetningen utan är hämtade från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

Med narkotikabrott avses här:

- brott mot narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), NSL
- brott mot varusmuggningslagen (SFS 1960:418), VSL, där varan utgjorts av narkotika
- brott mot narkotikaförordningen (SFS 1962:704), NF
- övriga narkotikabrott, t ex stöld av narkotika

Narkotikastrafflagen innehåller bestämmelser om straff för tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika. Brotten är indelade i tre svårhetsgrader; narkotikaförseelse (2 §), narkotikabrott (1 §) och grovt narkotikabrott (3 §). Straffskalan omfattar för narkotikaförseelse endast böter, för narkotikabrott böter eller fängelse i högst tre år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst två och högst tio år.

Varusmuggningsbrotten är också indelade i tre grader, med i stort sett samma straffskala som för brotten i narkotikastrafflagen.

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen men särredovisas inte.

3.7.3 Insamling och bearbetning

SCB får från socialstyrelsen alla domar och godkända strafförelägganden där narkotikabrott förekommit i lagföringen. Eftersom en lagföring kan innefatta flera olika brott så kan det förutom ett eller flera narkotikabrott även ingå andra typer av brott i en lagföring. Uppgifter om narkotikabrottets rubricering, typ av narkotika och mängden narkotika m m hämtas från domsakten respektive blanketten för strafföreläggande och kodas på en särskild blankett. I de fall en person i samma lagföring har flera narkotikabrott, sker denna kodning med avseende på det grövsta av dessa brott (angående narkotikabrottens rangordning se Definitioner och begrepp).

Efter kodningen stansas och databehandlas materialet. I databehandlingen ingår maskinella kontroller av uppgifterna så att orimliga uppgifter sällas ut. Dessa granskas manuellt och rättas.

I samband med att SCB fr o m 1975 åtog sig den statistiska bearbetningen av narkotikadomarna gjordes en översyn av bearbetningsrutinerna. Vissa variabler, såsom nationalitet, förekomst av andra brott än narkotikabrott och påföljd, som tidigare kodades från narkotikadomarna/strafföreläggandena, hämtas istället direkt från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet

Exakta jämförelser mellan den löpande redovisningen av narkotikabrott i statistiken över För brott lagförda personer och narkotikaredovisningen i detta avsnitt, med avseende på antalet personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott är pga olikheter i brottsredovisningen inte möjliga att göra.

Någon exakt motsvarighet till tabellerna avseende perioden 1975–1982 finns inte för tidigare år. Framförallt är redovisningen för åren före 1975 inte lika omfattande som för perioden 1975–1982. I samband med att SCB övertog bearbetningen av narkotikadomarna år 1975 infördes dessutom nya bearbetningsrutiner, som emellertid utformades så att jämförelser med tidigare år skulle möjliggöras. Redovisningen fr o m 1975 är dock baserad på avgörande i första instans medan den redovisning som avser åren 1969–1974 även är ba-

serad på avgörande i högre instans (hovrätt eller högsta domstol). Det sistnämnda gäller förutsatt att ett överklagande medfört en ändring av tingsrätts eller hovrätts dom och att detta avgörande varit tillgängligt vid tidpunkten för bearbetningen. SCB har gjort en urvalsundersökning av 10 procent av hovrättsdomarna med narkotikabrott avseende perioden 1975–1979, som visar följande. Av narkotikadomarna överklagades 13 procent och 5 procent ledde till ändring i hovrätten. Ändringarna är av varierande betydelse för statistiken.

En lodrät linje vid år 1975 har lagts in i diagrammen för att påminna om att det rör sig om två något olika redovisningar före och efter 1975.

Främst av kostnadsskäl infördes ett förenklat sätt att bearbeta materialet från och med 1981. I stället för att som tidigare koda efter vad domstolen anför i det s k domskälet, kodas i stället uppgifterna i åklagarens stämningsansökan. Det innebär en tidsbesparing. En provkodning som gjordes innan omläggningen visade, att för 21 av 133 kodade fall avvek domstolens bedömning från åklagarens. I samtliga fall var det dock fråga om *små* avvikelser. Dessa kunde t ex gälla att åklagarens yrkande avsåg större mängder respektive försök till överlåtelse medan domstolen fastställde en mindre mängd och enbart innehav. En annan förväntad följd av att koda efter åklagarens yrkande är att antalet olika medel överskattas något, men detta belyses inte helt i undersökningen. Eftersom avvikelserna var så små bedömdes kvaliteten på den förenklade kodningen som fullt acceptabel. Det är fortfarande möjligt att göra jämförelser över tid.

Narkotikalagstiftningen har ändrats från och med 1 juli 1983 (se SFS 1983:363), men detta har ännu inte gett utslag i statistiken. Därför görs ingen omläggning av statistiken förrän nästa statistikår (1984).

En översyn av tabellavsnittet har lett till smärre justeringar i diagrammen.

3.7.5 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt har endast ett fåtal definitioner och begrepp medtagits. En utförligare redovisning ges i Statistiska meddelanden, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer. Vissa begrepp återfinns även i avsnitt 3.4.5 i denna årsbok.

Lagföring: Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot och straffföreläggande eller dom i brottmål. Narkotikastatistiken omfattar huvudsakligen godkända straffförelägganden och domar i första instans. Åtalsunderlåtelser har dock lagts till i de flesta tabeller och diagram. Ordningsbot kan överhuvudtaget inte förekomma. Frikännande domar ingår ej.

Narkotikabrott: Detta begrepp används som sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken. Narkotikabrott är också den juridiska benämningen på brott enligt 1 § NSL.

Narkotikabrottens rangordning: Då flera narkotikabrott ingår i en lagföring redovisas i diagram och tabeller den typ av hantering och de narkotiska medel som förekommer i det grövsta brottet. Det grövsta brottet bestäms genom följande rangskala: NSL 3 §, VSL 3 §, NSL 1 §, VSL 1 §, NSL 2 §, VSL 2 §, NF, VSL 6 § och övriga narkotikabrott.

Narkotiska medel: Enligt svensk lag definieras narkotika som de kemiska medel och preparat som omfattas av narkotikaförordningen. Narkotika räknas till gruppen beroendeframkallande medel (liksom alkohol). Beroendet orsakas dels av drogens direkta kemiska inverkan på hjärnans funktioner, dels av en social tillvänjning.

De narkotiska medlen kan indelas i följande huvudgrupper:

- Cannabis. Till denna grupp räknas haschisch och marihuana, som utvinns ur olika delar av cannabisplantan.
- Centralstimulantia. De vanligaste medlen i denna grupp är s k amfetaminer såsom preludin och ritalina, som framställs på kemisk väg.
- Hallucinogener. LSD och meskalin hör till hallucinogenerna, varav LSD är det vanligaste medlet.
- Opiater. Opium utvinns ur den orientaliska vallmon. Genom rening av råopium erhålls morfin, som också är ett viktigt läkemedel. Ersättningsämnen för morfin såsom heroin, kan framställas på kemisk väg, s k morfinderivat.
- Sömn- och rogivande medel. Dessa medel, som i Sverige endast kan köpas efter ordination av läkare, missbrukas oftast på så vis att personen tar högre doser än som föreskrivits.

I diagram 3.7.4 där typ av medel redovisas, har hallucinogener samt sömn- och rogivande medel pga sin ringa förekomst slagit samman till gruppen »Övriga«.

Person/Lagföring: Om inte annat anges redovisas en person som lagförts flera gånger under året en gång för varje lagföring.

3.7.6 Tidigare publicering

Statistiken över lagförda för narkotikabrott publiceras i serien Statistiska meddelanden (SM), serie R, under rubriken »Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer«. Den första publikationen avsåg åren 1975–1979 (SM R 1980:12). Sedan dess har statistiken redovisats årligen.

För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkomanvårdskommitténs betänkande (SOU 1969:52). Fr o m 1969 fortsatte redovisningen av narkotikadomar på uppdrag av riksåklagaren. För 1969 redovisades resultaten kvartalsvis (Riksåklagaren, u å). Vidare finns en rapport med uppgifter för åren 1969–1970 (Rexed och Wickberg, u å) och en för åren 1969–1973 (Wickberg, u å).

Ansvar för undersökningen av narkotikadomar övertogs 1974 av brottsförebyggande rådet och fr o m 1975 har alltså SCB svarat för den statistiska bearbetningen. Brottsförebyggande rådet har publicerat en rapport avseende »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål, 1969–1979«, baserad på ovanstående material (Orvar Olsson, i Brå Rapport 1980:3).

3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver den narkotikastatistik som redovisas i detta avsnitt

finns det inom andra grenar av rättsstatistiken särredovisning av narkotikastrafflagen och i viss mån även varusmuggningslagen. Vissa av dessa uppgifter finns också med i denna årsbok, se främst avsnitt 3.2 och 3.4 men även 3.5 och 3.6.

Vidare redovisar *rikspolisstyrelsen* statistik över hos polisen och tullen *beslagtagen narkotika*.

Hänvisningar till statistik och undersökningar rörande narkotika ges även i *socialstyrelsens* publikation *Genomgång av statistik inom området beroendeframkallande medel, sept 1980 och i brå-apropå 1983:1*.

I den årsskrift som utges av *Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)* ges bl a en översikt över narkotikastatistik och aktuella narkotikaundersökningar.

Brottsförebyggande Rådet publicerar sedan 1982 rapporten *Narkotikautvecklingen (BRÅ-Rapport 1982:2 och 1983:6)*.

En redovisning av narkotikabrott bland utländska medborgare finns i *BRÅ-Rapport 1983:4*.

Diagram 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1983, efter beslutstyp
Persons found guilty of drug offences, 1969–1983, by type of decision

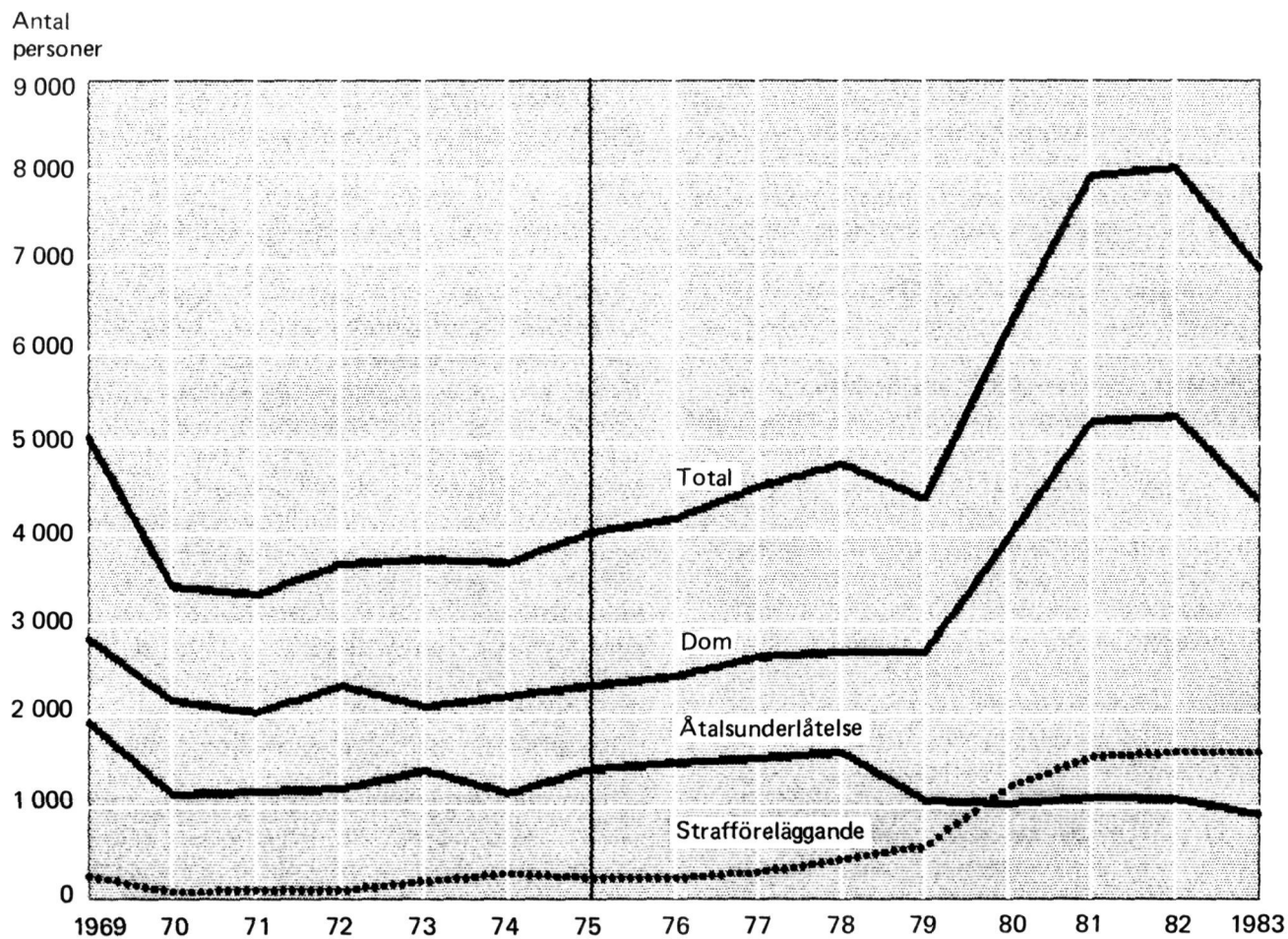

Diagram 3.7.2

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter brottsrubricering

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by seriousness of the offence

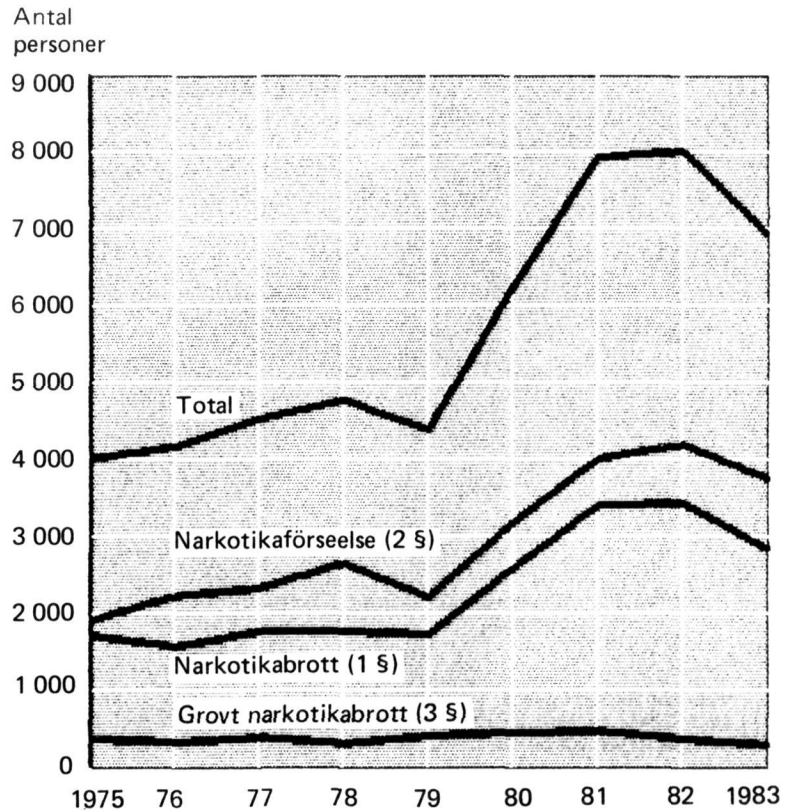

Diagram 3.7.3

För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1983, efter påföljd (andel i procent)

Persons found guilty of drug offences, 1969–1983, by sanction (percent)

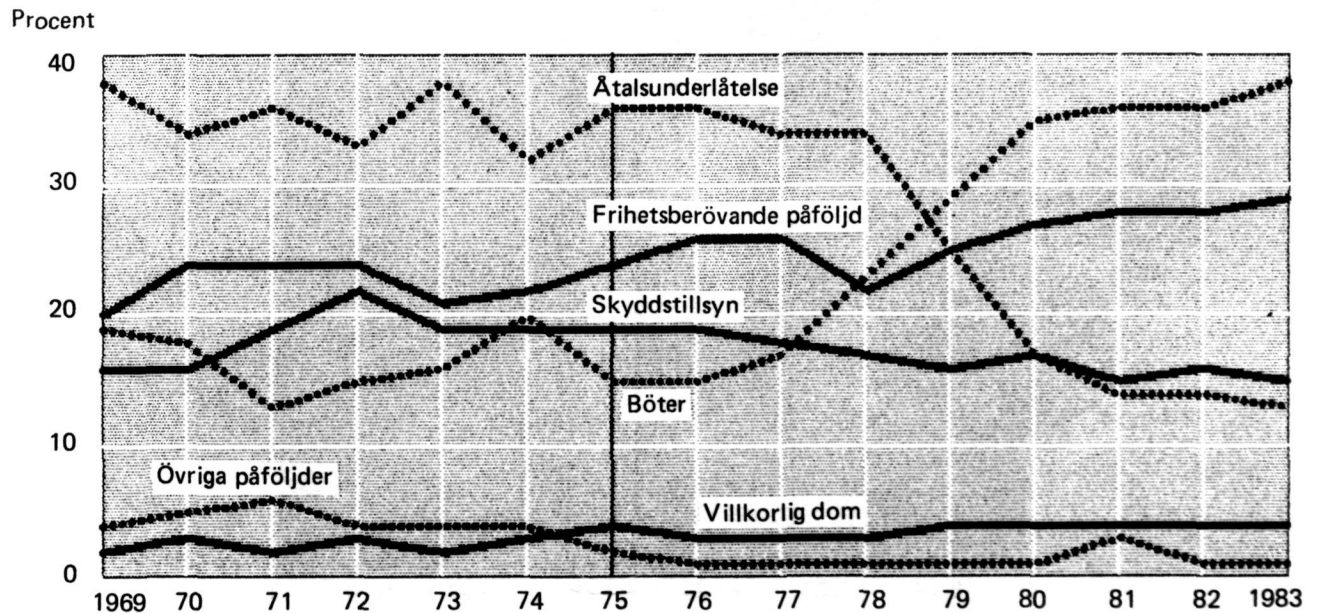
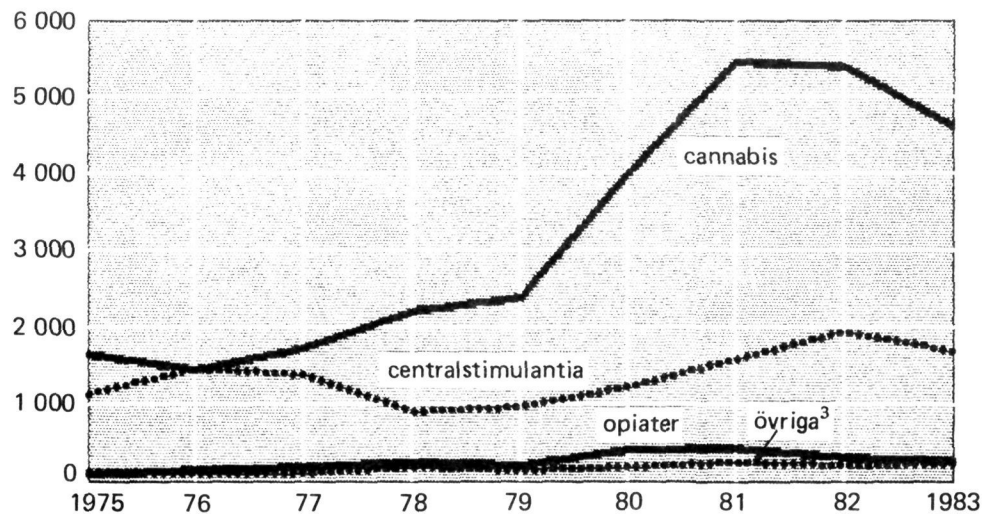

Diagram 3.7.4 För narkotikabrott lagförda¹ personer, 1975–1983, efter typ av medel²
Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by type of drug

1) Åtalsunderlåtelse ingår ej.

2) I det fall det i en lagföreläggelse förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning).

3) Här ingår främst sömn- och rogvande medel samt hallucinogener.

Diagram 3.7.5 För narkotikabrott lagförda personer, 1983, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolk-
mängden
Persons found guilty of drug offences, 1983, by age and per 100 000 of the mean population 15 years
of age and over

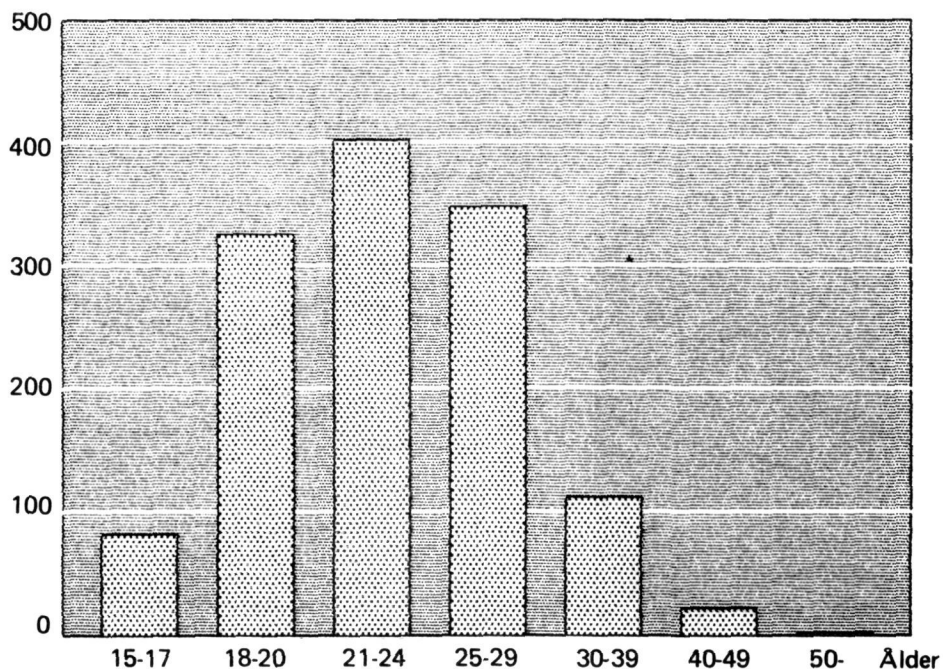
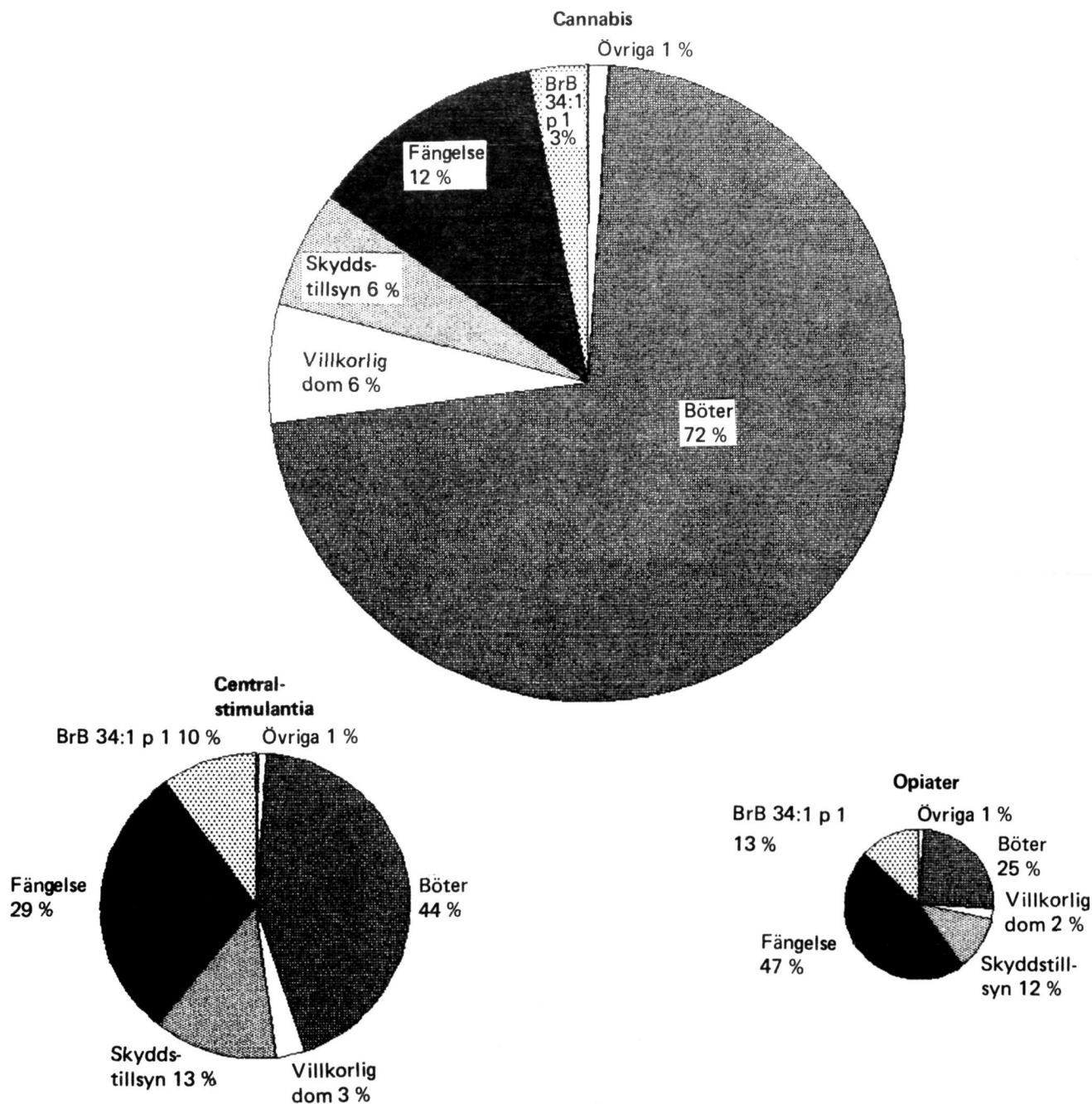

Diagram 3.7.6 Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för *enbart* brott mot narkotikastrafflagen, efter typ av narkotika i lagföringar där endast *en* typ förekommit samt efter huvudpåföljd, 1983

Persons who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced for offences only against the Narcotics Drug Act of 1968, by type of drug where only one type of drug was involved, and by principal sanction, 1983

Anm. Observera att cirklarnas storlek motsvaras av hur ofta preparaten förekommit.

Eftersom det har visat sig att de tabeller som publiceras i Statistiska meddelanden, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer, är komplicerade och svårlästa, presenteras här i årsboken några enkla översiktstabeller avseende perioden 1975–1983.

Tabellerna bygger på de uppgifter som publicerats i ovan nämnda Statistiska meddelanden. En del specialbearbetningar har också gjorts.

Tabell 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter beslutstyp och kön

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by type of decision and sex

Anm. Denna översiktstabell syftar till, att beskriva vilka populationer som ingår i narkotikastatistiken. De flesta tabellerna nedan bygger, på grund av bristfälligheter i grundmaterialet, endast på vissa delpopulationer – framför allt domar och strafförelägganden.

Man kan utgå ifrån att åtalsunderlåtelse i de flesta fall avser hantering av små mängder cannabis. Detta innebär att i de tabeller där åtalsunderlåtelse *inte* ingår, underskattas antalet ringa cannabisbrott och överskattas andelen övriga brott.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Domar	2 359	2 454	2 681	2 718	2 721	3 973	5 266	5 307	4 367	185
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	671
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	230
Åtalsunderlåtelse ¹										
Huvudbrott	1 438	1 504	1 554	1 632	1 096	1 060	1 122	1 108	935	65
Bibrott	329	265	202	159	106	141	236	139	148	45
Summa	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	61
Totalt	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	162
därav										
kvinnor	675*	606*	712*	690*	702*	844	1 116	1 118	962	143
Procent	15	14	15	14	16	13	14	14	14	

1) Avser endast åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen.

*) Uppgift delvis skattad.

Tabell 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter ålder vid beslutet

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by age at the time of the decision

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
15 – 17 år	271	236	223	252	177	365	501	454	303	112
18 – 20 år	1 144	1 012	952	982	921	1 335	1 570	1 471	1 162	102
21 – 24 år	1 295	1 367	1 482	1 489	1 405	1 928	2 273	2 106	1 755	136
25 – 29 år	791	931	1 095	1 189	1 098	1 581	2 035	2 171	1 986	251
30 – 39 år	411	528	619	724	656	890	1 327	1 509	1 435	349
40 – 49 år	103	93	140	117	123	143	201	249	219	213
50 – år	24	25	37	45	31	37	53	74	66	275
Samtliga	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	171
»Bortfall« ¹	329	265	202	159	106	141	236	139	148	45

1) Åtalsunderlåtelse med brott mot narkotikastrafflagen som bibrott.

Tabell 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter medborgarskap

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by citizenship

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Samtliga¹	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	171
darav										
utl. medborgare	445	436	459	545	571	815	941	949	886	199
Procent	11	10	10	11	13	13	12	12	13	
Endast domar och strafförelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	230
darav										
utl. medborgare	330	323	313	411	462	709	806	838	795	241
Procent	13	12	10	13	14	14	12	12	13	
darav										
nordbor	178	155	138	204	218	352	451	460	421	237
Procent	54	48	44	50	47	50	56	55	53	

1) Åtalsunderlåtelser för brott mot narkotikastraffagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter medel¹ och region

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by type of drug and geographic region

Anm. Åtalsunderlåtelser ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning). Uppgifterna har korrigerats något jämfört med redovisningen i föregående årsbok.

Medel och region	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Cannabis										
Storstäderna ²	741	677	982	1 038	1 011	2 419	3 080	2 892	2 754	372
Övriga riket	712	595	773	806	874	1 594	2 394	2 514	1 872	263
Ej uppgivet	211	197	1	396	525	–	–	–	–	–
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	278
Centralstimulantia										
Storstäderna	599	714	677	523	482	592	850	1 077	907	151
Övriga riket	504	731	726	381	482	662	765	883	808	160
Ej uppgivet	38	43	–	35	28	–	–	1	–	–
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	150
Opiater										
Storstäderna	95	158	166	221	189	373	388	278	235	247
Övriga riket	13	13	39	50	34	50	67	60	47	362
Ej uppgivet	2	–	–	8	5	–	–	–	–	–
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	256
Summa domar och straff- förelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	230

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel mm redovisas inte här.

2) »Storstäderna« omfattar Stockholms kommun och Stockholms län, Malmö kommun och Malmöhus län, Göteborgs kommun och Göteborgs och Bohus län.

Tabell 3.7.5 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter typ av hantering.
 Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by type of offence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Domar och straff- förelägganden										
Enbart innehav	1 249	1 361	1 462	1 554	1 478	2 563	3 419	3 711	3 189	255
därav ringa brott	595	796	825	956	860	1 713	2 483	2 710	2 390	402
Smuggling	491	508	725	858	951	1 460	1 609	1 446	1 350	275
därav ringa brott	79	134	164	247	385	604	575	526	589	746
Tillverkning	2	3	7	6	6	8	14	6	9	..
därav ringa brott	–	1	2	2	–	–	1	1	2	..
Övriga ¹	859	816	800	748	880	1 188	1 796	1 763	1 443	168
därav ringa brott	36	24	48	42	47	39	98	129	110	306
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	230
Åtalsunderlåtelse²										
Narkotikastrafflagen	1 438	1 504	1 554	1 632	1 096	1 060	1 122	1 108	935	65
därav ringa brott	1 211	1 290	1 313	1 427	936	859	881	840	673	56
Totalt	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	171
därav										
ringa brott	1 921	2 245	2 352	2 674	2 228	3 215	4 038	4 206	3 764	196
normalt brott	1 733	1 592	1 781	1 787	1 749	2 601	3 429	3 442	2 849	164
grovt brott	385	355	415	337	434	463	493	386	313	81

1) Huvudsakligen innehav av narkotika i kombination med överlåtelse/saluhållande.

2) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.6 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter medel¹ och viktclass²
 Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by type of drug and quantity

Anm. Åtalsunderlåtelse ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning). Uppgifterna har korrigerats något jämfört med redovisningen i föregående årsbok.

Medel och mängd	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Cannabis										
liten/ringa	748	762	888	1 192	1 305	2 342	3 216	3 322	3 000	401
medelstor	704	522	683	872	840	1 310	1 939	1 799	1 403	199
stor	212	185	185	176	265	361	319	285	223	105
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	278
Centralstimulantia										
liten/ringa	541	803	688	571	456	732	928	1 126	1 023	189
medelstor	531	591	595	279	379	464	585	710	586	110
stor	69	94	120	89	157	58	102	125	106	154
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	150
Opiater										
liten/ringa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
medelstor	78	117	121	208	178	331	321	229	202	259
stor	32	54	84	71	50	92	134	109	80	250
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	256
Summa domar och straff-förelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	230

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel mm redovisas inte här.

2) Viktklasserna för de olika medlen har definierats på följande sätt. Klassgränserna följer ungefärligen domstolarnas bedömning av »ringa«, »normala« och »grova« brott.

Medel	Viktclass (gram)		
	liten/ringa	medelstor	stor
Cannabis	–25	26–1000	1001–
Centralstimulantia	– 5	6– 250	251–
Opiater	.	– 25	26–

Tabell 3.7.7 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter påföljd

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by sanction

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Åtalsunderlåtelse	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	61
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	671
Böter genom dom	386	395	452	635	689	941	1 304	1 271	1 025	266
Villkorlig dom	145	110	119	153	199	254	314	348	300	207
Barnavårdslagen/ Socialtjänstlagen	35	28	32	40	26	52	118	83	65	186
Skyddstillsyn	489	484	514	492	436	682	806*	787	588	120
Fängelse m m	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090*	2 259	1 876	189
BrB 34:1 p 1	309	334	375	359	331	467	567	558	510	165
Övriga	2	1	3	3	–	4	67*	1	3	..
Samtliga	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	162

*) Uppgifterna osäkra.

Tabell 3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1983, efter fängelsestraffets längd

Persons found guilty of drug offences, 1975–1983, by length of prison sentence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Index 1983 (1975=100)
Fängelse										
– 2 mån ¹	149	159	184	208	183	322	516	671	604	405
3 – 6 mån	238	315	334	285	279	522	659	685	461	194
7 – 12 mån	286	316	306	258	242	308	429	402	365	128
13 – 24 mån	166	158	215	177	181	237	283	214	201	121
25 – mån	97	95	108	94	138	163	178	252	218	225
UF, Int, SPV²	57	59	39	14	17	21	25	35	27	47
Samtliga	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090	2 259	1 876	189

1) Inkl. skyddstillsyn med anstaltsbehandling eller med fängelse.

2) Ungdomsfängelse, internering, sluten psykiatrisk vård.

3.8 Nordisk kriminalstatistik

Nordic Criminal Statistics^{*)}

3.8.1 Inledning

I samarbete med de statistiska centralbyråerna i Danmark, Norge och Finland har SCB sammanställt kriminalstatistik från dessa länder samt från Sverige för perioden 1950–1980. Uppgifterna har publicerats under titeln *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* (Köpenhamn 1982).

Följande brottstyper ingår i denna redovisning:

- mord, dråp
- misshandel
- våldtäkt
- rån
- inbrott/grov stöld
- tillgrepp av motorfordon
- övriga tillgreppsbrott
- bedrägeri o d
- rattfylleri
- samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen

Varje enskild brottstyp redovisas i fyra olika tabeller och diagram, som avser

- antal registrerade brott (1950–1980)
- uppklaringsprocent (1950–1980)
- antalet för brott lagförda personer (1950–1980)
- påföljdernas fördelning (1950–1980, 5-års intervall)

I övrigt innehåller publikationen en sammanställning av de ifrågavarande strafflagstiftningarna, en beskrivning av påföljdssystemen samt en redovisning av de statistiska insamlings-, bearbetnings- och redovisningsrutinerna. Lagändringar och omläggningar av statistiska rutiner under perioden 1950–1980 har i möjligaste mån dokumenterats.

Av utrymmesskäl redovisas här enbart *diagram* över vissa *hos polisen registrerade brott 1950–1982* (ang basuppgifterna, se *Nordisk statistisk årsbok 1983, tab 219*). Uppgifterna är beräknade i relation till befolkningsmängden vid årets slut i åldern 15 (Norge 14) – 67 år.

Rättsstatistisk årsbok 1980, avsnitt 3.8, innehåller även diagram över påföljderna för samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen.

3.8.2 Definitioner och begrepp

Diagrammen nedan har försetts med en sammanställning av de lagrum redovisningen bygger på. Uppgifterna om lagparagraf avser år 1982. För dokumentation av eventuella lag- och statistikändringar under redovisningsperioden hänvisas till *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*.

3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet

Det faktum att SCB publicerar en sammanställning av kriminalstatistiska uppgifter från de nordiska länderna innebär inte att uppgifterna verkligen är jämförbara. Frågan om huruvida uppgifter som hämtas ur officiella statistiska publikationer kan användas i kriminalpolitiskt och vetenskapligt sammanhang är *empirisk*, dvs i varje enskilt användningsfall måste man pröva om de officiella uppgifterna lämpar sig som underlag för analys eller ej. Något generellt svar finns ej. Lämpligheten är bl a beroende av vilken frågeställning undersökningen avser.

Tre typer av jämförande undersökningar förekommer:

- strukturjämförelser
- nivåjämförelser
- jämförelser av trender

Strukturjämförelser avser t ex följande frågor: Dominerar tillgreppsbrott brottsbilden i olika länder? Vilken åldersprofil har de för brott lagförda personerna i olika länder?

Nivåjämförelser avser t ex följande frågor: Vilket land har den högsta ränfrekvensen? Vilket land använder sig mest av böter som brottspåföljd?

Jämförelser av trender avser däremot frågor som: Skiljer sig rånutvecklingen över tid i olika länder? Har användningen av villkorlig dom varierat i olika länder under 1970-talet?

Innan man kan besvara sådana frågor bör man beakta följande. Officiella statistiska uppgifter om brott och påföljder styrs i allt väsentligt av tre faktorer:

*) An English summary has been published in the series RS-Promemoria as volume 1984:3. This report may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

- *statistiska förhållanden*:
 - a) formella: gällande insamlings- och bearbetningsregler;
 - b) informella: statistiksystemets sätt att fungera i praktiken.
- *rättsliga förhållanden*:
 - a) formella: strafflagens, processrättens, sociallagstiftningens utformning m m samt kontrollorganens formella organisation;
 - b) informella: lagarnas användning och kontrollorganens arbetssätt i praktiken;
- *faktiska förhållanden*:
 brottsbenägenhet, tillfällesstruktur, upptäcktsrisker, anmälningsbenägenhet, poliseffektivitet m m;

Tillförlitliga *struktur- och nivåjämförelser* förutsätter att man har fullgod kontroll över de rättsliga och statistiska förhållandena innan man kan uttala sig om att observerade likheter eller skillnader i uppgiftsmaterialet är reella, dvs beroende på de *faktiska* förhållandena.

I allmänhet torde det vara så, att noggrant utförda jämförelser i bästa fall leder till påståenden av typ: brottsfrekvensen är högre/lika/lägre i land A jämfört med land B. Däremot torde det i de allra flesta fall vara en omöjlighet att med acceptabel säkerhet kvantifiera skillnaderna (t ex två gånger högre, 30 procent lägre).

Vid *jämförelser av trender* är läget något annorlunda. Här behöver man inte i första hand känna till på vilken nivå tidsserierna ligger, utan det räcker om man kan hålla eventuella förändringar i de rättsliga och statistiska förhållandena under kontroll. Detta är naturligtvis en nog så svår uppgift; framför allt är det komplicerat att få grepp om *informella* ändringar i rättssystemet och i de statistiska rutinerna.

Det grundläggande antagandet i analysen av trender är att eventuella förändringar i dessa tillskrivs förändringar i faktiska förhållanden (»reell« förändring), förutsatt att man kan utesluta förändringar i rättsliga och statistiska förhållanden.

Sammantaget är det två huvudproblem som en jämförande analys av trender måste lösa:

- kontinuitetsproblemet
- kongruensproblemet

Kontinuitetsproblemet rör frågan om den enskilda uppgiftsserien (t ex registrerade rån i land A) har samma rättsliga och statistiska innehåll vid samtliga mättillfällen samt hur man ska bedöma eventuella förändringar.

Kongruensproblemet (vilket även gäller för nivåjämförelser) rör frågan om de använda uppgifterna är jämförbara länderna emellan.

För att underlätta analysarbetet med kontinuitets- och kongruensproblemet har i huvudpublikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* dokumenterats

- strafflagstiftningen samt eventuella förändringar under redovisningsperioden
- det statistiska regelsystemet samt eventuella förändringar under redovisningsperioden.

Någon dokumentation av processrätten, andra i sammanhanget betydelsefulla rättsområden (t ex socialvårdslagstiftningen), effektstudier eller undersökningar om statistikens kvalitet har däremot inte tagits med.

3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna

Vad gäller *brottsbeskrivningarna* visar jämförelser, att det förekommer skillnader mellan de nordiska länderna, men skillnaderna tycks i allmänhet vara små (undantag: bedrägeribrotten).

Sättet att föra statistik skiljer sig emellertid påtagligt mellan länderna och jämförbarheten påverkas härigenom. Här har inte givits någon mera uttömmande beskrivning av dessa skillnader, men följande bör sägas.

De *svenska* antalsuppgifterna tenderar att vara högre än övriga länders uppgifter. Det beror bl a på att i Sverige sker registrering vid anmälningstillfället, att även handlingar vilka senare visar sig vara ej brottsliga ingår samt att någon form av huvudbrottsredovisning inte tillämpas. Dessutom tycks antalsräkningen av brott vara mest generös i Sverige.

De *norska* antalsuppgifterna är i allmänhet lägre än uppgifterna i de övriga länderna. Det beror bl a på att polisstatistiken i Norge bygger på brott för vilka polisen avslutat sin utredning. Därtill kommer att den norska statistiken endast omfattar *förbrytelser* och inte förseelser, vilket t ex innebär att snatterier inte ingår i den norska statistiken (sedan 1972), men däremot i den danska, finska och svenska statistiken.

Danmark och Finland placerar sig någonstans mellan Sverige och Norge.

3.8.5 Statistik från Island

Eftersom publikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* inte innehåller uppgifter om Island, publiceras nedan några uppgifter som har ställts till förfogande av det isländska justi-

tiedepartementet. Uppgifterna avser personer som åtalats för brott 1977–1983.

Antal personer som åtalats för brott 1977–1983. Abs antal

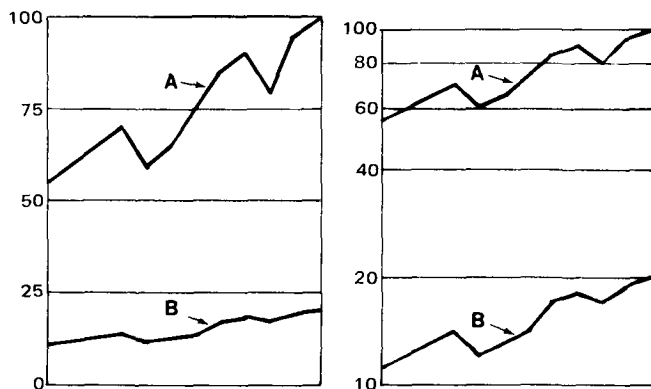
	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Mord, dråp	8	2	1	1	1	1	2
Misshandel	79	58	28	32	38	34	45
Våldtäkt	..	..	..	..	..	..	..
Rån	6	3	2	2	..	..	3
Stöld, häleri	264	240	193	160	153	141	181
Bedrägeri m m	130	63	62	57	58	67	85
Samtliga brott mot strafflagen	728	541	473	478	435	438	576
Samtliga brott mot specialstraffrätten	596	546	532	615	686	575	710

Anm: Invånarantalet i åldern 15–64 år uppgick till 137 503 den 31 december 1977 och till 149 096 den 31 december 1982.

3.8.6 Diagrammen

Diagrammen har ritats med logaritmisk skala, dvs brottsantalet framställs inte i vanliga aritmetiska tal utan i deras logaritmer.

Fördelen med ett logaritmiskt diagram är att det visar de *relativa* förändringarna medan det aritmetiska visar de *absoluta* förändringarna. I diagrammet nedan är skalan till vänster aritmetisk och skalan till höger logaritmisk.

När talen är ritade med aritmetisk skala tycks kurva A ha en mycket kraftigare tillväxt än kurva B. I det logaritmiska diagrammet däremot visas att de relativa ökningarna är ungefär lika stora.

Den synliga skillnaden i trenden beror på att den aritmetiska skalans förändringar räknas från nollinjen medan däremot förändringarna i det logaritmiska diagrammet sker från punkt till punkt. (Bunte-Jörberg, *Historia i siffror*, 1966, sid 87).

3.8.7 Referenser och ytterligare statistik inom området

Den senaste samlade beskrivningen av brottsutvecklingen i Danmark, Norge, Sverige och Finland finns i *Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab* 1984:2, ss 83–176, »Kriminalitetsudviklingen 1950–1982«.

Övrig litteratur

J. Andersson, »Nordisk jämförelse«, i: Brottutvecklingen. Lägesrapport 1983. Brottsförebyggande rådet. Rapport 1983:5, ss 71–75. Stockholm 1983.

F. Balvig, »Theft in Scandinavia 1970–1978«. Norman Bishop (ed): Crime and Crime Control in Scandinavia. Scandinavian Research Council 1980, pp 1–6.

Brottsförebyggande rådet, Brottutvecklingen. Lägesrapport (publiceras årligen sedan 1976).

N. Christie, *Hvor tett et samfun?* 2. rev. utgåve. Universitetsforlaget 1982.

R. Hauge – P. Wolf, »Criminal Violence in Three Scandinavian Countries«. Scandinavian Studies in Criminology, Vol 5, pp 25–33. Oslo 1974.

H. v Hofer, *Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1982*. RS Promemoria 1983:13. Statistiska centralbyrån. Stockholm.

S. Hurwitz – K.O. Christiansen, *Criminology. The New and Completely Revised Edition of the Standard Scandinavian Study*. London 1983.

Justis- og politidepartementet, *Om kriminalpolitikken*. St.meld.nr 104 (1977–1978). Beriktiget avtrykk. Trykt den 24/5 1978.

R. Knudsen, »Den registrerede kriminalitet i Danmark fra 1960«, *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 1977, ss 249–266.

L. Lenke, »Alkohol och våldsbrott«, *Alkohol och narkotika* 1976:1, s 8 f.

L. Lenke, *Risken för våldsbrott i Sverige – i komparativ belysning*. Stockholm 1978 (stencil).

M. Moe, Straffesystemet. København 1976 (1:a uppl) och 1978 (2:a uppl).

Nordisk Statistisk Årsbok. Olika årgångar.

Nordiska rådet, Straffesystemet i Norden. NU B 1977:25. Stockholm 1977.

Nordiska rådet och Nordiska statistiska sekretariatet, Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Göteborg 1983.

Nordisk Strafferetskomité, Alternativer til frihedsstraf. Nu A 1980:13. Stockholm 1981.

A. Snare (in collaboration with L.P. Olaussen), Crime and Criminal Justice in Norway During the Last Twenty Years.

Stensilserie nr. 32. Institutt for kriminalogi og strafferett. Universitetet i Oslo 1979.

K. Sveri, Vergleichende Kriminalitätsanalyse mit Hilfe von Opferbefragungen: die skandinavische Erfahrung. Sonderdruck aus: Das Verbrechensopfer in der Strafrechtspflege. Herausgegeben von Hans Joachim Schneider. Berlin – New York 1982.

P. Törnudd, Crime Trends in Finland 1950–1977. Research Institute of Legal Policy. No 29. Helsinki 1978.

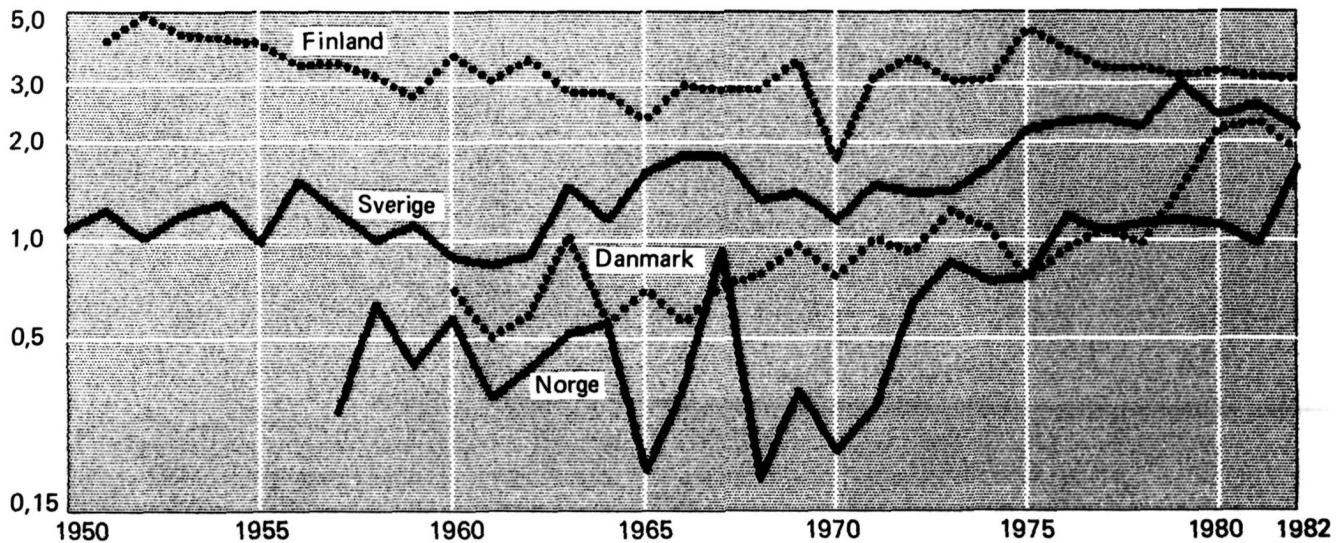
V. Verkko, Våldsbrottslighetens utveckling och lagbundenhet i Sverige och Finland åren 1750–1940. Statsvetenskaplig Tidskrift 1946, s 325 f.

Diagram 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982
Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1982

a) Mord, dråp
Murder

	Lagrum 1982	Lagändringar	Statistikomläggningar
Danmark	SL § 237	–	1960, 1979
Finland	SL 21:1–2	1970	1951, 1970, 1971
Norge	SL § 233	1981	–
Sverige	BrB 3:1–2	1965	1965, 1968, 1975
	samt misshandel med dödlig utgång (BrB 3:5–6)		

Antal brott
(log skala)

Diagrammet avser endast *fullbordade* brott.

Jämförelser med dödsorsaksstatistiken visar, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i stort sett rättvisande. Finland ligger högst och Norge lägst.

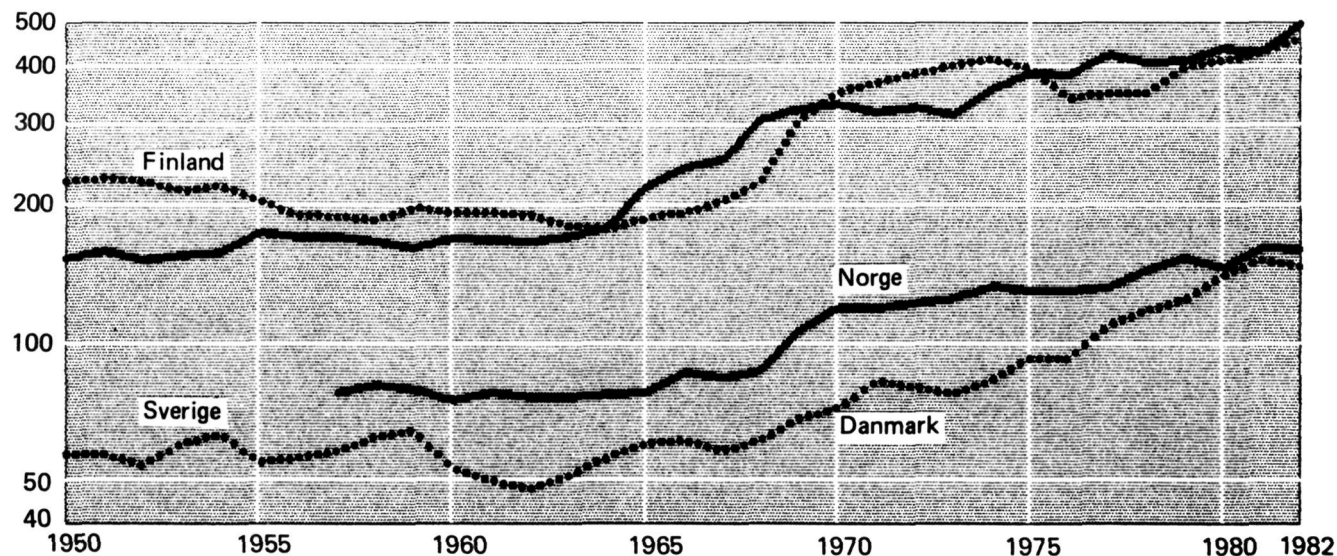
Bedömningen av utvecklingen över tid störs av statistikomläggningar i Finland 1970 (misshandel med dödlig utgång exkluderas), Sverige 1975 (misshandel med dödlig utgång inkluderas) och Danmark 1979 (månadsvis registrering införs). Detta innebär, att brottsnivån i Finland underskattas respektive brottsnivån i Sverige överskattas. För Sveriges del gäller dessutom, att 20 procent av de personer som *misstänkts* för

fullbordat mord eller dråp under perioden 1980–82 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Uppgången 1979 i Sverige och 1982 i Norge beror på två fall av seriemord av äldre på sjukhus respektive äldreomsorg. Uppgången i Danmark efter 1978 finns även i dödsorsaksstatistiken. Enligt denna blir differensen mellan Finland och de övriga länderna markant. 5-års-genomsnittet för åren 1976–1980 ger sålunda 4,1 mord och dråp per 100 000 invånare för Finland mot 1,8 för Sverige och 1,3 för Danmark och Norge.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982**b) Misshandel**
Assault

		Lagrum 1982	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 244–246	–	1960, 1979
Finland	SL	21:5–8	1970, 1975	1951, 1970, 1971, 1980
Norge	SL	228, 229, 231	1981	–
Sverige	BrB	3:5–6	1965, 1982	1965, 1968, 1975
		exkl misshandel med dödlig utgång.		

Antal brott
(log skala)

Jämförelser med offerundersökningar (Hauge & Wolf 1974; Lenke 1978; Sveri 1982; se även nedan avsnittet 3.9) tillåter slutsatsen, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i så måtto rättvisande, att misshandel är vanligare i Finland och Sverige än i Norge och Danmark. Däremot är rangordningen mellan Sverige och Finland och Norge och Danmark oklar. För Sveriges del gäller också, att 10 procent av de personer som *misstänkts* för misshandel under perioden 1980–1982 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Procent som uppger att de har drabbats av hotelser eller våld under en 2-års period. Mitten av 70-talet

	Danmark (1977)	Finland (1976)	Norge (1974)	Sverige (1975)
Inget hot eller våld	94,4	82,4	95,4	91,2
Hotelser	0,5	3,9	1,1	2,4
Lättare våld	3,3	10,5	4,7	4,6
Svårare våld	1,5	2,8	0,7	1,8

Källa: Sveri (1982, s 162).

Ökningen i alla länder efter mitten av 60-talet är troligen delvis reell, att döma av jämförelser med statistiken över lagförda personer (s k lagföringsstatistiken). Det kan tilläggas, att den registrerade alkoholkonsumtionen ökade kraftigt i samtliga länder sedan mitten av 60-talet. Alkoholkonsumtionen har spelat en betydande roll för att förklara den historiska misshandelsutvecklingen i åtminstone Finland och Sverige (Verkko 1946; Lenke 1976; Törnudd 1978).

Alkoholkonsumtionens förändring i Norden mellan 1965 och 1982. Liter ren alkohol per 100 000 invånare 15 år och äldre

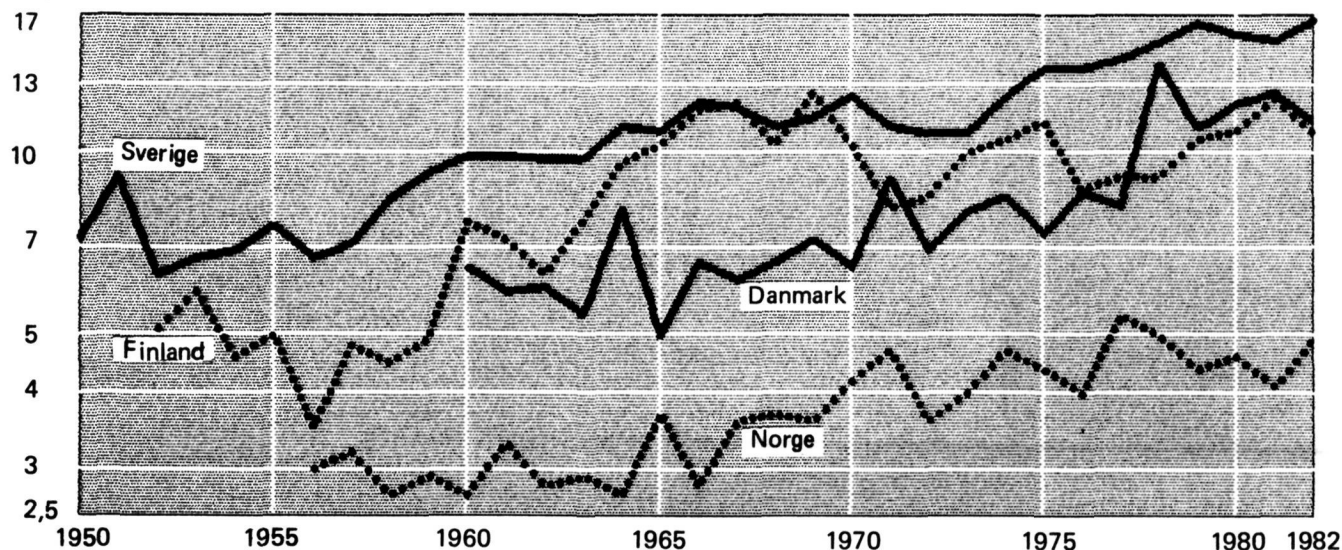
	1965 liter	1975 liter	1980 liter	1982 liter
Danmark	6,5	11,7	11,6	12,3
Finland	3,3	8,0	7,9	7,9
Norge	3,7	5,5	5,9	4,8
Sverige	5,7	7,6	6,8	6,4

Källa: Nordisk Statistisk Årsbok 1975, s 194 och 1983, s 242.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982

c) Våldtäkt
Rape

	Lagrum 1982		Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 216–217 (224, 226)	1965, 1967	1960, 1973, 1979
Finland	SL	20:1	1971	1951, 1971, 1980
Norge	SL	§ 192	1963	–
Sverige	BrB	6:1	1965	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet eftersom det saknas statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Någon säker rangordning mellan länderna kan därför inte göras. I alla länder är dock antalet våldtäkter som anmäls till polisen lägre jämfört med exempelvis misshandel eller rån.

Jämförelser med lagföringsstatistiken ger vid handen, att våldtäktsbrotten de senaste 15 åren har ökat – antingen faktiskt eller pga av ökad anmälningsbenägenhet – i Danmark och Norge, medan de i stort sett varit oförändrade i Finland. Utvecklingen i Sverige diskuteras utförligare ovan i avsnitt 3.1. För Sverige gäller för övrigt, att 13 procent av de män som *misstänkts* för våldtäkt under perioden 1980–1982 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Enligt de nordiska levnadsnivåundersökningarna hyser en anmärkningsvärt stor andel av de *finska* kvinnorna oro för att drabbas av våld utanför hemmet (alla former av våld, ej endast våldtäkt).

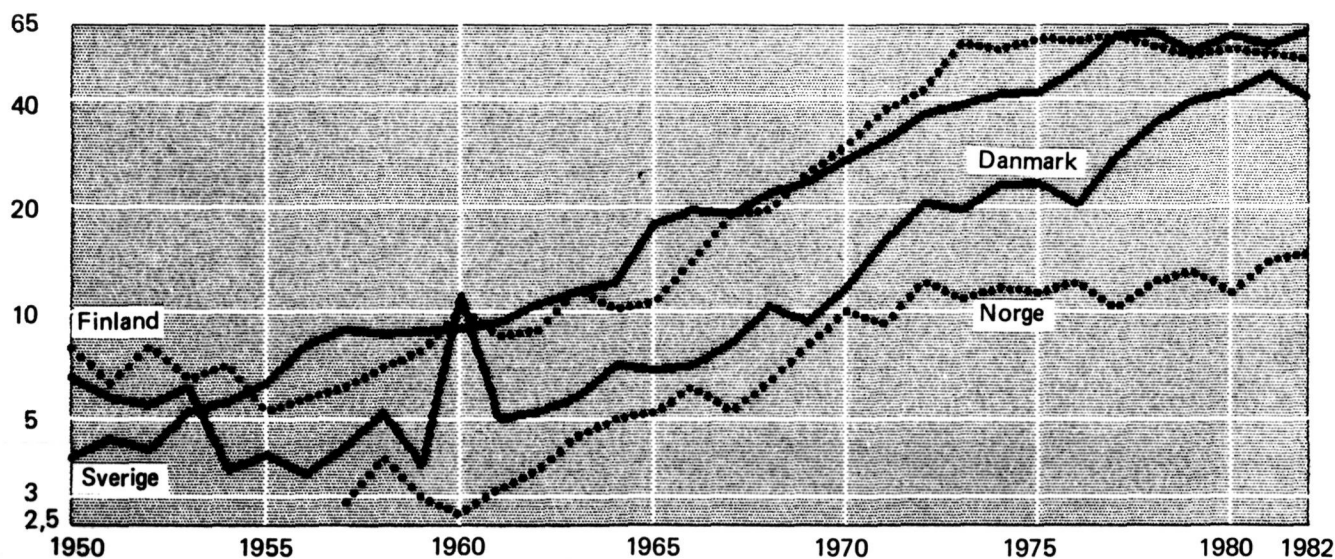
Procent som hyser oro att utsättas för våld

		Danmark (1976)	Finland (1978)	Norge	Sverige (1979)
Män	20–64 år	5	4	..	3
Kvinnor	20–64 år	29	48	..	18
därav	20–24 år	28	53	..	15
	55–64 år	36	49	..	27

Källa: Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden (1983, s 141).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982**d) Rån**
Robbery

	Lagrum 1982		Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§ 288	–	1960, 1979
Finland	SL	31: 1–3	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL	§§ 267, 268 ² , 269	1967, 1972	–
Sverige	BrB	8:5–6	1965, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Även här saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Jämförelser med lagföringsstatistiken leder dock till slutsatsen, att rånbroten har ökat i alla länderna. Den avmattning som inträffar i Norge och Finland på 70-talet framgår även av lagföringsstatistiken.

För Sveriges del gäller, att 16 procent av de personer som misstänkts för rån under perioden 1980–1982 var medborgare

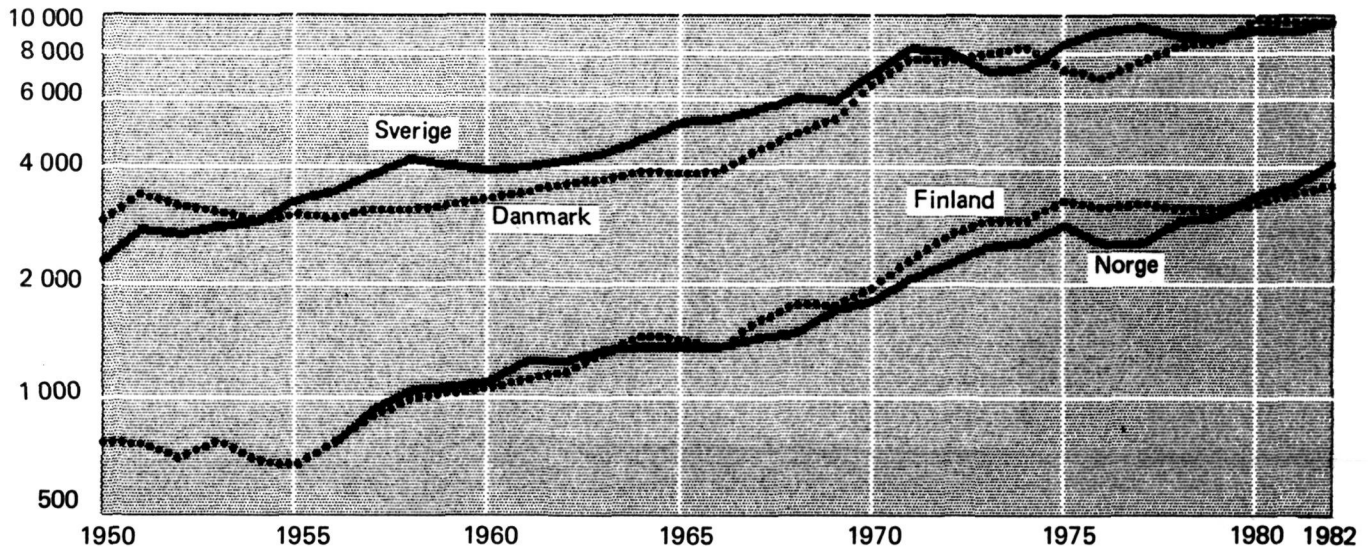
från något av de övriga nordiska länderna. Det kan tilläggas, att ännu i slutet av 1930-talet förekom rån mycket sällan i Norden. I Sverige lagfördes exempelvis under perioden 1936–1940 16 personer årligen för rån. Fyrtio år senare uppgick antalet till omkring 500 personer. Denna utveckling förklaras bl a av att en grupp kriminellt belastade medborgare uppstod efter andra världskriget.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982

e) Tillgrepps-
brott (exkl rån)
Theft

	Lagrum 1982	Lagändringar	Statistikomlägg- ningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 276, 293 ¹	1961, 1973	1960, 1979
Finland	SL 28:1–3 38:6a 2–4	1964, 1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 257, 258, 260	1972	–
Sverige	BrB 8:1–4, 7–11	1965, 1972, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Jämförelser med offerundersökningar (Balvig 1980; Sveri 1982; se även nedan avsnitt 3.9) ger en samstämmig bild: stöldbrottsligheten är högre i Sverige och Danmark än i Norge och Finland.

Procent som uppger att de varit utsatta för stöld under en 1-års period. Mitten av 70-talet

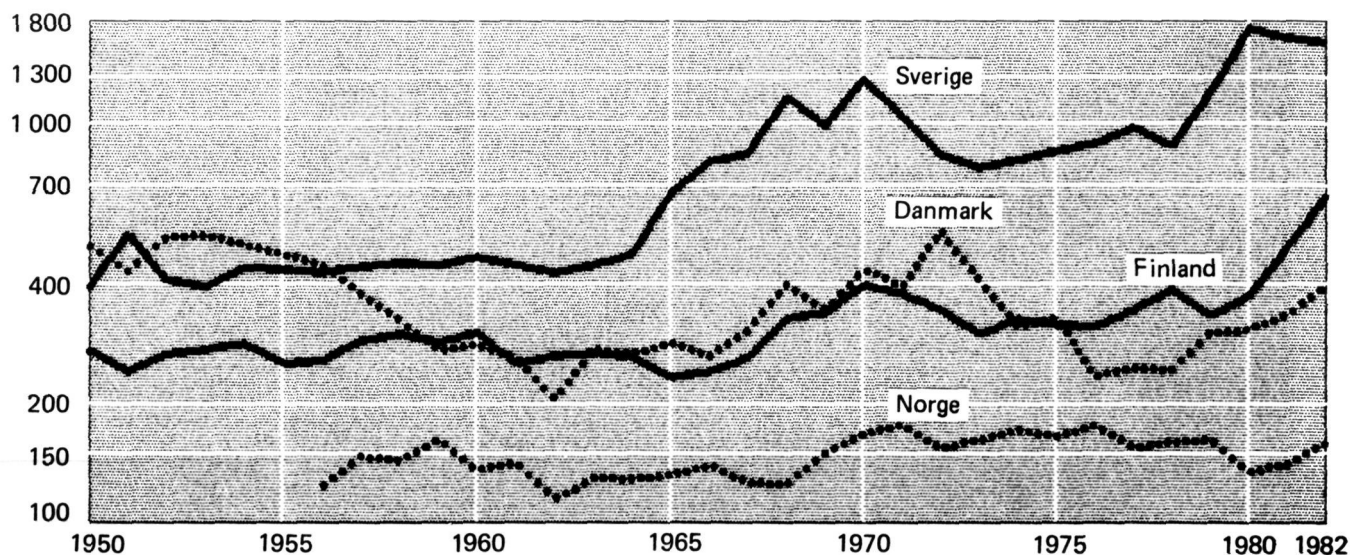
	Danmark (1976)	Finland (1975)	Norge (1971)	Sverige (1974)
Ej utsatta för stöld	87	92	95	90
Utsatta för stöld	13	8	5	10

Källa: Sveri 1982, s 166.

Även den privata konsumtionen i de olika länderna har samma rangordning (utförligt Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden, s 78 f). Den har under hela perioden varit högst i Danmark och Sverige och lägst i Finland. Under 60- och 70-talen har dock Norge och Finland haft en snabbare ekonomisk tillväxt än Danmark och Sverige. Liksom i flera andra industriländer har även i Norden ökningen av den privata konsumtionen stagnerat under andra hälften av 70-talet. Brottutvecklingen tycks följa denna utveckling överraskande väl, att döma av den avmattnings som inträffar i slutet av perioden i alla länder (eventuellt med undantag för Norge). Alternativa tolkningar kan bl a vara ändrade försäkringsregler och allt mindre ungdomskullar.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982f) Berädgeri o d
Fraud

	Lagrum 1982	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 278–280, 283	1973	1960, 1979
Finland	SL 36:1, 1a 29:1–3	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 255–256, 270–278	1980	1975
Sverige	BrB 9:1–3, 8–10; 10	1965, 1971, 1977, 1979	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet vad gäller *nivån* mellan länderna. Detta beror *dels* på att kriminaliseringen är mer omfattande i Sverige än i de övriga länderna; *dels* på att det saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. De uppgifter som framgår av offerundersökningarna uppvisar så gott som inga skillnader.

Procent som uppger att de varit utsatta för bedrägeri under en 1-års period. Början av 70-talet

	Danmark (1972)	Finland (1972)	Norge (1971)	Sverige
Ej utsatta för bedrägeri	3	1	0,5	..
Utsatta för bedrägeri	97	99	99,5	..

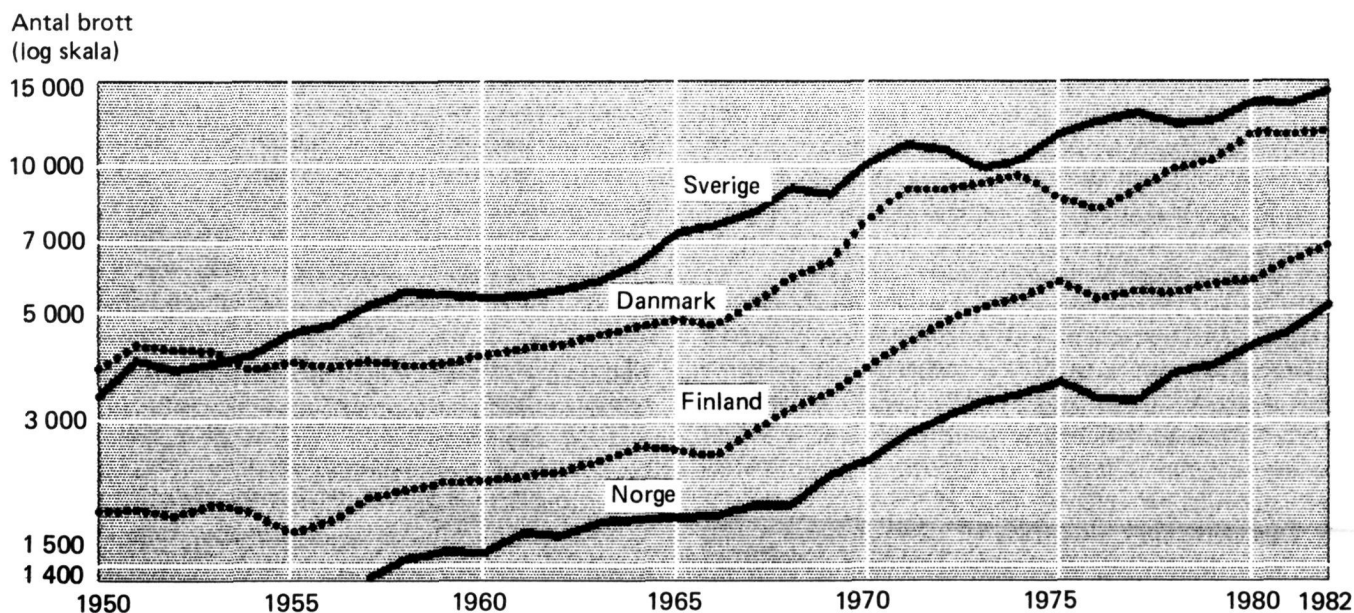
Källa: Sveri 1982, s 166.

Nedgången i *Danmark* efter 1972 har bl a sin förklaring (Moe 1976) i ett minskat antal checkbedrägerier samt i en lagändring ang vidareförsäljning av varor som köpts under egendomsförbehåll (kreditköp). Straffansvaret togs bort ur strafflagen.

Uppgången i *Sverige* i slutet av 60-talet berodde på ett ökat antal checkbedrägerier, medan uppgången i slutet av perioden hänger samman med *dels* en allt mer utbredd användning och missbruk av konto- och kreditkort, *dels* att speciella kontrollinsatser gjorts mot bidragsbedrägerier (såsom bostadsbidrag).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1982

g) Samtliga brott mot brottsbalken/ strafflagen <i>Total penal Code</i>	Lagrum 1982			Statistikomlägg- ningar/-ändringar
Danmark	Hele straffeloven	..		1960, 1979
Finland	Samtl brott mot strafflagen exkl trafikfylleribrott	..		1951, 1971, 1980
Norge	Forbrytelser mot straffeloven	..		–
Sverige	Samtl brott mot brottsbalken exkl förargelseväckande beteende	..		1965, 1968, 1975

Diagrammet är i huvudsak en återspeglning av förmögensbrottslighetens omfattning och utveckling i de olika länderna (se ovan diagram e och f). Samtidigt beskriver diagrammet strafflagstiftningens olika täckningsgrad (mer omfattande kriminalisering i Sverige och Finland än i Norge och Danmark).

I någon mån belyser diagrammet även de straffrättsliga kontrollsystemens effekt på brottsligheten. Kriminalitetsutvecklingen i t ex Norge och Finland har sedan slutet av 50-talet i det närmaste varit identisk – trots att de straffrättsliga kontrollsystemen skiljer sig mycket tydligt från varandra.

I Finland jämfört med Norge

- a) har uppklaringsprocenten under hela perioden varit dubbelt så hög;

- b) lagförs 2 à 3 gånger så många personer – räknat i förhållande till hur många brott som registreras av polisen;
c) används nästan inga åtalsunderlåtelse och minst dubbelt så många frihetsberövande påföljder per 100 000 invånare;
d) är även fängelsestraffen avsevärt längre: Finland har det största antalet fångar i Norden (98 per 100 000 inv år 1982), Norge det lägsta¹ (45 per 100 000 inv).

Dessa förhållanden ger vid handen, att det inte finns något enkelt och självklart samband mellan t ex hög uppklaringsprocent, många eller långa fängelsestraff å ena sidan och brottsnivån respektive brottsutvecklingen å andra sidan.

¹) Island oräknat.

3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1978

Victims of violence and property crimes 1978

3.9.1 Bakgrund

Den traditionella redovisningen av kriminalstatistik omfattar huvudsakligen *brott* som anmälts till polisen och *personer* som lagförts för brott.

Denna statistik täcker av naturliga skäl inte alla brott som *faktiskt* begåtts under t ex ett år. Sedan 1960-talet har man därför i en rad länder använt sig av speciella metoder för att belysa även brott som inte kommer med i brottsstatistiken. Ett sätt att belysa den faktiska brottsligheten är att fråga ett urval personer om de varit utsatta för brott under t ex ett år. Dessa undersökningar kallas *offerundersökningar*.

I Sverige har sådana undersökningar utförts av Institutet för social forskning (SOFI, se Tham 1984) och av statistiska centralbyrån (SCB). Inom SCB genomfördes dels en provundersökning 1974–75, dels en undersökning i större skala 1977–78. Provundersökningen finns publicerad i serien *Promemorior från SCB (1977:7) Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning*. Den större undersökningen har utförts inom ramen för de s k levnadsnivåundersökningarna och finns publicerad i rapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978* som utgörs nr 24 i serien *Levnadsförhållanden*, Sveriges officiella statistik.

SCB genomför för närvarande en ny sådan undersökning.

Allmänt om SCBs levnadsnivåundersökningar

SCB genomför sedan 1974 årligen s k levnadsnivåundersökningar i form av intervjuer med ca 12 000 personer om året. Personerna utgör ett representativt stickprov ur Sveriges befolkning i åldrarna 16–74 år. Vid intervjuerna som i regel görs vid ett besök i hemmet ställs ett stort antal frågor om levnadsförhållandena.

Intervjuerna brukar ta ca en timme. Deltagandet i undersökningen är frivilligt. Ungefär 85 procent av de utvalda ställer sig till förfogande för en intervju.

Ett drygt tiotal s k välfärdskomponenter har definierats och blivit föremål för undersökning. Exempel på sådana komponenter är

- hälsa
- boende
- sysselsättning
- ekonomi
- utbildning
- sociala relationer
- politiska resurser samt
- trygghet och säkerhet

Under 1978 insamlades uppgifter för att belysa välfärdsdimensionen trygghet och säkerhet. Ett stort antal frågor riktades till de utvalda personerna för att belysa i vilken utsträckning de blivit offer för våldsbrott, egendomsbrott eller trafikolycksfall, samt i vad mån de kände oro för att bli utsatta för brott.

Nedan ges en sammanfattning av några viktiga resultat beträffande offer för vålds- och egendomsbrott. Den som vill veta mer hänvisas till huvudrapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978*.

Några problem med offerundersökningar

Bortsett från de problem som uppstår i samband med alla intervjuundersökningar, finns några problem som är speciella för just offerundersökningar.

- Kommer man ihåg?
Det är svårt att minnas rätt. Detta kan i offerundersökningar leda till att för många eller för få händelser rapporteras.
Ligger händelserna längre tillbaka än den tid undersökningen avser (t ex 1 år), så finns det risk för *överrapportering*. Glömmer man händelsen, fast den faller inom årsgränsen, så leder detta till *underrapportering*.
Således lät t ex Institutet för social forskning återintervjua en mindre del av de personer som ingick i institutets undersökning år 1981. Flera personer som i den ordinarie intervjun angivit att de utsatts för allvarliga hot

svarade nekande nästa gång och vice versa (Tham 1984:288).

- Kan man avgöra om en händelse är brottslig eller inte? Några enkla exempel: Plånboken är borta. Är den stulen eller förlorad? Bilen är skadad: skadegörelse eller icke brottslig överkan? Man blir knuffad på gatan: ofredande eller bara en oavsiktlig knuff i trängseln?

Svårigheterna att kunna bedöma en handlings »brottsliga« innebörd leder till såväl över- som underrapporteringar.

Rent allmänt gäller också att den *rättsliga* definitionen av vissa handlingar som brottsliga inte behöver stämma överens med den *sociala* värderingen bland allmänheten. Handlingar som formaljuridiskt framstår som brott, behöver inte uppfattas som brottsliga av vanliga människor och vice versa. Detta har inte enbart betydelse för den vardagliga brottsligheten som misshandel, stöld och bedrägerier, utan det är också av stor betydelse, när den »moderna« brottsligheten diskuteras. I många fall är det – även rent juridiskt – komplicerat att avgöra om vissa förfaranden är brottsliga eller inte.

- Vill man berätta om *alla* brott? Speciellt vad gäller vissa våldsbrott (våldtäkt, brott inom familjen) vill många människor inte berätta om dem för en främmande intervjuare. Underrapporteringar blir följden.
- Är alla befolkningsgrupper med i undersökningen? Det kan hända att vissa grupper med speciellt höga risker att bli utsatta för brott inte finns med i undersökningen eller inte har velat svara på frågorna.

Detta gäller t ex barn, som av åldersskäl inte ingår i undersökningen. Barn torde ha en hög risk att bli utsatta för våld (ej enbart s k barnmisshandel).

3.9.2 Våld eller hot om våld

Frågan om våld eller hot om våld löd:

»Har Ni själv under det senaste året, alltså sedan....(datum), varit utsatt för någon eller några av följande händelser?

- a) Våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada?
- b) Våld som inte ledde till synliga märken eller kroppsskada?
- c) Hot eller hotelser om våld som var så farliga eller så allvarliga att Ni blev rädd?»

Resultat

- 94 procent svarade att de *inte* blivit utsatta för våld eller hot om våld.

- 6 procent svarade jakande på frågan.
3,3 procent uppgav hot om våld;
1,8 procent uppgav våld som *inte* ledde till synliga märken eller kroppsskada;
1,9 procent uppgav våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada;
2,3 procent uppgav våld eller hot om våld *flera gånger* under året.
(En person kan svara på flera alternativ.)

Av utrymmes- och tillförlitlighetsskäl beskrivs här utförligare endast den *grövsta* formen av våld, dvs våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada.

Hur allvarligt är det grövsta våldet?

Våldshändelserna ledde i högst 1/3 av fallen till besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska och medförde i högst 1/4 av fallen sjukskrivning. I ca 1/6 av fallen varade sjukskrivningen i minst en vecka.

Våld mot kvinnor och äldre ledde oftare till läkarvård och sjukskrivning än våld mot män eller yngre personer.

Var händer det grövsta våldet?

Våldet rapporteras i hälften av fallen ha inträffat på gata eller på restaurang. 20 procent förekom i hemmen, 18 procent på arbetsplatsen eller i samband med yrkesutövningen, 2 procent på tåg, tunnelbana eller buss och 10 procent i annat sammanhang.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för våld?

- Män
- Ensamstående – med eller utan barn
- Boende i Stockholms- eller Göteborgsområdet
- Personer i åldrarna 16–24 år
- Arbetare
- Personer med utländsk härstamning

Dessa resultat stämmer överens med andra undersökningar som visat, att risken att utsättas för våld är större för män än för kvinnor, för yngre än för äldre, i städerna än på landsbygden, i socialgrupp III än i de övriga socialgrupperna. Dessa överrisker ska emellertid inte skymma det faktum, att ha utsatts för våld eller hot om våld inte är någon vanlig händelse, och att ingen av de nämnda riskfaktorerna kan sägas verkligen »förklara« överriskerna. Eftersom den klart vanligaste erfarenheten i samtliga dessa undergrupper är ju, att de *inte* har råkat ut för något brott (Tham 1984:287, 293).

Tre mycket utsatta grupper

Det finns tre mycket klart urskiljbara grupper vilka ofta (minst fyra gånger under året) blivit utsatta för våld och hot.

- Yngre män i åldern 16–34 år som drabbas av gatuvåldet.
- Ensamstående småbarnsmödrar som drabbas av våld i hemmet.
- Vissa yrkesgrupper (polismän, spärrvakter, restauranganställda, personal på institutioner) som utsätts för våld i samband med yrkesutövningen.

Våld mot pensionärer

Undersökningen ger inget stöd för påståendet om ett allmänt och utbrett våld mot äldre människor på gator och andra allmänna platser.

För endast 2 ålderspensionärer (dvs personer mellan 65 och 74 år) av totalt 1 028 intervjuade i samma ålder krävde våldet läkarbesök.

Kontaktar man polisen?

Endast i ett av fyra fall då man blivit utsatt för den grövsta formen av våld togs någon form av kontakt med polisen.

Vittne till våld eller hot om våld

14 procent i den vuxna befolkningen, svarade ja på frågan om man själv under det senaste året råkat få se när någon person blivit utsatt för våld som gjorde att man blev upprörd eller kände sig illa till mods. Att bli vittne till våld är vanligt främst i de grupper som ofta själva drabbas.

Oron för våld

13 procent i den vuxna befolkningen säger sig någon gång under det senaste året ha avstått från att ge sig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Högst är denna andel bland äldre, kvinnor och bland dem som bor i de större städerna. Sålunda anger 63 procent av de 65–74-åriga kvinnorna i Stockholm att man avstått från att gå ut om kvällen av rädsla för våld.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Historisk kriminalstatistik« ligger misshandelnivån idag på en historiskt sett låg nivå, även om misshandel har ökat sedan mitten av 1960-talet.

Uppgifter om den polisregistrerade våldsbrottsligheten i Norden finns i avsnitt 3.8 »Nordisk kriminalstatistik«.

3.9.3 Offer för stöld och skadegörelse

Frågan om stöld och skadegörelse löd:

»Jag skall nu räkna upp några olika typer av brott. Har Ni (eller någon i Er familj) blivit utsatt för något eller några av följande brott under det senaste året, alltså sedan....(datum).«

Den intervjuade fick därefter ta ställning till var och en av sju olika brottstyper.

Stöld och skadegörelse

- i den ordinarie bostaden
- på vind, i källare, i garage eller annat förvaringsutrymme
- i fritidshus
- av bil
- av något i eller från bilen
- av cykel, moped, mc eller delar av dessa
- annan stöld, t ex på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt etc

Resultat

- 78 procent av hushållen uppgav att de *inte* varit utsatta för stöld eller skadegörelse under det senaste året.
- 22 procent svarade jakande, därav hade 5 procent blivit utsatta mer än en gång.

Av dem som varit utsatta för stöld eller skadegörelse uppgav

- tre fjärdedelar någon stöld
- en fjärdedel endast skadegörelse.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för stöld och skadegörelse?

- Storstadsbor

43 procent av dem som uppgav stöld eller skadegörelse bodde i storstadsområdena Stockholm, Göteborg eller Malmö. I övrigt är förekomsten av dessa brott relaterad till kommunstorleken: ju större kommunen är desto vanligare är brotten.

- Personer i höghusområden

Av dem som bor i höghus (flerfamiljshus med minst 4 våningar) har 35 procent varit utsatta. Motsvarande siffra bland dem som bor i villor eller småhus var endast 15 procent.

- Ensamstående med barn

40 procent av ensamstående med barn har under en ettårsperiod varit utsatta för någon stöld eller skadegörelse. Detta förklaras till stor del av att de vanligtvis bor i områden där brottsrisken är hög (höghusområden i storstäderna).

- Barnfamiljer i Stockholm

Omkring hälften av de barnfamiljer som bor i flerfamiljshus i Stockholm har drabbats av egendomsbrott. Detta kan jämföras med knappt 10 procent bland de familjer utan barn som bor i villor eller småhus utanför de stora städerna.

- Utländska medborgare

Medborgare med utländsk härstamning är i högre grad utsatta för egendomsbrott (se ovan även våldsbrott) än infödda svenskar. Även denna skillnad torde i hög grad hänga samman med olikheter i boende. Invandrarna bor företrädesvis i de större städerna och där ofta i höga flerfamiljshus.

- Tjänstemän oftare än arbetare

Tjänstemannagrupperna och företagare anger en något högre andel utsatta för stöld eller skadegörelse än arbetarna, vilket bl a kan vara en följd av en ojämn fördelning av stöldbegärligt gods mellan dessa grupper. Lägst ligger lantbrukarna med en andel av endast 10 procent. Detta beror naturligtvis på att dessa bor i typiska glesbygdsområden med låg brottsrisk.

Hur vanliga är de olika egendomsbrotten?

Följande rangordning kan sammanställas ur intervju svaren:

Stöld eller skadegörelse....	har uppgetts av de tillfrågade (i procent)
...av cykel, moped, mc eller delar av dessa	7,7
...på vind, i källare, i garage osv	4,9
...av något i eller från bilen	4,0
...annan stöld (t ex på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt)	3,8
...av bil	2,6
...i den ordinarie bostaden	1,8
...i fritidshus	0,8

Anm.: En person kan svara på flera alternativ.

Hur stor är den ekonomiska förlusten av egendomsbrotten?

Enligt intervjuuppgifterna har den ekonomiska förlusten – utöver den som täckts av försäkringar eller på annat sätt – år 1978 uppskattats till ca 375 milj kronor. *Kommissionen mot ekonomisk brottslighet* (SOU 1984:15) uppskattar däremot de totala omedelbara kostnaderna för den faktiska stöldbrottsligheten f n till mellan 2 och 3 miljarder kronor.

I en tredjedel av fallen uppgavs skadan utöver det försäkringstäckta beloppet till 0 kronor. I hälften av svaren uppgavs förlusten till mellan 1 och 500 kronor. I 9 procent angavs upp till 1 000 kronor och i 6 procent till över 1 000 kronor.

Efter brottstyp fördelade sig skadorna på följande sätt:

Stöld eller skadegörelse....	Skadornas storlek (milj kr)
...annan stöld	95
...cykel, moped	63
...på vind, i källare, i garage osv	59
...av något i eller från bilen	53
...av bil	46
...i den ordinarie bostaden	44
...i fritidshus	14
Summa	374 milj kr

Hur många är försäkrade?

91 procent av den vuxna befolkningen uppgav att de hade hemförsäkring, medan 8 procent uppgav att de saknade hemförsäkring.

Vad som framför allt tycks bestämma innehav av hemförsäkring är boendeformen och bostadens standard och utrustning.

Bland dem som bor i villor eller småhus är det mycket få som saknar hemförsäkring. Bland boende i flerfamiljshus saknar däremot ca 15 procent hemförsäkring.

Andelen försäkringstagare är lägre bland medborgare med utländsk härstamning än bland infödda svenskar.

Anmärkningsvärt är att andelen försäkringstagare är lägre inom bostadsområden där skadegörelse och åverkan uppges vara vanliga.

När tar man kontakt med polisen?

Någon form av poliskontakt har tagits i ca hälften av fallen. Kontakten tycks i hög grad bestämmas av skadans omfattning och om föremålet är försäkrat eller ej.

Oro för inbrott eller skadegörelse i bostaden

Sambandet mellan att faktiskt ha blivit utsatt för brott och att hysa oro för att bli det är ganska begränsat. 72 procent av dem som blivit utsatta för något egendomsbrott under det senaste året säger sig aldrig vara oroliga för inbrott eller skadegörelse i bostaden. Motsvarande andel bland dem som inte blivit utsatta för något sådant brott var 82 procent.

Oberoende av om man bor i villa, radhus eller lågt flerfamiljshus hyser man oro för inbrott eller skadegörelse i ungefär samma utsträckning (omkring 20 procent). Denna andel är däremot betydligt större (30 procent) bland dem som bor i höghus.

Det råder ett starkt samband mellan att hysa oro för att bli utsatt för våld och att vara orolig för inbrott.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Historisk Kriminalstatistik« ligger stöldnivån idag på en historiskt sett hög nivå. De största relativa ökningarna inträffade emellertid redan på 1940- och 1950-talen. 1970-talet och början av 1980-talet kännetecknas däremot av att ökningarna inte fortsätter i samma takt som tidigare. Detta kommer även till uttryck i offerundersökningar, utförda av SOFI 1974 och 1981, vilka bara visar smärre förändringar mellan de två mätillfällen (Tham 1984). Avmattningen hänger delvis samman med att ungdomsbrottsligheten, som har ökat sedan andra hälften av 1800-talet och som var speciellt påtaglig mellan åren 1925 och 1959, har stabiliserats på 1970-talet. Som det även framgår i försäkringsstatistiken avser avmattningen framför allt biltillgrepp och inbrottsstöld, vilka är typiska ungdomsbrott. Däremot tycks brottsökningen bland kvinnor (sedan 1960-talet) och tidigare straffade personer (sedan andra världskriget) ännu inte ha avstannat.

Uppgifter om den polisregistrerade stöldbrottsligheten i Norden finns i avsnitt 3.8 »Nordisk kriminalstatistik«.

Referenser

Offer för vålds- och egendomsbrott. Levnadsförhållanden 1978. Rapport 24. Sveriges officiella statistik. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1981.

Promemorior från SCB (1977:7), Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning.

SOU 1984:15, Ekonomisk brottslighet i Sverige. Slutbetänkande av Kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Stockholm 1984.

Henrik Tham, Säkerhet till liv och egendom. I: Robert Erikson och Rune Åberg (red), Välfärd i förändring. Levnadsvillkor i Sverige 1968–1981. Arlöv 1984, ss 285–302.

4 Statistik över domstolarnas m fl verksamhet

Court statistics

4.1 Några resultat

Inom det allmänna domstolväsendet minskade de flesta typerna av mål och ärenden.

- I tingsrätterna har antalet inkomna brottmål och tvistemål 1983 minskat med 4 procent och är nu drygt 79 000 respektive 72 000.
- Antalet betalningsförelägganden minskade med 10 procent, antalet lagsökningar med 1 procent och antalet handräckningsmål minskade med 7 procent medan antalet konkursansökningar ökade med 9 procent.
- Antalet nådeansökningar ökade med 7 procent jämfört med 1982 och antalet helt eller delvis bifallna nådeansökningar med 20 procent (från 222 år 1982 till 267 år 1983).
- Antalet balanserade mål vid länsrätterna minskade under år 1983 med 10 procent, medan balansen vid kamrarrätterna och regeringsrätten ökade med över 20 procent.
- Antalet inkomna arrendenämndsärenden ökade från 1 774 år 1982 till 2 579 år 1983 (+ 45 procent).
- Samhällets kostnader för den allmänna rättshjälpen uppgick år 1983 till 250 miljoner kronor.

4.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiken avser att belysa frekvensen av mål och ärenden hos domstolarna m fl, målens och ärendenas beskaffenhet och handlägningsordning, målens utgång, handläggningstid samt fullföljds- och ändringsfrekvens ävensom variationerna i tiden i dessa avseenden. Samtidigt vill den ge en bild av arbetsbördan hos domstolar, kronofogdemyndigheter m fl. Dessutom avser den att belysa frekvensen av rättshjälp samt kostnaderna för samhället.

Denna rapport avser redogörelseåret 1983 och lämnar lik-

som rapporterna för åren 1974–1982 en redovisning av de allmänna underrätternas, inskrivningsmyndigheternas, hovrätternas, högsta domstolens, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyresnämndernas, arrendenämndernas och bostadsdomstolens verksamhet. Dessutom redovisas beslut i nådeärenden och rättshjälpen.

4.3 Insamling och bearbetning

Statistiken grundar sig huvudsakligen på uppgifter, som enligt kungörelsen (1971:933) om rättsstatistiken och kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI) rapporteras till rättsstatistiken. Dessutom har efter överenskommelse med domstolsverket inhämtats uppgifter till rättsstatistiken ur de för de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive hyresnämnderna och arrendenämnderna gällande, på automatisk databehandling grundade informationssystemen.

Uppgifterna hämtas dels från särskilda av vederbörande myndighet i samråd med SCB fastställda blanketter, som av uppgiftslämnarna insänds direkt till SCB och dels ur de olika delsystem som ingår i de informationssystem, som är under uppbyggnad inom rättsväsendet (RI) och centralnämnden för fastighetsdata (CFD).

I det följande redogörs för de uppgifter som insamlats från de olika myndigheterna m fl.

Tingsrätt. Från domstolsverket hämtas uppgifter om tvistemål, fastighetsdomstolsmål samt brottmål. Domstolsverket levererar årligen på magnetband uppgifter ur sitt diarie- och redovisningssystem för tingsrätter och hovrätter till SCB. Uttaget till SCB görs från domstolsverkets sk målregister, som består av uppgifter vilka enligt rättsstatistikkungörelsen rapporteras till domstolsverket. Uppgiftsskyldigheten omfattar från tingsrätt alla mål som dagbokförts i de särskilda dagböckerna över tvistemål, brottmål, fastighetsdomstolsmål och från hovrätt alla dagbokförda tvistemål, brottmål och övriga mål. Uppgifterna lämnas på blanketter betecknade rapport 1 och 2. Rapport 1 lämnas när mål dagbokförts och rap-

port 2 när mål slutligt handlagts. Blanketterna fastställs av domstolsverket i samråd med SCB.

Till grund för statistiken ligger även av domstolsverket ur systemet framställda maskintabeller, vilka fortlöpande levereras bl a till SCB.

På statistikblankett 1 lämnas för halvår och helår till SCB uppgifter om antalet konkurser och konkursärenden, mål om lagsökning och betalningsföreläggande, slutligt handlagda ärenden upptagna i bouppteckningsprotokollet m fl ärenden, inskrivningsmyndigheternas ärenden samt allmänna domstolsärenden. Uppgifter rörande ärenden hos inskrivningsmyndigheterna i några domsagor lämnas dock månatligen från CFD till SCB. Blanketterna granskas och kompletteras efter kontakt med uppgiftslämnarna. Tabellerna framställs helt manuellt.

Uppgifter om lagfart och inskrivning av tomträtter erhålls på magnetband från länsstyrelserna. SCB bearbetar uppgifterna maskinellt.

Sjöfartsregistret lämnar årligen på statistikblankett 7 uppgifter till SCB om antalet inkomna ärenden m m.

Statistiken över äktenskapsskillnader slutligen grundar sig på blankett B som kontinuerligt insänds till äktenskapsregistret från tingsrätterna. Uppgifterna om äktenskapsskillnad stansas och tabeller tas fram maskinellt. Viss manuell bearbetning sker även.

Tingsrätterna aviserar i Post- och Inrikes Tidningar samtliga tillkomna konkurser. Med dessa aviseringar som underlag och uppgifter från Centrala Företagsregistret producerar SCB fr o m 1982 en utvidgad konkursstatistik.

Riksskatteverket lämnar utdrag ur näringsförbudsregistret till SCB. Materialet behandlas manuellt.

Tingsrätt som är vattendomstol. På statistikblankett 2 lämnas årligen till SCB arbetsredogörelse med uppgifter om antalet balanserade, inkomna och slutligt handlagda mål och ärenden. På statistikuppgift 9 redovisas vidare kvartalsvis vissa uppgifter rörande domar och slutliga beslut i vattenmål, t ex vad målet angått, antal handläggningsdagar etc. Bearbetningen sker helt manuellt.

Va-nämnden har lämnat uppgifter angående inkomna, slutligt handlagda, balanserade och fullföljda till vattenöverdomstolen.

Hovrätt. Uppgifter om tvistemål, brottmål samt övriga mål hämtas från domstolsverket (se vidare ovan under *Tingsrätt*).

Vattenöverdomstolen lämnar motsvarande uppgifter direkt till SCB. Bearbetningen sker manuellt.

Högsta domstolen. På statistikblankett 6 lämnas kvartalvis till SCB uppgifter om antalet från föregående respektive till följande kvartal balanserade, under kvartalet inkomna och slutligt handlagda ansökningar om prövningstillstånd i tvistemål, brottmål och besvärsmål, mål vari prövningstillstånd inte behövs, ansökningar om resning samt domvillobesvär respektive återställande av försutten tid samt andra i HD förekommande ärenden. Dessutom lämnas på blanketten antalsuppgifter beträffande under kvartalet handlagda revisionsmål och besvärsmål vari prövningstillstånd meddelats. Särskild redovisning lämnas kvartalsvis på statistikblankett 12 för varje av HD avgjort mål, som fullföljts genom revision eller besvär och som inte rapporteras till RI. Från RI inhämtas uppgifter om brottmål som avgjorts genom dom eller slutligt beslut. Rikspolisstyrelsen (RPS) lämnar uppgifterna i form av magnetband till SCB. Uppgifterna från magnetbandet listas varefter tabeller tas fram dels maskinellt och dels manuellt. Uppgifterna på statistikblanketterna granskas. Viss komplettering görs vid besök i HD. Tabellerna framställs helt manuellt.

Nådeansökningar. Från rättsväsendets informationssystem (RI) inhämtas uppgifter om beslut i nådeärenden som meddelats under redogörelseåret. Rapport om av regeringen meddelade dylika beslut lämnas till RPS av expeditionschefen i justitiedepartementet. Uppgifter ges om beslutets innehåll (ansökan avslagen respektive helt eller delvis beviljad), ådömd påföljd, brottet, ansökningens innehåll, sökandens ålder och kön m m. Uppgifterna lämnas till SCB i form av magnetband. Från magnetbandet framställs maskinlistor som granskas och kodas. Tabellerna framställs manuellt.

Allmän förvaltningsdomstol. Uppgifterna inhämtas från årstabeller som framtagits ur domstolsverkets informationssystem för de allmänna förvaltningsdomstolarna och som av domstolsverket lämnats till SCB. Av de uppgifter tabellerna innehåller må nämnas antalet i länsrätter, mellankommunala skatterätten, kammarrätterna och regeringsrätten in- respektive utbalanserade samt inkomna och avgjorda mål fördelade på målgrupper. Dessutom lämnas beträffande de avgjorda målen uppgifter om handläggningssätt, sammanträdestid m m. Viss bearbetning av årstabellerna görs manuellt hos SCB.

Bostadsdomstolen, hyresnämnder och arrendenämnder. Uppgifter om bostadsdomstolens, hyresnämndernas och arrendenämndernas verksamhet hämtas från av domstolsverket ur informationssystemet framtagna tabeller, vilka fortlöpande levereras till SCB.

Uppgifterna ur tabellerna sammanställs manuellt hos SCB.

Kronofogdemyndigheter. Statistiken grundar sig på Riksskatteverkets arbetsstatistik över kronofogdemyndighetenas verksamhet.

Allmän rättshjälp. Uppgifter om rättshjälp vid tingsrätter och hovrätter hämtas från domstolsverkets magnetband. Rättshjälpsuppgifterna från HD kommer in på blankett 12 vad gäller tvistemål och besvärsmål och via magnetband från RPS när det är brottmål. Ur IMDOC systemet tar domstolsverket fram uppgifter om rättshjälp för regeringsrätt och kammarrätter. Uppgifterna är dock ännu ej tillförlitliga. Ifrån vattenöverdomstolen redovisas rättshjälpen på rapport 1 och 2. Rättshjälpsnämnderna lämnar uppgifter om rättshjälp på blankett R4. Övriga domstolar och myndigheter som har befogenhet att lämna rättshjälp redovisar sina uppgifter på rapport rättshjälp. Advokatbyråerna lämnar ej själva uppgifter om rättshjälpen, men till stor del ingår deras ärenden i rättshjälpsnämndernas redovisning.

Domstolsverkets ekonomienhet har slutligen gjort en sammanställning av rättshjälpskostnaderna utifrån förbrukningen av rättshjälpsanslaget år 1983.

Övriga myndigheter. I tabell 4.9.1 redovisas en sammanställning av uppgifter från några myndigheter med uppgifter inom rättsväsendets område. Statistiken härrör i huvudsak från ämbetsberättelser och internstatistik.

4.4 Förändringar i jämförelse med föregående år

Ändringar i den judiciella indelningen och organisationen.

Allmänna underrätter. Tingsrättsinstruktionen (1979:572) har ändrats genom förordningen (1982:966). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1983.

Hovrätter. Förordningen (1979:569) med hovrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1982:964) och (1982:1131). Ändringarna har trätt i kraft den 1 januari 1983.

Hyresnämnder. Förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion har ändrats genom förordningen (1982:969). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1983.

Bostadsdomstolen. Förordningen (1975:517) med instruktion för bostadsdomstolen har ändrats genom förordningen (1982:968). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1983.

Länsrätter. Förordningen (1979:573) med länsrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1982:967) och (1983:462). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari resp. 1 juli 1983.

Kammarrätter. Förordningen (1979:571) med kammarrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1982:965). Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1983.

Förändringar i redovisningen.

På grund av beslut om nedskärningar i statistikproduktionen utgår tre tabeller avseende inteckningar och intecknad gäld.

En ny tabell som tidigare ingått i appendix, med uppgifter om nådeansökningar uppdelad på brottets innebörd och ålder vid tiden för domen, har nu medtagits i årsboken.

Tabellnummer enligt redovisningen avseende år 1982	Motsvarighet i redovisningen år 1983
4.1.24	utgår
4.1.25	utgår
4.1.26	utgår
4.1.27	4.1.24
4.1.28	4.1.25
4.1.29	4.1.26
4.1.30	4.1.27
ny	4.4.4

Förändringar i lagstiftningen.

För att främja övergång från hyresrätt till bostadsrätt har antagits en särskild lag (1982:352) om rätt till fastighetsförvärv för ombildning till bostadsrätt. Om hyresgästerna i en fastighet bildat en bostadsrättsförening och hos inskrivningsmyndigheten gjort en intresseanmälan, är fastighetsägaren skyldig att först erbjuda hyresgästerna att köpa fastigheten, vid avsedd försäljning. I samband med den nya lagen har ändringar skett i bostadsrättslagen för att stärka hyresgästernas ställning och inflytande vid ombildning till bostadsrätt. Minst två tredjedelar av hyresgästerna till de uthyrda lägenheterna skall på en föreningsstämma fatta beslut om ombildning av hyresrätt till bostadsrätt. Avtal om överlåtelse av bostadsrätt genom köp skall upprättas skriftligen mellan köparen och säljaren och bl a innehålla uppgift om köpeskillingen. Felaktigt angiven köpeskillning medför ogiltighet av avtalet. Lagstiftningen och konsekvensändringar i lagen om arrendenämnder och hyresnämnder, lagen om bostadsdomstol och jordabalken har trätt i kraft den 1 juli 1982.

Genom ändring i lagen om allmänna förvaltningsdomsto-

lar har länsrätt blivit domför med ensamdomare vid avgörande av mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 2 500 kronor. Besvärshandläggningarna i förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen har ändrats vid för sent anförda besvär hos allmänna förvaltningsdomstolar, försäkringsdomstolar och förvaltningsmyndigheter. Beror förseningen på oriktig besvärshänvisning om tid och besvärshänvisning, får besvaren ändå tas upp till prövning.

För att rationalisera tingsrätternas verksamhet vid handläggning av lagsökningsmål och betalningsföreläggande har lagsökningslagen ändrats, så att borgenären fått ökat ansvar för uppgifter, som behövs för delgivning. Om borgenären inte följer ett föreläggande att komplettera ansökan med erforderliga uppgifter, avvisas ansökan. Även delgivning med s k spikning får användas i mål om betalningsföreläggande. Föreligger hinder för delgivning har domstolen fått möjlighet att avvisa ansökan. Detsamma gäller då delgivning inte är utesluten men fortsatta försök bedöms bli kostsamma och tidskrävande och borgenären inte själv är villig att ombesörja delgivningen.

Allmän rättshjälp får inte beviljas om frågan om rättshjälp kan anstå till dess annan rättslig angelägenhet, vari anspråket stöder sig på väsentligen likartad grund, har avgjorts slutligt, s k pilotfall. Har rättshjälp redan beviljats när det föreligger pilotfallssituation får beslut meddelas om upphörande av rättshjälp.

Ändringarna har trätt i kraft den 1 juli 1983.

I rättshjälpslagen har ändringar vidtagits fr o m 1 maj 1983. En tilläggsavgift har införts som en rörlig del av den enskildes bidrag till rättshjälpskostnaderna. Tilläggsavgiften är maximerad till fem gånger den rättssökandes maximibelopp och kan vid bristande ekonomisk förmåga sättas ned helt eller delvis. Rättshjälpsavgifternas anknytning till basbeloppet har upphört. Högsta inkomstgräns för rättshjälp har sänkts till 110 000 kr om året och avgifterna har höjts i de högre inkomstlägena. Möjligheten att förordna biträde vid bodelning enligt rättshjälpslagen har avskaffats.

I rättsliga angelägenheter om fastigheter och byggnader beviljas rättshjälp endast subsidiärt i förhållande till rättskyddsförsäkring.

Möjlighet att med allmänna medel ersätta tolk- och översättningskostnader har införts även vid enskilda advokatbyråer och inte som hittills endast vid allmänna advokatbyråer.

Genom ändringar i rättegångsbalken har användningsområdet för strafföreläggande utvidgats till att omfatta brott för vilka 100 dagsböter utdöms från tidigare 60 dagsböter. Vidare har behörigheten för ensamdomare i tingsrätt utökats till

att avse brott med fängelse i högst sex månader i straffskalan under förutsättning att endast böter utdöms. Rotelinnehavare i hovrätt har i samma lagstiftningsärendet fått befogenhet att besluta om avskrivning av återkallade mål.

Ändringarna har trätt i kraft den 1 januari 1983.

I föräldrabalken har vidtagits ändringar i reglerna om vårdnad och umgänge med barn. För att främja ökad användning av gemensam vårdnad skall makar även efter skilsmässa kunna ha gemensam vårdnad om barn utan att domstolen behöver fatta beslut härom. Icke gifta föräldrar kan få gemensam vårdnad genom anmälan till pastorsämbetet.

Föräldrar kan även fräntas vårdnaden om barn vid missbruk eller försummelse eller bristande omsorg vid utövandet av vårdnaden. I undantagsfall kan vårdnaden för barn i fosterhem överflyttas till fosterföräldrarna. Umgängesreglerna har ändrats till att omfatta rätt för barnet till umgänge med en förälder som inte är vårdnadshavare samt även med andra personer som står barnet nära. Ansvaret för att barnets umgängesbehov tillgodoses ligger främst på vårdnadshavaren.

Ändringen har trätt i kraft den 1 juli 1983.

Bötesförvandling till fängelse har avskaffats i sin dittillsvarande form från den 1 juli 1983. Endast i vissa undantagsfall skall bötesförvandling kunna ske om det är uppenbart att den bötfälldes av tredska underlåtit att betala böterna eller om förvandling annars av särskilda skäl är påkallad från allmän synpunkt.

4.5 Definitioner och begrepp

Balanserade mål. Mål inkommet till tingsrätt och hovrätt vilket för tiden för uttaget ur målregistret inte rapporterats som avgjort har i statistiken betraktats som balanserat till följande år. Senare uppsättningar i målregistret beaktas inte vid den statistiska bearbetningen för året.

Bostadsdomstolen. Domstolen är domför med fyra ledamöter (liten sammansättning) om inte någon av dem begär att målet skall prövas av sju ledamöter (stor sammansättning).

Brottmål. Se nedan under *Mål. Tingsrätt.*

Familjemål. Som sådant räknas mål om boskillnad, hemskillnad, äktenskapsskillnad, faderskap till barn samt bördstalan.

Fullföljdsfrekvens. Fr o m 1974 med undantag för 1981 redovisas de av tingsrätterna under redogörelseåret avgjorda målen som fullföljts till hovrätt i relation till hela antalet av tings-

rätterna under året avgjorda mål (se tabellerna 4.1.6, 4.1.13, 4.1.16 och 4.1.20). För fullföljdsfrekvensen i hovrättsmålen så gäller att antalet av hovrätterna under redogörelseåret avgjorda mål ställts i relation till antalet till högsta domstolen under året inkomna ansökningar om prövningstillstånd (se tabell 4.2.7). I tabell 4.6.4 ställs de av hyresnämnderna under redogörelseåret avgjorda ärendena i relation till antalet under samma period till bostadsdomstolen inkomna besvärsmål.

Inteckning, inskrivning. Härmed avses i tabell 4.1.2 samtliga ärenden avseende inteckning i fast egendom, tomträtt, förtag (före den 1 juli 1967 förlagsinteckning), skepp eller skeppsbyggen (före den 1 januari 1976 fartyg), luftfartyg respektive järnväg, inskrivning av tomträtt, nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft.

Mindre tvistemål. Vid redovisningen i tabellerna 4.1.3–4.1.5 och 4.2.3 har som *avgjort* dylikt mål räknats endast mål som, enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål av mindre värden, slutligt handlagts i förenklad rättegång oberoende av hur målet diariet förts vid anhängiggörandet.

Mål som handlagts i förenklad rättegång. Se ovan under *Mindre tvistemål*.

Mål. Tingsrätt. Fr o m 1972 har varje under särskilt nummer diariet förts mål räknats som särskilt mål. Mål betraktas som avgjort först då det slutligen handlagts till alla delar. Dom som i brottmål givits särskilt beträffande en eller flera av de tilltalade eller beträffande något av åtalen mot en av dem eller deldom eller mellandom i tvistemål räknas sålunda inte som ett särskilt mål. Dock har överflyttade mål räknats som avgjorda när överflyttningsbeslutet meddelats. Mål överflyttade inom samma tingsrätt/hovrätt ingår i allmänhet inte i tabellerna.

Tingsrätt som är fastighetsdomstol. Mål handlagda av tingsrätt som fastighetsdomstol redovisas i tabellerna 4.1.14, 4.1.15 och 4.1.16. Jämför i övrigt *Tingsrätt* ovan.

Tingsrätt som är vattendomstol. Vid redovisningen i tabell 4.1.18 räknas som ett mål endast mål som slutligt avgjorts till alla delar. Såsom sådant anses såväl mål, vari beslut meddelats jämlikt 11:24 VL, som mål, i vilket utan att något formligt uppskovsbeslut fattats, part enligt dom eller beslut givits möjlighet att påkalla fortsatt handläggning vid vattendomstolen av viss fråga. Mål anses till alla delar slutligt avgjort, oaktat tid för anmälan av ersättningsanspråk, varom talas i 11:68 VL

inte gått till ända. I tabell 4.1.19 räknas däremot såsom ett mål även del av mål, vilket avgjorts genom deldom eller mellandom.

Hovrätt. Se ovan beträffande *Tingsrätt*.

Högsta domstolen. Mål som fullföljts av RÅ, JO eller JK eller i vilka HD är första instans, besvär över beslut av styrelsen för advokatsamfundet, frågor om utlämning samt avvisande av talan redovisas som mål i vilket prövningstillstånd inte behövs.

Notariemål. Som sådant har redovisats mål som enligt 20 § 10 p tingsrättsinstruktionen (1975:511) får handläggas av tingsnotarie.

Tvistemål. Se ovan under *Mål. Tingsrätt*.

Sjöfartsregistret. Under registerärenden i dagbok A redovisas registerärenden i skeppsregistret och skeppsbyggnadsregistret (skepp = större fartyg). Registerärenden i båtregistret redovisas i dagbok B (båtar = vissa mindre fartyg). Under ärenden i dagbok C redovisas de ärenden, som inte omedelbart leder till införing i de olika registren.

Va-nämnden. Statens va-nämnd prövar mål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar samt mål enligt lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

4.6 Tidigare publicering

Statistik över domstolarnas verksamhet finns redovisad alltsedan år 1830. Fr o m detta år intogs vissa rättsstatistiska uppgifter i justitiestatsministerns årsberättelse och fr o m dubbelårgången 1857/1858 publicerades rättsstatistiken i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik (SOS).

Fr o m 1913 ersattes justitiestatsministerns årliga berättelse angående rättsväsendet av tre av SCB utarbetade redogörelser ingående i den nya serien Sveriges officiella statistik. Den processtatistiska redogörelsen, benämnd Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet utgavs för 2-årsperioder under 1913–1960 med undantag för en 3-årsperiod omfattande 1945–1947 samt med rubriken Domstolarna årligen under 1966–1973. Luckor föreligger i serien för 1919–1920 samt 1948 och 1961.

Med redogörelseåret 1973 upphörde den processtatistiska publikationen Domstolarna. Motsvarande uppgifter publiceras fr o m redogörelseåret 1974 i Rättsstatistisk årsbok (RSÅ).

Den särskilda redogörelsen för lagfartsärenden som tidigare ingick i den processtatistiska redogörelsen publiceras fr o m 1965 i serien Statistiska meddelanden (SM): Fastighetsprisstatistik med underrubrik P.

Preliminära sammanställningar av tingsrätternas arbetsredogörelser föreligger dessutom hos SCB.

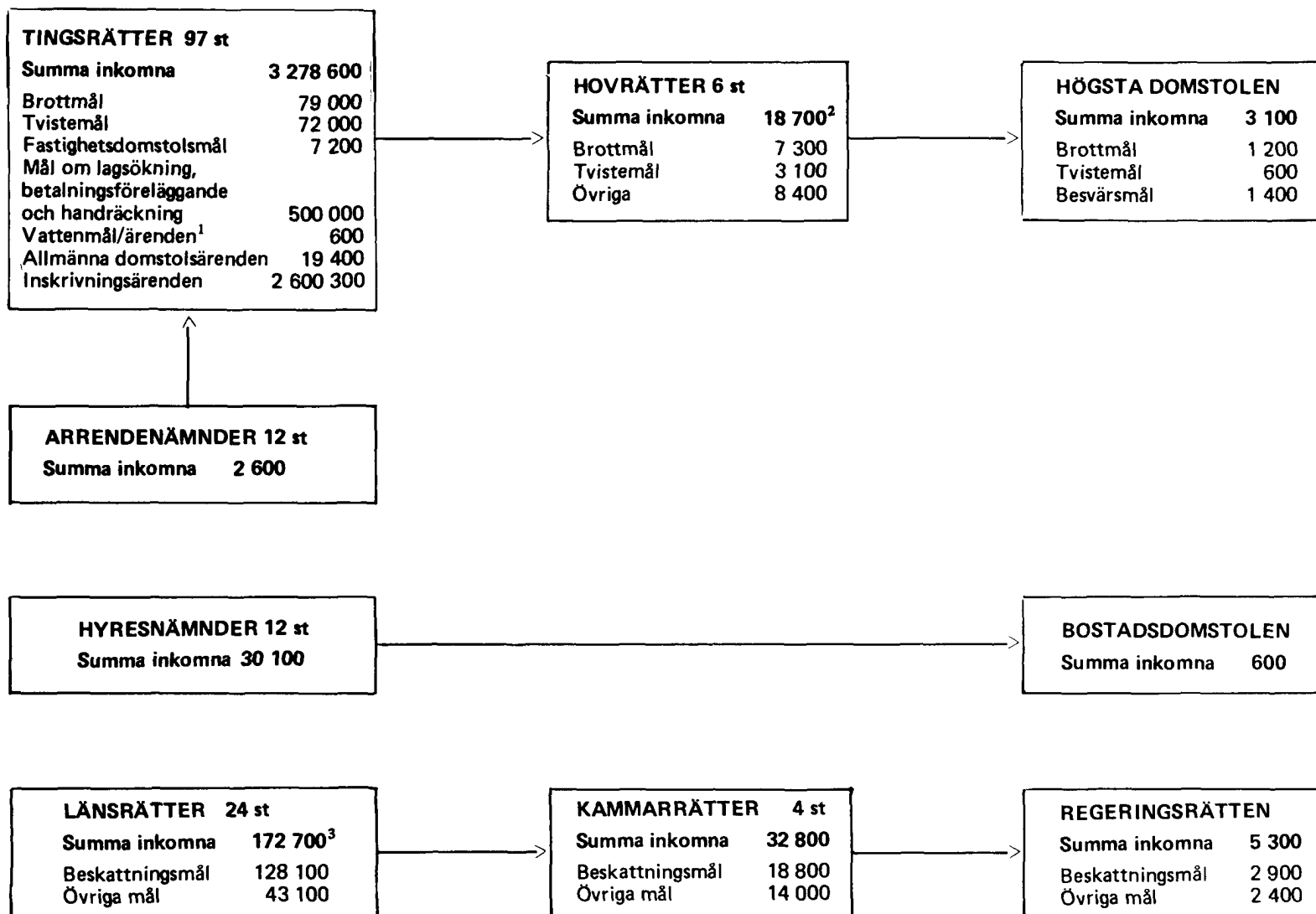
4.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver de i denna publikation redovisade uppgifterna finns ytterligare uppgifter att tillgå beträffande tingsrätternas, hovrätternas, högsta domstolens, hyres- och arrendenämndernas och bostadsdomstolens verksamhet samt nådeärenden. Av nedanstående översikt framgår vilka uppgifter som finns redovisade.

Vidare kan ytterligare uppgifter om ärenden angående lagfarter hämtas ur SM P serien, SCB. I serien RS promemoria redovisas mål och ärenden i Tingsrätterna halvårsvis och konkurser kvartalsvis. Beträffande tingsrätternas, hovrätternas, kammarrätternas, regeringsrättens, hyresnämndernas, arrendenämndernas, bostadsdomstolens och länsrätternas verksamhet kan ytterligare uppgifter hämtas från maskintabeller hos domstolsverket. För ytterligare uppgifter från de myndigheter som redovisas i tabell 4.9.1 hänvisas till respektive myndighet.

Tabell nr	Tabellinnehåll
A 4.1.1	Tingsrätter: avgjorda tvistemål, brottmål, fastighetsdomstolsmål och allmänna domstolsärenden efter målets/ärendets beskaffenhet, förhandling och förhandlingstid
A 4.1.2	Tingsrätter: avgjorda mål vari rättshjälp enligt 16 § eller 36 § rättshjälpslagen förekommit
A 4.1.5	Tingsrätter som är fastighetsdomstol: avskrivna och avgjorda mål efter beskaffenhet och förhandling
A 4.1.6	Tingsrätter som är vattendomstol: inkomna, slutligt handlagda och balanserade vattenmål och ärenden efter tingsrätt
A 4.1.7	Tingsrätter som är vattendomstol: avgjorda vattenmål efter antalet sammanträdesdagar m m
A 4.2.1	Hovrätter: avgjorda tvistemål och brottmål, vari rättshjälp enligt 16 § eller 36 § rättshjälpslagen förekommit
A 4.3.1	Högsta domstolen: avgjorda mål och mål vari ansökning om prövningstillstånd avslagits efter beskaffenhet
A 4.4.1	Nådeansökningar: slutligt handlagda, efter myndighet som dömt till den påföljd nådeansökningen avser
A 4.6.1	Hyresnämnder och arrendenämnder: inkomna ärenden efter ärendets art och kansliområde

Figur 4.1 Inkomna mål och ärenden i de allmänna domstolarna och i förvaltningsdomstolarna

1) Inklusivt 237 mål i Statens Va-nämnd.

2) Inklusivt 76 mål inkomna till Vattenöverdomstolen vid Svea hovrätt.

3) Inklusivt 1 439 mål inkomna till Mellankommunala skatterätten.

Diagram 4.1.1 Tingsrätter: inkomna tvistemål och brottmål 1969–1983

District Courts: civil cases and criminal cases entered, 1969–1983

(1000-tal)

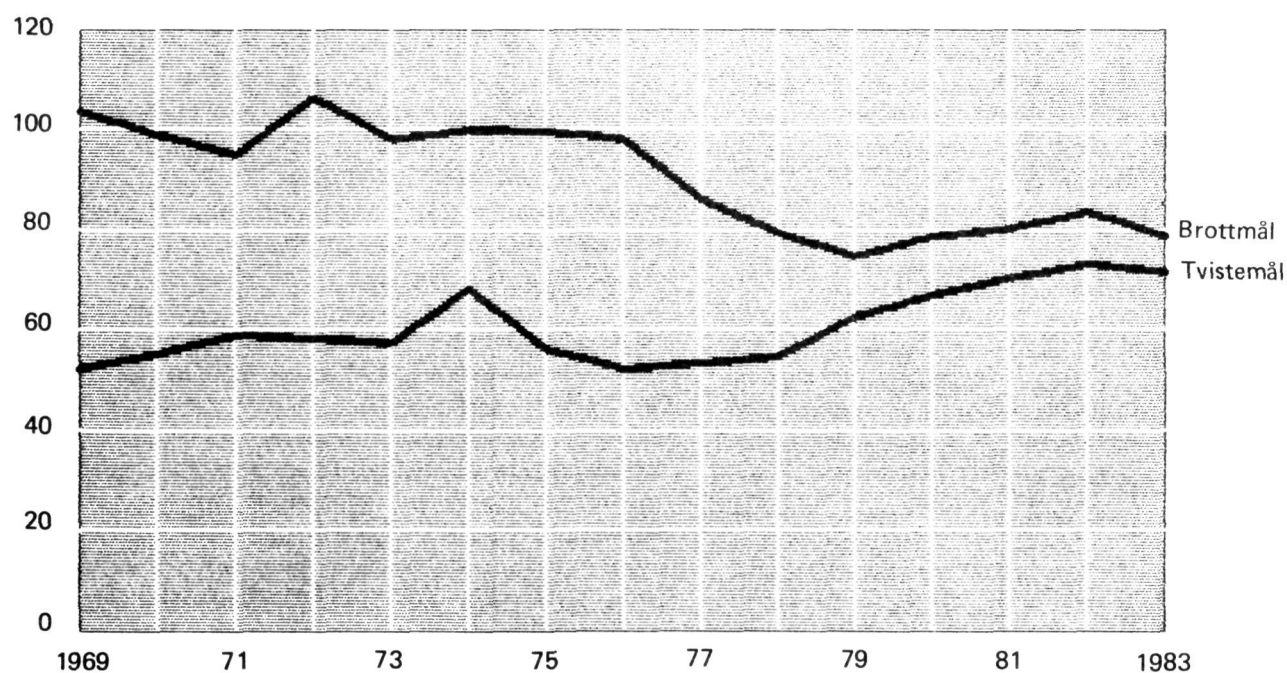

Diagram 4.1.2 Tingsrätter, hovrätter, högsta domstol: giftermål, äktenskapsskillnader och äktenskapsförord 1969–1983

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: marriages, divorces and marriage settlements, 1969–1983

(1000-tal)

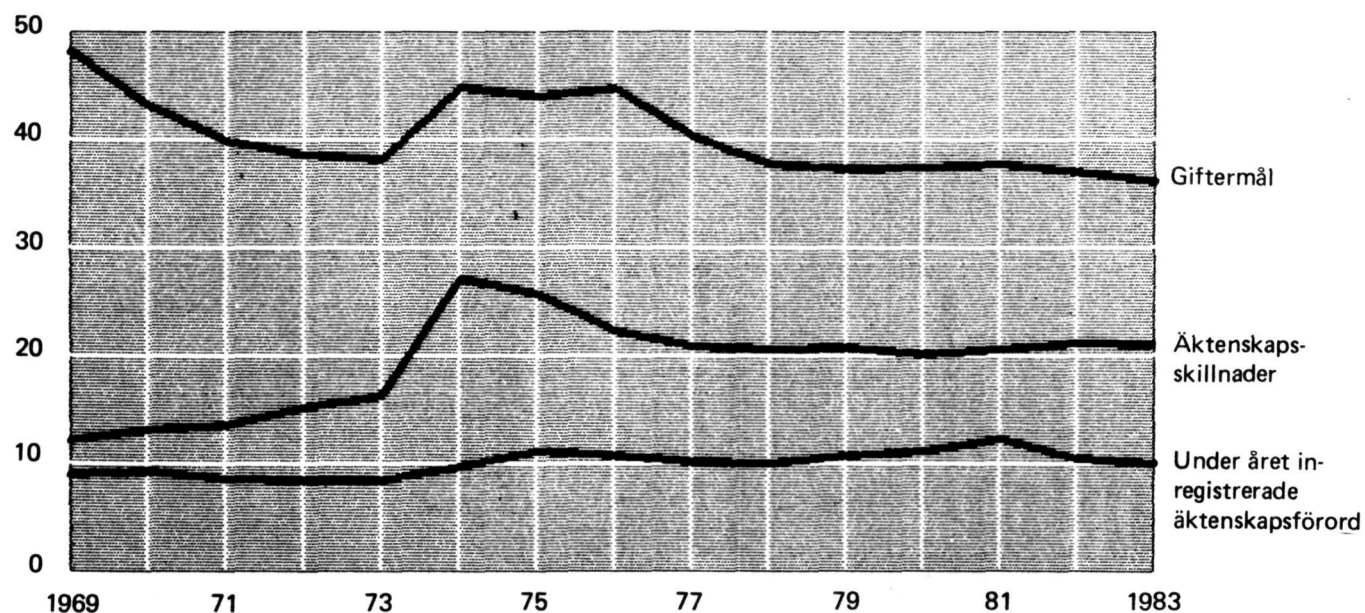
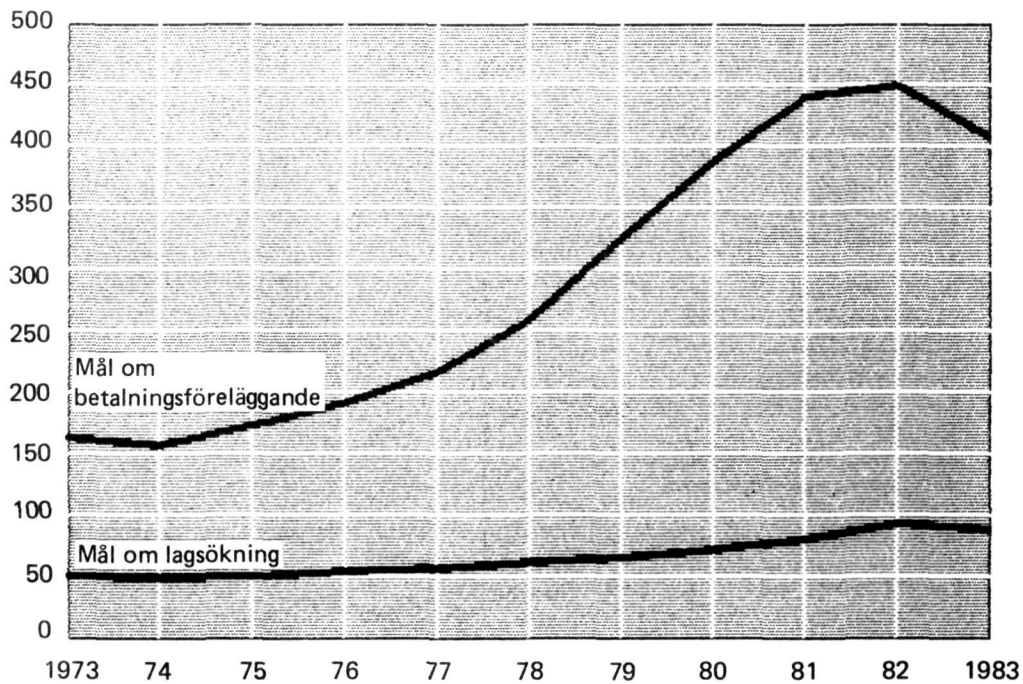

Diagram 4.1.3 Tingsrätter: slutligt handlagda mål om lagsökning och betalningsföreläggande 1973–1983

District Courts: debt-recovery cases and injunctions to pay, 1973–1983

(1000-tal)

Diagram 4.1.4 Tingsrätter: under året tillkomna konkurser 1973–1983

District Courts: bankruptcies, 1973–1983

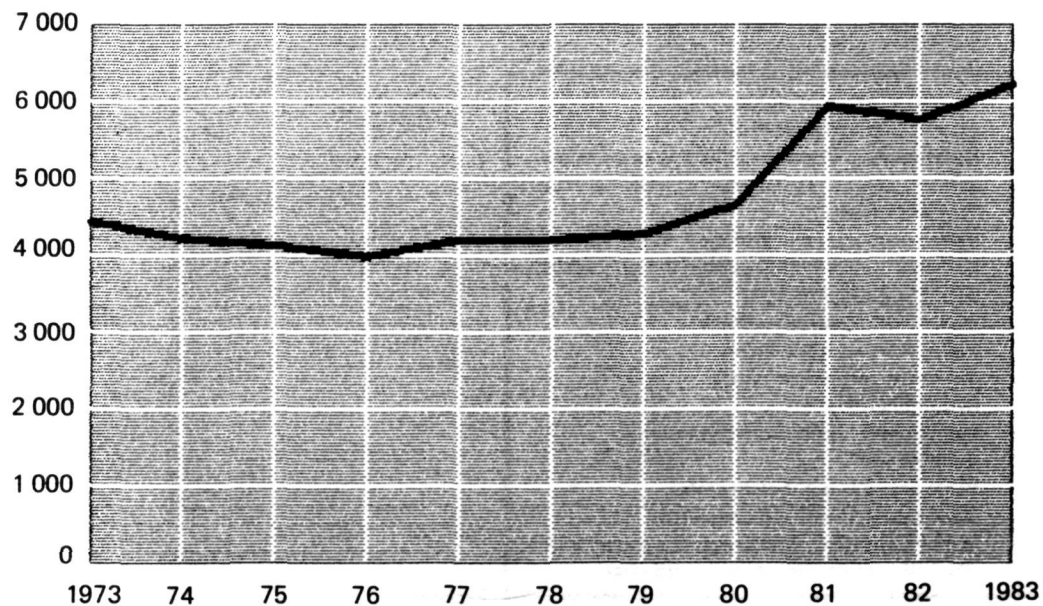

Diagram 4.1.5 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch i procent av totala antalet 1983
 District Courts: bankruptcies in enterprises by branch, in percent 1983

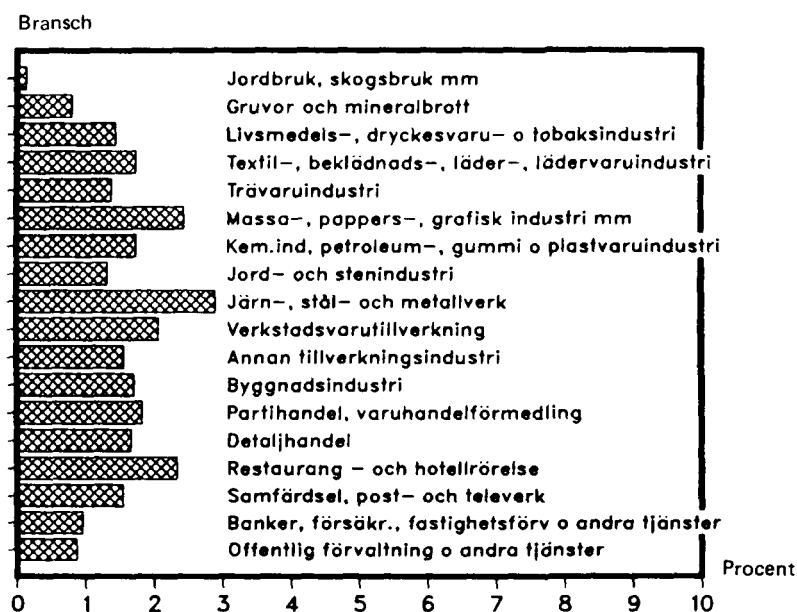

Diagram 4.1.6 Tingsrätter: anställda i konkursföretag i procent av antalet anställda, branschvis 1983
 District Courts: persons employed by bankrupt enterprises in relation to the total number of employed by branch, in percent 1983

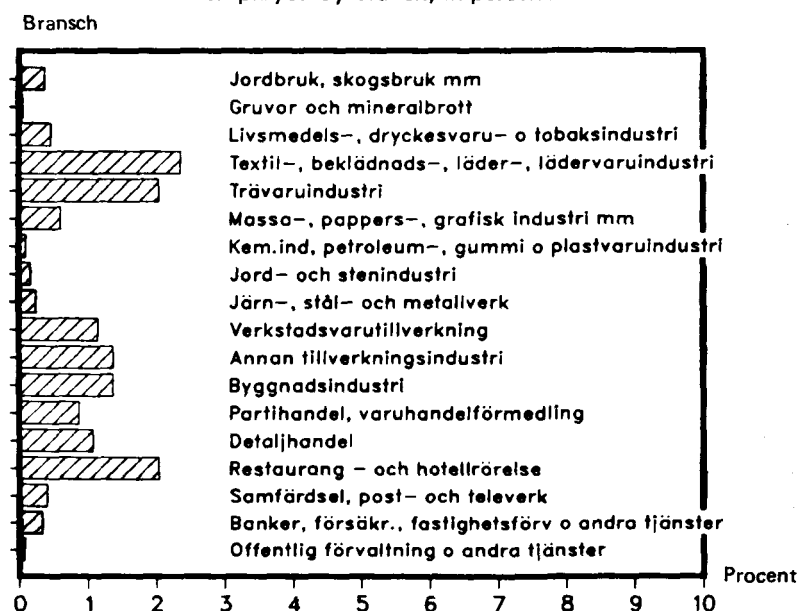

Diagram 4.2.1 Hovrätter: inkomna tvistemål, brottmål och övriga mål 1969–1983

Courts of Appeal: civil cases, criminal cases and other cases entered, 1969–1983

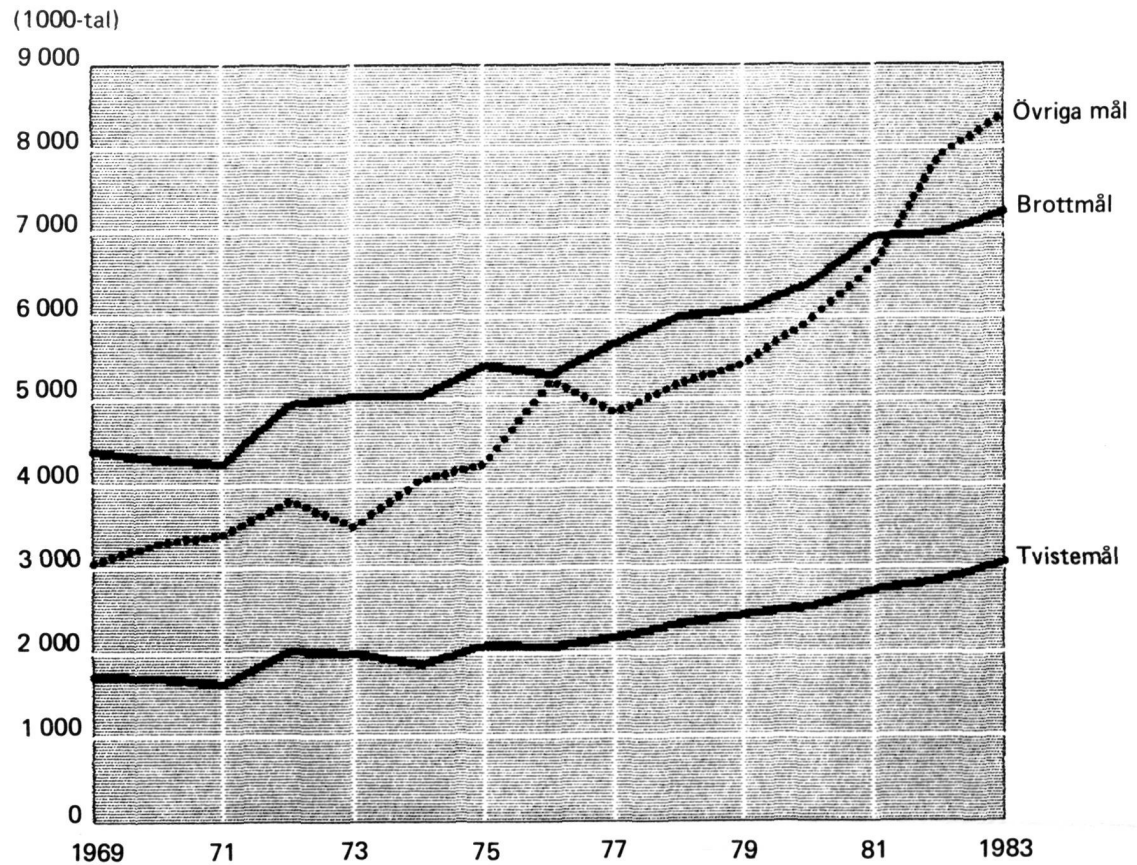

Diagram 4.3.1 Högsta Domstolen: ansökningar om prövningstillstånd 1960, 1970 och 1979–1983
 The Supreme Court: applications for review of cases, 1960, 1970 and 1979–1983

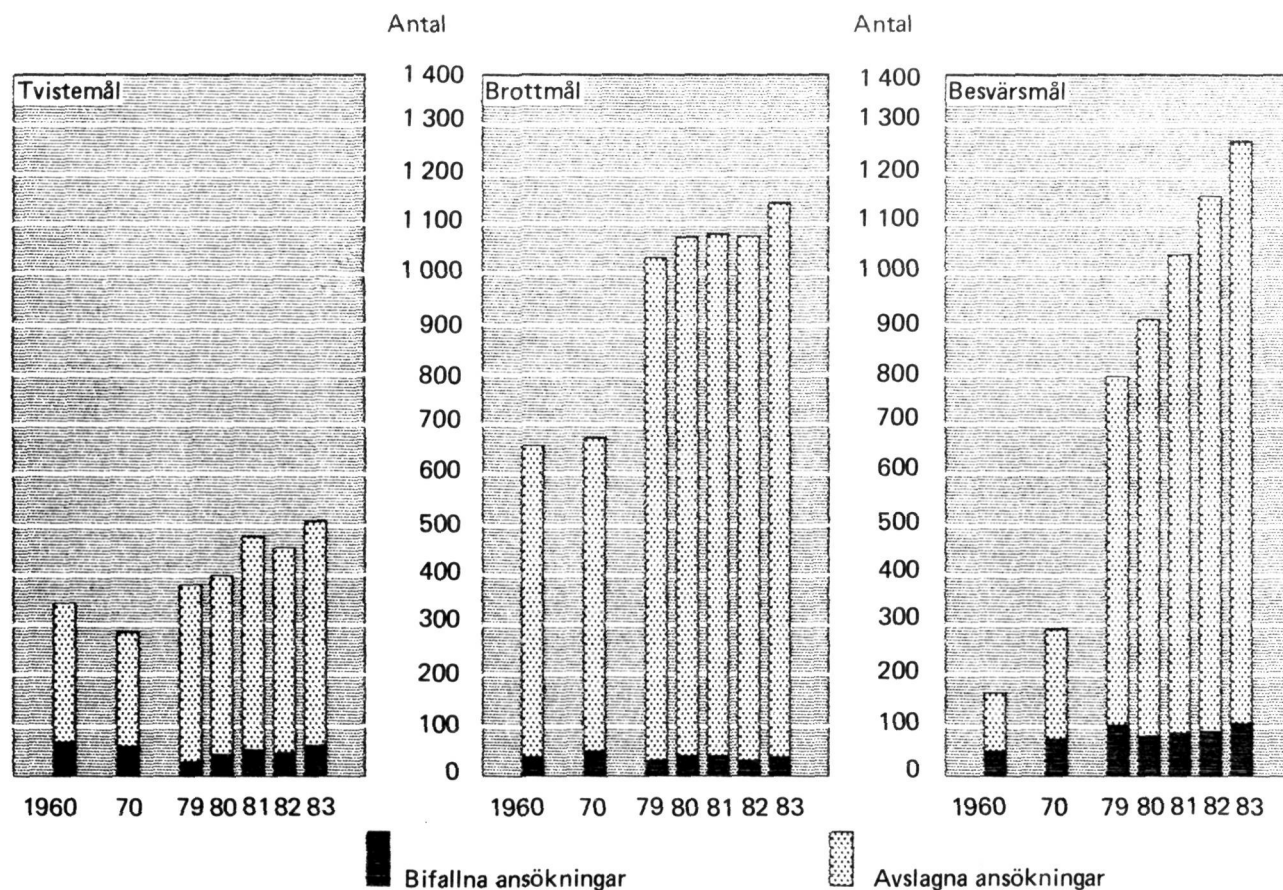

Diagram 4.4.1 Nådeansökningar: slutligt handlagda 1965–1983
 Petitions for pardon: finally dealt with 1965–1983

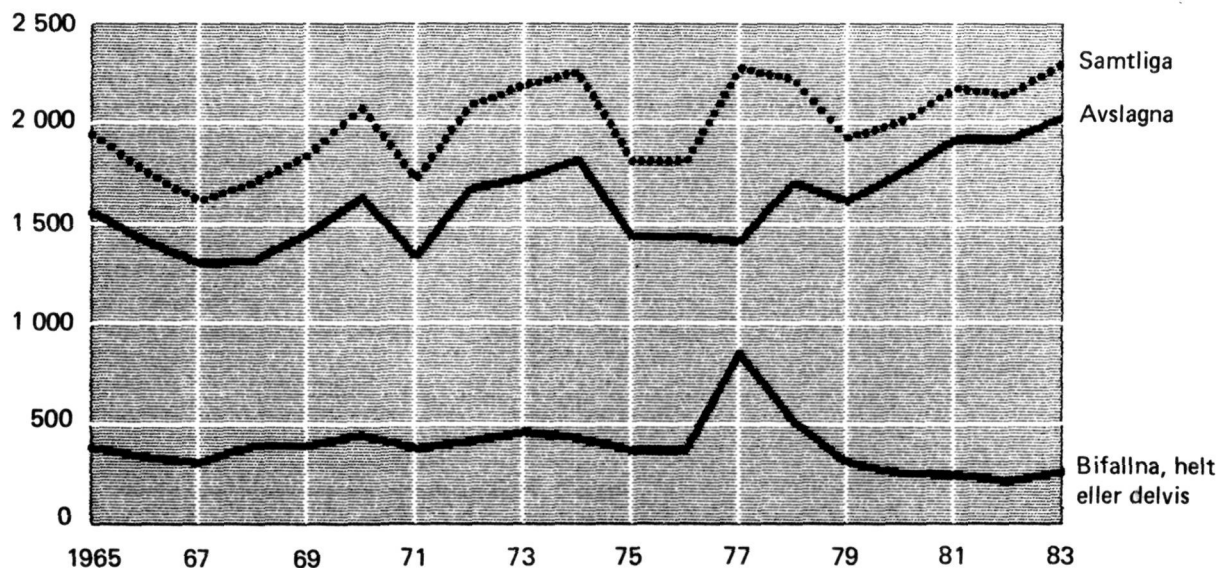
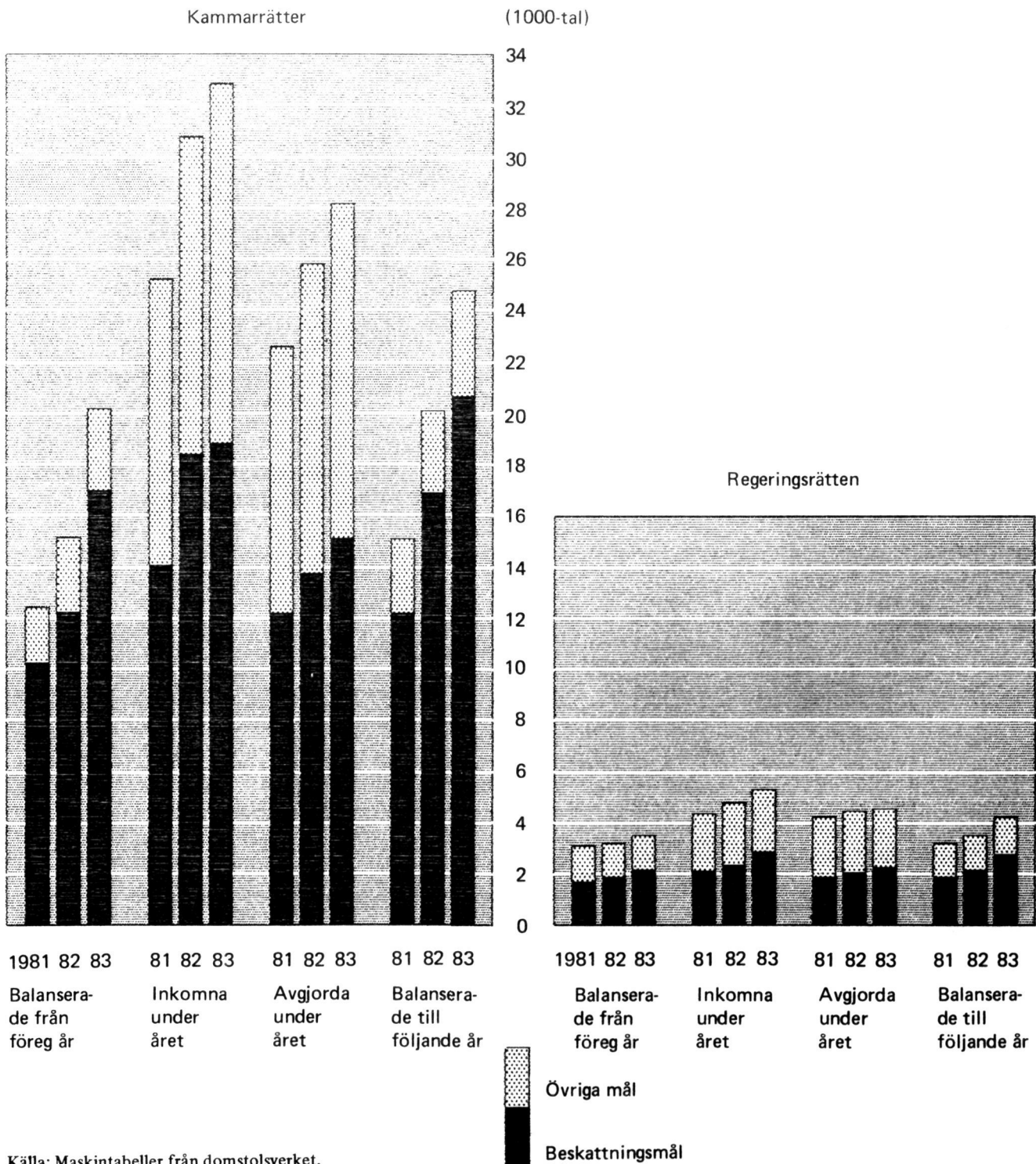

Diagram 4.5.1 Kammarrätter och regeringsrätter: inkomna, avgjorda och balanserade mål 1981–1983
 Administrative Courts of Appeal and Supreme Administrative Court: cases entered, decided and pending 1981–1983

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.1.1

Tingsrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt konkurser 1960, 1970 och 1979–1983

District Courts: civil cases, criminal cases, debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies, entered, finally dealt with and pending at the end of the year 1960, 1970 and 1979–1983

	Inkomna	Slutligt handlagda	Balanserade till följande år
Tvistemål²			
1960	(³)	38 389	(⁴)
1970	55 666	54 998	11 510
1979	62 851	60 253	29 097
1980	67 296	64 783	31 341
1981	70 769	69 089	32 975
1982	73 465	72 129	34 165
1983	71 992	72 654	33 268
Brottmål²			
1960	(³)	116 483	(⁴)
1970	99 257	94 633	33 288
1979	74 863	75 087	23 941
1980	78 888	77 537	25 035
1981	80 312	78 710	26 587
1982	83 927	81 718	28 501
1983	79 036	80 829	26 400
Mål om lagsökning och betalningsföreläggande			
1960	147 325	146 872	9 020
1970	208 396	202 835	22 479
1979	414 284	393 051	75 018
1980	492 953	463 157	104 839
1981	531 238	524 156	107 171
1982	532 462	544 195	95 807
1983	486 346	498 094	84 199
Konkurser			
1960	1 483	1 486	1 514
1970	3 740	3 123	3 069
1979	4 290	3 701	4 406
1980	4 671	4 047	5 033
1981	5 951	4 488	6 497
1982	5 769	5 027	7 251
1983	6 231	5 573	7 906

1) Före 1971–01–01 häradsrätter och rådhusrätter.

2) Vid redovisningen av tvistemålen och brottmålen år 1970 är den statistiska enheten = handläggningsenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 157 154.

4) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 31 101.

Tabell 4.1.2 Tingsrätter: slutligt handlagda mål samt inskrivningsärenden 1960, 1970 och 1979–1983
District Courts: cases and other matters finally dealt with, 1960, 1970 and 1979–1983

Anm. I tabellen ingår inte expropriationsmål, mål handlagda av ägodelningsrätt/domare och fastighetsdomstolsmål.

	Tvistemål och brottmål			Mål om lagsökning och betalningsföreläggande			Ärenden hos inskrivningsmyndighet			
	Hela antalet ¹	därav		Hela antalet	därav		Inskrivning av		Inteckning och inskrivn. av servitut, nyttjanderätt etc inkl ärenden ³	Gravationsbevis
		Tvistemål %	Brott-mål %		Lagsök-nings-mål %	Mål om betaln.-förel. %	Lagfart ²	Tomträtt		
1960	154 900	24,8	75,2	146 900	27,0	73,0	120 300	2 900	527 600	259 100
1970	149 600	36,8	63,2	202 800	25,5	74,5	154 500	6 700	701 800	401 900
1979	135 300	44,5	55,5	393 100	17,0	83,0	181 600	9 100	1 829 700	662 000
1980	142 300	45,5	54,5	463 200	15,8	84,2	168 000	8 900	1 727 900	578 000
1981	147 800	46,7	53,3	524 200	15,7	84,3	177 200	7 500	1 793 900	592 100
1982	153 800	46,9	53,1	544 200	17,2	82,8	167 800	7 800	1 842 100	593 100
1983	153 500	47,3	52,7	498 100	18,0	82,0	158 400	7 500	1 809 100	539 900

1) År 1970 är vid redovisningen av tvistemål och brottmål den statistiska enheten = handläggningssenh. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

2) Vilande lagfarter ingår inte.

3) Skepp och skeppsbyggnad ingår. Före 1976 fartyg.

Tabell 4.1.3 Tingsrätter: tvistemål 1983
District Courts: civil cases, 1983

	Hela antalet mål
<i>Balanserade från föregående år</i>	
Hela antalet	33 930
Mindre tvistemål ¹	5 678
Övriga mål	28 252
<i>Inkomna under året</i>	
Hela antalet	71 922
därav	
Gemensamma ansökningar enligt GB ²	19 522
Mindre tvistemål ¹	18 350
<i>Avgjorda under året</i>	
Hela antalet	72 654
Mindre tvistemål ¹	18 738
Övriga mål	53 916
Utan huvudförhandling	32 885
Efter huvudförhandling	21 031
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	40 381
Beslut	32 273
Överflyttade	273
Avskrivna	22 330
Övriga beslut	9 670
<i>Balanserade till följande år</i>	
Hela antalet	33 268
Mindre tvistemål ¹	5 290
Övriga mål	27 978

1) Mål enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden.

2) GB = giftermålsbalken.

Tabell 4.1.4 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter målens handläggning och avgörande 1983

District Courts: civil cases finally dealt with, by type of proceedings and decision, 1983

	Hela antalet mål	Familje- mål	Övriga mål
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Avskrivna	13 362	3 613	9 749
Efter muntlig förhandling	4 575	624	3 951
Eljest avskrivna	8 787	2 989	5 798
Överflyttade till annan domstol	165	63	102
Avgjorda genom tredskodom	1 579	32	1 547
Övriga avgjorda mål	38 810	26 838	11 972
Utan muntlig förhandling	23 910	21 665	2 245
Med muntlig förhandling	14 900	5 173	9 727
Summa	53 916	30 546	23 370
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Avskrivna	8 968	4	8 964
Avgjorda genom tredskodom	3 534	1	3 533
Övriga avgjorda mål	6 236	—	6 236
Utan muntlig förhandling	3 090	—	3 090
Med muntlig förhandling	3 146	—	3 146
Summa	18 738	5	18 733

Tabell 4.1.5 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter beskaffenhet och processtidens längd 1983
 District Courts: civil cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1983

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		Tom 1 mån	Över 1 tom 2 mån	Över 2 tom 3 mån	Över 3 tom 6 mån	Över 6 mån
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>						
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	17 168	5 779	845	150	99	10 295
Talan om äktenskapsskillnad som an- hängiggjorts genom stämning	4 011	191	233	160	173	3 254
Boskillnad	857	839	13	–	1	4
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	679	24	84	64	118	389
Vårdnad om barn m m	4 186	1 851	1 185	385	267	498
Omyndighetsförklaring	37	9	10	3	11	4
Omyndighetsförklarings hävande	325	227	64	12	13	9
Arbetsvist	97	5	8	8	20	56
Hänskjutna mål angående lagsökning	245	37	54	29	42	83
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 202	109	243	183	261	406
Mål upptagna efter tredskodom	1 579	159	355	313	421	331
Militära mål	13	5	3	1	4	–
Andra tvistemål	10 155	3 446	2 038	990	1 288	2 393
Summa	40 554	12 681	5 135	2 298	2 718	17 722
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>						
Hänskjutna mål angående lagsökning	197	48	47	28	55	19
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	6 691	720	1 785	1 401	1 837	948
Övriga mål	2 882	226	643	506	892	615
Summa	9 770	994	2 475	1 935	2 784	1 582

1) Tiden från det målet kommit till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.1.6 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda tvistemålen 1983
 District Courts: frequency of appeal against judgments in
 civil cases, 1983

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	I % av mål avgjorda av tings- rätt
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	17 168	314	1,8
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	4 011	331	8,3
Boskillnad	857	1	0,1
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	679	116	17,1
Vårdnad om barn m m	4 186	170	4,1
Omyndighetsförklaring	37	3	8,1
Omyndighetsförklarings hävande	325	2	0,6
Arbetsvist	97	3	3,1
Hänskjutna mål angående lagsökning	245	34	13,9
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 202	129	10,7
Mål upptagna efter tredskodom	1 579	23	1,5
Militära mål	13	1	7,7
Andra tvistemål	10 155	1 462	14,4
Summa	40 554	2 589	6,4
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Hänskjutna mål angående lagsökning	197	18	9,1
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	6 691	414	6,2
Övriga mål	2 882	225	7,8
Summa	9 770	657	6,7

**Tabell 4.1.7 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen:
äktenskapsskillnader 1960 och 1970–1983**
District Courts, Courts of Appeal, the Supreme
Court: divorces, 1960 and 1970–1983

År	Samtliga äktenskaps- skillnader	därav med barn under 18 år ¹	På 100 000 av Hela medel- folkmängden	Medelfolk- mängd gifta kvinnor
1960	8 958	5 795	119,8	503,4
1970	13 174	8 173	163,8	684,6
1971	13 682	9 266	168,9	711,7
1972	15 189	10 203	187,0	795,0
1973	16 294	11 263	200,2	860,0
1974 ²	27 208	15 971	333,4	1 448,5
1975	25 751	17 511	314,3	1 383,0
1976	22 411	15 058	272,6	1 212,9
1977	20 994	14 026	254,4	1 144,0
1978	20 599	13 798	248,9	1 134,8
1979	20 785	13 776	250,6	1 153,5
1980	20 250	13 339	243,7	1 135,2
1981	20 695	13 707	248,7	1 172,5
1982	21 270	13 862	255,5	1 218,7
1983	21 068	13 559	253,0	1 221,2

1) Åren 1960 och 1970 äktenskapsskillnader med barn under 15 år.

2) Nya regler om äktenskapsskillnad trädde i kraft 1974-01-01.

Tabell 4.1.8 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter barnantal och äktenskapets varaktighet 1983

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by number of children and by duration of marriage, 1983

Uppgifterna grundar sig på till äktenskapsregistret rapporterade äktenskapsskillnader som vunnit laga kraft.

Barnantal m m	Äktenskapets varaktighet (år) ¹								Summa	därav	
	4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-		med betänke- tid	utan betänke- tid
<i>Antal äktenskap med nedanstående antal barn under 18 år</i>											
0	2 378	1 283	408	408	905	958	582	587	7 509	1 205	6 304
1	1 388	1 452	681	965	1 190	381	85	18	6 160	5 070	1 090
2	616	1 659	1 380	1 570	452	71	13	6	5 767	5 580	187
3	115	269	357	526	96	9	3	1	1 376	1 351	25
4	18	31	59	80	11	–	1	–	200	193	7
5	2	10	7	18	4	1	–	–	42	41	1
6	1	–	3	5	1	–	–	–	10	10	–
7	1	–	–	2	–	–	–	–	3	3	–
8	–	–	–	–	–	1	–	–	1	1	–
Summa äktenskap	4 519	4 704	2 895	3 574	2 659	1 421	684	612	21 068	13 454	7 614
Summa barn	3 060	5 751	4 801	6 137	2 452	563	124	33	22 921	21 349	1 572
Antal barn per äktenskap	0,68	1,22	1,66	1,72	0,92	0,40	0,18	0,05	1,09	1,59	0,21
Utländska domar ²	5	8	3	3	2	2	–	1	24	.	.

1) Antal år mellan vigselåret och domsåret.

2) Svea Hovrätts beslut att i främmande land meddelat beslut om upplösning av äktenskap skall gälla här i riket.

Tabell 4.1.9 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter lagrum, samt av hovrätt undanröjda domar på äktenskapsskillnad 1983

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by law sections, and divorces vacated by Courts of Appeal, 1983

	Äktenskapsskillnader enligt 11 kap gifttermålsbalken				Samtliga	därav			Av hovrätt undanröjda domar på äktenskapsskillnad ¹
	§ 1 (makarna ense om äktenskapsskillnad)	§ 2 (makarna ej ense om äktenskapsskillnad)	§ 4 (särlevnad sedan minst 2 år)	§ 5 (på grund av äktenskapshinder)		med betänketid	utan betänketid	med barn under 16 år	
Tingsrätter	20 548	226	272	2	21 048	13 446	7 602	12 018	.
Hovrätter	13	1	3	-	17	5	12	5	37
Högsta Domstolen	2	1	-	-	3	3	-	2	.

1) Av tingsrätt meddelad dom på äktenskapsskillnad som efter gemensamt överklagande undanröjts.

Tabell 4.1.10 Tingsrätter: brottmål 1983

District Courts: criminal cases, 1983

	Hela antalet mål
Balanserade från föregående år	28 193
Inkomna under året	79 036
Avgjorda under året	80 829
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	73 231
Beslut	7 598
därav	
överflyttade	2 109
avskrivna	3 952
Balanserade till följande år	26 400

Tabell 4.1.11 Tingsrätter: avgjorda brottmål efter processtidens längd m m 1983

District Courts: criminal cases finally dealt with, by duration of proceedings etc., 1983

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid				
		t o m 1 mån	Över 1 t o m 2 mån	Över 2 t o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Notariemål	13 147	1 863	2 227	2 064	3 275	3 718
Andra brottmål	67 682	14 690	17 471	11 247	13 791	10 483
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>						
Ensamdomare	13 554	2 594	2 372	1 834	2 673	4 081
Nämnd	67 255	13 956	17 321	11 475	14 387	10 116
Jury	20	3	5	2	6	4
Avgjorda genom dom	73 231	14 738	18 447	12 466	15 752	11 828
Avgjorda genom beslut	7 598	1 815	1 251	845	1 314	2 373
därav avskrivna	3 952	471	457	429	710	1 885
Summa	80 829	16 553	19 698	13 311	17 066	14 201
därav med tolk	3 627	912	680	447	725	863

Tabell 4.1.12 Tingsrätter: i brottmål tilltalade personer efter målets avgörande och med offentlig försvarare samt personer dömda till kriminalregisterpåföljd med personutredning m m, 1983

District Courts: prosecuted persons, with public defence counsel etc., 1983

Anm. Avskrivningsbeslut ingår ej i tabellen.

Avgörandet m m	Hela antalet tilltalade	Därav med offentlig försvarare	Personer dömda till kriminalregisterpåföljd				
			Hela antalet	Med personutredning	Därav med personundersökning	rättspsyk. undersökning	läkarintyg ¹
Fällande dom	79 286	36 557	37 868	13 452	12 210	540	2 111
Frikännande dom	4 918	2 422	—	—	—	—	—
Slutligt beslut	436	41	235	2	2	—	—
därav bötesförvandling	382	22	199	1	1	—	—
Summa	84 640	39 020	38 103	13 454	12 212	540	2 111

1) Läkarintyg enligt 7 § lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål.

Tabell 4.1.13 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda brottmålen 1983

District Courts: frequency of appeal against convictions, 1983

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Målens beskaffenhet</i>			
Notariemål	13 147	697	5,3
Andra brottmål	67 682	7 193	10,6
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>			
Ensamdomare	13 554	402	3,0
Nämnd	67 255	7 478	11,1
Jury	20	10	50,0
Avgjorda genom dom	73 231	7 745	10,6
Avgjorda genom beslut	7 598	145	1,9
därav avskrivna	3 952	49	1,2
Summa	80 829	7 890	9,8
därav med tolk	3 627	654	18,0

Tabell 4.1.14 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: fastighetsdomstolsmål 1983
Real Estate Courts: cases, 1983

	Antal mål
Inbalanserade	4 405
Inkomna	7 178
Avgjorda genom dom	3 640
därav tredskodom	1 729
Avgjorda genom beslut	3 363
därav avskrivna	2 749
Summa avgjorda	7 003
Balanserade till följande år	4 580

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.1.15 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1983
Real Estate Courts: cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1983

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		T o m 1 mån	Över 1 t o m 2 mån	Över 2 t o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	120	15	24	23	37	21
Fastighetsbildningsmål	511	20	23	20	90	358
Mål/ärenden enligt lagen om expropriation	115	–	3	–	13	99
Hyrestvist	2 084	273	642	414	455	300
Arrendetvist	109	16	7	10	12	64
Mål/ärenden enl miljöskyddslagen	5	–	–	–	–	5
Andra fastighetsdomstolsmål	1 310	73	182	211	346	498
Summa	4 254	397	881	678	953	1 345
därav mål upptagna efter tredskodom	1 729	185	484	387	465	208

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.1.16 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda fastighetsdomstolsmålen 1983

Real Estate Courts: frequency of appeal against judgments in Real Estate Court cases, 1983

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tings- rätt
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	120	14	11,7
Fastighetsbildningsmål	511	138	27,0
Mål/ärenden enl lagen om expropriation	115	20	17,4
Hyrestvist	2 084	89	4,3
Arrendetvist	109	15	13,8
Mål/ärenden enl miljöskyddslagen	5	3	60,0
Andra fastighetsdomstolsmål	1 310	56	4,3
Summa	4 254	335	7,9
därav mål upptagna efter tredskodom	1 729	4	0,2

Tabell 4.1.17 Statens va-nämnd: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål samt fullföljdsfrekvensen i de slutligt handlagda målen 1979–1983

Water supply, sewage and district heating tribunal: cases entered, finally dealt with, pending at the end of the year and frequency of appeal against the rulings, 1979–1983

	1979	1980	1981	1982	1983
Inkomna mål	206	208	344	391	237
Slutligt handlagda mål	210	251	223	320	323
Till följande år balanserade	179	136	257	328	242
Fullföljda till vattenöverdomstolen:					
Antal	30	37	20	33	36
I % av de slutligt handlagda	14,3	14,7	9,0	10,3	11,1

Tabell 4.1.18

Tingsrätter som är vattendomstol: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade vattenmål och ärenden 1979–1983

Water Rights Courts: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1979–1983

	1979	1980	1981	1982	1983
<i>Mål</i>					
Inkomna under året	372	310	294	324	388
Slutligt handlagda under året	379	381	339	322	315
Ansökningsmål	355	372	329	306	299
Stämningsmål	15	8	6	9	8
Besvärs- och underställningsmål	9	1	4	7	8
Balanserade till följande år	884	813	768	770	844
<i>Ärenden</i>					
Inkomna under året	94	97	100	113	177
Slutligt handlagda under året	100	104	114	108	104
Balanserade till följande år	44	37	23	28	101

Tabell 4.1.19 Tingsrätter som är vattendomstol: avgjorda vattenmål efter målets art m m 1983

Water Rights Courts: civil cases finally dealt with, by nature of case etc., 1983

Anm. Såsom särskilt mål har i tabellen räknats även del av mål, som avgjorts genom deldom eller mellandom.

Målets art (siffrorna betecknar kapitel, paragraf och punkt i vattenlagen)	Hela antalet mål	Antal mål som varit återförvisade eller vilande	Antal mål i vilka tidigare meddelats domar el. beslut	Antal sådana domar och beslut	Fördelning efter tiden mellan målen inkommande och deras avgörande					Målet hän- skjutet till regeringens prövning
					T o m 3 mån	Över 3 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 5 år	Över 5 t o m 10 år	Över 10 år	
Ansökningsmål	337	2	72	1 591	72	160	40	19	46	9
därav										
Byggnad i vatten (11:17 p 1-6)	233	1	61	1 554	59	100	21	14	39	5
Vattentäkt (11:17 p 7-10)	26	-	2	2	2	21	1	1	1	-
Vattenreglering (11:17 p 11)	2	-	1	1	-	2	-	-	-	-
Skydd för fiske (11:17 p 12)	9	1	1	1	1	5	2	-	1	-
Nyprövning enl 4 kap 5 § e 16 § e bestämmande av avgift enl 14 § (11:17 p 13)	34	-	1	12	-	22	11	1	-	-
Allmän farled (11:17 p 14)	9	-	2	2	1	1	4	2	1	3
Allmän flottled (11:17 p 15-18)	7	-	-	-	2	5	-	-	-	-
Avloppsföretag (11:17 p 19)	5	-	3	5	1	1	-	-	3	1
Anstånd för fullbordande av företag m m (11:17 p 20)	11	-	1	14	6	3	1	-	1	-
Övrigt	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Stämningssmål	5	-	-	-	-	3	2	-	-	-
i vilka ej förts talan om ansvar därav	5	-	-	-	-	3	2	-	-	-
Omprövning av andelskraft (11:17 p 22)	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Byggnad i vatten (11:17 p 23-25)	3	-	-	-	-	2	1	-	-	-
Grundvattentäkt (11:17 p 33)	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Besvärs- och underställningsmål rörande syneförrättning därav	7	-	-	-	2	4	1	-	-	-
Torrläggning av mark (7)	7	-	-	-	2	4	1	-	-	-
Samtliga mål	349	2	72	1 591	74	167	43	19	46	9

Tabell 4.1.20 Tingsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda domstolsärenden samt fullföljdsfrekvensen av dem 1983

District Courts: legal matters pending, entered, finally dealt with and frequency of appeals against decisions, 1983

	Antalet mål
Inbalanserade	7 024
Inkomna	19 374
Avgjorda	18 149
därav fullföljda till hovrätt	425
Balanserade till följande år	8 249

Tabell 4.1.21

Tingsrätter: mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning samt konkurser och konkursärenden m m 1983

District Courts: debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies etc., 1983

	Hela antalet mål
Mål om lagsökning	
Balanserade från föregående år	15 978
Inkomna under året	90 904
Slutligt handlagda under året	89 904
I fastighet el skepp/skeppsbyggnad intecknad fordran	10 252
Annan fordran	79 652
Balanserade till följande år	16 978
Mål om betalningsföreläggande	
Balanserade från föregående år	79 969
Inkomna under året	395 442
Slutligt handlagda under året	408 190
Balanserade till följande år	67 221
Mål om handräckning	
Inkomna under året	13 697
Slutligt handlagda under året	12 862
därav avhysning ¹	9 737
Konkursärenden	
<i>Konkursansökningar</i>	
Inkomna under året	9 272
därav från borgenär staten	4 817
därav från borgenär annan	1 336
<i>Konkurser</i>	
Balanserade från föregående år	7 248
Tillkomna under året	6 231
Upphörda	5 493
Till följd av hävt konkursbeslut	36
Genom avskrivning enl 124 § KL	6
Genom sluttutdelning enl 146 § KL	1 100
Genom förlikning	12
Genom ackord	9
Genom avskrivning enl 186 § KL	31
Genom avskrivning enl 185 d § KL	2 725
Genom utdelning enl 185 f § KL	1 562
Genom avskrivning enl 185 § KL	12
Överflyttade till annan domstol	89
Balanserade till följande år	7 897
Tillkomna under redogörelseåret	4 367
Tillkomna under tidigare år	3 539
Förordnande av god man enligt ackordslagen (1970:847)	224
Beslut om förhandling om off ackord enligt 26 § ackordslagen	93

1) I avhysningsmål i TR ingår ej mål som även innefattar hyresskulder. Dessa behandlas som lagsökningsmål.

Tabell 4.1.22

Tingsrätter: ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen, förmynderskaps- och godmanskapsärenden samt inskrivningsmyndighetens ärenden 1983

District Courts: estate inventory guardianship and executor cases, and cases in Court Registrar, 1983

	Antal ärenden
<i>I boupptecknings- och avhandlingsprotokollen upptagna ärenden m m</i>	
I bouppteckningsprotokollet upptagna ärenden	
Inregistrering av bouppteckning	88 900
Dödsboanmälan	6 637
Bevakning av testamente	16 072
Äktenskapsförord	10 007
Lösöre köp	64
Kallelse å okända borgenärer	567
Övriga	8 581
Summa	130 828
I avhandlingsprotokollet upptagna ärenden	601
Förmynderskap och godmanskap	33 737
<i>Inskrivningsmyndighetens ärenden</i>	
Ärenden i dagboken del A	339 204
Ärenden i dagboken del B	1 491 914 ¹
Ärenden i dagboken del C	2 028
Ärenden i dagboken över företagsinteckningar	132 302
Summa dagboksärenden	1 965 448 ²
Gravationsbevis	539 937 ³
Äganderättsbevis	5 569 ⁴
Bevis som avses i 4 § 4 st gravationsbeviskungörelsen (1971:710)	92
Uppgifter till fastighetsbildningsmyndighet	40 760
Upplägg för nybildade fastigheter	31 848
Yttranden enl 12 kap 10 § fastighetsbildningslagen (1970:988) ⁵	2 126

1) Dessutom 651 inskrivningsärenden angående luftfartyg.

2) Dessutom tillkommer Sjöfartsregistrets ärenden: dagbok del A 5669, dagbok del B 1261, dagbok del C 486 och övriga ärenden 1509.

3) Inkl 206 gravationsbevis rörande luftfartyg.

4) Inkl 838 fastighetsbevis.

5) Dessa ärenden ingår även i dagboken del A.

Tabell 4.1.23 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och anställda 1983
District Courts: bankruptcies in enterprises 1983

Bransch	Ordinära konkurser			Mindre konkurser			Summa konkurser	Antal företag enligt CFR	Andel därav i konkurs	Antal årsan- enligt CFR	Andel därav be- rörda av konkurs
	Antal företag	Därav utan uppgift om anställda	Antal anställda	Antal företag	Därav utan uppgift om anställda	Antal anställda					
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	49	8	82,3	140	40	130,0	189	133 378	0,14	57 061	0,37
Brytning av mineraliska produkter	–	–	–	7	4	6,3	7	871	0,80	12 338	0,05
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillverkning	11	2	243,9	34	14	89,7	45	3 117	1,44	71 063	0,47
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	21	1	632,7	44	12	193,5	65	3 746	1,74	34 983	2,36
Trävarutillverkning	41	2	1 117,4	68	18	160,2	109	7 882	1,38	61 172	2,09
Massa-, pappers- och pappersvarutillverk., grafisk produktion	28	9	612,1	94	40	157,9	122	4 991	2,44	125 971	0,61
Tillv. av kemiska produkter, petroleum prod., gummi- och plastvaror	4	1	18,9	31	14	47,9	35	2 011	1,74	68 620	0,10
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	7	1	24,7	13	6	20,0	20	1 514	1,32	25 767	0,17
Metallframställning	5	–	129,4	7	1	23,5	12	414	2,90	62 381	0,25
Verkstadsvarutillverkning	138	13	3 720,8	249	93	713,6	387	18 726	2,07	383 938	1,15
Annan tillverkning	5	1	22,7	23	7	48,9	28	1 799	1,56	5 226	1,37
El-, gas-, värme och vattenförsörjning	–	–	–	–	–	–	–	490	–	25 747	–
Byggnadsverksamhet	130	17	1 770,1	655	243	997,7	785	46 148	1,70	201 326	1,37
Partihandel och varuförmedl.	116	22	994,0	398	161	544,2	514	28 210	1,82	177 091	0,87
Detaljhandel	191	35	1 261,7	878	335	1 089,1	1 069	64 559	1,66	219 865	1,07
Restaurang- och hotellverksamhet	36	8	331,7	188	75	710,9	224	9 622	2,33	51 159	2,04
Samfärdsl, post- och telekommunikation	46	8	537,5	384	164	487,3	430	27 834	1,54	257 202	0,40
Bank och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet	41	7	301,9	271	119	508,6	312	32 790	0,95	244 259	0,33
Offentlig förvaltning och andra tjänster	39	7	206,5	377	166	534,2	416	48 428	0,86	1 078 189	0,07
Okänd	15	15	–	147	146	–	162	.	.	.	.
Summa	923	157	12 008,3	4 008	1 658	6 463,5	4 931	436 538	1,13	3 163 498	0,58

Tabell 4.1.24**Tingsrätter¹: Sjöfartsregistrets ärenden 1983**

District Courts: Register of shipping matters, 1983

	Antal
Sjöfartsregistrets ärenden	
Ärenden i dagboken A ²	5 669
Ärenden i dagboken B ²	1 261
Ärenden i dagboken C (registerärenden)	486
Ärenden i dagboken C (båtregisterärenden)	439
Partrederiärenden	45
Registerutdrag	893
Bevis om icke-registrering	116
Summa ärenden	8 909
Tingsrättens ärenden, handlagda å sjöfartsregistret	
Ärenden ang dödande av förkommen inteckningshandling och om dödande av inteckning då inteckningshandlingen förkommit, såvitt avser skepp- och skeppsbyggen	6
Ärenden om registrering av båtbyggnadsförskott	10
Summa ärenden	16
Totalt	8 925

1) Sjöfartsregistret är placerat vid Stockholms tingsrätt.

2) Beträffande de här redovisade ärendenas art se sid 167.

Tabell 4.1.25**Tingsrätter: beviljade lagfarter och inskrivningar av tomträtt, länsvis 1983**

District Courts: registrations of title to real estate and site leasehold rights, by county, 1983

Län	Lagfart	Inskrivning av tomträtt
Stockholms	19 113	2 549
Uppsala	4 401	17
Södermanlands	4 671	233
Östergötlands	6 295	280
Jönköpings	5 395	8
Kronobergs	3 919	–
Kalmar	6 380	164
Gotlands	1 545	24
Blekinge	3 677	4
Kristianstads	7 255	83
Malmöhus	12 809	880
Hallands	5 985	88
Göteborgs o Bohus	11 137	613
Älvsborgs	8 928	197
Skaraborgs	5 765	2
Värmlands	7 161	270
Örebro	4 736	181
Västmanlands	3 736	801
Kopparbergs	8 329	–
Gävleborgs	5 978	225
Västernorrlands	5 675	8
Jämtlands	4 268	17
Västerbottens	5 863	4
Norrbottens	5 302	895
Hela riket	158 323	7 543

Tabell 4.1.26**Tingsrätter: beviljade lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1983**

District Courts: registrations of title to real estate, by nature of title and character of assessment, 1983

Fång	Jordbruks- fastighet	Annan fastighet	Summa
Frivillig försäljning	6 973	103 945	110 918
Köp vid exekutiv- och konkurs- försäljning	87	1 244	1 331
Expropriation o d	11	88	99
Byte	187	559	746
Gåva	2 413	8 629	11 042
Äktenskapsförord, arv eller giftorätt samt testamente	6 183	26 520	32 703
Annat fång	296	1 069	1 365
Okänt	108	11	119
Summa	16 258	142 065	158 323

Tabell 4.1.27 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: Beslut om näringsförbud 1981–1983

District Courts, Courts of Appeal and The Supreme Court: Decisions of prohibition to carry on business, 1981–1983

	Beslut om tillfälligt näringsförbud ¹			Beslut om slutligt näringsförbud			Näringsförbudets längd 1983				
	1981	1982	1983	Hela antalet							
	1981	1982	1983	1981	1982	1983	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Tingsrätter	9	13	22	13	25	50	1	4	13	9	23
Hovrätter	1	–	–	2	7	13	–	–	10	1	2
Högsta Domstolen	–	–	–	–	3	–	–	–	–	–	–
Summa	10	13	22	15	35	65²	1	4	23	10	25

1) Om särskilda skäl föranleder det, får rätten meddela näringsförbud för tiden till dess frågan om näringsförbud slutligen avgjorts.

2) Därav 2 beslut om undanröjande av näringsförbud.

Tabell 4.2.1**Hovrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål 1960, 1970 och 1979–1983**

Courts of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1960, 1970 and 1979–1983

	Inkomna	Slutligt handlagda	Balanserade till följande år
Tvistemål²			
1960	1 853	1 896	895
1970	1 721	1 691	906
1979	2 470	2 437	1 331
1980	2 549	2 453	1 427
1981	2 759	2 618	1 568
1982	2 862	2 823	1 602
1983	3 078 ³	2 971	1 709
Brottmål²			
1960	4 119	4 089	1 108
1970	4 323	4 263	1 329
1979	6 090	6 040	2 151
1980	6 383	6 360	2 155
1981	6 948	6 757	2 327
1982	6 996	6 915	2 387
1983	7 253	7 113	2 527
Övriga mål²			
1960	2 089	2 038	529
1970	3 314	3 295	718
1979	5 446	5 258	1 477
1980	5 956	5 903	1 512
1981	6 613	6 569	1 548
1982	7 925	7 686	1 771
1983	8 390	8 171	1 990
Summa mål²			
1960	8 061	8 023	2 532
1970	9 358	9 249	2 953
1979	14 006	13 735	4 959
1980	14 888	14 716	5 094
1981	16 320	15 944	5 443
1982	17 783	17 424	5 760
1983	18 721	18 255	6 226

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Vid redovisningen av mål 1970 är den statistiska enheten = handläggningsenhet. Övriga år har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Därav 1 miljöskyddsmål.

Tabell 4.2.2**Hovrätter¹: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1983**

Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1983

	Hela antalet mål
<i>Tvistemål</i>	
Balanserade från föregående år	1 552
Inkomna under året	3 012
Avgjorda under året	2 909
Avskrivna	505
Avgjorda utan huvudförhandling	2 129
Avgjorda efter huvudförhandling	780
Avgjorda med nämnd	209
Balanserade till följande år	1 655
<i>Brottmål</i>	
Balanserade från föregående år	2 364
Inkomna under året	7 252
Avgjorda under året	7 112
Avskrivna	890
Avgjorda utan huvudförhandling	2 330
Avgjorda efter huvudförhandling	4 782
Avgjorda med nämnd	4 724
Balanserade till följande år	2 504
<i>Övriga mål</i>	
Balanserade från föregående år	1 750
Inkomna under året	8 381
Avgjorda under året	8 161
Avskrivna	452
Balanserade till följande år	1 970
<i>Samtliga mål</i>	
Balanserade från föregående år	5 666
Inkomna under året ²	18 645
Avgjorda under året	18 182
Balanserade till följande år	6 129

1) Exkl vattenöverdomstolen.

2) Därav 144 omedelbart upptagna mål.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.2.3 Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1983
 Courts of Appeal: cases finally dealt with, by decision and nature of case; criminal cases, by appellant(s), 1983

Anm. Inom hovrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

A Tvistemål, som handlagts i ordinär rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande	
				Fastställt	Andrat
Ändringsyrkandet har angått					
Äktenskapsskillnad	251	47	5	96	103
Fastställande av faderskap	94	18	1	53	22
Omyndighetsförklaring	2	–	–	1	1
Omyndighetsförklarings hävande	2	–	–	–	2
Fastighetsdomstolsmål	173	45	10	69	49
Vattenmål	62	6	7	28	21
Annat	1 785	355	75	829	526
Summa	2 369	471	98	1 076	724

B Tvistemål, som handlagts i förenklad rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande	
				Fastställt	Andrat
Ändringsyrkandet har angått					
Lagsökning	12	2	5	3	2
Betalningsföreläggande	373	22	128	180	43
Annat tvistemål	184	10	54	105	15
Okänt	23	6	7	8	2
Summa	592	40	194	296	62

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.3 (forts) Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1983**C Brottsmål**

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande	
				Fastställt	Andrat
Målenligt					
Brottsbalken	3 354	490	39	1 609	1 216
Trafikbrottslagen	1 391	143	10	810	428
Varusmuggningslagen	66	3	—	40	23
Narkotikastrafflagen/-förordningen	155	23	2	73	57
Brottsbalken o trafikbrottslagen	459	77	2	222	158
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	121	19	—	61	41
Varusmuggningslagen och narkotika- strafflagen/-förordningen	35	2	—	16	17
Vattenlagen	1	—	—	—	1
Annan författning/andra kombinationer	1 441	125	24	772	520
Här ej angått brott	89	8	13	43	25
Summa	7 112	890	90	3 646	2 486
Talan fullföljd av					
Åklagare	921	73	11	296	541
Tilltalad	5 580	654	72	3 167	1 687
Åklagare och tilltalad	552	146	4	161	241
Annan	59	17	3	22	17

D Övriga mål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande	
				Fastställt	Andrat
Genom besvär fullföljda					
Brottmål	1 639	40	..	..	..
Twistemål, fastighetsdomstolsmål	1 949	139	..	..	..
Vattenmål	10	—	—	7	3
Andra ärenden	126	3	..	..	..
Summa	3 724	182	..	..	..

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.4 Hovrätter¹: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd i hovrätten 1983

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature of case and time period, 1983

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ²			
		T o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån t o m 1 år	Över 1 år
<i>Twistemål</i>					
Andringsyrkandet har angått					
Äktenskapsskillnad	204	84	86	31	3
Fastställande av faderskap	76	14	34	13	15
Omyndighetsförklaring	2	1	1	–	–
Omyndighetsförklarings hävande	2	–	–	1	1
Fastighetsdomstolsmål	128	20	32	55	21
Vattenmål	56	6	6	27	17
Annat	1 982	444	559	674	305
Summa tvistemål	2 450	569	718	801	362
<i>Brottmål</i>					
Mål enligt					
Brottsbalken	2 864	1 275	1 051	475	63
Trafikbrottslagen	1 248	450	565	214	19
Varusmuggningslagen	63	23	22	17	1
Narkotikastrafflagen/-förordningen	132	85	29	18	–
Brottsbalken och trafikbrottslagen	382	194	132	50	6
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	102	74	24	4	–
Varusmuggningslagen och narkotikastraff- lagen/-förordningen	33	23	6	4	–
Vattenlagen	1	–	–	1	–
Annan författning/andra kombinationer	1 316	442	518	290	66
Har ej angått brott	81	28	26	20	7
Summa brottmål	6 222	2 594	2 373	1 093	162
Mål med tolk	407	241	107	53	6
<i>Övriga mål</i>					
Genom besvär fullföljda					
Brottmål	1 599	1 457	87	46	9
Twistemål och fastighetsdomstolsmål	1 810	1 130	324	264	92
Vattenmål	10	4	1	2	3
Annat	123	82	27	12	2
Summa övriga mål	3 542	2 673	439	324	106
Omedelbart upptagna mål	114	73	19	18	4

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Tiden från det målet kommit in till hovrätten och till hovrättens avgörande.

Tabell 4.2.5 Hovrätter: avgjorda mål fullföljda från tingsrätt efter beskaffenheten och tiden från målets anhängiggörande i första instans och till hovrättens avgörande 1983

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature and time period from the case's entering 1st instance court until the judgment of the Court of Appeal, 1983

Anm. Besvärsmål, vattenmål och avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till hovrättens avgörande						
		T o m 6 mån	Över 6 t o m 9 mån	Över 9 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 1,5 år	Över 1,5 t o m 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>								
Ändringsyrkandet har angått								
Äktenskapsskillnad	204	43	35	36	51	22	14	3
Fastställande av faderskap	76	3	9	6	16	9	32	1
Omyndighetsförklaring	2	2	–	–	–	–	–	–
Omyndighetsförklarings hävande	2	–	–	–	1	–	1	–
Fastighetsdomstolsmål	128	14	12	20	22	15	42	3
Annat	1 982	214	260	270	444	278	463	53
Summa tvistemål	2 394	276	316	332	534	324	552	60
<i>Brottmål</i>								
Målenligt								
Brottsbalken	2 864	933	737	482	422	126	101	63
Trafikbrottslagen	1 248	322	440	224	155	53	26	28
Varusmuggningslagen	63	22	13	11	14	2	1	–
Narkotikastrafflagen/-förordningen	132	58	41	16	9	2	2	4
Brottsbalken och trafikbrottslagen	382	127	101	53	55	20	10	16
Brottsbalken och narkotikastraff- lagen/-förordningen	102	53	25	12	9	–	1	2
Varusmuggningslagen och narkotika- strafflagen/-förordningen	33	19	6	3	2	1	1	1
Annan författning/andra kombinationer	1 316	257	320	280	244	87	108	20
Har ej angått brott	81	21	18	14	18	4	5	1
Summa brottmål	6 221	1 812	1 701	1 095	928	295	255	135

Tabell 4.2.6 Hovrätter¹: ändringsfrekvensen i de till hovrätterna fullföljda och av dem till prövning upptagna målen 1983
 Courts of Appeal: frequency at which judgments are altered by Courts of Appeal, 1983

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav ändrade Antal	%
<i>Twistemål</i>			
Ändringsyrkandet har angått			
Äktenskapsskillnad	204	103	50
Faderskap till barn	76	22	29
Omyndighetsförklaring	2	1	50
Omyndighetsförklarings hävande	2	2	100
Fastighetsdomstolsmål	128	49	38
Vattenmål	56	28	50
Annat	1 982	588	30
Summa tvistemål	2 450	793	32
<i>Brottmål</i>			
Mål enligt			
Brottsbalken	2 864	1 214	42
Trafikbrottslagen	1 248	428	34
Varusmuggningslagen	63	23	37
Narkotikastrafflagen/-förordningen	132	57	43
Brottsbalken och trafikbrottslagen	382	158	41
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/-förordningen	102	41	40
Varusmuggningslagen och narkotikastrafflagen/-förordningen	33	17	52
Vattenlagen	1	1	100
Annan författning/andra kombinationer	1 316	518	39
Har ej angått brott	81	25	31
Summa brottmål	6 222	2 482	40
Talan i brottmål fullföljd av			
Åklagare	848	541	64
Tilltalad	4 926	1 685	34
Åklagare och tilltalad	406	239	59
Annan	42	17	40

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.7 Hovrätter¹: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1983

Courts of Appeal: frequency at which rulings of Courts of Appeal led to applications for review by the Supreme Court, 1983

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Till HD inkomna ansökn ningar om prövningstill stånd Antal	I % av mål avgjorda av hovrätt
Twistemål	2 460	561	22,8
Brottmål	6 223	1 218	19,6
Övriga mål	7 719	1 370	17,7
Summa	16 402	3 149	19,2

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.3.1 Högsta Domstolen: ansökningar om prövningstillstånd 1960, 1970 och 1979–1983

The Supreme Court: applications for review of cases, 1960, 1970 and 1979–1983

År	Antal mål i vilka ansökningen varit bifallen				Antal avslagna ansökningar				Hela antalet mål
	Tviste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	Tviste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	
1960	68	37	51	156	277	620	116	1 013	1 169
1970	59	51	76	186	228	626	218	1 072	1 258
1979	29	31	104	164	355	1 004	696	2 055	2 219
1980	45	42	80	167	356	1 035	831	2 222	2 389
1981	54	43	88	185	426	1 039	955	2 420	2 605
1982	48	32	91	171	409	1 045	1 068	2 522	2 693
1983	62	37	105	204	447	1 104	1 160	2 711	2 915

Tabell 4.3.2**Högsta Domstolen: avgjorda mål efter innebörden av HDs avgörande 1960, 1970 och 1979–1983**

The Supreme Court: cases finally dealt with, by nature of decision of the Supreme Court, 1960, 1970 and 1979–1983

Anm. I tabellen ingår inte avslagna ansökningar om prövningstillstånd.

Mål År	Hela antalet mål	Ändrings- yrkandet ej till nå- gon del upp- taget till prövning	Målet återför- visat	Överklagade avgörandet		
				Fast- ställt	Andrat tillbaka till första instans	Andrat på annat sätt
<i>Tvistemål¹</i>						
1960	65	2	1	27	15	20
1970	52	–	3	24	3	22
1979	46	–	4	14	3	25
1980	30	–	2	17	2	9
1981	63	2	2	30	4	25
1982	42	2	1	22	4	13
1983	51	–	3	18	6	24
<i>Brottmål¹</i>						
1960	44	1	1	9	5	28
1970	57	–	1	5	7	44
1979	33	3	–	9	3	18
1980	48	8	3	13	3	21
1981	69	3	9	23	6	28
1982	41	6	1	5	2	27
1983	41	–	2	14	5	20
<i>Besvärs mål¹</i>						
1960 ²	75	–	3	49	6	17
1970	92	6	8	43	3	32
1979	122	2	11	66	10	33
1980	138	21	6	66	6	39
1981	165	16	10	79	16	44
1982	160	23	32	73	6	26
1983	173	37	18	63	3	52

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

2) Som besvärs mål har redovisats 3 ospecificerade mål som fullföljts från vattenöverdomstolen.

Tabell 4.3.3 Högsta Domstolen: mål och ärenden 1983

The Supreme Court: cases and other legal matters, 1983

A Samtliga mål

	Ansökningar om prövningstillstånd			Summa	Mål vari prövnings- tillstånd ej efterford- ras	Besvär över dom- villa	Ansökningar om	
	Revisionsmål Tviste- mål	Brott- mål	Besvär- mål				Resning	Återställ- ande av försutten tid
Balanserade från föregående år	405	414	676	1 495	25	21	179	71
Inkomna under året ¹	561	1 218	1 370	3 149	90	50	330 ²	104
därav specialmål	44	8	90	142	—	.	.	.
Summa	966	1 632	2 046	4 644	115	71	509	175
Avskrivna under året	28	32	57	117	8 ³	1	5	7
Avgjorda under året	523	1 155	1 312	2 990	83 ³	27	296	85
därav bifallna	62	37	105	204	5	7	80	13
Balanserade till följande år	415	445	677	1 537	24	43	208	83
därav specialmål	44	7	76	127	1	.	.	.
Summa	966	1 632	2 046	4 644	115	71	509	175
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit								
Under redogörelseåret	360	420	583	1 363	22	37	166	74
Under tidigare år	55	25	94	174	2	6	42	9

1) Här tillkommer 9 andra i HD förekommande ärenden

2) Därav 151 resningar enl RB 58:1 och 179 resningar enl RB 58:2 och 3.

3) Av dessa mål handlades sammanlagt av HD som första instans 1 mål och som andra instans 38 mål.

B Mål vari prövningstillstånd meddelats

	Revisionsmål		Besvär- mål	Summa
	Tviste- mål	Brott- mål		
Balanserade från föregående år	37	16	49	102
Mål vari prövningstillstånd meddelats under året	62	37	105	204
Summa	99	53	154	306
Avskrivna under året	2	2	4	8
Avgjorda under året	49	34	85	168
därav efter huvudförhandling	11	19	–	30
Balanserade till följande år	48	17	65	130
Summa	99	53	154	306
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit				
Under redogörelseåret	9	8	24	41
Under tidigare år	39	9	41	89

Tabell 4.3.4 Högsta Domstolen: avgjorda mål¹ och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits¹ efter tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande 1983

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period in the Supreme Court, 1983

Anm. I HD avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande						Okänd tid
		Tom 3 mån	Över 3 tom 6 mån	Över 6 mån tom 1 år	Över 1 tom 1,5 år	Över 1,5 tom 2 år	Över 2 år	
<i>Twistemål</i>	498	79	115	143	86	48	27	–
Mål enl 14 § instr för HD	8	7	1	–	–	–	–	–
Specialmål	46	2	2	5	6	16	15	–
Förtursmål	140	38	44	45	9	4	–	–
Andra mål	304	32	68	93	71	28	12	–
<i>Brottmål</i>	1 145	527	302	218	49	19	7	23
Mål enl 14 § instr för HD	190	178	5	1	1	–	–	5
Förtursmål	605	227	200	145	15	6	2	10
Andra mål	350	122	97	72	33	13	5	8
<i>Besvärsmål</i>	1 333	525	262	298	129	77	34	8
Mål enl 14 § instr för HD	259	235	19	2	1	–	–	2
Specialmål	94	7	17	43	17	6	4	–
Förtursmål	509	194	147	124	28	12	2	2
Andra mål	471	89	79	129	83	59	28	4
Samtliga mål	2 976	1 131	679	659	264	144	68	31
<i>Avgjorda mål</i>								
Twistemål	51	–	5	5	14	15	12	–
Brottmål	41	2	2	15	9	5	4	4
Besvärsmål	173	40	22	41	26	23	17	4
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>								
Twistemål	447	79	110	138	72	33	15	–
Brottmål	1 104	525	300	204	39	14	3	19
Besvärsmål	1 160	485	240	257	103	54	17	4

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

Tabell 4.3.5 Högsta Domstolen: avgjorda mål och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits efter tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande 1983

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period from the case's entering 1st instance court until the decision of the Supreme Court, 1983

Anm. I HD avskrivna mål, besvärsmål och mål avgjorda av HD som första instans ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande				
		T o m 1 år	Över 1 t o m 2 år	Över 2 t o m 3 år	Över 3 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	498	16	104	144	226	8
Mål enl 14 § instr för HD	8	–	5	3	–	–
Specialmål	46	1	2	–	42	1
Förtursmål	140	11	49	47	32	1
Andra mål	304	4	48	94	152	6
<i>Brottmål</i>	1 145	399	510	128	55	53
Mål enl 14 § instr för HD	190	153	22	–	3	12
Förtursmål	605	174	298	72	33	28
Andra mål	350	72	190	56	19	13
Samtliga mål	1 643	415	614	272	281	61
<i>Avgjorda mål</i>						
Twistemål	51	–	4	12	35	–
Brottmål	41	2	20	7	6	6
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>						
Twistemål	447	16	100	132	191	8
Brottmål	1 104	397	490	121	49	47

Tabell 4.3.6 Högsta Domstolen: ändringsfrekvensen i de av Högsta Domstolen avgjorda målen¹ 1983

The Supreme Court: frequency at which judgments are altered by the Supreme Court, 1983

Anm. Mål som i HD avskrivits eller inte upptagits till prövning ingår inte i tabellen.

	Twistemål		Brottmål		Besvärsmål	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Fastställda	18	3,6	14	1,2	63	4,9
Ändrade eller återförvisade	33	6,6	27	2,4	73	5,6
Ansökan om prövningstillstånd avslagen	447	89,8	1 104	96,4	1 160	89,5

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

Tabell 4.4.1 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter regeringens beslut 1974–1983

Petitions for pardon: finally dealt with, by decree, 1974–1983

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Antal nådeansökningar	2 266	1 818	1 817	2 278	2 230	1 932	2 013	2 179	2 147	2 305
därav i procent										
Avslagna	81	79	79	62	77	84	87	89	90	88
Helt eller delvis bifallna	19	21	21	38	23	16	13	11	10	12

Tabell 4.4.2 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut samt efter påföljdens art m m 1983

Petitions for pardon: finally dealt with, by time of period between judgment and decree etc., 1983

	Fängelse	Inter- nering	Skydds- tillsyn	Förvand- lings- straff	Böter	Annat	Summa
Antal nådeansökningar	2 261	24	2	14	–	4	2 305¹
<i>Tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut</i>							
To m 6 mån	578	1	–	7	–	–	586
Över 6 mån – 1 år	1 044	4	1	4	–	–	1 053
Över 1 – 2 år	541	5	–	2	–	–	548
Över 2 – 3 år	68	3	1	1	–	2	75
Över 3 år	30	11	–	–	–	2	43
<i>Ansökningen avslagen²</i>	2 012	21	2	1	–	2	2 038
<i>Regeringens beslut meddelat efter HDs hörande</i>							
I överensstämmelse med HDs hemställan	2	1	–	–	–	–	3
Utan överensstämmelse med HDs hemställan	–	–	–	–	–	–	–
Meddelat utan HDs hörande	2 010	20	2	1	–	2	2 035
<i>Ansökningen helt eller delvis bifallen</i>	249	3	–	13	–	2	267
<i>I % av antalet ansökningar</i>	11	13	–	93	–	50	12
<i>Regeringens beslut</i>							
I överensstämmelse med HDs hemställan	3	–	–	–	–	–	3
Utan överensstämmelse med HDs hemställan	2	–	–	–	–	–	2
Meddelat utan HDs hörande ³	244	3	–	13	–	2	262

1) Domstolar som ådömt den påföljd som ansökningarna avser fördelar sig enligt följande: allmän underrätt 1 125, hovrätt 1 128, HD 6, utländsk domstol 46.

2) Inkl ej till prövning upptagna.

3) Lagen om handläggningen av nådeärenden ändrad från 1 januari 1982 (SFS 1981:1089). Yttrande från HD skall nu endast inhämtas om särskild anledning föreligger.

Tabell 4.4.3 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd sökanden ådömts samt efter nådeansökningens innehåll och innebörden av regeringens beslut 1983

Petitions for pardon: finally dealt with, by sentence, contents of petition and decree, 1983

Ådömd påföljd Ansökningens innehåll	Ansök- ningen avslagen	Ansökningen helt eller delvis bifallen					Påföljden utbytt mot påföljd av annan art eller påföljdskombination					Annan nåd eller lindring	Summa	Hela antalet nåde- ansök- ningar	
		Befri- else från påfölj- den	Ned- sättning av på- följden	Ned- sättning av straff- tiden	Vill- korlig frigiv- ning	Upp- skov med verk- ställig- heten	Skyddstillsyn		Villkorlig dom		Böter				
							Hela antalet	Där- jämte böter	Hela antalet	Där- jämte böter					
<i>Fängelse</i>															
Befrielse från påföljden	1 105	22	5	4	5	10	27	6	58	46	6	–	137	1 242	
Befrielse från återstoden av påföljden	83	4	–	–	2	–	1	–	–	–	–	–	7	90	
Nedsättning eller ändring av påföljden	629	4	2	–	1	4	14	4	18	16	3	1	47	676	
Övrigt	195	1	5	–	1	30	4	2	8	6	–	9	58	253	
Summa	2 012	31	12	4	9	44	46	12	84	68	9	10	249	2 261	
<i>Internering</i>															
Befrielse från påföljden	7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7	
Befrielse från återstoden av påföljden	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4	
Nedsättning eller ändring av påföljden	7	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	2	9	
Övrigt	3	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	4	
Summa	21	–	–	3	–	–	–	–	–	–	–	–	3	24	
<i>Skyddstillsyn</i>															
Befrielse från påföljden	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	
<i>Förvandlingsstraff</i>															
Ändring eller befrielse från beslut	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	13	–	13	14	
<i>Annat</i>	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	2	4	
Summa	2 038	31	12	7	9	44	46	12	84	68	22	12	267	2 305	

Tabell 4.4.4 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd ansökningen avsett brottet, sökandens ålder samt innebörden av regeringens beslut 1983

Petitions for pardon: finally dealt with by offence, age of petitioner and decree, 1983

Påföljd som ansökningen avsett Brott	Nådeansökningen helt eller delvis bifallen								Nådeansökningen helt avslagen								Summa nåde- ansök- ningar		Därav Män Kvin- nor		
	Ålder vid tiden för domen						Summa	Därav Män Kvin- nor		Ålder vid tiden för domen						Summa					Därav Män Kvin- nor
	18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 59 år	60- år				18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 59 år	60- år						
A Påföljd för brott																					
Brott mot brottsbalken	8	16	27	43	20	5	119	100	19	46	172	227	378	223	19	1 065	1 021	44	1 184	1 121	63
Brott mot person BrB kap 3-7	3	4	3	9	3	3	25	24	1	21	61	63	103	61	6	315	307	8	340	331	9
Brott mot förmögenhet BrB kap 8	4	3	5	11	2	-	25	19	6	12 ¹	45	66	71	21	1	216	207	9	241	226	15
Övriga brott mot brottsbalken	1	9	19	23	15	2	69	57	12	13	66	98	204	141	12	534	507	27	603	564	39
Trafikbrottslagen	4	7	12	30	25	11	89	70	19	19	76	107	235	205	32	674	625	49	763	695	68
Skattebrottslagen	-	-	-	2	16	2	20	16	4	-	-	4	40	72	15	131	128	3	151	144	7
Narkotikastrafflagen/-förordn.	2	4	7	3	3	-	19	13	6	9	24	48	46	17	1	145	124	21	164	137	27
Brott mot andra lagar och förordningar	-	1	-	2	2	-	5	3	2	-	4	1	8	3	3	19	18	1	24	21	3
B Annat																					
Förvandlingsstraff	1 ¹	1	1	6	4	-	13	13	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	14	13	1
Särskild rättsverkan m m	-	1	-	1	-	-	2	2	-	-	-	-	1	2	-	3	3	-	5	5	-
Summa	15	30	47	87	70	18	267	217	50	74	276	387	708	523	70	2 038	1 919	119	2 305	2 136	169

1) Därav 1 person under 18 år.

Tabell 4.5.1 Länsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1980–1983
County Courts: cases pending, entered and finally dealt with, 1980–1983

Mål	1980	1981	1982	1983
Balanserade från föregående år	256 288	233 762	280 197	235 256
Beskattningsmål	237 168	216 480	269 147	221 335
Övriga mål	19 120	17 282	11 050	13 921
Inkomna under året	165 361	239 117	157 250	171 233
Beskattningsmål	119 062	202 128	118 398	128 094
Övriga mål	46 299	36 989	38 852	43 139
Avgjorda under året	185 884	192 854	201 783	194 040
Beskattningsmål	138 762	149 982	166 212	150 653
Övriga mål	47 122	42 872	35 571	43 387
Balanserade till följande år	235 765	280 025	235 662	212 449
Beskattningsmål	217 468	268 626	221 333	198 776
Övriga mål	18 297	11 399	14 329	13 673
Balansens ålder i år				
Beskattningsmål				
–1	92 270	173 138	90 557	97 928
1–2	55 514	51 847	89 014	53 616
2–3	48 703	22 784	27 175	35 529
3–	20 981	20 857	14 587	11 703
Övriga mål				
–1	16 461	10 147	13 141	12 470
1–2	1 542	971	877	924
2–3	236	234	187	157
3–	58	47	124	122

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.5.2 Länsrätter: ändringsfrekvens i avgjorda besvärsmål¹ 1983
County Courts: frequency at which judgments are altered by County Courts, 1983

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						
	Hela antalet mål	Ej prövade i sak	Prövade i sak	därav		Ändring	
				Ej ändring	%	Ändring	%
	Antal			Antal		Antal	
Fastighetstaxering	30 625	1 974	28 651	12 102	42,2	16 549	57,8
Inkomsttaxering m m	110 977	16 737	94 240	23 948	25,4	70 292	74,6
Skattetillägg och förseningsavgift	2 282	146	2 136	1 077	50,4	1 059	49,6
Mervärdesskatt	1 437	275	1 162	541	46,6	621	53,4
Uppbörd	1 322	381	941	797	84,7	144	15,3
Folkbokföring och kyrkobokföring	1 921	579	1 342	522	38,9	820	61,1
Annan skattelagstiftning	1 495	464	1 031	513	49,8	518	50,2
Summa	150 059	20 556	129 503	39 500	30,5	90 003	69,5

1) 594 mål angående bevissäkring och betalningssäkring ingår ej i tabellen.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.5.3 Länsrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1983
County Courts: cases finally dealt with, by nature and time period, 1983

Målgrupp	Hela antalet mål	Handläggningstidens längd i månader					
		0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-
Fastighetstaxering	30 625	1 873	1 714	7 978	12 792	6 122	146
Skattemål	120 028	16 636	24 968	19 031	15 404	23 348	20 641
Körkortsmål	33 665	26 261	5 679	1 155	349	182	39
Sociala mål m m	9 722 ¹	8 562	1 003	125	27	3	2
Samtliga mål	194 040	53 332	33 364	28 289	28 572	29 655	20 828

1) Därav 1 711 mål enl LVU (vård av unga), 1 364 mål enl LVM (vård av vuxna missbrukare) samt 6 075 mål enl SOL (socialtjänstlagen).

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.5.4 Mellankommunala skatterätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1982-1983

The Inter-Municipal Tax Appeal Board: Cases pending, entered and finally dealt with, 1982-1983

Mål	1982	1983
Balanserade från föregående år	3 489	3 088
Inkomna under året	1 510	1 439
Avgjorda under året	1 911	1 997
– därav fullföljda till kammarrätt	324	321
– avgjorda med nämnd	754	741
– avgjorda av ensamdomare	1 157	1 256
– mål vari muntlig förhandling ägt rum	5	32
Balanserade till följande år	3 088	2 530

Tabell 4.5.5 Kammarrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1981-1983

Administrative Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1981-1983

Mål	1981	1982	1983
Balanserade från föregående år	12 427	15 205	20 196
Beskattningsmål	10 286	12 276	16 997
Övriga mål	2 141	2 929	3 199
Inkomna under året	25 279	30 798	32 849
Beskattningsmål	14 114	18 420	18 838
Övriga mål	11 165	12 378	14 011
Avgjorda under året	22 588	25 888	28 196
Beskattningsmål	12 190	13 772	15 133
Övriga mål	10 398	12 116	13 063
Avgjorda med nämnd	297	324	321
Balanserade till följande år	15 118	20 115	24 849
Beskattningsmål	12 210	16 924	20 702
Övriga mål	2 908	3 191	4 147
Balansens ålder i år			
Beskattningsmål			
–1	10 392	13 934	15 174
1-2	1 431	2 668	4 850
2-3	258	260	611
3-	129	62	67
Övriga mål			
–1	2 658	2 969	3 729
1-2	195	202	390
2-3	53	17	24
3-	2	3	4

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.5.6 Kammarrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m m 1983
Administrative Courts of Appeal: cases finally dealt with: by nature and time period etc., 1983

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet								Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövade i sak	Prövade i sak		Summa	därav				0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
		Utan muntlig förhand- ling	Med muntlig förhand- ling		Ej ändring				Ändring						
					Antal	%			Antal	%					
Beskattning															
Inkomst- och förmögen- hetsskatt o d	1 382	6 938	254	7 192	5 106	71,0	2 086	29,0	1 786	2 412	2 347	1 277	655	97	8 574
Fastighetstaxering	375	3 282	36	3 318	2 420	72,9	898	27,1	514	1 926	1 184	69	-	-	3 693
Övrig direkt skatt	6	28	-	28	17	60,7	11	39,3	16	6	10	1	1	-	34
Mervärdesskatt	37	105	9	114	68	59,6	46	40,4	55	24	26	17	29	-	151
Övrig indirekt skatt	142	615	-	615	498	81,0	117	19,0	332	237	130	50	8	-	757
Uppbörd	63	219	-	219	175	79,9	44	20,1	98	92	45	36	6	5	282
Tullmål	22	63	-	63	55	87,3	8	12,7	21	30	22	3	8	1	85
Skattetillägg och för- seningsavgift	89	716	5	721	549	76,1	172	23,9	232	246	224	56	32	20	810
Övriga skattemål	107	636	4	640	389	60,8	251	39,2	195	207	170	175	-	-	747
Summa	2 223	12 602	308	12 910	9 277	71,9	3 633	28,1	3 249	5 180	4 158	1 684	739	123	15 133
Övrigt angående															
Körkort, trafikskott o d	697	4 684	125	4 809	3 599	74,8	1 210	25,2	5 356	111	31	7	1	-	5 506
Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter	218	1 485	6	1 491	1 183	79,3	308	20,7	1 538	138	21	12	-	-	1 709
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	364	1 403	318	1 721	1 524	88,6	197	11,4	2 046	31	5	3	-	-	2 085
Författningar angående byggnation o d	251	467	58	525	397	75,6	128	24,4	421	223	86	37	7	2	776
Mantalskrivning o d	51	222	-	222	182	82,0	40	18,0	169	61	32	8	3	-	273
Kommunalbesvärsmål	447	849	3	852	744	87,3	108	12,7	869	347	60	20	3	-	1 299
Tryckfrihet m m ¹	43	135	-	135	76	56,3	59	43,7	166	10	2	-	-	-	178
Annat	337	885	15	900	701	77,9	199	22,1	736	295	117	51	32	6	1 237
Summa	2 408	10 130	525	10 655	8 406	78,9	2 249	21,1	11 301	1 216	354	138	46	8	13 063
Totalt	4 631	22 732	833	23 565	17 683	75,0	5 882	25,0	14 550	6 396	4 512	1 822	785	131	28 196

1) Tryckfrihet, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.5.7 Regeringsrätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1981–1983

The Supreme Administrative Court: cases pending, entered and finally dealt with, 1981–1983

Mål	1981	1982	1983
Balanserade från föregående år	3 111	3 227	3 544
Beskattningsmål	1 697	1 906	2 176
Övriga mål	1 414	1 321	1 368
Inkomna under året	4 390	4 794	5 337
Beskattningsmål	2 127	2 363	2 904
Övriga mål	2 263	2 431	2 433
Avgjorda under året	4 269	4 469	4 597
Beskattningsmål	1 915	2 086	2 277
Övriga mål	2 354	2 383	2 320
Balanserade till följande år	3 232	3 552	4 284
Beskattningsmål	1 909	2 183	2 803
Övriga mål	1 323	1 369	1 481
Balansens ålder i år			
Beskattningsmål			
–1	1 505	1 712	2 173
1–2	338	418	584
2–3	64	48	46
3–	2	5	–
Övriga mål			
–1	1 020	1 103	1 149
1–2	252	226	296
2–3	48	37	36
3–	3	3	–

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.5.8 Regeringsrätten: avgjorda mål efter beskaftenhet och processtidens längd m m 1983
The Supreme Administrative Court: cases finally dealt with, by nature and time period etc., 1983

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövade i sak	Prövade i sak	därav		Ej ändring Antal	Ändring Antal	0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
			Antal	%									
Beskattning													
Inkomst- och förmögen-													
hetsskatt o d	1 595	217	131	60,4	86	39,6	512	486	458	226	105	25	1 812
Fastighetstaxering	117	4	3	75,0	1	25,0	44	67	3	3	2	2	121
Övrig direkt skatt	7	1	—	—	1	100,0	—	7	—	1	—	—	8
Mervärdesskatt	31	9	5	55,6	4	44,4	9	14	7	8	2	—	40
Övrig indirekt skatt	62	11	6	54,5	5	45,5	15	24	19	6	7	2	73
Uppbörd	33	4	3	75,0	1	25,0	12	9	8	2	5	1	37
Tullmål	18	3	1	33,3	2	66,7	11	2	—	5	3	—	21
Skattetillägg och för-													
seningsavgift	100	10	6	60,0	4	40,0	29	29	14	17	16	5	110
Övriga skattemål	50	5	4	80,0	1	20,0	31	20	4	—	—	—	55
Summa	2 013	264	159	60,2	105	39,8	663	658	513	268	140	35	2 277
Övrigt angående													
Körkort, trafikkort o d	445	34	22	64,7	12	35,3	394	73	7	1	3	1	479
Barnbidrag m m ¹	274	30	14	46,7	16	53,3	165	73	48	11	6	1	304
Barnavård, nykterhets-													
vård och kriminalvård	199	33	13	39,4	20	60,6	207	16	5	3	1	—	232
Författningar angående													
byggnation o d	199	26	16	61,5	10	38,5	70	64	52	14	25	—	225
Mantalsskrivning o d	52	6	3	50,0	3	50,0	20	19	16	2	1	—	58
Kommunalbesvärsmål	194	60	38	63,3	22	36,7	129	46	42	26	8	3	254
Patent, varumärken,													
mönsterskydd	16	88	73	83,0	15	17,0	17	25	29	22	9	2	104
Tryckfrihet m m ²	113	191	141	73,8	50	26,2	197	66	23	11	6	1	304
Annat	313	47	17	36,2	30	63,8	154	90	52	33	31	—	360
Summa	1 805	515	337	65,4	178	34,6	1 353	472	274	123	90	8	2 320
Totalt	3 818	779	496	63,7	283	36,3	2 016	1 130	787	391	230	43	4 597

1) Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter.

2) Tryckfrihet, sekretess, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.6.1

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: inkomna, avgjorda och till följande år balanserade ärenden 1974–1983

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1974–1983

	Inkomna under året	Avgjorda ¹ under året	Balanserade till följande år
<i>Hyresnämnder</i>			
1974	13 151	12 385	4 206
1975	19 519	14 377	9 266
1976	16 433	18 020	7 559
1977	18 537	18 029	7 789
1978	22 635	21 708	8 604
1979	34 972	28 714	15 217
1980	44 176	39 853	18 675
1981	35 577	40 360	13 978
1982	30 719	34 720	9 977
1983	30 122	31 146	8 953
<i>Arrendenämnder</i>			
1974	977	1 829	277
1975	2 167	2 157	288
1976	961	850	400
1977	1 043	719	716
1978	1 628	1 591	746
1979	1 198	1 310	612
1980	1 222	1 038	786
1981	1 137	1 152	747
1982	1 774	1 475	1 046
1983	2 579	2 441	1 184
<i>Bostadsdomstolen</i>			
1977	454	428	245
1978	552	503	294
1979	609	633	277
1980	702	678	302
1981	599	672	213
1982	638	573	271
1983	567	587	251

1) Här redovisas endast sådana mål som avgjorts och rapporterats som avgjorda under respektive år.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.6.2

Hyresnämnder och arrendenämnder: avgjorda ärenden fördelade efter avgörandet, rättens sammansättning vid avgörandet, förhandling m m 1983

Rent Tribunals and Tenancy Tribunals: cases dealt with, by nature of ruling, composition of the court, type of hearing etc., 1983

	Hyresnämnder		Arrendenämnder	
	Antal	%	Antal	%
Summa avgjorda ärenden	31 146	100,0	2 441	100,0
Avskrivna	16 233	52,1	770	31,5
Efter förlikning	3 325	10,7	317	13,0
Annat beslut	12 908	41,4	453	18,6
Prövade i sak	14 913	47,9	1 671	68,5
Beslut	14 900	47,8	1 660	68,0
Skiljedom	13	0,0	11	0,5
Avgjorda inför				
Fullsuttet nämnd	8 446	27,1	757	31,0
Ordföranden	22 700	72,9	1 684	69,0
Muntlig förhandling	12 661	40,7	1 019	41,7
Tid för muntlig förhandling/ besiktning i timmar	4 246	.	911	.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.6.3

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: avgjorda mål och ärenden efter beskaffenhet 1983

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by nature 1983

	Antal mål
Hyresnämnder	31 146
Därav	
Utan krav på besittningsskydd	11 244
Förlängning av hyresavtal	6 470
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	6 776
Övriga ärenden	6 656
Arrendenämnder	2 441
Därav	
Jordbruksarrende	407
Bostadsarrende	1 664
Övriga ärenden	370
Bostadsdomstolen	587
Därav	
Förlängning av hyresavtal	307
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	80
Övriga ärenden	200

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.6.5

Bostadsdomstolen: avgjorda mål, fördelade efter förhandling, rättens sammansättning vid avgörandet och avgörandets art m m 1983

The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by type of hearing, composition of the court and by nature of ruling, 1983

	Antal mål
Avgjorda mål	587
Därav	
Mål enligt 12 kap. Jordabalken (JB)	390
Mål enligt hyresförhandlingslagen	80
Övriga mål	117
Prövade i sak	
Besvärstalan/ansökan helt eller delvis bifallen	89
Besvärstalan/ansökan ej bifallen	308
Annat beslut	190
Rättens sammansättning	
Stor sammansättning	35
Liten sammansättning	440
Annan	112
Mål som avgjorts efter muntlig förhandling/syn	39
Sammanlagd tid i timmar för muntlig förhandling	93

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.6.4 Hyresnämnder: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1983

Rent Tribunals: frequency of appeal against the rulings, 1983

	Hela antalet mål	Inkomna till bostads- domstolen Antal	I % av hela anta- let mål
Mål enligt 12 kap Jordabalken (JB)	23 302	373	1,6
Övriga mål	7 844	194	2,5
Totalt	31 146	567	1,8

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.7.1 Kronofogdemyndigheter: inkomna, handlagda, avslutade och till följande år balanserade mål och ärenden 1982 och 1983

Offices of the Crown Bailiff cases, 1982 and 1983

	Inkomna		Handlagda		Avslutade		Balanserade	
	1982	1983	1982	1983	1982	1983	1982	1983
Allmänna mål	1 534 991	1 337 963	.	.	1 527 152	1 348 416	1 124 097	1 113 644
därav företagskatter	480 164	401 045	.	.	.	.	.	.
Införselmål	.	.	.	.	.	.	.	.
Nya beslut	.	.	43 047	33 740	.	.	.	.
Ändrings- och tilläggsbeslut	.	.	23 751	15 211	.	.	.	.
Enskilda mål	439 102	417 210	.	.	451 484	427 797	263 930	253 409
Utsökningsmål	408 106	388 002	.	.	.	.	.	.
därav ansökan om avhysning	14 975	15 180	4 860	4 754	.	.	.	.
Avbetalningsmål	10 752	9 703	.	.	.	.	.	.
Införselmål	20 244	19 505	79 624	75 821	.	.	.	.
Lönegarantiärenden/löneborgenärer i mindre konkurs	7 751	8 483	.	.	.	.	.	.
Tillsynsmyndighet i konkurser	5 781	6 249	.	.	.	.	.	.
Mindre konkurser	4 596	5 307	.	.	.	.	.	.
Ordinära konkurser	1 185	942	.	.	.	.	.	.
Fastighetsförsäljning	.	.	.	.	.	.	.	.
Kungjorda fastigheter	.	.	2 362	3 100	.	.	.	.
Exekutiv försäljning	6 920	6 477	.	.	1 629	2 108	.	.

Källa: Tabeller från riksskatteverket.

Tabell 4.8.1 Rättshjälp: slutligt handlagda mål/ärenden med rättshjälp fördelade på domstol och myndighet 1983

Public legal services: cases and decisions finally dealt with, by court and agencies authorizing such services, 1983

Domstol, myndighet	Antal mål/ärenden där allmän rätts-hjälp förekommit	Framställningar om rättshjälp genom offentligt biträde
Tingsrätter	26 495	
Tvistemål	25 321	.
Brottmål	624 ¹	.
Fastighetsdomstolsmål	550	.
Domstolsärenden	..	.
Hovrätter	2 526	
Tvistemål	1 638	.
Brottmål	164	.
Övriga mål	724	.
Högsta Domstolen	493	
Tvistemål	343	.
Brottmål	3	.
Besvärsmål	147	.
Statens va-nämnd	29	.
Vattenöverdomstolen	—	.
Länsrätter	2 613	2 948
Kammarrätter ²	..	..
Regeringsrätten ²	..	..
Mellankommunala skatterätten	—	.
Hyresnämnder	58	.
Arrendenämnder	19	.
Bostadsdomstolen	32	.
Försäkringsrätter	106	.
Försäkringsöverdomstolen	39	.
Arbetsdomstolen	65	.
Marknadsdomstolen	—	.
Patentbesvärsrätten	—	.
Kriminalvårdsstyrelsen	—	.
Kriminalvårdsnämnd	—	2
Interneringsnämnd	—	—
Övervakningsnämnder	9	9
Socialstyrelsen	.	—
Psykiatriska nämnden	—	13 ³
Utskrivningsnämnder	—	238 ⁴
Beslutsnämnder	—	3 ⁵

1) Här ingår rättshjälp enl 36 § Rhj.

2) Uppgifterna från kammarrätterna och regeringsrätten är på grund av fel i rapporterings-systemet för osäkra att redovisa.

3) Varav 12 framställningar bifallits.

4) Varav 223 framställningar bifallits. Dessutom har 120 förordanden av offentligt biträde skett utan särskild framställning.

5) Samtliga bifallna. Dessutom har 23 förordnanden av offentligt biträde skett utan särskild framställning.

Tabell 4.8.2 Rättshjälp: statens rättshjälpstkostnader fördelade på domstolar och rättshjälpnämnder 1983

Public legal services: costs to the state by court or Public Legal Services Boards authorizing such services, 1983

	Statens rättshjälpstkostnader i miljoner kronor				Summa
	Allmän rättshjälp	Rättshjälp åt miss- tänkt i brottmål	Rättshjälp genom offentligt biträde	Råd- givning	
Allmänna domstolar	103,5	97,3	.	.	200,8
Förvaltningsdomstolar	1,7	.	9,3	.	11,0
Hyses- och arrendenämnder, bostadsdomstolen	0,3	.	.	.	0,3
Rättshjälpnämnder	41,2	.	6,7	0,8	48,7
Summa	146,7	97,3	16,0	0,8	260,8¹

1) Det beräknas inflyta 11 miljoner kronor från länsstyrelserna pga ålagd återbetalningsskyldighet. Den totala samhällskostnaden beräknas därför till 250 miljoner kronor. I redovisningen saknas specialdomstolarna och nämnderna utanför det traditionella domstolsväsendet.

Tabell 4.8.3 Rättshjälp: rättshjälpnämndernas verksamhet 1978–1983

Public Legal Services Boards: cases, 1978–1983

	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Fall där rådgivningsavgiften satts ned eller eftergetts	15 379	18 311	12 520	7 478	4 102	2 824
Till rättshjälpnämnd inkomna an- sökningar om allmän rättshjälp	72 642	72 957	30 068	24 596	19 322	15 636
Framställningar (ansökningar) om offentligt biträde	5 211	5 832	5 701	4 785	3 873	3 477

Tabell 4.9.1 Inkomna/nya ärenden vid några myndigheter med uppgifter inom rättsväsendets område 1970, 1977–1983

New cases brought before various agencies with judicial functions, 1970, 1977–1983

Myndighet	1970	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Riksåklagaren (RÅ)	1 642	797	808	930	925	993	1 007	1 203
därav								
överprövningar av under-								
ställda åklagares beslut	256	219	251	284	265	227	266	328
beviljade prövningstillstånd	51	40	29	21	48	41	38	39
av RÅ till HD fullföljda mål	7	9	15	5	8	14	9	13
Justitiekanslern (JK)	876	3 099	3 463	3 363	2 995	2 915	2 946	3 352
därav								
skadeståndsmål och								
ärenden	..	427	475	609	505	467	548	530
tillsynsärenden	373	543	617	715	700	689	748	749
dataärenden	..	1 741	1 947	1 568	1 272	1 193	1 186	1 556
Konsumentverket/ konsumentombudsmannen (KOV/KO)	.	4 710	4 376	5 506	5 735	4 629	4 285	4 320
därav								
anmälningar och förfråg-								
ningar	.	4 420	4 069	5 146	5 385	4 286	3 923	3 877
från privatpersoner	.	2 882	2 465	3 273	3 452	2 538	2 087	2 018
KOV-initiativ	.	290	307	360	350	343	362	443
Allmänna reklamations- nämnden (ARN)	2 020	7 124	7 480	8 406	8 212	7 194	7 695	7 887
Näringsfrihetsombuds- mannen (NO)	254	457	404	440	464	519	459	585
därav								
anmälningar och förfråg-								
ningar	110	258	206	228	220	326	280	351
NO-initiativ	92	146	132	147	192	134	130	174
Marknadsdomstolen (MD)	.	38	22	32	42	38	28	34
därav								
ärenden enligt marknads- föringslagen	.	25	17	26	33	30	23	21
Arbetsdomstolen (AD)	97	329	234	262	264	225	235	218
därav från								
arbetsgiversidan	38	71	59	65	117	54	58	46
arbetstagsarsidan	59	258	175	197	147	171	177	172
	1970	1977/78	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84
Riksdagens ombudsmän/ Justitieombuds- männen (JO)	3 090	3 170	3 201	3 361	3 571	3 516	3 846	3 528
därav								
klagomål och framställ-								
ningar från enskilda	2 606	2 993	3 023	3 211	3 464	3 399	3 688	3 397
JO-initiativ	457	163	165	140	87	95	133	101

5 Bilagor

Appendices

Bilaga 1 Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över brott m m

List of variables to be found in the register of the statistics of offences, kept by SCB

Tidpunkt för brott, datum klockslag veckodag	För brott skäligen misstänkt person, födelsedatum kön nuvarande medborgarskap tidigare medborgarskap år för svenskt medborgarskap födelseort för utländsk medborgare mantalsskrivningsort
Plats för brott, polisdistrikt vaktdistrikt delområde storlek på kommun i vilken brottsplatsen är belägen	Datum för polisutredningens redovisning utskrift av personblad åklagarens inträde häkttningsframställning häktning reseförbud åklagares eller polismyndighets beslut i åtalsfrågan e d
Tidpunkt för brottsanmälan	Beslutande myndighet
Handläggande polisdistrikt	Åklagares diarienummer för ärendet
Brottsanmälans diarienummer	Beslutets innebörd
Brottsart (Brottsart enligt polisen resp brottsart enl åklagaren för uppklarade brott)	Uppgift om huruvida ärendet prövats jämlikt 1964 års lag om unga lagöverträdare
Antal anmälda brott	Uppgift om huruvida brottet enl åklagarens bedömning skulle lett till påföljd om den misstänkte åtalats (vid åtalsunderlåtelse)
Värde på tillgripet gods o d (anges endast för brott mot brottsbalkens 8–9 kap)	Uppgift om den misstänkte haft medbrottsling
Uppgift om huruvida misstänkt person finns vid anmälnings-tillfället	Löpnummer som hänvisar till den arkiverade anmälan hos RPS.
Förundersökningsbeslut	
Antal uppklarade brott	
Personblads referensnummer	

Bilaga 2 Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över för brott lagförda personer

List of variables to be found in the register kept by SCB, of the statistics about persons found guilty of criminal offences

Följande uppgifter ingår:

Domar och slutliga beslut

- Blankettidentifikation som anger typ av dom/beslut och instans
- Doms/beslutsdatum
- Doms/besluts nummer
- Domstolsnummer
- Målnummer
- Lagakraftdatum
- Domstolsnummer för högre instanser vid överklagande samt datum då målet inkommit till högre instans
- Personnummer
- Nationalitet
- Antal tidigare domar i Kriminalregistret (K-reg)
- Antal tidigare åtalsunderlåtelse i Person- och belastningsregistret (P-reg)
- Datum för senaste dom i K-reg
- Datum för senaste åtalsunderlåtelse i P-reg
- Kyrkobokförd i Sverige (för utländsk medborgare)
- Kön
- Ålder
- Fri rättegång (ja/nej)
- Offentlig försvarare (ja/nej)
- Ombud (ja/nej)
- Påföljd resp besluts innebörd
- Förordnande
- Andra lagrum som åberopats i domen
- Personblads referensnummer
- Uppgift om kriminalregisterpåföljd eller ej
- Personutredning
- Beslut om förvisning (ja/nej)
- Antal brott, tid för brott, brottslagrum

Föreläggande av ordningsbot

- Polisdistriktskod
- Förseelsekod
- Bot (belopp)
- Kön
- Ålder

Strafförelägganden

- Strafföreläggandets nummer bestående av kod för åklagar-distrikt och löpnummer
- Utfärdandedatum
- Datum för godkännande
- Polisdistrikt
- Personblads referensnummer
- Personnummer
- Nationalitet
- Kön
- Ålder
- Böter (belopp)
- Antal dagsböter
- Brottslagrum

Åtalsunderlåtelse

- Datum för beslut
- Åklagarmyndighet (kod)
- Diarienummer
- Personblads referensnummer
- Polisdistrikt
- Personnummer
- Nationalitet
- Antal tidigare domar i K-reg
- Antal tidigare åtalsunderlåtelse i P-reg
- Datum för senaste dom i K-reg
- Datum för senaste åtalsunderlåtelse i P-reg
- Kyrkobokförd i Sverige (för utländsk medborgare)
- Kön
- Ålder
- Kod för beslut om åtalsunderlåtelse. Anger författning och lagrum enligt vilket åtalsunderlåtelse meddelats
- Socialnämndens yttrande om åtgärd
- Åklagarens bedömning. Anger om åklagaren bedömer att brottet, om åtal skett, skulle ha lett till K-reg-påföljd eller ej
- Antal brott, tid för brott samt brottslagrum

Bilaga 3 Förteckning över de variabler som ingår i underlaget för SCBs statistik över domstolarnas verksamhet
List of variables to be found in the register of the court statistics, kept by SCB

Tingsrätter*Twistemål/ärenden*

Inkomna mål/ärenden

Myndighetskod

Mål/ärende nr

Inkomstdatum

Sakkod

Avgjorda mål/ärenden

Avgörande datum

Avgörandets art

Muntlig förhandling

Förhandlingstid

Tolk

Rättens ordförande vid avgörandet

Rättens sammansättning vid avgörandet

Antal parter som haft rättshjälp

Totalt

Genom tingsrättens beslut

Brottmål/övriga mål

Inkomna mål/ärenden

Myndighetskod

Målnr

Inkomstdatum

Åklagare

Diarietbeteckning

Målets art

Avgjorda mål/ärenden

Avgörande datum

Avgörandets art

Muntlig förhandling

Förhandlingstid

Häktningförhandling

Tolk

Antal tilltalade

Rättens ordförande vid avgörandet

Rättens sammansättning vid avgörandet

Antal målsägande som haft rättshjälp

Totalt

Genom tingsrättens beslut

Antal tilltalade som haft rättshjälp

Äktenskapsskillnader/boskillnader

Uppgifter till Äktenskapsregistret från allmän domstol

Domstol

Datum för dom

Dom nr

Uppgift om äktenskapsskillnad

Dom enligt GB 11 kap 1, 2, 3, 4 eller 5 §

Betänketid

Antal barn

Antal gånger frånskild

Uppgift om boskillnad

Inkomstdatum

Bifallsdatum

Avslagsdatum

Uppgifter om mannen och hustrun

Personnr

Namn

Adress

Registreringsnr

Vad eller talan mot domen/beslutet

Vigseldatum

Lagakraftdatum

Konkurser, lagsökningsmål, domstolsärenden m m

Antalsredovisning halvårsvis (blankett Rättsstatistik 1)

Konkursärenden

Konkursansökningar

Inkomna under året

Därav från borgenär

staten

annan

Konkurser

Balanserade från föregående år

Tillkomna under året

Upphörda konkurser

Till följd av hävt konkursbeslut

Genom avskrivning

Genom slututdelning enligt 146 § KL

Genom förlikning

Genom ackord

Genom avskrivning enl 186 § KL

Genom avskrivning enl 185 d § KL

Genom utdelning enl 185 f § KL

Genom avskrivning enl 185 § KL (1977:675)

Överflyttade till annan tingsrätt

Balanserade till följande halvår/år

Av de till följande halvår/år balanserade har

tillkommit under redogörelseåret

tillkommit tidigare år

Förordnande av god man enligt ackordslagen (1970:847)
 Beslut om förhandling om offentligt ackord enl 26 § ackordslagen
 Slutligt handlagda ärenden rörande avläggande av utmätningssed

Mål om lagsökning
 Balanserade från föregående år
 Inkomna under året
 Slutligt handlagda
 I fastighet eller skepp/skeppsbyggnad intecknad fordran
 Annan fordran

Balanserade till följande halvår/år
 Mål om betalningsföreläggande
 Balanserade från föregående år
 Inkomna under året
 Slutligt handlagda
 Balanserade till följande halvår/år

Mål om handräckning
 Inkomna
 Avgjorda
 Därav avhysning

I boupptecknings- och avhandlingsprotokollen upptagna ärenden

Förmynderskap och godmanskap
 Inskrivningsmyndighetens ärenden
 Ärenden i dagbokens delar

Gravationsbevis m m
 Avseende företagsinteckningar
 Övriga
 Äganderättsbevis
 Bevis som avses i 4 § 4 st gravationsbeviskungörelsen (1971:710)
 Uppgifter till fastighetsbildningsmyndighet
 Upplägg för nybildade fastigheter
 Yttrande enl 12 kap 10 § fastighetsbildningslagen (1970:988)

Allmänna domstolsärenden
 Balanserade från föregående år
 Inkomna under året
 Avgjorda under året
 Därav fullföljda till hovrätt
 Balanserade till följande halvår/år

Tillkomna konkurser
 Konkursmånad
 Län/kommun
 Ordinär/mindre konkurs
 Företags/privatperson

För företagskonkurser
 Bransch (SNI 5-siffrig nivå)
 Antal årsanställda

Vattendomstol

Antalsredovisning helårsvis (blankett Rättsstatistik 2)

Mål
 Balanserade från föregående år
 Inkomna under året
 Slutligt handlagda
 Ansökningsmål
 Förfallna, avvisade eller avskrivna
 Övriga
 Därav hänskjutna till regeringens prövning

Stämningssmål
 I vilka talan om ansvar ej förts
 Förfallna, avvisade eller avskrivna
 Övriga
 I vilka talan om ansvar förts
 Förfallna, avvisade eller avskrivna
 Övriga
 Besvärs- och underställningsmål
 Förfallna, avvisade eller avskrivna
 Övriga

Därav hänskjutna till regeringens prövning
 Balanserade till följande år
 Av de till följande år balanserade målen har inkommit under redogörelseåret eller näst föregående år under tidigare år

Ärenden
 Balanserade från föregående år
 Inkomna under året
 Slutligt handlagda
 Balanserade till följande år

Målbaserad kvartalsstatistik till SCB (blankett Rättsstatistik 9)

Vattendomstol

Dom/beslut
 Månad
 Dag
 Nr

Målnr

Målet angått

Datum då målet inkommit

Antal i målet tidigare meddelade domar och slutliga beslut

Återförvisat eller varit vilande

Antal sammanträdesdagar i målet för muntlig förberedelse

huvudförhandling
 annat ändamål
 Målet hänskjutet till regeringens prövning

Hovrätter inkl vattenöverdomstolen*Twistemål/ärenden***Inkomna mål/ärenden**

Myndighetskod

Mål/ärendenr

Inkomstdatum

Sakkod

Fullföljd från

Myndighetskod

Mål/ärendenr

Annan fullföljd

Hovr 1a instans

Avgjorda mål/ärenden

Avgörande datum

Avgörandets art

Underrättens avgörande

Förhandlingstid

Huvudförhandling

Tolk

Nämnd

Antal parter som haft rättshjälp

Totalt

Genom hovrättens beslut

*Brottmål/övriga mål***Inkomna mål/ärenden**

Myndighetskod

Målnr

Inkomstdatum

Fullföljd från

Myndighetskod

Målets/ärendets nr

Annan fullföljd

Hovr 1a instans

Avgjorda mål/ärenden

Avgörande datum

Avgörandets art

Underrättens avgörande

Förhandlingstid

Huvudförhandling

Målet har förts vidare av

Brott mot författning som ändringsyrkandet angått

Tolk

Nämnd

Antal målsägande som haft rättshjälp

Totalt

Genom hovrättens beslut

Antal tilltalade som haft rättshjälp

Högsta domstolen*Individbaserade variabler från RPS*

Dom/beslutsnr

Dom/beslutsdatum

Antal målnr

Målnr

Rättshjälp

Frihetsberövande

Offentligförsvarare

Ombud

Kreg-markering

Handläggning

Vittnesförhör

Talan fullföljd av

Ansvarsyrkande enligt författning

Beslutets innebörd (klartext)

Målbaserade HD-variabler (blankett Rättsstatistik 12)

Rotel

Doms/beslutsdatum

Målnr

Dom/beslut i första instans

Domstol eller annan myndighet

Datum

Nr

Dom/beslut i Hovrätt

Hovrätt

Datum

Nr

Datum då målet inkommit till

Första instans

Hovrätt

HD

I HD har hållits

Huvudförhandling

Vittnesförhör

Målets art

Prövningstillstånd

HDs slutliga avgörande

Gemensamt avgörande

Rättshjälp

Antalsredovisning, kvartalsvis (blankett Rättsstatistik 6)

Inkomna mål
 Balanserade mål
 Avskrivna mål
 Avgjorda mål
 Ansökningstyp/besvärstyp
 Andra ärenden i HD
 Mål vari prövningstillstånd meddelats
 Balanserade mål
 Avgjorda mål
 Avskrivna mål
 Huvudförhandling
 Måltyp
 Resning
 Instans

Nådeansökningar

Individbaserade variabler från RPS
 Domstol nr
 Blankett ID
 Kön
 Ålder
 Dom/beslutsdatum
 Antal målnr
 Mål nr
 Tidigare avgörande
 Påföljdsnr
 Radnr
 Påföljd (tidigare)
 Beslutsnr
 Radnr
 Beslutets innebörd
 Ordningsnr
 Radnr
 Dom/beslut nåden avser
 Datum för dom/beslut
 Domstolens namn/och doms/beslutsnr
 Nåd sökt av den dömde
 Nåd sökt av annan
 Kod för ansökan
 Yttrande från HD
 Yttrande från förvaltningsmyndighet
 HDs hemställen
 Regeringens beslut
 Enligt HDs hemställen
 Kod för brott

Länsrätt

Inkomna och avgjorda
 Inkomstdatum

Förtur
 Län
 Målnr
 Rotel
 Sakkod
 Ti-besvär
 Avgjorda
 Taxeringsår/redovisningsår
 Kommun
 Eftertaxering
 Fastighetbeteckning
 Allmän/särskild fastighetstaxering
 Samtliga mål
 Enskild part, klagande/sökande, motpart samt ombud
 Namn
 Personnr/orgnr/regnr
 Rättshjälp
 Avgörande
 Datum dom/beslut
 Målet prövat/ej prövat
 Målets utgång: ändring/ej ändring
 Rättens sammansättning och ordförande vid avgörandet
 Tid för muntlig förhandling
 Överklagat beslut
 Myndighet, diariernr
 Beslutsdatum
 Lagakraft

Kammarrätt och regeringsrätt

Avgjorda
 Inkomstdatum
 Målnr
 Rotel
 Förtur
 Målgrupp
 Klagande/motpart
 Namn
 Yrke, titel
 Personnr/orgnr
 Ombud/ställföreträdare
 Rättshjälp
 Underinstans
 Namn
 Beslutsdatum
 Diariernr
 Ärende
 Författning m m
 Taxeringsår el motsvarande

Kommun
Saken
Rättens avgörande
Föredragningsdatum
Beslutsdatum
Avdelning
Antal överläggningar med nämnd
Rättsfallsreferat
Talan ej upptagen/upptagen
Ej ändring/helt eller delvis ändring
Handläggningssätt: utan/med muntlig förhandling
Sammanträdestid

Hyresnämnd och arrendenämnd

Inkomna ärenden
Inkomstdatum
Nämnd
Rotel
Ärendenr
Sakkod
Avgjorda
Nämnd
Rotel
Ärendenr
Handläggning
Särskilda åtgärder: besiktning eller annan
Muntlig förhandling
Fullsutten nämnd/ordförande
Teknisk expert
Gemensamt avgörande
Huvudärende
Handläggningstid och resor
Sammanlagd tid för förhandling och besiktning
Muntlig förhandling utanför kansliorten
Avgörande
Avgörandedatum
Bruksvärdesprövning
Avgörandets art

Bostadsdomstolen

Inkomna ärenden
Inkomstdatum
Rotel
Målnr
Sakkod
Nämnd
Ärendenr
Datum
Avgjorda
Rotel

Målnr
Handläggning
Särskilda åtgärder: besiktning eller annan
Muntlig förhandling
Domstolarnas sammansättning
Med teknisk ledamot
Handläggningstid och resor
Sammanlagd tid för förhandling och syn
Sammanlagd tid för föredragning
Förhandling eller syn utom kansliorten
Avgörande
Avgörandedatum
Bruksvärdesprövning
Avgörandets art

Kronofogdemyndigheter

Inkomna under året
Handlagda under året
Avslutade under året
Balanserade till följande år
Allmänna mål
Därav företagskatter
Införselmål
nya beslut
ändringsbeslut
tilläggsbeslut
Enskilda mål
Utsökningsmål
Därav med ansökan om avhysning
Avbetalningsmål
Införselmål
Lönegarantiärenden/
Löneborgenärer i mindre konkurser
Tillsynsmyndighet i konkurser (TSM)
Mindre konkurser
Ordinära konkurser
Fastighetsförsäljning
Kungjorda fastigheter
Exekutiv försäljning

Rättshjälp

Antalsredovisning, helårsvis (Statistikrapport Rättshjälp)
Domstol/myndighet
Mål/ärende nr
Antal personer
som haft allmän rättshjälp
som beviljats allmän hjälp
av domstolen/myndigheten
Antal framställningar om rättshjälp genom offentligt biträde

6 Sakregister

Index

- alkohol och misshandel 17, 152
allmänna häkten 110, 118
allmänna reklamationsnämnden (ARN) 215
anhållande, anhållna 11, 15, 62–63, 65–66, 110, 115, 118
anmälda brott 32–49, 151–157
anmälningsbenägenhet 27, 159
anstaltsvård 101–123
arbetsdomstolen (AD) 213, 215
arbetstvist 179
arrendenämnder 210–211, 213
avgångna från kriminalvårdsanstalt 116
avsättning 84–85
- beläggning på kriminalvårdsanstalter 101–123
beskattningsmål 205–209
besvärsmål 186, 198–201, 213
betalningsföreläggande 171, 176–177, 179–180
boskillnad 179–180
bostadsdomstolen 210–211, 213
bouppteckning 188
brott
– anmälda brott 32–49, 147–157
– brott som kommit till polisens kännedom 32–49, 147–157
– för brott lagförda personer 16–23, 67–99
– för brott misstänkta personer 53–61
– i nordiskt perspektiv 147–157
– offer för brott 158–162
– uppklarade brott 48–52
– återfall i brott 124–131
brottmål 170, 173–174, 176–177, 183–184, 192, 194–201, 213
brottsbalken 33 kap 2 § (BrB 33:2) 71, 84–85, 87, 90–95
brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p 1) 71, 75–76, 79, 84–85, 87, 90–95, 131
brottsdeltagande 51, 53–61
brottsstatistik 24–61, 147–157
böter 71, 76, 79, 84–85, 87, 90–95, 129, 203
- disciplinstraff 84–85, 87, 90–95
domstolarnas verksamhet 163–215
domstols- och åklagarstatistik 67–99
domstolsärenden 187, 213
domvillobesvär 199
dömda personer 16–23, 75–76, 78–79, 80–87, 90–95
- exekutiv fastighetsförsäljning 212
expropriation 191
- faderskapsmål 179–180, 193, 195–197
familjebidrag 207, 209
fastighetsdomstolar 185
folkbokföring och kyrkobokföring 205
folkmängd, relaterat till 72, 75, 77–78, 80–81, 86
frigång 102
frihetsberövande 62–66, 101–121, 129–131
fri från påföljd 84–85, 90–95
frikännande dom 184
frivård 103, 110, 121–123
fylleri 64–66, 82–83
fällande dom 184
fängelse 71, 75–76, 79, 84–85, 87, 90–97, 101–121, 129–131, 202–203
fängelsetidens längd 96–97, 120
förberedelse till brott 26
föreläggande av ordningsbot 24, 68, 71–72, 84–85
förenklad rättegång 179–180, 193
företagskonkurser 172, 189
förmögenhetsskatt 207–209
försök till brott 26
förvaltningsdomstolar 205–209
förvandlingsstraff för böter 105, 110, 112, 114, 118, 203–204
- gravationsbevis 177, 188
gripande, gripna 11, 62, 105, 110, 118
grövre brott 22–23, 69
- handläggningstider 179, 183, 187, 195–196, 200–201, 206–207, 209
handräckning 188
historisk kriminalstatistik 16–23
hovrätter 192–197, 213
huvudbrott 72, 79, 82–83, 86, 88–89, 92–97, 105
huvudbrott under året 72, 98–99
huvudpåföljd 72, 75–76, 79, 81, 84–85, 90–95
hyresnämnder 210–211, 213
häkten, allmänna 110, 118
häktning 62–63, 66, 105, 110, 118
Högsta Domstolen 174, 198–201, 213
- inkomstskatt 207, 209
insamlingsrutiner 14, 27, 68, 104, 124, 135, 163–165

inskrivningsärenden 177, 188, 190
 intagna på kriminalvårdsanstalt 101–121
 inteckningar 177
 internationell kriminalstatistik 104, 109, 147–157
 internering 81, 84–85, 105, 110, 112, 114, 116, 118, 121–123, 131, 202–203
 interneringsnämnden 104, 213

 jordabalken (JB) 211
 justitiekanslern (JK) 215
 justitieombudsmannen (JO) 215

 kammarrätter 206–207
 kommunala besvärsmål 207, 209
 konkursärenden 176, 188
 konsumentverket/konsumentombudsmannen (KOV/KO) 215
 kostnader
 – inom kriminalvården 121
 – av egendomsbrott 161
 – av rättshjälp 214
 kriminalregisterpåföljd 72, 75, 80–81
 kriminalstatistiska undersökningar 15
 kriminalvård 101–123
 kriminalvårdsnämnd 104, 213
 kriminalvårdsstyrelsen 101, 104, 106, 213
 kronofogdemyndigheter 212
 kvinnor 18, 23, 54–57, 65, 74, 76–78, 80, 86, 89, 91, 94–95, 97, 101, 108, 115, 124, 153, 160
 kyrkobokföring 29, 53, 70, 72, 98–99, 205

 lagen om unga lagöverträdare (LUL) 70–71, 73, 76, 80, 84–85, 90–91
 lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) 64–66
 lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO) 63–64, 66
 lagen om vård av missbrukare (LVM) 70–71, 73, 76, 84–85, 90–91, 207
 lagfarter 177, 190–191
 lagförda personer (för brott) 16–23, 67–99, 184
 lagsökning 176–177, 179–180, 188
 lagändringar 70–71, 165–166
 livstid (fängelse) 108, 114
 län 35, 37, 190
 länsrätter 205–206, 213
 lördagsstängning, systembolagets 65

 marknadsdomstolen (MD) 213, 215
 medborgarskap 29, 53, 70, 92–95, 98–99
 medelbeläggning på kriminalvårdsanstalter 110
 medelfolkmängd 72, 75, 77–78, 80–81, 86, 98, 181
 medverkan till brott 26
 mellankommunala skatterätten 206, 213
 mervärdeskatt 205, 207, 209
 militärt mål 179
 misshandel (historisk statistik) 17
 misshandelsamhet 102, 120, 123
 misstänkta personer (för brott) 52–61

mord och dråp (historisk statistik) 16
 mål
 – beskattningsmål 175, 205–209
 – besvärsmål 186, 198–201, 213
 – brottmål 170, 173–174, 176–177, 183–184, 192, 194–201, 213
 – familjemål 178, 207
 – fastighetsdomstolsmål 185, 193–195, 213
 – fastighetstaxering 205–207, 209
 – körkortsmål 206–207, 209
 – notariemål 183–184
 – sociala mål 226
 – tvistemål 170, 173–174, 176–180, 192–193, 195–201, 213
 – vattenmål 186–187, 193–195, 197

 narkotikastatistik 132–146, 204
 nordisk kriminalstatistik 104, 147–157
 nykterhetsvårdslagen 70–71, 130
 nådeansökningar 202–204
 näringsfrihetsombudsmannen (NO) 215
 näringsförbud 191

 offentlig försvarare 184
 offer för brott 158–162
 omhändertagande av berusade personer, lag om (LOB) 64–66
 omyndighetsförklaring 179–180
 opublicerad statistik 31, 74, 168
 ordningsbot, godkänt föreläggande av 24, 68, 71–72, 84–85

 patent 209
 permissioner från kriminalvårdsanstalterna 102, 120
 personutredning 184
 polisstatistik 24–61, 147–157
 processtatistik 163–215
 prövningstillstånd 198–201
 prövotid 105
 psykiatrisk vård 73, 84–85, 87, 90–95, 110, 118, 130
 publicering av rättsstatistiken 14–15, 30–31, 73–74, 105–106, 126, 136–137, 167–168
 påföljd eftergiven 84–85, 90–95
 påföljder för brott 72, 75–76, 79–81, 84–87, 90–95

 regeringsrätten 208–209, 213
 regional redovisning 35, 37, 190
 resning 198–201
 riksdagens ombudsmän (JO) 215
 riksåklagaren (RÅ) 215
 rymningar från kriminalvårdsanstalt 102, 118
 rån (historisk statistik) 20
 rättegångsbalken 20 kap 7 § 1 st 1–4 p (RB 20:7, p 1–4) 70–71, 73, 76, 84–85, 90–91
 rättens sammansättning 183–184
 rättshjälp 213–214
 rättshjälpsnämnd 214
 rättspsykiatrisk undersökning, undersökningsfall 110, 118, 184
 rättsstatistik, översikt 11–15

rättsstatistiska undersökningar 15
 rättsväsendets informationssystem (RI) 14, 68–69, 104

sjöfartsregistret 190
 skattetillägg och förseningsavgift 205, 207, 209
 skilsmässa 181–182
 skyddstillsyn 70, 75–76, 79, 84–85, 87, 90–95, 103, 105, 121–122, 129–131, 203
 sluten psykiatrisk vård 84–85, 87, 90–95, 110, 118, 130
 socialtjänstlagen (SoL), vård enligt 70–71, 73, 76, 80, 84–85, 90–91, 206
 statistikomläggningar 28, 69
 straff/påföljd 75–76, 79–81, 84–87, 90–97, 129–131
 straffmyndig befolkning 75, 77–78, 80–81, 86, 98
 straffprocessuella frihetsberövanden 62–63, 66
 strafftider 96–97, 101–102, 108, 114, 120
 straffföreläggande (SF), godkänt 73, 84–85, 87, 90–95
 stämpling 26
 stöld (historisk statistik) 18–21
 suspension 84–85
 systembolagets lördagsstängning 65

taxeringsmål 205–209
 tillfälligt omhändertagande, lag om (LTO) 63–64, 66
 tingsrätter 170–172, 176–191, 213
 tolk 184, 195
 tomträtt 177, 190
 tullmål 207, 209
 tvistemål 170, 173–174, 176–180, 192–193, 195–201, 213

underrätter, allmänna 170–172, 176–191, 213
 unga lagöverträdare, lag om (LUL) 70–71, 73, 76, 80, 84–85, 90–91
 ungdomsfängelse 81, 84–85, 105, 110, 112, 116, 118, 121–126

ungdomsfängelsenämnden 104
 ungdomskriminalitet 23
 uppbörd 207, 209
 uppklarade brott 48–52
 uppklaringsgrund 50–51
 uppklaringsprocent 48–52, 157
 utländska medborgare 23, 53–57, 70, 92–95, 98–99, 101, 108
 utvisning 92–95

va-nämnd 186, 213
 variabelförteckningar 216–222
 vattendomstolar 186–187
 villkorlig dom 75–76, 79, 84–85, 87, 90–95, 129, 131, 203
 villkorligt frigivna 102, 116, 121–123, 203
 våldtäkt (historisk statistik) 18
 vård 84–85, 87, 90–95, 130
 vård av missbrukare, lag om (LVM) 70–71, 73, 76, 84–85, 90–91, 206
 vård enligt socialtjänstlagen (SoL) 70–71, 73, 76, 84–85, 90–91, 206
 vård utom anstalt 116, 121–122
 vårdnad om barn 179–180

åtalsunderlåtelse (ÅU) 70, 73, 76–77, 80, 84–86, 90–95, 129
 återfall i brott 102–103, 124–131, 134

äganderättsbevis 188
 äktenskapsförord 188
 äktenskapsskillnader 181–182
 ändringsfrekvenser 201

öppen psykiatrisk vård 84–85, 87, 90–92, 94
 översikt över redovisningen 4–10
 övervakning 103, 121–122
 övervakningsnämnder 104, 213

Den tionde årgången av Rättsstatistisk årsbok innehåller senast tillgängliga uppgifter om bl a Brott, Personer som lagförts för brott, Kriminalvård, Återfall i brott samt Domstolarnas verksamhet. Uppgift lämnas även om var man finner rättsstatistik som ej ingår i årsbokens redovisning.

Som vanligt ges lägesbeskrivningar samt kommentarer till utvecklingen inom de olika områden som rättsstatistiken beskriver.

Nytt för denna gång är avsnittet "Kriminalstatistik genom tre sekler".

Skriften vänder sig till alla och envar som har behov av rättsstatistiska uppgifter. Den kan vidare läsas på olika nivåer, såväl för överblickar över fördelningar och förändringar som för att få en speciell fråga belyst.

Övriga aktuella publikationer från SCBs enhet för rätts- och socialstatistik är bl a följande

- Brott och rätt i siffror (finns även i en engelsk version)
- Historisk kriminalstatistik, RS-PM 1983:12
- Konkurer, redovisas kvartalsvis i serien RS-PM
- Trafikant på väg